

Ικαριακά και Φουρνιώτικα Νέα

Ηλεκτρονική περιοδική έκδοση αναπτυξιακού χαρακτήρα της Επαρχίας Ικαρίας

εκδότης: [Ηλίας Γιαννίρης](#)

Τεύχος 26 Δεκέμβριος 2010-Ιανουάριος 2011 [σε PDF](#)

αναρτήθηκε 18-1-2011

Προηγούμενα τεύχη [σε word](#) [σε PDF](#)

Περιεχόμενα

[Σημείωμα της σύνταξης](#)

Επίκαιρο θέμα:

[Τα ασυνάρτητα κάλαντα της Πρωτογρονιάς δεν είναι καθόλου ασυνάρτητα](#)
[ΕΒΡΟΣ: ΔΕ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΕΙΧΟΣ ΤΟΥ ΑΙΣΧΟΥΣ](#)
[Με αφορμή το Νόμο της Συγκλήτου των ΗΠΑ «S 510 Εκσυγχρονισμός Ασφάλειας Τροφίμων»](#)

Αφιέρωμα 1: Όψεις και Προτάσεις για την Κρίση

[Γιώργος Καλλής: Αποανάπτυξη: Μια απάντηση στην κρίση](#)
[Ο στόχος των 30 ωρών εργασίας την εβδομάδα με 900 ευρώ καθαρό μηνιαίο μισθό](#)
[ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2011: ΑΦΗΝΟΝΤΑΣ ΤΗ ΧΩΡΑ ΣΤΟ ΕΛΕΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ](#)
[Η παραοικονομία-Τι εκτιμούν διεθνείς οργανισμοί](#)
[Το άδικο φορολογικό σύστημα-στοιχεία 2007](#)
[Η Ελλάδα παγκόσμιο πειραματόζωο χωρίς να έχει τους χειρότερους δείκτες](#)
[Οι βασικές αρχές του ν/σχ για την Κοινωνική Οικονομία](#)
[Εργατικοί παραγωγικοί συνεταιρισμοί στη Γαλλία \(SCOP\)](#)
[Η έννοια του «ειδεχθούς» χρέους \(Odious Debt\), Αλέξανδρος Ι. Κατσανεβάκης](#)
[Μια χρήσιμη εκπομπή για το ελληνικό δημόσιο χρέος και την εμπειρία από τον Ισημερινό](#)
[Γενικό ξεπούλημα της δημόσιας περιουσίας-Ιδιαίτερη επίπτωση στα νησιά](#)
[ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ: ΧΡΟΝΗΣ ΜΙΣΣΙΟΣ «Εχουμε ξεπεράσει τον Όργουελ»](#)
[ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ «Μετατρέψατε τη Βουλή σε σωματείο – σφραγίδα»](#)

Αφιέρωμα 2: Απορρίμματα και Επαρχία Ικαρίας

[Απορ/τα-Ανακύκλωση : Η οργανωμένη διαχείριση απορριμμάτων στην Ικαρία 17-4-2005](#)
[Άνδρος, ημερίδα για την ανακύκλωση 28-7-2007-Χρήσιμα συμπεράσματα](#)
[Γιατί βγήκε στο δρόμο η Λευκίμη;](#)
[ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ – ΠΕΣΔΑ και ΚΑΥ ΣΗ srf , rdf](#)
[Έχετε πράγματα που δε χρειάζεστε; Χαρίστε τα!](#)

τέλος αφιερώματος 1

Ενημερωτικά κείμενα - Χρήσιμες πληροφορίες

[«Τα ελληνικά είναι τραγούδι»- Ο Διονύσης Σαββόπουλος κάνει μάθημα Ελληνικών](#)
[Πολεοδομία: Με τρεις ταχύτητες οι περιοχές υπό ένταξη στο Σχέδιο Πόλης](#)
[Ηλεκτρονική Πολεοδομία: Προχωρά η ανάπτυξη και λειτουργία Γεωγραφικού Πληροφοριακού Συστήματος για τις Πολεοδομικές Υπηρεσίες](#)
[Λύσεις για την μείωση της ρύπανσης από τη ναυτιλία](#)
[Κατασπατάληση δημόσιου χρήματος σε ανυπόστατα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής](#)
[ΑΛΕΚΟΣ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: ΑΠΟΧΩΡΗΣΑ από το ΚΚΕ στις 21/9/2010](#)
[Η Ελληνική φύση των Φρυγάνων \(της ευωδιάς και του ανθού...\) του Γ. Καπετάνιου](#)

Προτεινόμενα

[Προτεινόμενο ταινιάκι](#)

Προτεινόμενος Χάρτης: Δείτε το παγκόσμιο δημόσιο χρέος, και το δημόσιο χρέος ανά χώρα όπως δεν το έχετε ξαναδεί

Προτεινόμενος χάρτης: Δείτε πού είναι τα πλοία σε πραγματικό χρόνο

Προτεινόμενη ιστοσελίδα Το δέντρο της ζωής

Προτεινόμενη Έκθεση: Για την Τοπική Ευημερία και την Ποιότητα Ζωής (στα Αγγλικά)

Ειδήσεις από τη γειτονιά μας

Εγκώρωση δημοσίου πλούτου από την κυβέρνηση – Μεγάλος κίνδυνος για τα νησιά μας
Αρχαιολογικές ανασκαφές στην πόλη της Νύσας-Της φερόμενης ως πατρίδας του Διονύσου, πριν έρθει στην Ικαρία και μετά περάσει στη Νάξο και στην Αττική

Ανασκαφές στην Ικαρία του Περσικού Κόλπου από την αρχαιολόγο Αγγελική Κοταρίδη

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ Περιφέρειας Βορείου ΑΙΓΑΙΟΥ

Χαμένη ευκαιρία το 2006 για την εφαρμογή ειδικών μέτρων ενίσχυσης της γεωργίας στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους από το Υπ Γεωργίας

«Ευρωπαϊκά Νησιά: προοπτικές ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής μετά το 2013»

Ειδήσεις από την Επαρχία Ικαρίας

Η θέση του Αρχιπελάγους για το φαράγγι της Χάλαρης 4-8-2010

Μετεώρη η ολική αποκατάσταση των ζημιών στην Ικαρία

Greek Language and Culture Programmes 2011

Εκδηλώσεις: Έγιναν-Θα γίνουν

Μνημεία μεταλλευτικής δραστηριότητας στον Άγιο Κήρυκο Ικαρίας

Φούρνοι Ικαρίας (Αφιέρωμα)

αλληλογραφία

Η αξία της ανακύκλωσης, η Κερατέα και εμείς, Μαρία Βιτωράκη

Αγαπητοί αναγνώστες

αντί σημειώματος της σύνταξης θα παραθέσω ένα κείμενο του Νίκου Ξυδάκη από την Καθημερινή. Τα λέει όλα. Τα καλύτερα τα έχουμε υπογραμμίσει για σας:

Νησιώτες: πολίτες δεύτερης κατηγορίας, του Νίκου Γ. Ξυδάκη

Αύριο κλείνουν δέκα ημέρες από τον αποκλεισμό της νησιωτικής χώρας. Στα δελτία, η είδηση ακούγεται σποραδικά, προς το τέλος των δελτίων, ο υπουργός θαλάσσιων πόρων, νήσων και αλιείας, υπουργός χωρίς υπουργείο σχεδόν, δηλώνει κάτι ακατάληπτα περί Ελλάδος που δεν έχει κοπέι στη μέση, η ναυτική ομοσπονδία και οι πλοιοκτήτες δεν τα βρίσκουν και τα περήφανα νησιά της θαλασσινής δημοκρατίας παραμένουν αποκομμένα από την ηπειρωτική χώρα.

Στα νησιά, ο κόσμος στενάζει. Απεγνωσμένοι γέροντες περιμένουν το βαπόρι να πάνε για νοσοκομειακές εξετάσεις, ετοιμόγεννες λαχταράνε ώρα με την ώρα, επαγγελματίες που βρέθηκαν στο νησί για μια δουλειά αυθημερόν αποκλείστηκαν για μια εβδομάδα, χάνοντας μεροκάματα και πληρώνοντας ξενοδοχεία και εστιατόρια, οπωρολαχανικά σαπίζουν στα φορτηγά, ταχυδρομείο, φάρμακα, εφημερίδες, άφαντα...

Οι Έλληνες πολίτες του Αρχιπελάγους, των Δωδεκανήσων, των Ιονίων, των ακριτικών μεγαλονήσων γιώθουν, και είναι, πολίτες δευτέρας κατηγορίας. Όταν σβήσει το φως του τουρισμού, όταν καταμετρηθεί το συνάλλαγμα της τουριστικής βιομηχανίας, τα νησιά ξεχνιούνται, οι νησιώτες μένουν μόνοι με τους βοριάδες και τα προβλήματα της νησιωτικής διασποράς. Σύν τον συγκοινωνιακό αποκλεισμό.

Οι απεργίες του καλοκαιριού διευθετούνται μέσα σε μερικές ώρες, τα ασφαλιστικά μέτρα στα δικαστήρια ζητούνται και εφαρμόζονται, διότι οι τηλεοράσεις μεταδίδουν εικόνες έξαλλων παραθεριστών, ταλαιπωρούμενους τουρίστες, διάφοροι μιλούν για τη δυσφήμιση της χώρας, οι εισπράξεις απειλούνται.

Οι απεργίες του χειμώνα δεν διευθετούνται ούτε σε δέκα ημέρες και καμία τηλεόραση δεν σπαταλά πολύτιμο χρόνο, αφού δεν υπάρχουν εικόνες εξαγριωμένων πελατών: τον χειμώνα δεν υπάρχουν τουρίστες, δεν υπάρχουν παραθεριστές, δεν υπάρχουν πελάτες, η χώρα δεν διακινδυνεύει την τουριστική της φήμη. Άρα, δεν υπάρχει θέμα. Το συνδικάτο πέζει μαξιμαλιστικά, οι πλοιοκτήτες γλιτώνουν ημερομίσθια και πετρέλαια, η πολιτεία παρακολουθεί απαθής, τα πλοία μένουν δεμένα στα λιμάνια.

Ποιος νοιάζεται για τους νησιώτες; Κανείς δεν νοιάζεται. Τον χειμώνα, η **Μύκονος** πέφτει πολύ μακριά, είναι χωρίς φώτα, άρα αδιάφορη, η **Ανάφη** δεν υπάρχει, η **Ικαρία** βρίσκεται στα σύνορα, την **Κάσο** κανείς δεν την ξέρει. Τα νησιά είναι κουκκίδες στον χάρτη. Κουκκίδες που δεν αξίζουν ούτε ένα έκτακτο δρομολόγιο, ένα πλοίο ανάγκης με προσωπικό ασφαλείας, που θα ελευθέρωνε τους εκατοντάδες ομήρους.

Ποιος νοιάζεται για τους νησιώτες; **Θα 'πρεπε να νοιάζονται οι ίδιοι. Ίσως να έχουν και δικά τους βαπόρια, συνεταιριστικά, να παίρνουν τις προβλεπόμενες ενισχύσεις από την Ενωμένη Ευρώπη για τις νησιωτικές περιφέρειες, να παίρνουν τις εθνικές επιδοτήσεις των άγονων γραμμών**, να διαθέτουν αξιόμαχες εφεδρείες που θα αποτρέπουν τα καρτέλ και τα μονοπώλια, που θα υπηρετούν τις πάγιες ανάγκες των κοινωνιών και όχι μόνο την εποχική προσοδοθηρία. Οι κοινωνίες να αναλάβουν την ευθύνη τους...

1 Δεκ 2010 kathimerini.gr

Ευτυχισμένος ο Καινούργιος Χρόνος

η σύνταξη

επιστροφή

Επίκαιρο Θέμα

Τα ασυνάρτητα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς δεν είναι καθόλου ασυνάρτητα Του Ηλία Γιαννίρη

Βρήκα το παρακάτω κείμενο στο <http://www.musicheaven.gr/html/modules.php?name=News&file=article&sid=1378>, που έχει δημοσιευτεί από τις 31 Δεκεμβρίου 2007. Το κείμενο αυτό μου έδωσε ιδέες, όπως θα διαπιστώσετε στη συνέχεια. Καλή Χρονιά.

«Πώς προέκυψαν τα "ασυνάρτητα" κάλαντα που λέμε την παραμονή της Πρωτοχρονιάς; Πρόκειται απλά για ένα love story που έμεινε στην ιστορία έστω με αυτόν τον περίεργο τρόπο! Πρώτα από όλα ας θυμηθούμε λίγο τα κάλαντα της Πρωτοχρονιάς (γιατί...έχουμε και κάποια χρόνια να τα πούμε)

Αρχιμηνιά κι Αρχιχρονιά
*ψιλή μου δεντρολιβανιά
Κι αρχή καλός μας χρόνος
*εκκλησιά με τ' άγιο θόλος

Αγιος Βασίλης έρχεται
*και δε μας καταδέχεται
από την Καισαρεία
*συ σ' αρχόντισσα κυρία

Βαστάει πένα και χαρτί
*Ζαχαροκάντυο ζυμωτή
Χαρτί χαρτί και καλαμάρι
*δες και με το παλικάρι

Εσείς βγάζετε νόημα; Εγώ πάντως όχι! Ιδού λοιπόν η εξήγηση...

Η ιστορία μας διαδραματίζεται στον Μεσαίωνα. Σε εκείνα τα χρόνια οι φτωχοί και χαμηλών στρωμάτων άνθρωποι δεν είχαν το δικαίωμα να μιλούν στους αριστοκράτες παρά μόνο σε γιορτές όπου μπορούσαν να τους απευθύνουν ευχές.

Ήταν λοιπόν ένας νεαρός (βλέπε Ρωμαίος και Ιουλιέτα-Μοντέγοι και Καπουλέτοι) αλλά φτωχό το παλικάρι, που είχε ερωτευθεί μια όμορφη αριστοκράτισσα. Σκαρφίστηκε λοιπόν το εξής ώστε να εκφράσει τον έρωτά του με τρόπο που να μην γίνει αντιληπτός όμως από τους υπόλοιπους.

Σου λει θα παω την πρωτοχρονιά να της πω τις ευχές μου για το νέο έτος, αλλά θα φτιάξω ένα δικό μου ποίημα που θα έχει έναν στίχο από τα κάλαντα, έναν στίχο που θα απευθύνεται στη γκόμενα (!) και έτσι δεν θα με πάρουν χαμπάρι!

Αρχίζει λοιπόν και βάζει ενδιάμεσους στίχους (αυτούς με τα αστεράκια).

Την αποκαλεί ψηλή, σαν δεντρολιβανιά. Επειδή φορούσε ένα από τα ψηλά τα κωνικά καπέλα με το τούλι στην κορυφή, την παρομοιάζει με Εκκλησιά με το Άγιο Θόλος (θόλος εκκλησίας). Της λέει ότι δεν τον καταδέχεται (ο Αι Βασίλης δεν έχει να κάνει!) γιατί είναι αρχόντισσα κυρία.

Τέλος κλείνει με τις γαλυφιές! Την λει ζαχαροκάντυο ζυμωτή, δηλαδή φτιαγμένη από ζάχαρη (γλυκειά μου) και την παρακαλεί να του ρίξει μια ματιά.

Έτσι λοιπόν μια καμούρα έγινε τραγούδι και για αιώνες εμείς το τραγουδάμε και κοινομάμε. Γιατί η καμούρα πουλάει, δεν το μαθες;

ΑΝΤΕ ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΜΕ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΠΟΛΥ ΚΑΨΟΥΡΑ!

Υ.Γ. Πείτε κι εσείς τα κάλαντα σε όσες θέλετε να μιλήσετε με... "υπονοούμενα"!!!»

Έξοχο κείμενο. Και μας δίνει αφορμή να προχωρήσουμε περισσότερο.

Ας ξεχωρίσουμε τα ερωτικά στιχάκια:

Ψηλή μου δεντρολιβανιά

[είσαι σαν] **εκκλησιά με τ' άγιο θρόνος** [εννοεί μάλλον τον υπερυψωμένο θρόνο σε κάθε εκκλησιά που καθόταν ο αρχιεπίσκοπος. Αντί θρόνος τραγουδιέται και θόλος, από τους τρούλους, τους κουμπέδες των βυζαντινών εκκλησιών]

(Άγιος Βασίλης έρχεται) **άρχοντες το κατέχετε**

συ είσ' αρχόντισσα κυρία [άρα το κατέχεις και συ, το ξέρεις και εσύ]

Ζαχαροκαντιοζυμωτή [όπως λέμε ζαχαροζυμωμένη, λαμπαδοχυτή, αγγελοκαμωμένη, γαϊτανοφρυδούσα-το κάντιο ήταν το μόνο γλυκό της εποχής εκείνης]

δες και με το παλληκάρι [που όμως είμαι φτωχός].

Τα άλλα τα στιχάκια είναι τα κανονικά κάλαντα:

*Αρχιμηνιά κι Αρχιχροινιά
Κι αρχή καλός μας χρόνος
Άγιος Βασίλης έρχεται
από την Καισαρεία
Βαστάει πένα [ή εικόνα] και χαρτί
Χαρτί και καλαμάρι*

Ύστερα συνεχίζει κανονικά, χωρίς εμβόλιμους στίχους:

*Το καλαμάρι έγραφε,
τη μοίρα του την έλεγε και το χαρτί
-και το χαρτί ομίλει Άγιε μου
-άγιε μου καλέ Βασίλη.*

*Αρχή που βγήκε ο Χριστός
Άγιος και πνευματικός
(στη γη) στη γη να περπατήσει
(και να μας) και να μας καλοκαρδίσει*

Τι είναι λοιπόν τα κάλαντα;

Η λέξη κάλαντα, σύμφωνα με τους λαογράφους, προέρχεται από τη λατινική "calenda", που σημαίνει αρχή του μήνα, νομηνία και τραγουδιόνταν στην αρχή του μήνα. Διαμορφώθηκε από το ελληνικό ρήμα καλώ. Άρα σε εμάς η λέξη «κάλαντα» ήρθε ως αντιδάνειο.

Το έθιμο αυτό προϋπήρχε στην Ελλάδα, πριν από την Ρώμη. Τα παιδιά κρατούσαν ένα κλαδί ελιάς ή δάφνης, στολισμένο με καρπούς και άσπρο μαλλί (η λεγόμενη ειρεσιώνη, από το έριο = μαλλί), γύριζαν και τραγουδούσαν και τους έδιναν δώρα. Μετά, πήρε το έθιμο αυτό και η Ρώμη. Στο Βυζάντιο κρατούσαν ραβδιά, ή φανάρια, ή ομοιώματα πλοιαρίων ή και κτιρίων, στολισμένα και τραγουδώντας, συνόδευαν το τραγούδι με κρούση τριγώνου ή τυμπάνου.

Ας φανταστούμε εκείνη την εποχή που δεν υπήρχαν ημερολόγια η ρολόγια στον πολύ τον κόσμο. Οι μόνοι που ήξεραν γράμματα ήταν οι παπάδες (γιατί είχαν σχολές) και οι γραμματικοί. Οι παπάδες όμως είχαν το πλεονέκτημα να μετράνε το χρόνο, με σαρανταήμερες νηστείες (πριν τα Χριστούγεννα. πριν την Ανάσταση, πριν το 15αύγουστο) και να καθορίζουν το ετήσιο ημερολόγιο ανάλογα με την κίνηση του ήλιου [τις ισημερίες (Ανοιξη και Φθινόπωρο), τις μεγαλύτερες νύχτες του χρόνου (21 Δεκεμβρίου)] και την κίνηση του φεγγαριού (κινητές γιορτές, όπως το Πάσχα). Όποιος ήξερε γράμματα μπορούσε να ζει από αυτά χωρίς να δουλεύει χειρωνακτικά. Γι' αυτό ο στίχος λέει στις ευχές, μετά τα κάλαντα, για το γιό:

*Έχετε γιο στα γράμματα και γιο εις το κοντύλι,
να τ' αξιώσει ο Θεός, να βάλει πετραχήλι.*

Την παράδοση του μετρήματος του χρόνου βέβαια την πήραν από τους αστρολόγους, τα ιερατεία της Αιγύπτου, της Μεσοποταμίας, τους αρχαίους Έλληνες, τους Ρωμαίους.

Οι παπάδες είχαν λοιπόν στα χέρια τους το καλαντάρι (calendar), το ημερολόγιο δηλαδή. Μάλιστα, λέγεται ό τι ο Βασίλειος ο Μέγας ήταν ο πρώτος που «τυποποίησε» αυτή τη διαδικασία της αναγγελίας των χριστιανικών γιορτών. Ίσως γι' αυτό συνδέεται με τα δώρα της πρωτοχροινιάς. Στα κάλαντα πάντως γι' αυτό το λόγο βαστάει κόλα [ή εικόνα] και χαρτί, χαρτί και καλαμάρι. Γιατί ήξερε το καλαντάρι. Στη φαντασία του λαού το καλαμάρι (η πένα δηλαδή, που ήταν

φτιαγμένη από το κόκαλο του καλαμαριού-την έχετε προσέξει ποτέ στα καλαμάρια που τρώτε;) έλεγε τη μοίρα, και το χαρτί ομίλει! Είχαν δηλαδή μαγικές ιδιότητες.

Έτσι καθιερώθηκε πριν τις μεγάλες θρησκευτικές γιορτές να ξεκινούν εκστρατείες ενημέρωσης, φυσικά τραγουδιστά-πώς αλλιώς; Από την εποχή του Ομήρου έτσι γινόταν η μετάδοση των ειδήσεων και η γνώση. Ο λαός, που δεν ήξερε το χρόνο, περίμενε με λαχτάρα να μάθει τη λήξη της κάθε νηστείας, και έδινε δώρα για αυτό το χαρμόσυνο νέο.

Να τα λοιπόν τα κάλαντα. Ένα λαϊκό έθιμο, που ο λαός το διαμόρφωνε όπως το ήθελε. Άλλος για ερωτικούς λόγους, για την ζαχαροκαντιοζυμωτή, άλλος για αφορμή για γλέντι.

(οι νοικοκυραίοι λένε)

*Κάτσε να φας κάτσε να πεις
κάτσε τον πόνο σου να πεις
κάτσε να τραγουδήσεις
και να μας καλοκαρδίσεις
(οι καλαντιστές λένε)*

*Βάλτε μας κρασί να πιούμε
και του χρόνου να σας πούμε.*

*Ήυρα την πόρτα σου ανοιχτή θαρρώ πως έχεις και πηχτή,
φοινίκια, λουκουμάδες και κρασί με τους κουβάδες. (Ικαρία)*

Διάλογοι δηλαδή, που αρχίζουν να θεατροποιούν (!) τα κάλαντα. Που άλλωστε, συνδέονται με το Διόνυσο, την αρχή του θεάτρου.

Τα παινέματα στο τέλος είναι όλη η λαϊκή φαντασία:

*Σ' αυτό το σπίτι πού ρήθαμε πέτρα να μη ραΐσει
κι ο νοικοκύρης του σπιτιού χρόνια πολλά να ζήσει.*

*Εσένα [όνομα νοικοκύρη] πρέπει σου βάλε στραβά τό φέσι σου.
Και πάλι ξαναπρέπει σου καρέκλα κορδονένια [ή καρυδένια, από ζύλο καρυδιάς],
για ν' ακουμπάς την πλάτη σου τη μαργαριταρένια. (Ικαρία)*

*Πολλά 'παμε τ' αφέντη μας, να πούμε της κεράς μας.
Κερά ψηλή, κερά λιγνή, κερά γαϊτανοφρύδα
πού 'χεις τον ήλιον πρόσωπο και το φεγγάρι στήθος
και του κοράκου τα φτερά τά 'χεις τα πανωφρύδια.*

*Πολλά 'παμε και της κεράς, να πούμε και του γιου σας.
Έχετε γιο στα γράμματα και γιο εις το κοντύλι,
να τ' αξιώσει ο Θεός, να βάλει πετραχήλι.*

*Πολλά 'παμε του γιου, να πούμε και της κόρης.
Έχετε κόρην έμορφη, κόρη μαλαματένια
του ήλιου και του φεγγαριού και της αστροφεγγίτας,
γραμματικός τη γύρευε κι ήθελε να την πάρει.
Γυρεύει κάμπους άθερους και κάμπους θερισμένους
γυρεύει και τη θάλασσα με ούλλα τα βαπόρια
γυρεύει και τον κυρ-βοριά, να τα καλαρμενίζει.*

*- Πολλά 'παμε και της κυράς, ας πούμε και της κόρης
- Έχεις και κόρη όμορφη, βάλ' τηνε στο ζεμπίλι
και κρέμασέ τηνε ψηλά, να μη τη φάν' οι ψύλλοι (Ικαρία, Φούρνοι)*

*- Πολλά 'παμε, πολλά 'παμε, μα δε μας εκεράσατε
κι αν ακόμα θε να πούμε, βάλτε μας κρασί να πιούμε (Ικαρία)*

*- Εφάγαμε τον πετεινό, να φάμε και την κότα
και δώστε μας το φλουράκι μας [ή δώστε μας και πεντε-έζη αυγά], να πάμε σ' άλλη πόρτα...*

Κλείνοντας, έχω ξεχωρίσει τους παρακάτω στίχους, που όμως είναι από τα κάλαντα των Φώτων, από τη Νάξο:

Σήκω κυρά να στολιστείς να πας στ' Άγια τα Φώτα,
στα Φώτα και στους αγιασμούς και στις χαρές του κόσμου.
Σηκώθη και στολίζονταν τρεις μέρες και τρεις νύχτες,
βάζει τον ήλιο πρόσωπο και το φεγγάρι αστήθι
και του κοράκου το φτερό βάζει καμαροφρύδι,
τη θάλασσα τη γερανιά κορδέλα στα μαλλιά τζι.
Παπάς την είδε κι έσφαλε, διάκος και δαιμονίστη
και τα μικρά ψαρτόπουλα εχάσαν τα χαρτιά τους.

Συνιστώμενο Βιβλίο:

Καλαντάρι Η ιστορία του ημερολογίου διά μέσου των αιώνων

Συγγραφέας: Ντέιβιντ Ντάνκαν

Εκδότης: Ενάλιος

Μετάφραση: Κουσουνέλος, Γιώργος

Αριθμός Σελίδων: 438

Μια γοητευτική ιστορική περιήγηση μέσα στους αιώνες, στην εποχή του Ησίοδου, των Πτολεμαίων, του Ιουλίου Καίσαρος, που δείχνει πώς διαμορφώθηκε το Ημερολόγιο που χρησιμοποιεί σήμερα η ανθρωπότητα.

[επιστροφή](#)

ΕΒΡΟΣ: ΔΕ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΕΙΧΟΣ ΤΟΥ ΑΙΣΧΟΥΣ

Οικολόγοι Πράσινοι, 4.1.2011

Ανεπιθύμητο πρωτοχρονιάτικο δώρο θεωρούν οι Οικολόγοι Πράσινοι τις εξαγγελίες του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για δημιουργία φράχτη – τείχους στον Έβρο, αλλά και τις διακηρύξεις του ότι «θα παραμείνουν μόνο εκείνοι οι μετανάστες που έχουν δικαίωμα διεθνούς προστασίας ή δικαίωμα ασύλου. Κανείς άλλος». Πρακτικά το υπουργείο του κ.Παπουτσή δεν αναγνωρίζει καθεστώς προστασίας σχεδόν σε κανένα, καθώς το 2ο τρίμηνο του 2010 η Ελλάδα έκανε δεκτές μόλις 20 αιτήσεις για πολιτικό άσυλο σε σύνολο 1145, ποσοστό 1.7% έναντι 25% του Ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Οι Οικολόγοι Πράσινοι δηλώνουν λοιπόν κάθετα αντίθετοι στο σχέδιο για το τείχος, καθώς:

- Δεν θα αποτρέψει την είσοδο των μεταναστών, που αναγκάζονται να καταφεύγουν στην Ευρώπη από αδυναμία να επιβιώσουν στις χώρες προέλευσής τους.
- Δεν έχουν συνυπολογιστεί οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της κατάτμησης του ενιαίου ευαίσθητου οικοσυστήματος του Έβρου, με δεδομένο, μάλιστα, ότι το σχέδιο αφορά διαδρόμους διέλευσης της πανίδας της περιοχής.
- Ουσιαστικό όφελος θα έχουν μόνο τα κυκλώματα δουλεμπορίας που χρησιμοποιούν θαλάσσιες διαδρομές, οι οποίες έχουν μέχρι σήμερα στοιχίσει τις ζωές σε δεκάδες χιλιάδες μετανάστες που πνίγηκαν στην Μεσόγειο την τελευταία εικοσαετία, καθώς και οι κατασκευαστικές εταιρίες που θα αναλάβουν τις σχετικές εργολαβίες.

Σχετικά, η εκπρόσωπος τύπου των Οικολόγων Πράσινων, Ελεάννα Ιωαννίδου, έκανε την ακόλουθη δήλωση: **«Πρέπει επιτέλους να συνειδητοποιήσουμε ότι, όσο θα υπάρχει καταπίεση και εξαθλίωση στις χώρες τους, και δεν έχουν άλλη επιλογή, οι πρόσφυγες θα συνεχίσουν να μεταναστεύουν. Η κατασκευή τείχους στον Έβρο όχι μόνο δεν θα αποτρέψει την αναζήτηση και εύρεση διόδων εισόδου τους στην Ευρώπη, αλλά φέρει και τον βαρύ συμβολισμό της μετατροπής της Ευρώπης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε Ευρώπη-Φρούριο του Μεσαίωνα. Ευχόμαστε οι συνθήκες στη χώρα μας να μη φθάσουν ποτέ στο σημείο να ψάχνουμε εμείς δίοδο διαφυγής».**

Η Εκτελεστική Γραμματεία των Οικολόγων Πράσινων

Περισσότερες πληροφορίες:

Μιχάλης Μπάκας 6944 654785 , Ελεάννα Ιωαννίδου 6932 705289

Οι Αμερικάνοι δεν είχαν έως τώρα υποχρεωτικό το HACCP (προδιαγραφές) στα τρόφιμα. Απόκτησαν τώρα, με αυτό το Νόμο.

Στην Ε.Ε. υπάρχουν οι Κανονισμοί 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004, 183/2005 και 882/2004 που θεμελίωσαν ένα πλήρες πλαίσιο ελέγχου της «υγιεινής & ασφάλειας» για οτιδήποτε έχει να κάνει με το τρόφιμο.

Έτσι, για παράδειγμα, στην Ελλάδα επιβάλλεται η ύπαρξη σφαγείων, γίνονται οι έλεγχοι για τα σφαγεία και κάθε τόσο κλείνουν τα σφαγεία που είναι εκτός των ευρωπαϊκών προδιαγραφών.

Αρκετά μηνύματα έφτασαν που έλεγαν πόσο επικίνδυνος είναι αυτός ο Νόμος των ΗΠΑ, γιατί κινδυνεύει να περάσει και στην Ευρώπη. Γράφουν: «Ο νόμος δίνει το δικαίωμα στον «Μεγάλο Αδερφό» να ρυθμίζει μέχρι και την καλλιέργεια ντοματών στην αυλή του σπιτιού μας».

Λάβαμε όμως και ένα μήνυμα από το φίλο και γεωπόνο Μιχάλη Αναστασιάδη, που τοποθετεί το θέμα διαφορετικά. Παραθέτουμε και τα δύο μηνύματα επισημαίνοντας τα εξής:

Εμπιστευόμαστε τη γνώμη του κ. Αναστασιάδη ότι έπρεπε να υπάρχει HACCP στα τρόφιμα και στις ΗΠΑ. Δεν μπορούμε να ξέρουμε τι πολιτικές επιπτώσεις μπορεί να έχει ο Νόμος αυτός των ΗΠΑ σε όλο τον κόσμο. Αν δηλαδή, θα επιχειρηθεί να περάσει στο μέλλον και στην Ευρώπη μια κατεύθυνση, ιδεολογικού, κυρίως, προσανατολισμού, δηλαδή αν θα ενταχθεί σε κάποια μορφή επιβολή, χειραγώγηση και έλεγχο, σαν αυτές που έχουμε συνηθίσει τον τελευταίο καιρό.

Ειδικά για τα νησιά μας, πέραν του θέματος της τροφικής αυτοδιάθεσης που θέτει ο Μ. Αναστασιάδης, θα επιμείνουμε επιπλέον: Ότι θα πρέπει να επιτρέπεται να πωλούνται σε λαϊκές αγορές και στις ταβέρνες και στα ουζερί τοπικά προϊόντα από μικρή τοπική γεωργική παραγωγή ή τροφοσυλλογή (από τη ρίγανη μέχρι τα καλαμάρια, το κολοκάσι, τον ταμπουρά, τα βλήτα, και τα μανιτάρια). Ότι είναι απαράδεκτο το ΣΔΟΥ να επιβάλλει πρόστιμα γιατί δεν βρήκε παραστατικά αγοράς στο τάδε ή το δείνα μικρομάγαζο. Ότι πρέπει να γίνεται στην Ελλάδα ότι γίνεται π.χ. και στην Ιταλία, όπου επιτρέπεται στους μικρούς παραγωγούς να πωλούν τα προϊόντα τους.

Θα παρακολουθούμε από κοντά τις εξελίξεις. Ακολουθούν τα δύο μηνύματα:

Μήνυμα 1: Ο εφησυχασμός είναι καταστροφικός!

"Αν οι άνθρωποι αφήσουν την κυβέρνηση να αποφασίζει τι τροφή θα τρώνε και τι φάρμακα θα παίρνουν, τα σώματά τους θα είναι σύντομα σε τόσο θλιβερή κατάσταση όσο είναι οι ψυχές εκείνων που ζούν σε καθεστώς τυρρανίας."

Τόμας Τζέφερσον-Εκ των ιδρυτών πατέρων των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής

Ηδη στην Αμερική έχει ξεκινήσει η εφαρμογή του νόμου που έχει κατατεθεί στο Κογκρέσο και αφορά την απαγόρευση καλλιέργειας οργανικών τροφών.

Με λίγα λόγια την απαγόρευση του σπιτικού κήπου για την επιβίωση της οικογένειας.

*Οποιοσ λαιπών δεν θέλει να ενταχθεί στους κανόνες της Παγκοσμιοποίησης και θα θελήσει να κάνει ένα μικρό κήπο για να ζει αυτός και η οικογένειά του, θα χαρακτηρίζεται επικίνδυνος και θα δέχεται πρόστιμα και κατασχέσεις προϊόντων καθώς αυτά θα αποτελούν «κίνδυνο για την δημόσια υγεία».

Το όνομα του νόμου αυτού είναι «Νόμος Συγκλήτου S 510 Εκσυγχρονισμός Ασφάλειας Τροφίμων», σύμφωνα με τον οποίο χαρακτηρίζεται παράνομη η καλλιέργεια και αποθήκευση σπόρων.

Ο νόμος της Συγκλήτου «510» για τον εκσυγχρονισμό της ασφάλειας των τροφίμων έχει χαρακτηριστεί ως ο πιο επικίνδυνος νόμος στην ιστορία των ΗΠΑ.

Ο νόμος θα δίνει το δικαίωμα στην κυβέρνηση των ΗΠΑ να απαγορεύει ή να νομιμοποιεί το μέχρι τώρα δικαίωμα όλων για την καλλιέργεια, το εμπόριο και την μεταφορά όλων των τροφίμων.

Ο νόμος δίνει το δικαίωμα στον «Μεγάλο Αδερφό» να ρυθμίζει μέχρι και την καλλιέργεια ντοματών στην αυλή του σπιτιού μας.

Δίνει το δικαίωμα στην κυβέρνηση να συλλαμβάνει και να φυλακίζει ανθρώπους που πωλούν αγγούρια στην λαϊκή. Θα ποινικοποιεί την μεταφορά οργανικών τροφών αν δεν συμμορφώνεται κάποιος με τους κανόνες των αρχών.

*Ο εφησυχασμός είναι καταστροφικός! Διαδώστε την πληροφορία αυτή σε φίλους και γνωστούς σας.

Δείτε το video. http://www.youtube.com/watch?v=bC5yPmD0vds&feature=player_embedded

Μήνυμα 2: Ένας αντίλογος από τον φίλο της Ικαρίας γεωπόνο Μιχάλη Αναστασιάδη:

Έρχονται «βροχή» παραπλήσιου περιεχομένου και «υστερικού» ύφους μηνύματα που αφορούν σε έναν νόμο που περνάει οσονούπω στις ΗΠΑ για τις ΗΠΑ, ο οποίος θέτει κανόνες ασφάλειας τροφίμων. Ενημερωτικά λοιπόν λέω να πω 2-3 πράγματα (που ξέρω απλώς γιατί διαβάζω αμερικάνικα ειδησεογραφικά ΜΜΕ από την εφηβεία μου)

Οι Αμερικάνοι δεν είχαν έως τώρα υποχρεωτικό το HACCP στα τρόφιμα.

Στις ΗΠΑ υπάρχει ένα σημαντικό μειοψηφικό κίνημα «ελευθερόφρονων» (επίτηδες βάζω εισαγωγικά γιατί δεν είναι αλήθεια τέτοιοι κατά τη γνώμη μου) οι οποίοι μεταξύ άλλων π.χ. οργανώνονται σε ένοπλες μιλίτσες αμφισβητώντας το κεντρικό κράτος, κλπ και οι οποίοι βρίσκονται πολιτικά στην άκρα δεξιά και οσμώνονται με το tea party.

Ένα από τα χούγια ορισμένων και από αυτό το συνάφι (χαρακτηριστικό παράδειγμα το κανάλι από το οποίο το βίντεο του μέηλ στο οποίο απαντώ – παρατηρήστε άλλωστε την επικράτηση της ΣΗΜΑΙΑΣ στο φόντο) είναι π.χ. να θέλουν απαστερίωτο φρέσκο γάλα, μοσχάρια σφαγής-στο-γόνατο-και-στο-τσιγκέλι, κλπ, μακριά δηλαδή από οποιονδήποτε κρατικό έλεγχο (που είναι ΚΑΙ φορολογικός). Αυτό σε άλλες πολιτείες επιτρεπόταν, σε άλλες όχι. Υπήρχε δε ένα ολόκληρο εμπορικό κύκλωμα τέτοιων ανεπεξέργαστων-φρέσκων αλλά και υγειονομικά ανεξέλεγκτων προϊόντων.

Απότι έχω καταλάβει, με το νέο νόμο ελέγχονται πια συνολικά αυτού του είδους οι πωλήσεις, μπαίνει δηλαδή ρήτρα «υγιεινής & ασφάλειας» τροφίμων, όπως υπάρχει ήδη στην ΕΕ. Δεν υπάρχει νομίζω καμία περίπτωση ο νόμος να αφορά ιδιοπαραγωγή & ιδιοκατανάλωση (όπως ισχύει και στην ΕΕ)

Αν αυτά είναι λόγος πολιτικής υστερίας σήμερα για τις ΗΠΑ, αντίστοιχα θα έπρεπε εδώ να έχει γίνει ο κακός χαμός όταν εφαρμόστηκαν οι Κανονισμοί 178/2002, 852/2004, 853/2004, 854/2004, 183/2005 και 882/2004 που θεμελίωσαν ένα πλήρες πλαίσιο ελέγχου της «υγιεινής & ασφάλειας» για οτιδήποτε έχει να κάνει με το τρόφιμο.

Αν κάποιος θέλει να ενημερωθεί πραγματικά σοβαρά, ας κάτσει να διαβάσει (στα Αγγλικά) τη σχετική αναλυτική συζήτηση στο GRIST (το οποίο είναι αριστερόστροφο, υπέρ της τροφικής αυτοδιάθεσης και της βιολογικής γεωργίας, κλπ, αλλά σοβαρό – δηλαδή δεν επενδύει στο φόβο) στο :

<http://www.grist.org/article/series/2010-11-05-food-fight>

επιστροφή

Αφιέρωμα 1: Διαστάσεις της Κρίσης

Γιώργος Καλλής: Αποανάπτυξη: Μια απάντηση στην κρίση

03/01/2011, Αγγελική Δημοπούλου

Απέναντι στο σύστημα του καπιταλισμού, των ιδιωτικών τραπεζών και των νεοφιλελεύθερων αγορών υπάρχουν τοπικές κοινωνίες που παίρνουν την κατάσταση στα χέρια τους και αυτοοργανώνονται στο πλαίσιο μιας άλλης οικονομίας που δεν στηρίζεται στα χρήματα και το κέρδος. Επαναπροσδιορίζουν τις ανάγκες τους, μειώνουν την κατανάλωση, αυτοδιαχειρίζονται την τροφή και την ενέργεια τους, τοπικοποιούν την παραγωγή. Όλα αυτά την ώρα που στο Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης, μια ερευνητική ομάδα εργάζεται πάνω στην ιδέα της βιώσιμης αποανάπτυξης, «μιας ομαλής οικονομικής απομεγέθυνσης για ένα βιώσιμο μέλλον στο οποίο θα ζούμε καλύτερα καταναλώνοντας λιγότερα».

Απαντώντας στις ερωτήσεις του **tvxs**, ο **Γιώργος Καλλής**, καθηγητής του Αυτόνομου Πανεπιστημίου της Βαρκελώνης, του Ινστιτούτου ICREA και επικεφαλής της ερευνητικής ομάδας για την αποανάπτυξη, αναπτύσσει τη θεωρία και τις εφαρμογές της.

Στην Ελλάδα το τελευταίο διάστημα δεν μιλάμε για τίποτα άλλο παρά για ανάπτυξη, η οποία πολιτικά προβάλλεται ως η λύση στο πρόβλημα. Την ίδια στιγμή, εσείς προτείνετε μια άλλη λύση: Αποανάπτυξη τώρα! Δηλαδή;

Η ιδέα της ανάπτυξης, η μανία με την ανάπτυξη έχει μεγάλη ιστορία ξεκινώντας πριν τουλάχιστον 60 χρόνια κυρίως στις δυτικές χώρες κι έχει γίνει ο κύριος στόχος κι η κύρια επιδίωξη. Δηλαδή, όλο και μεγαλύτερο εισόδημα, όλο και περισσότερο κέρδος. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι τελικά αυτό δεν είναι η λύση στην κατάσταση που βιώνουμε τώρα αλλά είναι η αιτία του προβλήματος. **Η κρίση δεν είναι μόνο οικονομική αλλά και οικολογική και κοινωνική. Η κρίση αυτή είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι όλα γίνονται προς χάρην της ανάπτυξης και του**

χρήματος. Οπότε βρισκόμαστε μπροστά σε μια παράδοξη, οξύμωρη κατάσταση. Προσπαθούμε να επιλύσουμε ένα πρόβλημα, τονώνοντας τις αιτίες που το προκάλεσαν. Ακούμε συνέχεια ότι η κρίση είναι αποτέλεσμα της υπερκατανάλωσης, του εύκολου χρήματος, της έκπτωσης των ηθικών αξιών μπροστά στο κυνήγι του χρήματος. Αυτό κατά μια έννοια είναι η διάγνωση. Και μετά τι επεξεργαζόμαστε; Πως θα καταφέρουμε ξανά να μπούμε στον ίδιο δρόμο. Ωστε να αρχίσουμε ξανά να καταναλώνουμε και να παίρνουμε δάνεια, ξαναμπαίνοντας στην ίδια κατάσταση. Αυτός ο παραλογισμός αποδεικνύει το παράδοξο της ανάπτυξης προς χάρην της ανάπτυξης. Αυτή είναι μια μεριά του προβλήματος.

Αποανάπτυξη – κλιματική αλλαγή. Σχετίζονται και με ποιον τρόπο; Είναι απαραίτητα τα... οικολογικά χαρακτηριστικά σε ένα κοινωνικό κίνημα για την αποανάπτυξη;

Η άλλη είναι πλευρά είναι ακριβώς η οικολογική. Όπως ξέρουμε βρισκόμαστε αντιμέτωποι με το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής. **Όσο περισσότερο κινούμαστε στον άξονα της ανάπτυξης, τόσο περισσότερο επιδεινώνεται το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής, με φυσικές καταστροφές και τώρα αλλά και πολύ μεγαλύτερες αργότερα.** Όποτε βρισκόμενοι σε αυτό το κρίσιμο σταυροδρόμι, το να ξαναμπούμε στο δρόμο της ανάπτυξης, η οποία ούτε οικονομικά είναι βιώσιμη, ούτε κοινωνικά προσφέρει πλέον – το επίπεδο ευημερίας μιας χώρας δεν προοδεύει όσο και να αυξάνεται το ΑΕΠ – θα είναι πραγματικά καταστροφικό.

Ο δρόμος της αποανάπτυξης;

Σε αυτή τη φάση μπαίνει σαν υπόθεση εργασίας η θεωρία της απόανάπτυξης που προτείνει να ξεφύγουμε από το αδιέξοδο κυνήγι της ανάπτυξης αλλάζοντας την κοινωνία, αλλάζοντας τους θεσμούς και δημιουργώντας μια κοινωνία η οποία θα ευημερεί. Προφανώς είναι πολύ δύσκολο για μια χώρα μόνη της να μπει σε αυτό το δρόμο, όμως υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις οι οποίες είναι εφαρμόσιμες. Μπορεί να μην υπάρχουν πρόσφατα παραδείγματα χωρών που να έχουν επιλέξει το δρόμο της αποανάπτυξης αλλά παράλληλα πρέπει να επισημανθεί ότι η ιδέα της συνεχούς αύξησης της παραγωγής, της ανάπτυξης και της κατανάλωσης είναι πολύ πρόσφατη. Πολλοί πολιτισμοί που ευημερούσαν στο παρελθόν δεν βασίζονταν σε αυτή την ιδέα. Πρόκειται για μια σύγχρονη ιδέα την οποία σήμερα θεωρούμε δεδομένη. Κατά το παρελθόν δεν ήταν δεδομένη και δεν είναι απαραίτητη για την ευημερία.

Στην Καταλονία υπάρχουν τοπικές κοινωνίες που λειτουργούν με μη καπιταλιστικά μοντέλα. Πρόκειται για εφαρμογή της θεωρίας της αποανάπτυξης;

Κατά ένα μέρος ναι. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα τέτοιου τύπου. Η Καταλονία δεν είναι το μόνο μέρος στο οποίο συμβαίνει αυτό. Και στην Ισλανδία υπάρχουν πολλά παραδείγματα αλλά κι αν πάμε πίσω στην κρίση της Αργεντινής θα βρούμε κι εκεί πολλές ομάδες πολιτών οι οποίοι αυτοοργανώθηκαν προκειμένου να αντιμετωπίσουν την κρίση, βλέποντας το αδιέξοδο και το ατέρμονο της προσπάθειας για την επιβίωση της οικονομίας της αγοράς. Οργάνωσαν διάφορες κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διασκέδασης, παραγωγής τέχνης, παραγωγής και κατανάλωσης τροφίμων με αυτόνομο τρόπο έξω από το πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς. **Υπάρχουν άπειρα παραδείγματα. Από τη χρήση άλλων μονάδων συναλλαγής πέρα από τα χρήματα – με ανταλλαγή υπηρεσιών και προϊόντων – τράπεζες χρόνου, εναλλακτικά νομίσματα, συνεταιριστικές ομάδες παραγωγής (κοοπερατίβες).** Δημιουργείται έτσι ένα διαφορετικό επίπεδο ζωής από αυτό που διαμορφώνει μια καπιταλιστική κοινωνία κατανάλωσης. Στην περίπτωση της Ελλάδας, υπήρξαν πολλά παραδείγματα παράλληλων οικονομιών οι οποίες χάθηκαν μέσα στο σύγχρονο σύστημα της αγοράς. Αυτό ήταν στο παρελθόν ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της ελληνικής οικονομίας που την έκανε και πολύ ανθεκτικότερη. Γιατί η Ελλάδα δεν είναι η πρώτη φορά που έρχεται αντιμέτωπη με το ενδεχόμενο της χρεοκοπίας. Στη σημερινή Ελλάδα όμως όλοι εξαρτόμαστε από το χρήμα κι από τη στιγμή που καταρρέουν τα εισοδήματα τότε πραγματικά η χρεοκοπία γίνεται κοινωνική κρίση. Παλιά η χρεοκοπία ήταν στους τίτλους των εφημερίδων, δεν αποτελούσε κοινωνική κρίση. **Η θεωρία της αποανάπτυξης πρεσβεύει ότι**

πρέπει να επανακτήσουμε εκείνους τους τρόπους οικονομικής και κοινωνικής συναλλαγής, οι οποίοι δεν είναι χρηματικοί και δεν βασίζονται στην οικονομία της αγοράς.

Τώρα έχουμε ένα καπιταλιστικό οικονομικό πλαίσιο. Μια τέτοια θεωρία θα έβρισκε απέναντί της έναν αντίπαλο που λέγεται σύστημα, αν εφαρμοζόταν σε ένα μικρό τοπικό επίπεδο και βέβαια απόψεις που θα την έκριναν ως ουτοπική...

Δεν μπορούμε να μην ελπίζουμε ότι κάτι το οποίο είναι διαφορετικό έχει μέλλον. Η κατάσταση στην οποία βρίσκεται τώρα η Ελλάδα είναι μια κατάσταση από την οποία η Λατινική Αμερική πέρασε πριν από σαράντα χρόνια περίπου. ***Πρέπει να εξετάζουμε τις εναλλακτικές λύσεις και να εργαζόμαστε για να τις εφαρμόσουμε. Ένας τρόπος για να γίνει αυτό είναι η αυτοοργάνωση, ο πειραματισμός και η επανάκτηση μη καπιταλιστικών οικονομικών μοντέλων.*** Τέτοια παραδείγματα σαν κι αυτό της Καταλονίας είναι κι αυτά που θα δείξουμε και στο ντοκιμαντέρ «Φόρος τιμής στην Καταλονία II». Πάντως η αλλαγή στο επίπεδο των αποφάσεων δεν θα είναι αρκετή. Το εγχείρημα θα φτάσει στα όριά του όταν θα συγκρουστεί αναγκαστικά με το κεντρικό σύστημα οπότε η αλλαγή πρέπει να είναι παράλληλη. Δηλαδή, παράλληλα τα άτομα τα οποία εργάζονται στις αυτοοργανωτικές ομάδες πρέπει να έχουν και μια πολιτική στάση. Μέσα από το σύστημα της Δημοκρατίας πρέπει να ελπίζουμε, όσο κι αν αυτό φαίνεται δύσκολο, ότι θα υπάρξουν κι οι ανάλογες αλλαγές που θα είναι ευνοϊκές προς την απόδοση αυτού του μοντέλου. Γιατί αν το υπόλοιπο σύστημα συνεχίσει να κινείται στο ίδιο μοτίβο με τα fast track και τους Ολυμπιακούς Αγώνες, θα περιορίσει το εγχείρημα σε έναν μικρό και ακίνδυνο χώρο. Η αλλαγή πρέπει να είναι διπλή. Χρειάζεται και πολιτική αλλαγή και αλλαγή στο πρακτικό καθημερινό επίπεδο.

Εφόσον λοιπόν υπάρξει ένα τέτοιο κίνημα είναι απαραίτητος ένας πολιτικός μανδύας; Κι αν ναί ποιος θα είναι αυτός;

Πρέπει να είναι ένα κίνημα που θα βρει πολιτική έκφραση. ***Δε φαντάζομαι ένα κόμμα το οποίο θα εκπροσωπεί την αυτοανάπτυξη. Φαντάζομαι ένα κίνημα σαν αυτό των ίσων δικαιωμάτων για τις μειονότητες, δηλαδή ένα κοινωνικό κίνημα.*** Παραδοσιακά αυτά είναι κινήματα της Αριστεράς και νομίζω ότι η ιδέα της αποανάπτυξης είναι μια αριστερή ιδέα, αν και πάρα πολλοί Αριστεροί είναι μαγκωμένοι στην έννοια της ανάπτυξης, δηλαδή θεωρούν ότι τέτοιου είδους ιδέες, όπως αυτή της αποανάπτυξης είναι κάπως ελιτίστικες. Εντός της Αριστεράς πάντα υπάρχουν αντιδράσεις και πάντα υπάρχει μια κόντρα μεταξύ αυτών που πιστεύουν ότι Αριστερά σημαίνει απλά το να πάρουμε την εξουσία και να εγκαθιδρύσουμε το σοσιαλισμό και να παράγουμε περισσότερη ανάπτυξη αλλά με άλλο τρόπο κι αυτών που πιστεύουν ότι Αριστερά σημαίνει κι ένας άλλος τρόπος ζωής. Νομίζω ότι σε αυτόν τον δεύτερο πόλο της Αριστεράς ταιριάζει η αποανάπτυξη. Και πιστεύω ότι η ιδέα της αποανάπτυξης, όσο κι αν φαντάζει οξύμωρη, γιατί είναι αντίθετη σε πολλές βασικές αξίες που πρεσβεύει μεγάλο μέρος του πληθυσμού που ζει μέσα στο πλαίσιο της αναζήτησης του συνεχώς μεγαλύτερου κέρδους, έχει κάποια στοιχεία που μπορούν να βρουν απήχηση σε μεγάλο μέρος του πληθυσμού, πολύ μεγαλύτερο ίσως από αυτό που εκφράζει τώρα η παραδοσιακή Αριστερά.

Σε περίπτωση εφαρμογής της θεωρίας της αποανάπτυξης τι θα συμβεί με το έλλειμμα και το χρέος;

Εκεί έγκειται η παράνοια του καπιταλιστικού συστήματος. Δίνει δάνεια στους ανθρώπους με τη λογική ότι θα μπορέσουν να τα ξεχρεώσουν στο μέλλον. Από μόνο του το σύστημα υποθέτει και επιβάλλει ότι στο μέλλον πρέπει να υπάρχει περισσότερος πλούτος. Αυτό είναι παρανοϊκό. ***Η γη είναι πεπερασμένη. Δεν μπορούμε να φανταζόμαστε και να υποθέτουμε ότι επ' αόριστον θα είμαστε όλο και πιο πλούσιοι και θα μπορούμε να ξεπληρώνουμε τους τόκους του παρελθόντος.*** Είναι φανερό ότι από μόνο του το σύστημα έχει οδηγήσει σε αυτή την κατάσταση. Κάποιες χώρες δεν μπορούν πλέον να ξεπληρώσουν τα δάνεια που πήραν στο παρελθόν προκειμένου να έχουν ένα φυσικό ρυθμό ανάπτυξης. ***Η Ελλάδα μόνη της δεν μπορεί να κάνει τίποτα, αυτό είναι δεδομένο. Πρέπει να υπάρξει μια σύμπνοια μεταξύ χωρών και για να γίνει αυτό πρέπει να***

δημιουργηθεί ένα μεγάλο κοινωνικό κίνημα που να ζητά την υλοποίηση της θεωρίας της αποανάπτυξης. Αν πάντως μιλάμε σε πρακτικό επίπεδο, αναφορικά με το έλλειμμα και το χρέος, σίγουρα αυτό σημαίνει άρνηση πληρωμών. Αυτό, όμως δεν μπορεί να γίνει από την Ελλάδα, πρέπει να γίνει μια συνεργασία μεταξύ των χωρών που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση και συντονισμένα θα αρνηθούν να πληρώσουν τα χρέη που σωρευτήκαν στο παρελθόν. Φυσικά αυτό σημαίνει ότι θα υπάρξει μεγάλο πρόβλημα στο τραπεζικό σύστημα, μεγάλο πρόβλημα γι' αυτούς που έχουν αποταμιεύσεις – το οποίο θα είναι και άδικο γιατί αυτοί που δεν ξόδεψαν στο παρελθόν θα κινδυνεύσουν να χάσουν τα χρήματά τους – αλλά όλη αυτή η διαδικασία μπορεί να γίνει με χειρισμούς και τρόπους που να είναι δίκαιοι. Να θέσει το κράτος ως προτεραιότητα να υποστηρίξει τους μικροκαταθέτες ώστε να μη χάσουν τα χρήματά τους και οι (υπερ)μεγαλοκαταθέτες να επωμιστούν μέρος αυτής της αλλαγής προς μια νέα κατάσταση. Επιπλέον, από τη στιγμή που το κράτος καταφέρει να ισοσκελίσει τον προϋπολογισμό - και που δεν είναι μακριά από αυτό - δεν θα χρειάζονται παραπάνω δάνεια οπότε από κει και πέρα μιλάμε για την αποπληρωμή των προηγούμενων χρεών. Εκεί υπάρχει τρόπος να πούμε ότι αρνούμαστε να τα πληρώσουμε και δεν θέλουμε και δάνεια στο μέλλον, ότι δεν μας ενδιαφέρει πια αυτή η λογική του συνεχούς δανεισμού. Εξάλλου ο προϋπολογισμός είναι τόσο υψηλός εξαιτίας της μανίας των μεγάλων επενδύσεων, πχ. fast track και Ολυμπιακοί Αγώνες που γίνονται στο όνομα της ανάπτυξης και στις οποίες σπαταλάται πάρα πολύ δημόσιο χρήμα με πολύ μικρά κοινωνικά οφέλη. **Η λογική της αποανάπτυξης στηρίζεται στο πως θα κάνουμε τα πράγματα πιο απλά, με πιο φθηνό τρόπο και μεγαλύτερο κοινωνικό όφελος.**

Ένα παράδειγμα;

Υπάρχει το παράδειγμα της Κούβας. Δεν τρέφω κάποιον θαυμασμό για το κομμουνιστικό καθεστώς της Κούβας αλλά μπορούμε να πάρουμε κάποια παραδείγματα από εκεί. Η Κούβα έχει από τα καλύτερα εκπαιδευτικά και συστήματα δημόσιας υγείας στον κόσμο. Το επίπεδο θνησιμότητας στην Κούβα είναι το ίδιο με αυτό των ΗΠΑ. Οι δημόσιες δαπάνες όμως είναι κατά πολύ μικρότερες. Γιατί; Γιατί πηγαίνουν εκεί που χρειάζεται. Υπάρχουν δημόσιοι γιατροί, αποκεντρωμένα, που παρακολουθούν την υγεία των οικογενειών με τις οποίες είναι επιφορτισμένοι. Δεν χρειάζονται απίθανα μηχανήματα και νοσοκομεία για να προσφέρεις δημόσια υγεία στον πληθυσμό σου. Η δημόσια υγεία μπορεί να είναι και πολύ φθηνή αν επιλέξεις τον δρόμο που επενδύει στον ανθρώπινο κι όχι στον τεχνολογικό παράγοντα. Αντιθέτως στην Ελλάδα επενδύουμε σε καινούρια νοσοκομεία και μηχανήματα, μετά λέμε ότι εκτοξεύονται οι δαπάνες στη δημόσια υγεία και ταυτόχρονα έχουμε κι ένα από τα χειρότερα συστήματα στην Ευρώπη. Αυτή είναι η λογική της αποανάπτυξης. Όχι να γυρίσουμε πίσω ή να επιστρέψουμε στην εξοχή αλλά το πώς να κάνουμε τα πράγματα με πιο απλό και φθηνότερο τρόπο μειώνοντας τη λογική της αγοράς, του κέρδους και του χρήματος σε όλες τις πλευρές της ζωής.

Μιλάτε επίσης για επαναπροσδιορισμό της έννοιας της απασχόλησης...

Μια από τις βασικές προτάσεις στα πλαίσια της θεωρίας της αποανάπτυξης η οποία δεν είναι καινούργια, είναι η μείωση του ωραρίου. Είναι ακριβώς το αντίθετο από αυτά που συζητάμε τώρα δηλαδή να μειώσουμε τα όρια συνταξιοδότησης ή να δουλεύουμε παραπάνω αυξάνοντας όλο και περισσότερο την παραγωγή. Στα πλαίσια της θεωρίας της αποανάπτυξης πρέπει να εργαζόμαστε λιγότερο. Όπως παλαιότερα ο χρόνος εργασίας μειώθηκε από το 12ωρο και τις επτά ημέρες στην εβδομάδα στο γνωστό 40ωρο ανά εβδομάδα έτσι και τώρα υπάρχει η δυνατότητα να μειωθεί ακόμη παραπάνω ο χρόνος εργασίας. Το «New Economics Foundation» στην Βρετανία, ένα αρκετά σημαντικό think tank με απήχηση στην αγγλική πολιτική και κοινή γνώμη έχει ξεκινήσει μια καμπάνια για 21ώρες μισθωτής εργασίας την εβδομάδα. **Με την απελευθέρωση από τη μισθωτή εργασία θα έχουμε πολύ περισσότερο χρόνο για να επενδύσουμε στις κοινωνικές σχέσεις, την οικογένεια και τη συμμετοχή μας στα κοινά. Θα υπάρχει χρόνος που θα μπορεί να διοχετευθεί σε μη αναπτυξιακά ή μη προσοδοφόρα πράγματα.** Τι κάνει η ανάπτυξη; Πράγματα που κάποτε συνέβαιναν στο σπίτι, όπως η φροντίδα των παιδιών, η εκπαίδευσή τους, το καθάρισμα του σπιτιού και δεν είχαν αξία στην οικονομία της αγοράς όλα αυτά έχουν πλέον

μεταφερθεί στην οικονομία της αγοράς. Πλέον πληρώνουμε για να μας καθαρίσουν το σπίτι, πληρώνουμε για την εκπαίδευση των παιδιών σε ιδιωτικά σχολεία ή φροντιστήρια. Όλα αυτά πλέον μετρώνται σαν ανάπτυξη του ΑΕΠ και σαν αύξηση της απασχόλησης. Αν όμως το σκεφτούμε σε πραγματικούς αριθμούς, ούτε η απασχόληση έχει πραγματικά αυξηθεί, ούτε η οικονομία έχει βελτιωθεί. Η πρόταση δεν είναι μείωση του χρόνου μισθωτής εργασίας υπό μια έννοια υποαπασχόλησης ή ελαστικής εργασίας, γιατί αυτή είναι μια κριτική επί της θεωρίας της αποανάπτυξης που ασκείται συχνά και εξ αριστερών. Αντίθετα θα υπάρξει η ευκαιρία να δουλέψουν κι αυτοί που είναι άνεργοι. Εφόσον θα δουλεύουμε όλοι λιγότερες ώρες θα υπάρχει περισσότερη εργασία. Φυσικά υπάρχει ένα οικονομικό αντίκτυπο. Οπότε είναι απαραίτητη μια αναδιανομή. Οι έχοντες θα πρέπει να πληρώσουν ένα βασικό σύστημα ελάχιστης ασφάλειας για όλο τον κόσμο ώστε να μην υπάρχει το άγχος της εργασίας για την επιβίωση. ***Σε αυτή τη λογική μαζί με την πρόταση για μείωση του χρόνου εργασίας, υπάρχει και η πρόταση του βασικού εισοδήματος καθώς και μελέτες για το πώς θα μπορούσε να χρηματοδοτηθεί. Πρόκειται για ένα βασικό ελάχιστο εισόδημα το οποίο θα πληρώνει το κράτος ανεξαιρέτως για όλους τους πολίτες και θα τους εξασφαλίζει τουλάχιστον τα προς το ζην.***

Δυο εκδηλώσεις για τη διαφορετική απάντηση στην κρίση θα πραγματοποιηθούν στις αρχές της νέας χρονιάς:

- Τη Δευτέρα 3 Ιανουαρίου, στο **Χώρο Διαλόγου**, Αβέρωφ 7Α στο Χαλάνδρι στις 19:30. (Δημοτική Συνεργασία: Αντίσταση με τους πολίτες του Χαλανδρίου, Δίκτυο Νέων για την Πολιτική και Κοινωνική Οικολογία, Κίνηση Δημοτών Βριλησσιών: Δράση για μια Άλλη Πόλη)
- Την Τετάρτη 5 Ιανουαρίου, στον **Ελεύθερο Κοινωνικό Χώρο του Nosotros**, Θεμιστοκλέους 66 στα Εξάρχεια, στις 20:00 (Δίκτυο Νέων για την Πολιτική και Κοινωνική Οικολογία)

Θα πραγματοποιηθούν:

Προβολή του ντοκιμαντέρ, «**Φόρος τιμής στην Καταλονία II**», σε παραγωγή-επιμέλεια των Manuel Castells και Joana Conill, από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Καταλονίας. (Συλλογική μετάφραση- υποτιτλισμός: Ηλιόσποροι)

Συζήτηση για τα **εναλλακτικά μη-καπιταλιστικά οικονομικά μοντέλα** που έχουν αναπτυχθεί στη Καταλονία με την Joana Conill (ερευνήτρια από το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Καταλονίας)
Ομιλία- συζήτηση με τον Γιώργο Καλλή (καθηγητής από Αυτόνομο Πανεπιστήμιο Βαρκελώνης), με θέμα: «**Η απο-ανάπτυξη μια απάντηση για την κρίση**».

<http://tvxs.gr/news/%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1/%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7-%CE%BC%CE%B9%CE%B1-%CE%B1%CF%80%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BA%CF%81%CE%AF%CF%83%CE%B7>

επιστροφή

Ο στόχος των 30 ωρών εργασίας την εβδομάδα με 900 ευρώ καθαρό μηνιαίο μισθό

Δημοσιεύουμε μια ευρεία περίληψη από το «Πλάνο 30/900» για το χαρακτήρα της κρίσης και μια πρόταση διεξόδου που θεωρεί άρρηκτα συνδεδεμένα το χρόνο εργασίας με την αμοιβή σε αναλογία 30/900. Θα συμφωνήσουμε ότι η κρίση δεν είναι τωρινή, αλλά είναι αποτέλεσμα της πορείας των τελευταίων 20-30 χρόνων. Θα συνδέσουμε το κείμενο αυτό με το αμέσως προηγούμενο κείμενο. Είτε ως κατοχύρωση των εργατικών δικαιωμάτων είτε ως συνειδητή επιλογή της αποανάπτυξης η κατάληξη είναι μάλλον η ίδια.

Το βέβαιο είναι ότι ενδιαφέρον έχουν αυτά τα νέα ρεύματα, όπως και όλος ο προβληματισμός που αναπτύσσεται με αφορμή την «κρίση», και το περιοδικό μας τα παρακολουθεί από κοντά. ΗΓ

Αθήνα, 13/12/2010

Η λέξη “κρίση” έχει μπει για τα καλά στην δημόσια φλυαρία. Και αν δεν έχει συμβεί ήδη, σε λίγο καιρό θα είναι μια λέξη κενή νοήματος. Θα σημαίνει γενικά τα ζόρια, γενικά την φτώχεια, ή γενικά

τα κυβερνητικά μέτρα. Εκείνο πάντως που ισχύει ήδη είναι ότι η κρίση, τόσο σαν αιτίες όσο και σαν γεγονότα, έχει πλαστογραφηθεί. Είτε από δόλο, είτε από άγνοια. Και ένα βασικό στοιχείο της πλαστογράφησης είναι η παραδοχή ότι “η κρίση άρχισε” είτε το φθινόπωρο του 2008, είτε κάπου μέσα στο 2009, είτε μετά τις εκλογές του 2009, είτε όποτε το πήρε χαμπάρι ο καθένας.

Έχουμε υποστηρίξει, και έχουμε αποδείξει, ότι οι διεθνείς εξελίξεις μετά την περιβόητη χρεοκοπία της περιβόητης αμερικανικής Lehman Brothers, αποτελούν μόνο την πιο πρόσφατη φάση εκείνου που θα έπρεπε να λέγεται καπιταλιστική κρίση. Και καθόλου το σύνολό της. Η πραγματική κρίση μετράει τουλάχιστον 2 δεκαετίες...

Τα τελευταία 30 έως 40 χρόνια λοιπόν, σαν απάντηση σε αγώνες εργατικών, κοινωνικών και κυρίως παγκόσμιους που όχι μόνο περιόρισαν αισθητά την κερδοφορία των αφεντικών αλλά έφτασαν ως το σημείο να αμφισβητήσουν την εξουσία τους, αγώνες των δεκαετιών του ‘60 και του ‘70, η εκ νέου μηχανοποίηση πολλών επιμέρους σχέσεων και κοινωνικών πεδίων που θα μπορούσαν να αποφέρουν κέρδη και, κυρίως, να αποκαταστήσουν τον έλεγχο των καπιταλιστικών προσταγών, έγινε η λυδία λίθος ενός καινούργιου, θαυμαστού κόσμου. Τόσο η οργάνωση της εργασίας όσο και η οργάνωση του ελεύθερου χρόνου και της κατανάλωσης άρχισαν να περιστρέφονται όλο και πιο εντατικά γύρω από ένα μεγάλο φάσμα καινούργιων μηχανών και τεχνολογιών. **Οι υπολογιστές, η ψηφιακή τηλε-επικοινωνία, η ρομποτική, οι βιοτεχνολογίες, η γενετική, οι νανοτεχνολογίες, το διαδίκτυο, είναι, για να το πούμε κάπως σχηματικά, το καινούργιο μηχανολογικό (και ιδεολογικό) περιβάλλον, που επαναστατικοποίησε κυριολεκτικά αυτό που λέγεται καπιταλισμός.** Απ’ την δεκαετία του ‘80, μιλούσαν για την επερχόμενη “τρίτη βιομηχανική επανάσταση”, το “τρίτο κύμα”, κλπ...

Συνοψίζοντας: εκείνο που θα έπρεπε να ονομάζεται κρίση είναι αυτό το διαρκές άνοιγμα της ψαλίδας ανάμεσα στο τι παράγουν οι εργάτες και στο τι μπορούν να αγοράσουν / καταναλώσουν. Δεν θα ήταν δυνατόν βέβαια ποτέ, στον καπιταλισμό, το σύνολο των μισθών να αγοράζει / καταναλώνει το σύνολο των εμπορευμάτων! Υπάρχουν τα εμπορεύματα πολυτελείας, που προορίζονται για τις ελίτ. Υπάρχουν επίσης οι μηχανές παραγωγής, που αγοράζονται απ’ τα εργοδότες. Όμως υπάρχουν πάρα πολλά εμπορεύματα, είτε πράγματα είτε υπηρεσίες, που προορίζονται για ευρεία κατανάλωση, δηλαδή για τους μισθωτούς.

Και η ψαλίδα μεγάλωνε διαρκώς εδώ και δυο, δυόμισυ, τρεις δεκαετίες. Ο λόγος είναι προφανής: τα αφεντικά, με διάφορους τρόπους, πίεζαν τους μισθούς (και τον έμμεσο μισθό) ώστε να τους είναι φτηνότερη η εργασία, για να είναι πιο πετυχημένοι απέναντι στους ανταγωνιστές τους. Ταυτόχρονα όμως αυτή η φτηνότερη εργασία, ήταν όλο και πιο παραγωγική...

Μία μελέτη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ενός παρακλαδιού του ΟΗΕ) δείχνει ότι ανάμεσα στο 1973 και το 2008, δηλαδή πριν την χρεοκοπία της Lehman Brothers και όσα ακολούθησαν, η μέση παραγωγικότητα της εργασίας είχε αυξηθεί ανά κράτος ως εξής: Ηπα 185%, Καναδάς 181%, Ιαπωνία 200%, Νότια Κορέα 650% (!), Σιγκαπούρη 465%, Αυστρία 210%, Γαλλία 180%, Γερμανία 185%, Ιταλία 187%, Αγγλία 200%. Αυτή είναι η επίσημη παραδοχή του ότι ένας εργάτης σε μία ώρα παρήγαγε διπλάσια εμπορεύματα (πράγματα ή υπηρεσίες) το 2008 σε σχέση με το 1973.

Όμως αυτή η παραδοχή είναι σκόπιμα υποεκτιμημένη. Δεν μπορούμε να εξηγήσουμε εδώ γιατί, αλλά επιμέρους εμπειρικές παρατηρήσεις και μελέτες δείχνουν ότι η μέση παραγωγικότητα της εργασίας παγκόσμια έχει τουλάχιστον τριπλασιαστεί μέσα σε 35 χρόνια...

Ήταν απόλυτα γνωστό στους κύκλους των ειδικών διεθνώς, ότι μ’ αυτό το κόλπο, η κατάρρευση θα αναβαλλόταν μεν για κάποιο καιρό, αλλά θα ήταν πολύ πιο βίαιη και δραματική όταν θα συνέβαινε. Όμως τ’ αφεντικά δεν έκατσαν με σταυρωμένα χέρια περιμένοντας την Ημέρα Χ. Ξέρετε και ξέρουμε ότι απ’ τις αρχές της δεκαετίας του 2000 εξαπέλυσαν έναν προληπτικό πόλεμο. Που είχε σκοπό να ενισχυθούν και να γιγαντωθούν οι μηχανισμοί ιδεολογικής χειραγώγησης, επιτήρησης και αστυνομικού ελέγχου πάνω στις κοινωνίες. Έτσι ώστε όταν θα έφτανε η Ημέρα Χ, να είναι εξοπλισμένοι σαν αστακοί. Και αυτό ακριβώς συνέβη και συμβαίνει... Βρισκόμαστε λοιπόν τώρα σ’ αυτήν την ιστορική περίοδο, όπου αυτό που αναβλήθηκε μέσω του κόλπου των δανεικών, ξέσπασε τελικά. Με ακόμα πιο οξύ τρόπο. Το μεγάλο άνοιγμα ανάμεσα στην παραγωγικότητα της εργασίας και στις ανάγκες κερδοφορίας που επέβαλαν τη συστηματική μείωση των μισθών, “έσκασε”.... Κατάλληλα καθοδηγούμενη απ’ τους δημαγωγούς, αυτή η έκρηξη / κατάρρευση, παρουσιάζεται σαν πτώχευση των εργατών: **η εργασία δεν χρειάζεται -**

περισσεύει. Βέβαια, ενδιάμεσα, εμφανίζονται ορισμένες δευτερογενείς συνέπειες της κρίσης , όπως (για παράδειγμα) τα ελλείμματα των δημόσιων προϋπολογισμών και τα κρατικά χρέη (που είναι λείπει χρέη όλων μας...) στις Ηπα, στην Αγγλία, στην Ελλάδα, στην Ρουμανία, στην Βουλγαρία, στην Ιρλανδία, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία, στην Ιταλία, στην Ιαπωνία... παντού. Αλλά πρόκειται για μια συστηματική πλαστογράφηση, όπου πολιτικοί, ειδικοί (οικονομολόγοι), σκέτοι δημαγωγοί και τζογαδόροι, κάνουν διαγωνισμό για το ποιος θα μας αποβλακώσει πιο πετυχημένα. Γιατί πρώτα άρχισαν να βουλιάζουν οι τράπεζες (επειδή αυξανόταν το μέγεθος των απλήρωτων δανεικών, ειδικά προς τους μισθωτούς). Ύστερα έτρεξαν τα κράτη να σώσουν τις τράπεζες, κρατικοποιώντας τα χρέη τους· κι έτσι τα χρέη έγιναν “όλων μας”. Και τώρα οφείλουμε να τα “πληρώσουμε” - αλλά αυτό είναι σύννεφο καπνού. Εκείνο που απαιτούν από όλους εμάς, τους εργάτες, σ’ όλο τον κόσμο, είναι να γίνουμε ακόμα φτηνότεροι...

Αυτό συμβαίνει λοιπόν: **κάθε αφεντικό θέλει να έχει τους φτηνότερους εργάτες και τους πλουσιότερους πελάτες - που όμως είναι οι εργάτες άλλων αφεντικών, οπότε κι αυτοί δεν έχουν λεφτά...**

Όσο για την απορία “και γιατί λοιπόν όλοι μιλάνε για οτιδήποτε άλλο εκτός απ’ αυτήν την βασική αιτία;”, εδώ η πραγματικότητα είναι η εξής: μόνο εργάτες θα είχαν κάθε λόγο του κόσμου να βάλουν το δάκτυλο στην πληγή! Γιατί μόνο εργάτες ξέρουν (ή θα μπορούσαν να ξέρουν) πώς έφτασε το πράγμα εδώ. Όλοι οι υπόλοιποι, είτε στελεχώνουν τα μίντια, είτε στελεχώνουν τις κυβερνήσεις, είτε στελεχώνουν τα κόμματα, είτε τα πανεπιστήμια, είτε έχουν οποιαδήποτε άλλη θέση σχετικής εξουσίας δεν έχουν κανένα λόγο να πουν την αλήθεια. Αντίθετα έχουν πολλούς λόγους να την κρύψουν. Να την κουκουλώσουν...

Λοιπόν, οι ευθύνες της αριστεράς και των συνδικάτων της, είναι διπλή. Πρώτον, επειδή κουκουλώνει σήμερα την πραγματικότητα, πουλώντας εντυπώσεις και συνθήματα. Και δεύτερον, επειδή την κουκουλώνει εδώ και δεκαετίες. Είναι το κλασικό κουκούλωμα της γενικής μικροαστικοποίησης: δεν θέλω να ακούω άσχημα πράγματα, δεν θέλω να δω τι επίκειται, θέλω μόνο να απολαμβάνω το παρόν. Ε, επί χρόνια, όλοι αυτοί που στα χαρτιά (αλλά μόνο στα χαρτιά όπως αποδεικνύεται) θα έπρεπε ένα μονάχα πράγμα να κάνουν, να επαγρυπνούν και να προειδοποιούν **και να προετοιμάζουν οργανωτικά και πολιτικά** τους εργάτες, τους μισθωτούς, για την Ημέρα Χ, που αναπόφευκτα θα έφτανε, όλοι αυτοί λοιπόν κοίταγαν τα μαγαζιά τους. Και τις πολιτικές (και άλλες...) δουλίτσες τους. Σαν γνήσιοι επιχειρηματίες. Να βγάζουν βουλευτές, δημάρχους, προέδρους και γραμματείς στα σωματεία... Να τακτοποιούν φίλους, συγγενείς -και τις τσέπες τους. Να κάνουν “αγωνιστική γυμναστική” όποτε τους βόλευε...

Οπότε, το πιο εύκολο για να συντηρούν την ύπαρξή τους, είναι να ψάξουν να βρουν μια “μορφή του κακού” που απ’ τη μια να είναι βολική για παραμύθια, και απ’ την άλλη να μην ζύνει στα σοβαρά πληγές. Έναν δράκο, ένα θηρίο... Κι αυτή η “μορφή του κακού” βρέθηκε: το δντ, η τρόικα, το μνημόνιο...

Πρέπει λοιπόν να ξεφορτωθούμε όλη αυτή τη δημαγωγία, όλη αυτήν την σαβούρα, να βγάλουμε το δηλητήριο απ’ το μυαλό και τις συνειδήσεις μας, και να σταθούμε όρθιοι, με τα πόδια κάτω και το κεφάλι επάνω. Κι αυτός είναι ένας ουσιαστικός σκοπός του πλάνου 30/900. Να σταθούμε, με αξιώσεις, σαν εργάτες, σαν μισθωτοί, στο κέντρο της κρίσης, απαιτώντας το δικό μας, εργατικό δίκαιο - και μόνον αυτό. Όλοι οι λόγοι του κόσμου, ιστορικοί αλλά και απλής λογικής, συνηγορούν σ’ αυτό. Εκείνο που χρειάζεται είναι το κουράγιο και η αυτοπεποίθηση για να σηκώσουμε το γάντι που έχουν ρίξει τ’ αφεντικά. Εκείνο που χρειάζεται είναι να σταματήσουμε να τρώμε τα παραμύθια, τις θεωρίες συνωμοσίας, το σούρσιμο απ’ το μανίκι. Εκείνο που χρειάζεται είναι να συνειδητοποιήσουμε και να βάλουμε οριστικά στο μυαλό μας ότι η εργασία είναι που δημιουργεί τον κοινωνικό πλούτο, δηλαδή οι εργάτες και οι εργάτριες παγκόσμια. Χωρίς αυταπάτες και συνεταιίρους.

Συνεπώς ο στόχος των 30 ωρών εργασίας την εβδομάδα με 900 ευρώ καθαρό μηνιαίο μισθό σαν μαζικός, εργατικός στόχος, είναι κάτι που ξεπερνάει κατά πολύ τη μιζέρια του “ωραίο, αλλά δεν γίνεται”. Ας τα πάρουμε όμως με την σειρά.

...Στο πλάνο 30/900 ο χρόνος εργασίας και η βασική “τιμή” της είναι αξεδιάλυτα. Όχι απλά σαν μεγέθη, αλλά σαν σχέσεις. Γιατί μόνο στον συνδυασμό τους μπορούμε να μιλάμε και να αγωνιστούμε για την ΑΝΑΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

...Το 30/900 είναι ένας πολύ απλός, μετρημένος, εύλογος και εξηγήσιμος στόχος που όμως δεν ανατρέπει εκ βάθρων τις σχέσεις εργασίας! Δηλαδή την εκμετάλλευσή της.

...οι εργάτες και οι εργάτριες ξεμάθαμε να σχεδιάζουμε σαν τάξη. Ξεμάθαμε να πολεμάμε μακρόχρονα απέναντι σ' έναν αντίπαλο που κάνει διαρκή πόλεμο. Ξεμάθαμε το πείσμα και την αντοχή που χρειάζεται σ' έναν κόσμο που τίποτα δεν χαρίζεται. Ξεμάθαμε το πνεύμα και την χαρά της συντροφικότητας που μόνο σε βάθος χρόνου δοκιμάζονται. Ξεμάθαμε την εμπιστοσύνη που είναι δώρο του κόπου, της επιμονής και των κοινών κινδύνων και όχι της στιγμής, του χαβαλέ και της έξαψης.

...Μάθαμε όλα τα σκατά: τον ατομισμό, τον εγωκεντρισμό, τον βερμπαλισμό, τις ψυχοπάθειες της κατανάλωσης και της αυτοκατανάλωσης, τα σύνδρομα μεγαλείου, τη μανιοκατάθλιψη.

[ενδιαφέρον έχει το παράδειγμα της Kellogg's που παρατίθεται στο κείμενο]

Μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο, οι καινούργιοι μάντζερ της Kellogg's, έβαλαν στόχο να εξαφανίσουν το 30ωρο, χωρίς όμως να καταφύγουν σε διοικητικά μέτρα που θα προκαλούσαν την οργή των εργατών. Έκαναν μια έρευνα το 1947, για να ανακαλύψουν (με μεγάλη δυσaréσκεία τους) ότι το 77% των εργατών και το 87% των εργατριών της επιχείρησης προτιμούσαν τις 30 ώρες δουλειάς την εβδομάδα, ακόμα κι αν αυτό σήμαινε μείωση του μισθού - που ωστόσο δεν μπορούσε να γίνει.

Έτσι οι μάντζερ ξεκίνησαν μια προσπάθεια να βρουν ποιά τμήματα των εργοστασίων της Kellogg's θα ήθελαν περισσότερα λεφτά και λιγότερη ξεκούραση, προσφέροντας αυξήσεις σε όσους θα δέχονταν να δουλεύουν 40 ώρες την εβδομάδα. Πόσο καιρό τους πήρε για να πετύχουν τον σκοπό τους; Ακριβώς 40 χρόνια! Η άρνηση των εργατών να δουλεύουν περισσότερο από 30 ώρες ήταν τόσο ισχυρή, ώστε μόλις το 1985 δέχτηκε το τελευταίο τμήμα της παραγωγής να δουλεύει 40 ώρες την εβδομάδα, έναντι μεγαλύτερων μισθών...

Το πλήρες κείμενο στο <http://www.plano30900.gr/1873.html>

επιστροφή

**ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2011: ΑΦΗΝΟΝΤΑΣ ΤΗ ΧΩΡΑ ΣΤΟ ΕΛΕΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ -
Για το υπουργείο Περιβάλλοντος, μόλις 0,1% των δημόσιων δαπανών**

Τετάρτη, 22 Δεκ. 2010, 14:14

Αν συνοψίσουμε σε μια μόνο εικόνα το φετινό κρατικό προϋπολογισμό, αυτή θα αφορά τις νέες ρυθμίσεις για τα φορολογικά έσοδα: από 1.1.2011 αυξάνει ο χαμηλός συντελεστής του ΦΠΑ για τα είδη πρώτης ανάγκης, ενώ μειώνονται τα τέλη ταξινόμησης για νέα ΙΧ: ηθικό δίδαγμα είναι να περιορίσουμε τις αγορές ειδών πρώτης ανάγκης και να αγοράσουμε νέο αυτοκίνητο. Ακόμη και βυθισμένη στην κρίση, η Ελλάδα εξακολουθεί να αιμοδοτεί με παράλογους τρόπους τις οικονομίες άλλων χωρών.

Για τους Οικολόγους Πράσινους, πρόκειται για προϋπολογισμό τυφλών και βεβιασμένων περικοπών, με υποβάθμιση των δημόσιων αγαθών και βίαιη επιδείνωση των όρων ζωής για το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας, με άρνηση του ρόλου της φορολογίας ως εργαλείου αναδιανομής και αναπροσανατολισμού της οικονομίας, απροθυμία για σύγκρουση με τη διαφθορά και τη φοροδιαφυγή, αδιαφορία για την περιβαλλοντική διάσταση της δημοσιονομικής πολιτικής, με ολοκληρωτική απουσία συγκροτημένου σχεδίου εξόδου από την κρίση και με παθητική υποταγή στις διαθέσεις των πιστωτών.

Επισημώς ο προϋπολογισμός δίνει προτεραιότητα στη σταθεροποίηση του χρέους, προκειμένου από το 2012 να αντιστραφεί η πτωτική τάση της οικονομίας. Για το 2011 προεξοφλεί συνέχιση της ύφεσης, εκτεταμένη ανεργία, αλλά και μια αβέβαιη συγκράτηση του πληθωρισμού. Εγκαταλείπει λοιπόν κάθε σκέψη για επαρκείς δημόσιους πόρους που να επενδυθούν σε παρεμβάσεις διεξόδου από την κρίση, και εστιάζει σε τυφλή και βεβιασμένη περικοπή δημόσιων δαπανών.

Οι δημόσιες επενδύσεις περικόπτονται κι άλλο, χωρίς μάλιστα να αναπροσανατολίζονται σε θετικότερες κατευθύνσεις όσες απομένουν. Οι δαπάνες για το περιβάλλον περιορίζονται στο

0,01% του προϋπολογισμού, με μείωση 28% σε σχέση με το 2010 και 33,5% σε σχέση με το 2009, επί κ. Σουφλιά.

Οι αλλαγές στο δημόσιο τομέα δε σχεδιάζονται με κριτήρια εξυγίανσης, αποδοτικότητας και καλύτερων υπηρεσιών, αλλά με όρους χρεοκοπίας του κράτους απέναντι στους πολίτες του. Αποτέλεσμα είναι τα δημόσια αγαθά να υποβαθμίζονται κι άλλο, συμπιέζοντας το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας ανάμεσα στη μείωση της αγοραστικής δύναμης και στην περαιτέρω συρρίκνωση του όποιου στρεβλού κοινωνικού κράτους. Στις συνθήκες αυτές τα εισοδήματα των πλουσιότερων χάνουν απλώς τα κέρδη των τελευταίων 5-10 χρόνων, ενώ το μέσο νοικοκυριό γυρίζει δεκαετίες πίσω.

Η φορολογία εξακολουθεί να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως πηγή εσόδων, παραβλέποντας πλήρως τη σημασία της ως εργαλείου αναδιανομής πλούτου και ως μηχανισμού για ενθάρρυνση ή να αποθάρρυνση δραστηριοτήτων ανάλογα με τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο. Η απουσία προβλέψεων για αυξημένα έσοδα από άμεσους φόρους δεν αποτυπώνει μόνο τις επιπτώσεις της ύφεσης στην οικονομία και την εμπειρία από τη μεγάλη υστέρηση εσόδων του 2010, αλλά και την απουσία πολιτικής βούλησης για σύγκρουση με το μαύρο χρήμα της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς: οι σχετικές επιλογές της κυβέρνησης έχουν ήδη φανεί με ρυθμίσεις όπως η περαίωση, η παράκαμψη του «πόθεν έσχες» για την αγορά πρώτης κατοικίας, αλλά και η συζήτηση για διαγραφή βεβαιωμένων οφειλών ύψους 24 δις ευρώ. Στοιχεία του ίδιου του ΣΕΒ εκτιμούν τη φοροδιαφυγή στα 30 δις σε ετήσια βάση.

Για τα προβλήματα της πραγματικής οικονομίας ο προϋπολογισμός σηκώνει τα χέρια ψηλά, λειτουργώντας τελικά ως πολλαπλασιαστής της ύφεσης. Ακολουθείται τυφλά η κλασική συνταγή του Δ.Ν.Τ., που επιβάλλει περικοπές και εκτεταμένη ύφεση ως μέσο που θα ανοίξει το δρόμο για ανάκαμψη μέσω εκτεταμένων ξένων επενδύσεων. Η εμπειρία όμως δεκάδων χωρών δείχνει ότι τέτοιες συνταγές έχουν τουλάχιστον αμφίβολα αποτελέσματα στην οικονομία, ενώ δυναμιτίζουν σε μόνιμη βάση την κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Στο πλαίσιο του Μνημονίου, η κυβέρνηση επιχειρεί να λύσει τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας με υποτίμηση της εργασίας και με υπονόμηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, όμως αυτό στην καλύτερη περίπτωση θα μας κάνει χώρα υποδοχής επενδύσεων που δεν είναι αλλού επιθυμητές. Σε αρκετές μάλιστα περιπτώσεις τέτοιες επενδύσεις οδηγούν την οικονομία προς τα πίσω, καθώς καταστρέφουν περισσότερες θέσεις εργασίας από όσες δημιουργούν.

Ο προϋπολογισμός αποτυπώνει, τέλος, την απόλυτη αδυναμία της κυβέρνησης να συνειδητοποιήσει την παράλληλη κοινωνική και περιβαλλοντική διάσταση της κρίσης, και την ανάγκη για απαντήσεις που να μην εξαντλούνται σε μια μόνο από τις όψεις αυτές, επιδεινώνοντας τις άλλες δύο και ανακυκλώνοντας τελικά την κρίση. Αυτό που λείπει είναι ένα σχέδιο για το πώς θέλουμε να είναι η οικονομία όταν βγούμε από την κρίση και το πώς θα συμφιλιωθεί η οικονομική διάσταση με την κοινωνική συνοχή και το περιβάλλον. Χωρίς ένα Νέο Κοινωνικό Συμβόλαιο, που θα στηρίζει την ευημερία λιγότερο στην αγοραστική δύναμη και περισσότερο στην αναβάθμιση των συλλογικών αγαθών, η χώρα θα συνεχίσει να πορεύεται στην κρίση χωρίς πυξίδα.

Η Εκτελεστική Γραμματεία των Οικολόγων Πράσινων

[επιστροφή](#)

Η παραοικονομία-Τι εκτιμούν διεθνείς οργανισμοί

ΟΟΣΑ: Στην τελευταία έκθεσή του για την Ελλάδα (Ιούλιος 2009) αναφέρει ότι το μέγεθος παραοικονομίας εκτιμάται μεταξύ 25% και 37% του ΑΕΠ. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε δικά του στοιχεία, αλλά και σε μελέτες ξένων και ελλήνων μελετητών (Δανόπουλος, Κάτσιος, Τάτσος, Φλεβοτόμου, Ματσαγκάνης κ.α.). Στην παραπάνω έκθεση αναφέρεται επίσης ότι, σύμφωνα με πρόσφατες εκτίμηση (Schneider 2009), το ποσοστό της παραοικονομίας στην Ελλάδα σήμερα είναι στο 25% του ΑΕΠ, από 29% που ήταν στις αρχές της δεκαετίας.

Η εν λόγω έκθεση του ΟΟΣΑ κάνει αναφορά και σε εκτίμηση των Φλεβοτόμου και Ματσαγκάνη (2007), σύμφωνα με την οποία ποσοστό 10% του εισοδήματος δεν δηλώνεται με αποτέλεσμα τα φορολογικά έσοδα να είναι μειωμένα κατά 26%.

ΔΝΤ: Σε ειδική έκθεσή του με τίτλο «*Hiding in the Shadows*» (2002) αναφέρει ότι το ποσοστό παραοικονομίας στην Ελλάδα την περίοδο 1999 – 2001 ήταν 30% του ΑΕΠ.

ΙΟΒΕ: Σε σχετική μελέτη (Τάτσος, «*Παραοικονομία και Φοροδιαφυγή στην Ελλάδα*», 2001) υπολογίζεται το μέγεθος της παραοικονομίας το 1997 στο 36,7% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία που περιγράφεται στη συγκεκριμένη μελέτη, το ύψος των μη καταβαλλόμενων φόρων που αντιστοιχούν σε αυτό το μέγεθος της παραοικονομίας υπολογίζεται στο 14,6% του ΑΕΠ.

ΚΕΠΕ: Σε μελέτη του με τίτλο «*Παραοικονομία και φοροδιαφυγή: Μετρήσεις και οικονομικές επιπτώσεις*» (Κανελλόπουλος, Κουσουλάκος, Ράπανος – 1995), συγκρίνοντας τη φορολογική βάση (ύψος και διάρθρωση της εγχώριας ιδιωτικής κατανάλωσης, όπως προκύπτει από την Έρευνα Οικογενειακών Προϋπολογισμών και τους Εθνικούς Λογαριασμούς) με τα αντίστοιχα πραγματοποιηθέντα έσοδα από Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), έκανε εκτίμηση της φοροδιαφυγής στον ΦΠΑ για το 1988, την οποία εκτιμά για το σύνολο των κλάδων στο 38% των πραγματικών φορολογικών εσόδων του αντίστοιχου έτους, ενώ διαπιστώνονται σημαντικές διαφορές ως προς τη φοροδιαφυγή μεταξύ των κλάδων.

ΤτΕ: Στην τελευταία της *Ενδιάμεση Έκθεση για τη Νομισματική Πολιτική* (Οκτώβριος 2009) κάνει αναφορά στις μελέτες του ΙΟΒΕ (Τάτσος 2001) και του ΚΕΠΕ (Κανελλόπουλος, Κουσουλάκος, Ράπανος – 1995). Επιπλέον, στην έκθεσή της η ΤτΕ σημειώνει ότι, σύμφωνα με ενδείξεις από την πορεία των εσόδων, η φοροδιαφυγή σημείωσε μεγάλη έξαρση τους τελευταίους δέκα περίπου μήνες, παρά τα μέτρα που είχαν θεσπιστεί για τον περιορισμό της τον Αύγουστο του 2007 και στις αρχές του 2008.

Ε.Ε.: Μελέτη για την περίοδο 2000-2006 εκτιμά ότι το ελληνικό κράτος δεν εισέπραξε το 30% του ποσού του Φ.Π.Α. που έπρεπε να μπει στο ταμείο του. Μόνο για το 2006 η φοροδιαφυγή από το Φ.Π.Α. εκτιμάται στα 6,5 δις €.

(Πηγή: ΣΕΒ)

[επιστροφή](#)

Το άδικο φορολογικό σύστημα-στοιχεία 2007

Από τον παρακάτω πίνακα προκύπτει ότι 1.830.203 μισθωτοί με εισόδημα 12.000-30.000 ευρώ πληρώνουν φόρο όσο 114.046 μεγαλοεισοδηματίες με εισόδημα 60.000 και άνω. Μάλιστα, αυτό αφορά το εισόδημα φυσικών προσώπων και όχι νομικών προσώπων. Η αδικία είναι κατάφορη.

Επεξεργασία: ΙΚΑΡΙΑΚΑ και ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΑ Νέα. ΗΓ

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Στοιχεία Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων, Στατιστικό Δελτίο Φορολογικών Δεδομένων Οικονομικού Έτους 2007.

ΚΛΙΜΑ ΚΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ Υ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΛΩΣΕΩΝ	%	ΕΙΣΟΔΗΜΑ ευρώ	%	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ Ευρώ	%	ΜΕΣΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ευρώ	ΜΕΣΟΣ ΦΟΡΟΣ ευρώ	ΦΟΡΟΣ % ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΕΩΣ 12.000	3.008.908	54,41 %	18.434.000.882	21,34 %	33.188.539	0,40 %	6.126	11	0,18 %
12.000 - 30.000	1.830.203	33,09 %	34.202.227.796	39,59 %	2.087.015.250	25,09 %	18.688	1.140	6,10 %
30.000 ΚΑΙ ΑΝΩ	691.316	12,50 %	33.759.986.889	39,08 %	6.198.127.918	74,51 %	48.834	8.966	18,36 %
30.000 - 60.000	577.270	10,44 %	23.349.162.873	27,03 %	3.391.328.688	40,77 %	40.448	5.875	14,52 %
60.000 ΚΑΙ ΑΝΩ	114.046	2,06 %	10.410.824.016	12,05 %	2.806.799.230	33,74 %	91.286	24.611	26,96 %

Η Ελλάδα παγκόσμιο πειραματόζωο χωρίς να έχει τους χειρότερους δείκτες

Πολύ ενδιαφέροντα στοιχεία. ΗΓ

Είναι η Ελλάδα η πιο υπερχρεωμένη χώρα στην Ευρώπη η στον κόσμο ανάλογα με το μέγεθός της όπως προσπαθούν να μας πείσουν εδώ κι ένα χρόνο;
Φυσικά όχι.

Είναι στις πρώτες θέσεις στον ιδιωτικό δανεισμό (που δεν αφορά στον δανεισμό των νοικοκυριών αλλά των ιδ.επιχειρήσεων);

Προς θεού όχι!

Είναι η Ελλάδα η πιο προβληματική οικονομία της Ευρωζώνης;

Δεν είναι, όπως και να το διαβάσεις!

http://1.bp.blogspot.com/_dj5C1m0-UCs/TQc2ivVpKaI/AAAAAAAAACSo/oWINfzPN4kg/s1600/pinakes1.jpg>
http://2.bp.blogspot.com/_dj5C1m0-UCs/TQdQ4uhldjI/AAAAAAAAACTE/gijNPKG1_FM/s1600/pinakes+2.jpg
http://4.bp.blogspot.com/_dj5C1m0-UCs/TQc3Ny_sV_I/AAAAAAAAACSw/jqto6AcAEKU/s1600/pinakes3.jpg

Πάμε σε άλλους πίνακες (κάντε κλικ στις εικόνες για καλύτερο διάβασμα).
Είμαστε πρωταθλητες σε δημόσιες δαπάνες; δαπάνες μισθών στο δημόσιο;
κοινωνικές δαπάνες;δημόσιες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες;
Σε καμμία περίπτωση!

http://1.bp.blogspot.com/_dj5C1m0-UCs/TQc6pmMqPgI/AAAAAAAAACS0/7srxJ6RbSAc/s1600/DHM-DAP.JPG
http://2.bp.blogspot.com/_dj5C1m0-UCs/TQc6uC7GlsI/AAAAAAAAACS8/eiTWLGnrrPM/s1600/DHM+3.JPG
http://1.bp.blogspot.com/_dj5C1m0-UCs/TQc6r9XKhuI/AAAAAAAAACS4/5vC2PKtYxb8/s1600/DHM+2.JPG
http://1.bp.blogspot.com/_dj5C1m0-UCs/TQc6x_TKfNI/AAAAAAAAACTA/6G0nJI_lnD4/s1600/DHM+4.JPG

Έχουμε τους περισσότερους δημόσιους υπάλληλους στην Ευρώπη, ένα τερατώδες όπως μας λένε δημόσιο δηλαδή;

Ριζτε άλλη μια ματιά

(τα στοιχεία από International Labor Organization/Public Sector Employment)

Σουηδία (2006): 33.8%

Δανία (2008): 32.3%

Γαλλία (2006): 29%

Ολλανδία (2007): 27%

Φινλανδία (2006): 26.8%

ΕΛΛΑΔΑ (2008): 22.3%

Μ. Βρετανία (2006): 20.2%

Καναδάς (2008): 20%

Αμερική (2008): 16.4%

Ισπανία (2008): 14.6%

Ιταλία (2007): 14.4%,

Γερμανία (2007): 14.3%

Είμαστε από τις χώρες με τους ψηλότερους μισθούς στον ιδ.τ ομέα ;;;

Η ερώτηση μόνο γέλιο προκαλεί. Είμασταν 15οι στην παλιά Ευρώπη με την Πορτογαλία μόνο κάτω από μας!

Μήπως είμαστε όμως η χώρα με τα ακριβότερα καταναλωτικά προϊόντα πρώτης ανάγκης(τροφήμα κλπ.);
Δυστυχώς ναι!!! Παρ' όλα αυτά κάποιοι ακόμα εξακολουθούν να ρίχνουν τα βάρη και τις ευθύνες σε αυτούς που πληρώνουν την κρίση και όχι σε αυτούς που κερδίζουν από αυτήν.

Εχουμε μπει σε βαθιά ύφεση;
Δυστυχώς ναι εξ αιτίας κυρίως των μέτρων σωτηρίας από κυβέρνηση-ΕΕ-ΔΝΤ. Ο τρόπος που επιλέχτηκε για την αντιμετώπιση της ύφεσης ήταν η βαθύτερη ύφεση!

Πως λοιπόν βρέθηκε η Ελλάδα πρώτη -πρώτη στο στόχαστρο κι έγινε το πειραματόζωο της δυναστείας των αγορών;

Τι στο καλό αθλιότητα, γκαϊμπελισμός, μανία ψεύδους και αισχροϋς προπαγάνδας εναντίον του λαού και των εργαζόμενων είναι αυτό που συμβαίνει; Και μάλιστα από αυτούς που εκλέχτηκαν για να μας "σώσουν"!

Πόσα αισχρά ψέμματα, ανακρίβειες, διαστροφές της αλήθειας χωρίς στοιχεία κλπ θα δεχτούμε ακόμα;

Πότε θα γίνει πεντακάθαρο πως δεν φταίμε εμείς;

Τι θα γινόταν άραγε αν αντί για τη φοβερή καθημερινή προπαγάνδα/πλύση εγκεφάλου από υπουργούς, κυβερνητικούς παράγοντες και πλήθος αδιάβαστων "ειδικών", τα ΜΜΕ παρουσίαζαν τα πραγματικά στοιχεία που απλοί θνητοί, μπλόγκερς η καλοί αριστεροί δημοσιογράφοι βρίσκουν με ευκολία στο CIA Factbook, στα site του ΟΟΣΑ, της ΕΣΥΕ και άλλου;

Πόσες εβδομάδες θα άντεχε μια κυβέρνηση που βασίζεται στον εκβιασμό και τα ψεύτικα στοιχεία, αν μας έλεγαν καθημερινά ποια είναι η πραγματικότητα με την ίδια ένταση που προσπαθούν να την διαστρέψουν;

Ας πάρουμε λοιπόν τη ζωή μας στα χέρια μας. Ας ψάξουμε, ας ανακαλύψουμε, ας μάθουμε, ας αντισταθούμε! Αυτό είναι που μας αφορά τώρα και όχι οι έρωτες των σταρ, οι συνταγές γκουρμέ των τηλεμαγειριών και τα ροζ σκάνδαλα του Στρος Καν η του Ρουμπινί!

(ελήφθη από "dimitris meletis" 5/1/2011)

[επιστροφή](#)

Οι βασικές αρχές του ν/σχ για την Κοινωνική Οικονομία

Η Κοινωνική Οικονομία ήταν πάντα μια μεγάλη υπόθεση. Για εμάς ταυτίζεται με την αλληλέγγυα οικονομία. Στα νησιά μας αυτή υπάρχει και λειτουργεί εδώ και αιώνες, και πρέπει να την αξιολογήσουμε για να ξέρουμε τι έχουμε. Ιδιαίτερα επειδή τα τελευταία 40 χρόνια χάσαμε πολλές από τις αξίες μας. ΗΓ

21 Δεκεμβρίου 2010

Τις βασικές αρχές του σχεδίου νόμου για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, το οποίο παρουσιάστηκε στο υπουργικό συμβούλιο, έδωσε στη δημοσιότητα το Υπουργείο Εργασίας.

Με το σχέδιο νόμου, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση του υπουργείου, εισάγεται στο θεσμικό μας πλαίσιο μια νέα μορφή ανάπτυξης επιχειρηματικότητας, η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, και θεμελιώνεται η έννοια της Κοινωνικής Οικονομίας, ενώ γίνεται πράξη η δέσμευση της κυβέρνησης για τη στήριξη και ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας επιχειρηματικότητας στη χώρα και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για την:

(α). Συμβολή της κοινωνικής οικονομίας στο πεδίο της απασχόλησης ευάλωτων ομάδων του

πληθυσμού (διευκόλυνση πρόσβασης, ευκαιρίες απασχόλησης)

(β). Κοινωνικο-οικονομική επανένταξη αποκλεισμένων κοινωνικά ομάδων και καταπολέμηση των διακρίσεων

(γ). Ανάσχεση της ανεργίας σε περιοχές έντονης οικονομικής κρίσης και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

(δ). Παροχή σύγχρονων, ποιοτικών κοινωνικών υπηρεσιών

(ε). Προώθηση και ενδυνάμωση εναλλακτικών μορφών επιχειρηματικότητας και τοπικής ανάπτυξης.

Παράλληλα, με το νέο θεσμικό πλαίσιο, η χώρα μας εναρμονίζεται με το Ψήφισμα της 19ης Φεβρουαρίου 2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο τονίζει «η κοινωνική οικονομία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ευρωπαϊκή οικονομία, συνδυάζοντας την κερδοφορία με την αλληλεγγύη, δημιουργώντας ποιοτικές θέσεις εργασίας, ενισχύοντας την κοινωνική, οικονομική και περιφερειακή συνοχή, δημιουργώντας κοινωνικό κεφάλαιο, παράγοντας την ενεργό συμμετοχή των πολιτών, την αλληλεγγύη και έναν τύπο οικονομίας με δημοκρατικές αρχές που δίνει προτεραιότητα στον άνθρωπο, υποστηρίζοντας συγχρόνως την αειφόρο ανάπτυξη και την κοινωνική, περιβαλλοντική και τεχνολογική καινοτομία».

Τι είναι Κοινωνική Οικονομία

Η έννοια της Κοινωνικής Οικονομίας αναφέρεται στο σύνολο των οικονομικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα, όπως κοινωνικές επιχειρήσεις, συνεταιρισμοί, ΜΚΟ, ιδρύματα κ.ά., με στόχο τη διασφάλιση του συλλογικού συμφέροντος των μελών τους ή/και το συλλογικό οικονομικό και κοινωνικό συμφέρον, με βάση:

(α). Τη δημοκρατική και συμμετοχική μορφή διαχείρισης (αρχή «ένας εταίρος μια ψήφος»).

(β). Την προτεραιότητα στην εργασία των εταίρων και όχι στην εισφορά κεφαλαίου.

(γ). Τη διανομή κερδών βάσει της συμβολής των εργαζομένων στο έργο και τις υπηρεσίες της κοινωνικής επιχείρησης και όχι βάσει της συμβολής τους στο μετοχικό κεφάλαιο.

Η Κοινωνική Οικονομία, σύμφωνα με την ανακοίνωση του υπουργείου, έχει αναπτυχθεί ιδιαίτερα στην Ευρώπη, και σήμερα αντιπροσωπεύει περίπου το 10% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, απασχολεί περίπου 11 εκατ. εργαζομένους, και αντιπροσωπεύει περίπου το 5,9% της συνολικής απασχόλησης και το 6,7% της μισθωτής απασχόλησης.

Τι είναι η Κοινωνική Επιχείρηση

Η Κοινωνική Επιχείρηση είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, έχει τη μορφή επιχείρησης περιορισμένης ευθύνης (Κοινωνική ΕΠΕ) και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα.

Αντικείμενό της είναι παραγωγή, προμήθεια, και παροχή αγαθών και υπηρεσιών γενικού συμφέροντος.

Επιπλέον, αποτελεί συνεταιρισμό κοινωνικής ωφέλειας πολύ-εταιρικής μορφής, στην οποία οι εταίροι/μέλη της είναι είτε μόνο φυσικά πρόσωπα, είτε φυσικά πρόσωπα και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου. Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης, που έχουν θεσμοθετηθεί με το νόμο 2716/1999, θεωρούνται αυτοδικαίως Κοινωνικές Επιχειρήσεις.

Σε ποιους απευθύνεται

Το νέο θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα επιτρέπει την ενεργοποίηση και συμμετοχή στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, των οποίων η συμμετοχή σήμερα δυσχεραίνεται, είτε εξαιτίας κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων ή σωματικών ή ψυχικών διαταραχών, είτε εξαιτίας απρόβλεπτων γεγονότων, τα οποία επηρεάζουν την εύρυθμη λειτουργία της τοπικής ή περιφερειακής οικονομίας (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι).

Στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού περιλαμβάνονται:

- * Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού των οποίων η ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά, ψυχικά, κοινωνικά ή πολιτισμικά αίτια.
- * Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού που παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες ως προς την ομαλή ένταξή τους στην αγορά εργασίας (π.χ. νέοι, μακροχρόνια άνεργοι, άτομα άνω των 50 ετών που απολύονται ή βρίσκονται εκτός αγοράς εργασίας σε παραγωγική ηλικία).

Βασικές αρχές σχεδίου νόμου

Μορφή, σύσταση και διοίκηση Κοινωνικών Επιχειρήσεων

- Κατηγοριοποίηση των Κοινωνικών ΕΠΕ σύμφωνα με την διαφορετικότητα των αναγκών σύστασης αλλά και των αναγκών παροχής κινήτρων:

* Κοινωνική Ε.Π.Ε Κοινωνικής Φροντίδας

* Κοινωνική Ε.Π.Ε Ένταξης

* Κοινωνική Ε.Π.Ε Συλλογικού Σκοπού

- Κλιμάκωση ωφελειών και ευνοϊκών ρυθμίσεων ανάλογα με τον τύπο της Κοινωνικής Επιχείρησης, με κριτήριο την κατηγορία των εξυπηρετούμενων ευάλωτων ομάδων, ώστε να αποφευχθούν ρυθμίσεις που αντιτίθενται στον υγιή ανταγωνισμό.

- Συμμετοχή στο εταιρικό σχήμα φυσικών ή/και νομικών προσώπων.

- Σύσταση της Κοινωνικής Επιχείρησης με τη συμμετοχή τουλάχιστον επτά (7) μελών (φυσικών ή/και νομικών προσώπων), από τα οποία το 60% να είναι φυσικά πρόσωπα, εργαζόμενοι.

- Η Κοινωνική ΕΠΕ διοικείται από Διοικούσα Επιτροπή, η οποία εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση όπου εφαρμόζεται η αρχή «ένας εταίρος μια ψήφος».

Σχέσεις με εργαζομένους και διανομή πλεονάσματος

= Καθορισμός του ελαχίστου ύψους της αμοιβής των εργαζομένων στην Κοινωνική Επιχείρηση κατά μέγιστο μέχρι το τριπλάσιο ποσό από το καθοριζόμενο του κατώτατου ορίου της Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας. Ειδικά για τις Κοινωνικές ΕΠΕ Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων του Πληθυσμού το 40% των ατόμων που απασχολούνται στην επιχείρηση με αμειβόμενη απασχόληση προέρχεται από ευάλωτες ομάδες.

- Διανομή Πλεονασμάτων ετησίως:

* Κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) για το σχηματισμό αποθεματικού.

* Κατά ποσοστό εξήντα τοις εκατό (60%) για τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας .

* Ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) διανέμεται στους εργαζομένους της επιχείρησης ως κίνητρο παραγωγικότητας.

- Θέσπιση της Κοινωνικής εργασίας σε εργαζομένους μη μέλη-εταίρους της Κοινωνικής Επιχείρησης. Για την παρεχόμενη «Κοινωνική Εργασία» εφαρμόζονται οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

Θέματα οργάνωσης και διαχείρισης νέου θεσμικού πλαισίου

- Θέσπιση Μητρώου Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας, το οποίο τηρείται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

* Η αρμόδια υπηρεσία τήρησης Μητρώου είναι υπεύθυνη για την αδειοδότηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των δράσεων των Κοινωνικών ΕΠΕ σε ετήσια βάση.

* Η ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων των Κοινωνικών ΕΠΕ θα αναρτάται υποχρεωτικώς στο διαδίκτυο, στην ηλεκτρονική σελίδα του Μητρώου Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας.

- Θεσμοθετείται η ίδρυση και λειτουργία «Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής Οικονομίας» στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με στόχο την προώθηση και διάδοση του θεσμού της Κοινωνικής Οικονομίας.

<http://www.naftemporiki.gr/news/printstory.asp?stories=1912383&id1912383=on>

[επιστροφή](#)

Ιωάννα Δρόσου

Παίρνουν τις τύχες τους στα χέρια τους

Υπάρχει ένα εγχείρημα, που ανθεί στη Γαλλία, το οποίο λόγω της οικονομικής κρίσης ενδυναμώνεται ολοένα και περισσότερο, αυτό των εργατικών παραγωγικών συνεταιρισμών. Υπάρχουν 1.925 εργατικοί παραγωγικοί συνεταιρισμοί στη Γαλλία (SCOP), οι οποίοι –σύμφωνα με στοιχεία του 2009– συντηρούν 40.424 εργαζόμενους και κερδίζουν 3,9 δισ. ευρώ ετησίως. Υπολογίζεται ότι λόγω της ευρωπαϊκής κρίσης οι συνεταιρισμοί στη Γαλλία θα αυξηθούν ραγδαία τον επόμενο χρόνο, αφού πολλές εταιρείες κινδυνεύουν από «ελεγχόμενη πτώχευση». ε αφορμή το ντοκιμαντέρ «Entre nos mains», που εξιστορεί την προσπάθεια των εργατριών στο εργοστάσιο γυναικείων εσωρούχων «Starissima» κοντά στην Ορλεάνη, παρουσιάζουμε μερικούς από τους πιο παραγωγικούς. Οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις εξής αρχές: Η πλειοψηφία των μισθωτών είναι εταίροι. Ο πρόεδρος του συνεταιρισμού εκλέγεται από όλους τους εργαζόμενους, σύμφωνα με την αρχή «ένας άνθρωπος, μία ψήφος». Τα κέρδη μοιράζονται ισόποσα (ένα μέρος για τους μισθούς, ένα μέρος συμμετοχής στο συνεταιρισμό και ένα μέρος για απόθεμα). Ο μισθός του κάθε εταίρου αποτελεί το κεφάλαιό του στο συνεταιρισμό. Οι εταίροι πληρώνονται την εργασία τους, έχουν συγκεκριμένη συμβολή στο κεφάλαιο αλλά εάν αποχωρήσουν από το συνεταιρισμό τούς επιστρέφεται το κεφάλαιο που έδωσαν χωρίς να καρπωθούν την υπεραξία του.

Γυναικεία εσώρουχα Starissima

Στην περίπτωση του «Starissima», οι 50 εργαζόμενες, παρότι δεν γνώριζαν καν την έννοια απεργία ή συνδικαλισμός, όταν βρέθηκαν υπό την απειλή του λουκέτου οργανώθηκαν και αποφάσισαν να δημιουργήσουν έναν Εργατικό Παραγωγικό Συνεταιρισμό προκειμένου να πάρουν οι ίδιες τις τύχες τους στα χέρια τους και να μη βρεθούν στο ταμείο ανεργίας. Ο συνεταιρισμός είναι ακόμα στα σπάργανα προσπαθώντας να οργανωθεί, να εκλέξει πρόεδρο και να λειτουργήσει ξανά το εργοστάσιο, αυτή τη φορά χωρίς το μοναδικό άντρα, που υπήρχε στο εργοστάσιο –τον πρώην ιδιοκτήτη.

OCCE, σχολείο για το «συνεταιρίζεσθαι»

Το κεντρικό γραφείο του Συνεταιριστικού Σχολείου ιδρύθηκε το 1928. Πρόκειται για ένα εθνικό παιδαγωγικό κίνημα, με μορφή συνεργατική, που καλλιεργεί, στο πλαίσιο του σχολείου και των εθνικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, τις συνεταιριστικές αξίες. Στην καρδιά των μαθημάτων βρίσκεται η εκπαιδευτική φιλοσοφία που χαρακτηρίζεται από τις αξίες της αλληλεγγύης, του σεβασμού της διαφορετικότητας και της αποτελεσματικής άσκησης της δημοκρατίας στο σχολείο από τους ίδιους τους μαθητές. Το συνεταιριστικό σχολείο αγκαλιάζει 50.000 ιδρύματα, με 4.560.000 συμμετέχοντες.

Περισσότερα στο: www.occe.coop/federation/

Το σπίτι του ξυλουργού

Το 1997 το ξυλουργείο, για να αποφύγει το λουκέτο, μετατράπηκε σε συνεταιρισμό και σήμερα αριθμεί 17 εργαζόμενους, οι 14 από τους οποίους είναι συνέταιροι. Ο πρόεδρος του συνεταιρισμού, Μπρούνο Ερό, βραβευμένος ως ο καλύτερος εργάτης της Γαλλίας, τονίζει ότι «μετατρέποντας το ξυλουργείο σε συνεταιρισμό, λίγο πριν πτωχεύσει, καταφέραμε διατηρώντας την υψηλή ποιότητα των προϊόντων μας αλλά και χαμηλές τιμές, να αυξήσουμε τα έσοδά μας και το ταμείο να είναι πλεονασματικό». Το ξυλουργείο έχει καταφέρει να γίνει παγκοσμίως γνωστό, αφού εξάγει στην Ελλάδα και το Κατάρ, ενώ αντικείμενά του κοσμούν τον καθεδρικό ναό της Reims και το κάστρο Courvelles

Περισσότερα στο: www.le-batiment-menuisier.fr

Καθίσματα αυτοκινήτων Scopema

Ο συνεταιρισμός γεννήθηκε το 1981 ύστερα από την απόλυση 6 υπαλλήλων από την εταιρεία RIB-AUTO SA. Σήμερα, έχει καταφέρει να βρίσκεται στις πρώτες θέσεις της αγοράς εξοπλισμού

αυτοκινήτων, με 17 εταίρους και 3 ακόμα μισθωτούς, εκκαθαρίζοντας, το 2008, 1,7 εκατομμύρια ευρώ. Έχει κερδίσει βραβεία ευρεσιτεχνίας και καινοτομίας. Πριν από δύο χρόνια κέρδισε βραβείο τιμής από το Περιφερειακό Συμβούλιο του Λιμουζίν «επειδή αποτελεί έναν ηθικό θεσμό, που σ' ένα δύσκολο και ανταγωνιστικό περιβάλλον έχει δείξει θέληση και παραγωγικότητα, ακολουθώντας το οικονομικό και κοινωνικό του σχέδιο».

Περισσότερα στο: www.scopema.com

Ηλεκτρικά και μεταλλουργικά εργαστήρια AEML

Ίσως ο παλαιότερος συνεταιρισμός της Γαλλίας, αφού ιδρύθηκε τον Αύγουστο του 1935. Σήμερα αριθμεί 130 εταίρους και οι πωλήσεις, το 2008, ήταν 17,4 εκατομμύρια ευρώ, ενώ το συνολικό κεφάλαιο των εταίρων είναι μόλις 657.952 ευρώ. Η εταιρεία κατέχει τη 2η θέση στην παγκόσμια αγορά μεικτών για χρώματα, ενώ έχει κερδίσει δεκάδες βραβεία ευρεσιτεχνίας και ρομποτικής. Περισσότερες πληροφορίες στο: www.aeml.fr

Τοιχογραφίες εξωτερικών χώρων

Ο συνεταιρισμός αυτός ιδρύθηκε πριν από 20 χρόνια και έχει κοσμήσει περισσότερα από 470 σημεία του κόσμου με τα έργα του. Στο συνεταιρισμό εργάζονται 70 καλλιτέχνες με συνεργάτες στον Καναδά, τη Γερμανία, τη Σαγκάη, τη Μόσχα και τη Γιοκοχάμα. Έργα τους συναντάμε στους δρόμους της Γαλλίας, του Βελγίου, της Ισπανίας, της Πορτογαλίας, της Γερμανίας, της Ρωσίας, του Ισραήλ, της Σαγκάης, της Γιοκοχάμα, του Καναδά και του Μεξικού. Έχουν συνεργαστεί ακόμα και με την Ελλάδα. Στα Τρίκαλα, στην περιοχή Μανάβικα βρίσκεται μία τοιχογραφία 150 τετραγωνικών μέτρων, που ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2006. Η τοιχογραφία αναπαριστά την καθημερινότητα, με εικόνες από τα μπαλκόνια των σπιτιών, την ταβέρνα, τη λαϊκή αγορά με νοικοκυρές να ψωνίζουν, τα παιδιά της γειτονιάς να παίζουν ανέμελα, τον Τσιτσάνη να παίζει μουζούκι σε ένα μπαλκόνι κ.λπ.

Περισσότερες πληροφορίες στο: <http://www.cite-creation.com>

Τηλεφωνικό Κέντρο Carrella

Εξήντα εργαζόμενους –ανάμεσά τους 15 εταίρους– αριθμεί το τηλεφωνικό κέντρο που κάνει τζίρο 2 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Είναι το μοναδικό τηλεφωνικό κέντρο στη Γαλλία που λειτουργεί ως συνεταιρισμός και ο κάθε υπάλληλος (εταίρος ή μη) έχει ισότιμο λόγο στη διαχείρισή του. Τρία άτομα έχουν αποχωρήσει από το συνεταιρισμό από όταν δημιουργήθηκε το 2001 και αυτοί –κατά δήλωσή τους– αποχώρησαν γιατί ήθελαν να αλλάξουν αντικείμενο εργασίας.

[επιστροφή](#)

Η έννοια του «ειδεχθούς» χρέους (Odious Debt)

Ανεξάρτητα από τον στρουθοκαμηλισμό της Ελληνικής κυβέρνησης που, συνεπικουρούμενη από την πλειοψηφία των μέσων μαζικής ενημέρωσης, ισχυρίζεται ότι το δημόσιο χρέος της Ελλάδας είναι διαχειρίσιμο, γίνεται πλέον παραδεκτό από όλο και περισσότερους από αυτούς που επιμένουν να διατηρούν μια στοιχειώδη σοβαρότητα ότι «τα κουκιά δε βγαίνουν».

Το δημόσιο χρέος είναι ένα πολυσύνθετο ζήτημα με μεγάλη ποικιλία συμβάσεων που έχουν συναφθεί με διαφορετικούς όρους σε διαφορετικούς χρόνους και με ελάχιστη διαφάνεια. Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αφεθούν οι αποφάσεις της διαχείρισής του αποκλειστικά στα χέρια των «ειδημόνων» του υπουργείου Οικονομικών, της Τράπεζας της Ελλάδας και των καλοπληρωμένων συμβούλων που στην πραγματικότητα ούτε παράγουν πολιτική ούτε κυβερνούν, αλλά, «χτίζοντας» τα «λαμπρά» βιογραφικά τους, απλώς διαχειρίζονται το δημόσιο χρέος προς όφελος των πρώην αλλά και μελλοντικών εργοδοτών τους, που δεν είναι άλλοι από τα διάφορα λόμπι των δανειστών της Ελλάδας, αυτών που συνιστούν ένα πανίσχυρο υπερεθνικό ολιγοπώλιο χρήματος. Το 1927, ο πρώην υπουργός της τσαρικής Ρωσίας Αλεξάντρ Ναούμ Σακ, επιβιώνοντας της σοβιετικής επανάστασης, από τη νέα του θέση, του καθηγητή της Νομικής στο Παρίσι, εισήγαγε την έννοια του «ειδεχθούς» χρέους (Odious Debt) που εν ολίγοις αφορά στη διαχείριση δημόσιου χρέους η σύναψη του οποίου έχει παράξει αποτελέσματα κατά του δημόσιου συμφέροντος. Κατά

διασταλτική ερμηνεία, η έννοια του «ειδεχθούς» χρέους έχει χρησιμοποιηθεί, σε απόπειρες καταγγελίας δανειακών συμβάσεων, η σύναψη των οποίων έχει γεννήσει ποινικά ή άδικα ή ακόμα και αρνητικά για το οικολογικό περιβάλλον αποτελέσματα.

Αρκετά ζητήματα που θα μπορούσαν λογικά να εμπίπτουν στις προβλέψεις περί ειδεχθούς χρέους, όπως η εξοντωτική διάθεση κονδυλίων από όλες ανεξαιρέτως τις ελληνικές κυβερνήσεις για εξοπλισμούς έναντι «ορατών τε και αοράτων» κινδύνων ή οι υπερτιμολογήσεις αγαθών και υπηρεσιών (βλέπε Siemens, Goldman Sachs, σύμβαση παραχώρησης αεροδρομίου «Ελευθέριος Βενιζέλος»), η λίστα είναι μακροσκελέστατη και δεν προτίθεται να επεκταθώ) έχουν ήδη σποραδικά σχολιασθεί από έγκριτους και ειδικότερους από μένα αρθρογράφους τόσο στον Ελληνικό όσο και τον διεθνή Τύπο. Χρειάζεται να ξεκινήσει μια συστηματική καταγραφή και αποτίμηση της διαχρονικά καταχρηστικής συμπεριφοράς όλων των ελληνικών κυβερνήσεων και να υπολογιστεί μια τάξη μεγέθους για το μέρος του δημόσιου χρέους που σαν κοινωνία θα θεωρήσουμε αντικειμενικά ειδεχθές.

Ένα θέμα που δεν έχει υποπέσει στην αντίληψή μου να έχει θιχτεί, αφορά το γεγονός ότι η Ελλάδα πριν από την υιοθέτηση του ευρώ δανειζόταν ασφαλώς και σε ξένα νομίσματα αλλά ένα σημαντικό μέρος του δημόσιου δανεισμού γινόταν σε δραχμές. Τα δραχμικά δάνεια είχαν πολύ υψηλότερα επιτόκια σε σχέση με τα επιτόκια των δανείων με ρήτρα ξένων νομισμάτων για λόγους αυτονόητους στους επαίοντες περί τα χρηματοοικονομικά. Πρόκειται για λόγους σχετικούς, κυρίως, με την τιμολόγηση του κινδύνου διολίσθησης ή υποτίμησης της δραχμής. Αναρωτιέμαι αν τα επιτόκια του μέρους αυτών των δραχμικών δανείων που αποπληρώθηκαν -μετά την υιοθέτηση του ευρώ- σε ευρώ, αποδόθηκαν στους δανειστές με προσαρμοσμένα προς τα κάτω επιτόκια, εφόσον εξέλειπε πλέον ο δραχμικός συναλλαγματικός κίνδυνος. Ιδού μια ενδιαφέρουσα ερώτηση προς τον συμπολίτη μας κ. Χριστοδουλάκη που διαχειρίστηκε ως υπουργός Οικονομικών την μετάπτωση από την δραχμή στο ευρώ.

Αν δεχθούμε ότι κάτι υπερασπίζεται η σημερινή Ελληνική κυβέρνηση, αυτό είναι πρωτευόντως η εκλογική της πελατεία, αφού δε λαμβάνει σοβαρά μέτρα για την πάταξη της φοροδιαφυγής και δευτερευόντως η θέση της Ελλάδας –ως «νομιμόφρονος» εθνικής οντότητας- στα πλαίσια του υφιστάμενου διεθνούς συστήματος, αλλά καθόλου δεν υπερασπίζεται τη συνοχή των δομών της ελληνικής κοινωνίας, οι οποίες καταρρέουν συστηματικά. Όλοι εμείς, ως ελληνική κοινωνία, πρέπει να αντιδράσουμε άμεσα και ανεξάρτητα από τις επιλογές του παρακμασμένου ελληνικού πολιτικού συστήματος.

Για να αντιμετωπίσουμε το ζήτημα του χρέους ως χώρα θα πρέπει να μιμηθούμε τους Ισλανδούς και χωρίς περιστροφές και καθόλου εμπιστοσύνη στην Ελληνική κυβέρνηση να αποφασίσουμε ποιο μέρος του χρέους θα πληρώσουμε και με ποιους όρους. Θα πρέπει δε ως κοινωνία να λάβουμε την πρωτοβουλία των κινήσεων αντί να αφήνομε τη σημερινή ή όποια μελλοντική μονοκομματική, πολυκομματική ή οικουμενική κυβέρνηση να ισχυρίζεται ότι «όλοι μαζί τα φάγαμε» ή να σύρεται πίσω από τις επιταγές των δομών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες δομές, εικάζεται ούτε αδικώς ούτε εντελώς αστήρικτα ότι είναι επίσης διαπλεκόμενες με το υπερεθνικό ολιγοπώλιο χρήματος κι ότι απλώς προτιμούν να μεταθέτουν το πρόβλημα σε βάθος χρόνου, σχεδιάζοντας την επιβολή συμπληρωματικού απεχθούς κόστους μέσω των διαφόρων φρουδών σεναρίων επιμήκυνσης του ορίζοντα της αποπληρωμής του ελληνικού δημόσιου χρέους με αντίστοιχη ανατίμηση των προεξοφλητικών επιτοκίων.

Η πρωτοβουλία πρέπει να περάσει αφενός στο Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, το οποίο μετά από ένα σύντομο ζύπνημα για τις συντεχνιακές εκλογές του ξαναπέφτει στη ραστώνη του, αφετέρου στις υγιείς δυνάμεις που έχουν απομείνει στα ελληνικά οικονομικά πανεπιστήμια και τα άλλα ιδρύματα, προκειμένου να ξεκινήσει η ποιοτική αξιολόγηση του δημόσιου χρέους, όχι μόνο στο εκκρεμές αλλά και στο αποπληρωμένο μέρος του, γιατί φρονώ ότι εδώ δεν ισχύει η ρήση: «Μετά την απομάκρυνση εκ του ταμείου ουδέν λάθος αναγνωρίζεται».

Αλέξανδρος Ι. Κατσανεβάκης

ΓΙΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ επισκεφθείτε το <http://www.miakriti.gr>

[επιστροφή](#)

ακούστε από τον ΣΚΑΙ

<http://www.skai.gr/player/Radio/?MMID=208680>

[επιστροφή](#)

Γενικό ζεπούλημα της δημόσιας περιουσίας

Μας αφορά. Δεν σχετίζεται μόνο με το θέμα που θίγουμε σε επόμενη δημοσίευση (βλέπε: [εδώ](#)). Αφορά τα λιμάνια μας, το αεροδρόμιο, τα ΕΛΤΑ, όλη τη δημόσια περιουσία που βρίσκεται σε Ικαρία και Φούρνους και όλη την περιουσία που υπάρχει σε κληροδοτήματα.. Προσοχή λοιπόν. ΗΓ

ΘΕΜΑ: ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΝ

Αθήνα 16 Δεκεμβρίου 2010

Συνεδρίασε χθες, Τετάρτη 15 Δεκεμβρίου, η Διυπουργική Επιτροπή Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων (ΔΕΑΑ), σε διευρυμένη σύνθεση.

Στη διευρυμένη συνεδρίαση της ΔΕΑΑ συμμετείχαν τα μόνιμα μέλη της Επιτροπής, ο Υπουργός Οικονομικών, Γιώργος Παπακωνσταντίνου, ο Υπουργός Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Μιχάλης Χρυσοχοϊδης και η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Λούκα Κατσέλη, όπως επίσης και ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, Ευάγγελος Βενιζέλος, η Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Τίνα Μπιρμπίλη, ο Υπουργός Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, Δημήτρης Ρέππας, ο Υπουργός Επικρατείας, Χάρης Παμπούκης, ο Υπουργός Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας, Γιάννης Διαμαντίδης και ο Αναπληρωτής Υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού, Τηλέμαχος Χυτήρης. Η ΔΕΑΑ εξέτασε ζητήματα που αφορούν στην αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του δημοσίου και θέματα αποκρατικοποιήσεων και αναδιαρθρώσεων και έλαβε τις εξής αποφάσεις:

Α. Αξιοποίηση της Δημόσιας Ακίνητης Περιουσίας

Η ΔΕΑΑ έλαβε υπόψη τις εισηγήσεις της ομάδας εργασίας η οποία λειτουργεί με βάση τις κατευθύνσεις που έχει ορίσει, και στην οποία συμμετέχουν Γενικοί Γραμματείς των αρμόδιων υπουργείων και εκπρόσωποι φορέων για τη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου (ΚΕΔ Α.Ε., ΕΤΑ Α.Ε. κ.α.), και προχώρησε σήμερα στις εξής συγκεκριμένες αποφάσεις:

- **Καταγραφή της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου.** Δόθηκε εντολή στην Ειδική Γραμματεία Αποκρατικοποιήσεων και Αναδιαρθρώσεων του Υπουργείου Οικονομικών για την άμεση πρόσληψη ομάδας εξειδικευμένων συμβούλων με στόχο την καταγραφή, ποιοτική ανάλυση και επενδυτική διερεύνηση των ακινήτων του Δημοσίου, προκειμένου να υπάρξουν ολοκληρωμένα και αξιόπιστα στοιχεία για το σύνολο των ακινήτων του Δημοσίου που μπορούν να αξιοποιηθούν άμεσα. Ολοκλήρωση της καταγραφής: Ιούνιος 2011.
- **Αξιοποίηση του τέως αεροδρομίου του Ελληνικού. ...**
- **Επιλογή και προώθηση αξιοποίησης συγκεκριμένων σημαντικών ακινήτων.** Αποφασίστηκε η συγκρότηση Ομάδων Διοίκησης Έργου με τη συμμετοχή και εξειδικευμένων συμβούλων για την άρση των διοικητικών εμποδίων και την προώθηση αξιοποίησης συγκεκριμένων σημαντικών ακινήτων από τους υπεύθυνους φορείς (ΚΕΔ, ΕΤΑ/Ολυμπιακά Ακίνητα). Συνημμένα επισυνάπτεται κατάλογος μεγάλων ακινήτων που προωθούνται αμέσως μόλις ελεγχθούν για άμεση αξιοποίηση, συνδυάζοντας δραστηριότητες τουριστικής ή άλλης οικονομικής ανάπτυξης με την διαφύλαξη και προστασία του περιβάλλοντος.

(απόσπασμα)

Δημόσια Ακίνητα προς Αξιοποίηση

ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΑΦΑΝΤΟΥ-ΡΟΔΟΥ 1.500.000 τ.μ., ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ ΡΟΔΟΣ - ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ 80.000.000 τ.μ. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

· **Θεσμικές και οργανωτικές αλλαγές για την άσκηση ενιαίας και αποτελεσματικής πολιτικής διαχείρισης δημόσιας περιουσίας.** Στο πλαίσιο αυτό: α) η ΔΕΑΑ εξέτασε θετικά και εισηγείται την συγκρότηση Γενικής Γραμματείας Αξιοποίησης Δημόσιας Ακίνητης Περιουσίας στο Υπουργείο Οικονομικών η οποία θα εποπτεύει τις κτηματικές υπηρεσίες, τα εθνικά κληροδοτήματα, και την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των ΝΠΔΔ, και β) προωθεί τη δημιουργία ενός φορέα χρηματοοικονομικής διαχείρισης των ώριμων προς αξιοποίηση ακινήτων του δημοσίου με τη μορφή Α.Ε. στον οποίο θα περιέρχονται ακίνητα από υφιστάμενους φορείς του δημοσίου και σε επόμενη φάση θα διαθέσει μειοψηφικό πακέτο μετοχών στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

B. Αποκρατικοποιήσεις και αναδιάρθρωσεις

Στο πλαίσιο της διαδικασίας αναδιάρθρωσης και διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων στο ευρύτερο χαρτοφυλάκιο του Δημοσίου, η ΔΕΑΑ με την κατάλληλη κατά περίπτωση σύνθεσή της προχώρησε σήμερα στις εξής αποφάσεις:

1) **Άμεση πρόσληψη χρηματοοικονομικών και νομικών συμβούλων** (η ανακοίνωση των ονομάτων των εταιριών συμβούλων θα πραγματοποιηθεί σε σύντομο χρόνο με την ολοκλήρωση των συμβατικών κειμένων) για:

- Επέκταση σύμβασης παραχώρησης του Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών (ΔΑΑ) και αξιοποίηση της συμμετοχής του δημοσίου
- Αξιοποίηση της συμμετοχής του δημοσίου σε ΔΕΠΑ και ΔΕΣΦΑ
- Αναζήτηση στρατηγικού εταίρου στα Ελληνικά Αμυντικά Συστήματα (ΕΑΣ).

2) **Αναζήτηση χρηματοοικονομικών και νομικών συμβούλων** (η διαδικασία θα ολοκληρωθεί εντός του πρώτου τριμήνου 2011) για:

- τον διαχωρισμό των λειτουργιών του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων
- την είσοδο στρατηγικών επενδυτών στα περιφερειακά αεροδρόμια της χώρας μέσω συμβάσεων παραχώρησης,
- το αεροδρόμιο στο Καστέλλι Κρήτης και την αξιοποίηση του αεροδρομίου Ηρακλείου Ν. Καζαντζάκης
- την αξιοποίηση της συμμετοχής του δημοσίου στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ
- την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του ομίλου ΟΣΕ
- την επέκταση συμβάσεων παραχώρησης στην Αττική Οδό και Εγνατία Οδό
- την είσοδο στρατηγικού επενδυτή στα ΕΛΤΑ
- την αξιοποίηση του Φάσματος Συχνοτήτων και του Ψηφιακού Μέρισματος
- την αξιοποίηση της συμμετοχής του δημοσίου στο Αττικό λιμενικό σύστημα
- τη μελέτη στρατηγικής και συμβάσεων παραχώρησης για λιμάνια και ιδιαίτερα για 11 περιφερειακούς οργανισμούς λιμένων
- τη μελέτη στρατηγικής και συμβάσεων παραχώρησης για 850 περιφερειακούς λιμένες (μαρίνες)
- την αξιοποίηση της συμμετοχής του δημοσίου στην βιομηχανία ΛΑΡΚΟ,
- την αξιοποίηση της συμμετοχής του δημοσίου στην ΕΥΔΑΠ και ΕΥΑΘ,
- την παράταση της σύμβασης παραχώρησης του ΟΠΑΠ και διαχείριση της συμμετοχής του δημοσίου,
- την αναζήτηση στρατηγικού επενδυτή στον ΟΔΙΕ,
- την πώληση της συμμετοχής του δημοσίου στο καζίνο της Πάρνηθας, και
- τη μετοχοποίηση/ είσοδο στρατηγικού επενδυτή στα κρατικά λαχεία (Εθνικό, Λαϊκό).

Στόχος του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων και αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας είναι η εισροή εσόδων ύψους 7 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2011-2013 και ειδικότερα η είσπραξη τουλάχιστον ενός δισεκατομμυρίου ευρώ μέσα στο 2011. Η Κυβέρνηση είναι αποφασισμένη να προχωρήσει στην επίτευξη αυτού του στόχου με απόλυτη διαφάνεια και σχεδιασμό και με βασικό γνώμονα τη διαφύλαξη του δημοσίου συμφέροντος, του ελέγχου σε τομείς στρατηγικής και εθνικής σημασίας, αλλά και την αναδιάρθρωση τομέων της οικονομίας που μπορούν να συνεισφέρουν στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος. Κάθε απόφαση θα λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για μεγιστοποίηση των εσόδων από την αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του δημοσίου, η οποία θα συμβάλλει στην μεγάλη προσπάθεια για τον έλεγχο και τη μείωση του δημοσίου χρέους.

Συνέντευξη στον Θοδωρή Αντωνόπουλο

Από τους αγνότερους εκπροσώπους μιας γενιάς που οραματίστηκε το θρίαμβο του σοσιαλισμού επί της βαρβαρότητας, ξαπόστειλε θαρραλέα το ωραίο όνειρο όταν αποδείχτηκε εφιάλτης, αφήνοντας τις «κόκκινες» πολιτείες για τις «πράσινες»: Η ολιστική οικολογία και τα εναλλακτικά δίκτυα κοινωνικής οργάνωσης είναι, λέει, η μόνη μας βιώσιμη ελπίδα απέναντι στον «χρηματιστηριακό ιμπεριαλισμό» που σαρώνει τον πλανήτη. Και, πάνω απ' όλα, ο έρωτας – «πολιτισμό και προϋπόθεση ελευθερίας» τον χαρακτηρίζει, κι αν τον ακούσεις να μιλά γι' αυτόν μαγεύεσαι.

Εμφύλιος, φυλακές, βασανιστήρια, αγώνες, διώξεις, εξορίες... Μια ζωή σαν παραμύθι, κι όμως, εντελώς πραγματική, αποτυπωμένη σε κάθε ρυτίδα του προσώπου αυτού του λεβεντάνθρωπου. Σήμερα, στα ογδόντα τόσα χρόνια του, ο συγγραφέας τού «Καλά, εσύ σκοτώθηκες νωρίς» και του «Χαμογέλα ρε, τι σου ζητάνε;» παραμένει μαχητής («Δεν άλλαξα το σύστημα, αλλά ούτε εκείνο θα με αλλάξει»), εξακολουθεί να γράφει, αν και αναρωτιέται πού να τοποθετήσει τους ήρωές του «αφού θα κινδυνεύουν διαρκώς με σύλληψη, ξύλο ή απέλαση!», και μένει σε ένα νοικοκυρεμένο αγρόκτημα στο Μικροχώρι Καπανδριτίου απ' όπου δίνει, λέει, «την ύστατη μάχη της ζωής του». Δεν κατεβαίνει Αθήνα, δεν έχει καν Internet –κι όμως, στη σελίδα που του έφτιαξαν στο facebook «μετρά» πολυάριθμους «φίλους»!– και μοιράζεται τις μέρες του με τη Ρηνιώ, τα βιβλία, τα δέντρα και τα δυο σκυλιά του: η καλύτερη πατρίδα για έναν αληθινό «σύντροφο».

Το 2010 βρήκε μια Ελλάδα χρεοκοπημένη, στο έλεος της Κομισιόν, του ΔΝΤ και των διεθνών αγορών. Περιμένατε, αλήθεια, μια τέτοια εξέλιξη;

Όχι, βέβαια. Το ίδιο, νομίζω, ισχύει και για τον μέσο Έλληνα. Η κοινωνία όλη έπαθε εγκεφαλικό... Στην εποχή, βλέπετε, του καταγιγισμού της πληροφορίας ο πολίτης παραμένει τραγικά απληροφόρητος. Και... καλά αυτός, οι τύποι που ορκίστηκαν να υπερασπιστούν τα συμφέροντα της χώρας και του λαού της τι διάολο κάνανε τόσα χρόνια; Ή είναι παντελώς ανίκανοι ή πράκτορες ξένων συμφερόντων. Ολόκληρο το πολιτικό σύστημα - κυβέρνηση, κόμματα συνδικάτα...

Δεν φέρει, όμως, κι ο μέσος Έλληνας μια κάποια ευθύνη;

Φυσικά, στο βαθμό που ανέχτηκε κι εκμεταλλεύτηκε κάποιες καταστάσεις. Αλλά, καθώς είπα, υπήρξε και απληροφόρητος. Χάρη στην κρίση αντιληφθήκαμε επιτέλους ότι περάσαμε στο χρηματιστηριακό στάδιο του καπιταλισμού. Βρισκόμαστε μπροστά σε πολλές δικτατορίες. Ένας χρηματιστηριακός ιμπεριαλισμός σαρώνει τον πλανήτη. Και δεν παράγει πλούτο (παρά μόνο για τους λίγους), παράγει όμως «φούσκες». Η τοκογλυφία καθορίζει τη μοίρα λαών, αλλάζει κυβερνήσεις, κλέβει πόρους.

Ακούγεστε απαισιόδοξος.

Είμαι, διότι βλέπω, δυστυχώς, να τρεμοσβήνει η σπίθα που μεταμορφώνει τον άνθρωπο από σκλάβο σε επαναστάτη, από οπαδό σε πολίτη. Στην εποχή μου η εξουσία ασκούσε βία στο κορμί μας. Σήμερα κάνει «λοβοτομή», μας καθιστά άβουλα αντικείμενα παραγωγής και κατανάλωσης προϊόντων. Την οποία κατανάλωση βεβαίως προωθεί η διαφήμιση, ένα καρκίνωμα που καβαλά σε κάθε δημιουργία τσαλαπατώντας την ανθρώπινη σκέψη. Ένα παρασιτικό, χυδαίο φαινόμενο, που ουδείς ενοχλείται γιατί κρατά απ' το λαιμό τα ΜΜΕ.

Δηλαδή, δεν υπάρχει ελπίδα;

Καμιά χώρα σήμερα δεν μπορεί να ονειρεύεται ένα ελεύθερο μέλλον. Πώς να πείσεις την Τουρκία, π.χ., να μη χτίσει πυρηνικά εργοστάσια που σε περίπτωση ατυχήματος θα κάνουν όλους τους γείτονές της «ραδιενεργούς»; Και μην ακούτε τα περί ασφαλούς πυρηνικής ενέργειας, κολοκύθια στο πάτερο είναι! Ή πώς να πείσεις την BP να μην κάνει γεωτρήσεις στον Κόλπο του

Μεξικού, όταν το μόνο που τη νοιάζει είναι πόσα σεντς θα κοστίσει την ώρα η αποκατάσταση της τεράστιας διαρροής; Η κοινωνία, βεβαίως, μεταβάλλεται – και μέσα στην κρίση η σπίθα που λέγαμε μπορεί να γίνει φλόγα, ανεβάζοντας το λαό στο επίπεδο της ιστορικής του συνείδησης. Έτσι, ναι, ίσως υπάρξει ελπίδα. Από πεφωτισμένους ηγέτες και σωτήρες χορτάσαμε!

Τι να κάνουμε με το χρέος της χώρας, να το πληρώσουμε ή όχι;

Δεν ξέρω, δεν είμαι οικονομολόγος. Ανεξάρτητα όμως από αυτό, χρειάζεται να αλλάξουμε. Να αποσυμφορήσουμε την Αθήνα, να τονώσουμε την επαρχία, να ξαναβρούμε τις αξίες τού ευ ζην, να στραφούμε σε άλλες μορφές κοινωνικής οργάνωσης. Ήδη ακούω για πρωτοβουλίες νέων αγροτών στη Θεσσαλία και αλλού, που έχουν καταργήσει το χρήμα κι ανταλλάζουν προϊόντα και υπηρεσίες.

«Η αστική δημοκρατία είναι ένας σκελετός» είχατε πει. Υπάρχει, όμως, αξιόπιστη εναλλακτική;

Κοιτάζετε, το σύστημα δεν ανατρέπεται συνολικά. Σπάει, όμως, σε μικρά κομμάτια κι έτσι μπορεί να το ελέγξουμε. Το πρόβλημα δεν είναι να κατακτήσουμε πολλές μικρές ελευθερίες, όπως έλεγε ο Μαρκούζε, αλλά να ανατρέψουμε κατ' αρχήν το κομμάτι του συστήματος που έχουμε εσωτερικεύσει. Μόνη διέξοδος είναι η ολιστική οικολογική σκέψη, φιλοσοφία, συμπεριφορά. Η πραγματική οικολογία καταργεί την εξουσία, προωθεί την άμεση δημοκρατία, την αποκέντρωση, τις μικρές αλληλέγγυες κοινότητες, την εναλλακτική τεχνολογία.

Με τους Έλληνες Πράσινους έχετε επαφές;

Είχα, αλλά διαφωνούμε – γιατί η οικολογία, πιστεύω, αξίζει μόνον ως αυθόρμητο κίνημα, διαφορετικά ενσωματώνεται στο σύστημα. Καλός ο ακτιβισμός, αλλά δεν αρκεί. Χρειάζεται να γίνει τρόπος σκέψης και ζωής του καθενός. Και, κατ' αρχήν, οικολογία και ανθρωποκεντρισμός δεν συμβιβάζονται.

Η Αριστερά;

Δεν ξέρω τι σημαίνει πια Αριστερά. Οι ταμπέλες; Τα λάβαρα; Η Αριστερά που γνώρισα πάλευε με τον πολιτισμό και, όταν χρειάστηκε, με το τουφέκι. Πάλευε, έστω, με τα λάθη της. Σήμερα, όμως, δεν παράγει τίποτε. Στον Συνασπισμό τριάντα χρόνια τώρα σκοτώνονται – ξεφτίλα. Στο ΚΚΕ βγαίνει η Αλέκα και μιλά λες και διαβάξει έκθεση της β' λυκείου...

Έχουμε, όμως, ακόμα «αντάρτικο» – πόλεων...

Το «αντάρτικο» αυτό, η τρομοκρατία που λέμε, πιθανόν να χρησιμοποιείται από κάποιους κύκλους, πιθανόν να είναι απλώς κάποια τρελόπαιδα – δεν εννοώ, βέβαια, τους δολοφόνους. Αλλά δεν είμαστε στον 19ο αιώνα. Αν είστε μάγκες, αντί να σπάτε βιτρίνες και να βάζετε γκαζάκια, κατακτήστε την τεχνολογία, σπάστε τους κωδικούς των τραπεζών και μοιράστε τα λεφτά στον κόσμο.

Είπατε κάποτε «ευτυχώς που δεν νικήσαμε», αναφερόμενος στον Εμφύλιο.

Ναι, γιατί αλλιώς θα ήμασταν πολλές δεκαετίες πίσω – και όσοι σκεφτόμαστε διαφορετικά θα βλέπαμε τα ραδίκια ανάποδα! Θυμάμαι τους καθοδηγητές... καθίκια σκέτα. Αυτοί υπουργοί; Θεός φυλάξει!

«Ο έρωτας είναι το πιο προσωπικό καταφύγιο του ανθρώπου, η πιο απελευθερωτική του διαδικασία» έχετε πει. Θα μας έσωζε, πιστεύετε, ο έρωτας;

Στα χρόνια της χολέρας πού να τον βρεις τον έρωτα! Σεξ βρίσκεις άφθονο, πορνό επίσης, έρωτα όμως... Ο άνθρωπος γίνεται μονοσήμαντος, αποσυναισθηματοποιείται, αποξηραίνεται εσωτερικά από το άγχος μιας βάρβαρης, ανήθικης πραγματικότητας. Το σύστημα καθαγιάζει τη βία και τον πόλεμο και ενοχοποιεί τον έρωτα, τη φωτιά της ζωής... έγραφε ο Μπορίς Βιάν. Είναι, βλέπεις, αντιπαραγωγικός και δυνάμει ανατρεπτικός. Η σεξουαλική απελευθέρωση κατάντησε ένα καταναλωτικό αλισβερίσι, το σεξ έγινε εμπόρευμα, όπως και η αμφισβήτηση – δεξ τον Τσε...

Ελάχιστοι παλιοί αριστεροί ύμνησαν τον έρωτα όπως εσείς. Είχατε «τολμήσει» να μιλήσετε ακόμα και στο περιοδικό «Κράξιμο» της τραβεστί Πάολας...

Ναι, υπήρξαν εποχές που η Αριστερά υπήρξε συντηρητική, σεμνότυφη. Εγώ δεν έγινα κομπλεξικός, γιατί από μικρό με αγαπούσαν οι γυναίκες! Με τη Ρηνιώ είμαστε μαζί 47 χρόνια κι

ακόμα αγαπιόμαστε. Ούτε χαλιόμουνα ποτέ με το πώς τη βρίσκει ο καθένας, ο έρωτας είναι παντού και πάντα ίδιος. Ο ερωτευμένος ανθίζει, μεταβάλλεται, ο έρωτας είναι πολιτισμός και προϋπόθεση ελευθερίας, θέλει όμως χώρο σε μυαλό και ψυχή για να υπάρξει.

Τι σας κράτησε, αλήθεια, ζωντανό τα χρόνια της φυλακής;

Η πεποίθηση ότι συμμετείχα σε ένα παγκόσμιο όνειρο. Νομίζαμε πως πλάθαμε ιστορία. Ήμασταν πλούσιοι σε ψευδαισθήσεις, βλέπαμε ακόμα και τους βασανιστές με επιείκεια. Αυτή η ιδεολογία ως άρωμα ενός νέου κόσμου με κράτησε άνθρωπο. Δίχως κακία, δίχως μίσος, αλλά με κάποια σοφία, που ωστόσο μοιάζει άχρηστη πλέον... Γι' αυτό και απελπίζομαι βλέποντας σημερινά παιδιά να αντιγράφουν πολιτικά τη γενιά μου – μα τίποτα καινούργιο δεν υπάρχει;

Δορυφόροι-κατάσκοποι, συστήματα παρακολούθησης, κάμερες παντού... Βαδίζουμε, λέτε, σε μια κοινωνία οργουελιανή;

Μα έχουμε ξεπεράσει ήδη τον Όργουελ. Ο Χάξλεϊ ακούγεται πιο προχωρημένος, γιατί στη δική του δυστοπία τα βιβλία δεν καίγονται – απλώς δεν ενδιαφέρουν πια τους ανθρώπους.

Με την επίσημη πολιτική δεν ασχολείστε πια;

Όχι, αλλά μήτε έχω αποσυρθεί, όπως με αγένεια μου είπαν κάποτε. Δίνω πλέον την ύστατη μάχη μου. Δεν κατάφερα να αλλάξω το σύστημα, όμως δεν θα επιτρέψω ούτε σ' αυτό να με αλλάξει. Με ρωτούν άλλοτε πώς αντέχω τη μοναξιά εδώ στο χωριό. Θρασύτατη ερώτηση – η πραγματική μοναξιά είναι στις πόλεις! Έχω τη Ρηνιώ, τους φίλους, τα σκυλιά μου, τα δέντρα και μια κόλλα χαρτί που μπορεί να σε ανοίξει σε περιπέτειες που δεν φαντάζεσαι...

επιστροφή

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ «Μετατρέψατε τη Βουλή σε σωματείο – σφραγίδα»

Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι,

«Αρνούμαι να σφραγίσω φιρμάνια του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. □ Δεν είμαι υπάλληλος, βουλευτής είμαι. □ Αρνούμαι να δεχτώ πρακτικές κατοχικού κοινοβουλίου, όπου μιλούν οι εντολείς του ΔΝΤ και φιμώνονται οι εντολοδόχοι του Ελληνικού λαού. □ Αρνούμαι να παραβρεθώ σε αυτήν την παρωδία. □ Τούτες τις ώρες γράφεται ιστορία. □ Ιστορία ενδοτισμού από τη μία, αλλά και αντίστασης από την άλλη. ''»

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ

Η ανεξάρτητη βουλευτής Σοφία Σακοράφα κατήγγειλε τη διαδικασία του κατεπείγοντος, με την οποία αποφάσισε η κυβέρνηση να περάσει το πολυνομοσχέδιο και αποχώρησε από την Ολομέλεια της Βουλής. Η κ. Σακοράφα τόνισε : *«Μετατρέψατε τη Βουλή σε σωματείο – σφραγίδα».*

«Κύριε Πρόεδρε, όπως ξέρετε, οι Ανεξάρτητοι Βουλευτές δεν είμαστε ομάδα. Εγώ προσωπικά εκπροσωπώ τον εαυτό μου και κανέναν άλλο, γι' αυτό και σας ζητώ να μου δώσετε το λόγο σήμερα. □ Κύριε Πρόεδρε, για εμένα είναι αδιανόητο σε ένα νομοσχέδιο τόσο κρίσιμο, σε ένα νομοσχέδιο που κρίνεται το μέλλον και η επιβίωση του ελληνικού λαού, που κατακρημνίζονται κεκτημένα χρόνων και χρόνων που κατακτήθηκαν με αγώνες και αίμα, που εργασιακές σχέσεις γυρίζουν πριν από το 1950, να μην έχουν τη δυνατότητα οι Ανεξάρτητοι Βουλευτές να εκφράσουν την άποψή τους. Θεωρώ ότι η διαδικασία θα είναι ελλιπής, θα είναι κολοβή. Δεν είμαστε υπάλληλοι, κύριε Πρόεδρε, Βουλευτές είμαστε. Είμαστε Βουλευτές εκλεγμένοι από τον ελληνικό λαό και οφείλουμε σήμερα να μιλήσουμε για να αναλάβει καθένας την προσωπική του ευθύνη. Δεν μπορεί να γίνει η Ελληνική Βουλή ένα σωματείο με σφραγίδα. Δεν μπορεί να περνάνε μέσα στην Ελληνική Βουλή νομοσχέδια –δέκα νομοσχέδια στο σύνολο- με τη διαδικασία του κατεπείγοντος και εμείς να μην μπορούμε να μιλήσουμε. Δεν είναι δυνατόν να μπορεί να μιλήσει μέσα στο Ελληνικό Κοινοβούλιο ο δοτός του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και να μην μιλάνε οι Έλληνες Βουλευτές. Είναι ιστορικές αυτές οι στιγμές. Γράφεται ιστορία, μια ιστορία ενδοτική και μια ιστορία αγωνιστική. Νομίζω θα πρέπει και στους δύο να δώσετε τη δυνατότητα να ακουστεί η φωνή τους εδώ μέσα. Γι' αυτό σας ζητώ να μου δώσετε το λόγο να μιλήσω στην ουσία του νομοσχεδίου.»

επιστροφή

Αναδημοσιεύουμε ένα κάπως παλιό κείμενο (του 2005) που όμως είναι τόσο επίκαιρο όσο ποτέ.
ΗΓ

Η οργανωμένη διαχείριση απορριμμάτων στην Ικαρία

Στις 17 Απριλίου του 2005, η Κίνηση Πολιτών Ραχών πραγματοποίησε ημερίδα στον Εύδηλο με θέμα "Η οργανωμένη διαχείριση απορριμμάτων στην Ικαρία. Ανακύκλωση - Χ.Υ.Τ.Υ."

Το κείμενο που ακολουθεί περιλαμβάνεται στο ενημερωτικό φυλλάδιο που κυκλοφόρησε στη διάρκεια της ημερίδας. Τα πρακτικά των εισηγήσεων θα εκδοθούν σύντομα και θα είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου.

Η διαχείριση των απορριμμάτων στην Ικαρία παραμένει ένα ανεπίλυτο πρόβλημα με σοβαρές επιπτώσεις τόσο στο περιβάλλον και τη δημόσια υγεία, όσο και στην τουριστική δραστηριότητα του νησιού.

Στο νησί μας λειτουργούν αυτή τη στιγμή, επτά χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης των σκουπιδιών - χωματερές. Μία στον Άγιο Κήρυκο, τρεις στον Εύδηλο και τρεις στις Ράχες (Πολύκαρπος; Καρκινάγρι;). Στους χώρους αυτούς πετιούνται χωρίς διάκριση όλων των ειδών τα απορρίμματα (πλαστικά -μέταλλα- μπαταρίες-ηλεκτρικές συσκευές) με ανυπολόγιστες επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η εικόνα που παρουσιάζει ο χώρος γύρω από τις χωματερές είναι γνωστή:

Σκουπίδια και πλαστικές σακούλες διάσπαρτες, ζώα που βόσκουν γύρω από το σκουπιδότοπο, ωστόσο είναι «αόρατες» οι σοβαρότερες επιπτώσεις όπως η έκλυση διοξινών από την ανεξέλεγκτη καύση, η δυσσομία, η ρύπανση του εδάφους και των υπογείων υδάτων, ο κίνδυνος ανάφλεξης. Οι χωματερές μπορεί να βρίσκονται μακριά από οικισμούς ή και το «μάτι» μας, αλλά οι επιπτώσεις τους στην υγεία μας και το περιβάλλον γίνονται πιο έντονα αισθητές στο μέλλον.

Μολονότι δεν υπάρχουν μετρήσεις για την Ικαρία, η σύγκριση με δεδομένα άλλων νησιών μπορεί να μας δώσει μια εικόνα για τις διαστάσεις του προβλήματος: Υπολογίζεται ότι η μέση ετήσια παραγωγή απορριμμάτων μόνο στο Δήμο Ραχών ανέρχεται περίπου στους 360 τόνους ενώ συνολικά στο νησί φτάνει τους 2.189 τόνους. Σ' αυτούς προστίθενται κάθε καλοκαίρι άλλοι 771 τόννοι σκουπιδιών από τον εποχιακό πληθυσμό (τουρισμό), φτάνοντας έτσι τους 3.000 τόνους. Με τα νούμερα αυτά να αυξάνονται εφιαλτικά τίθεται επιτακτική η ανάγκη ενός συστήματος ολοκληρωτικής διαχείρισης των απορριμμάτων με βάση τις αρχές που έχουν θεσπιστεί από την Ε.Ε. και το Ελληνικό κράτος. Όλα αυτά προϋποθέτουν και έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό από την πλευρά της τοπικής αυτοδιοίκησης που θα περιλαμβάνει την συνεργασία όλων των φορέων, την προσπάθεια αναζήτησης κονδυλίων για την υλοποίηση τέτοιων προγραμμάτων αλλά και την εξεύρεση πόρων για την μακροπρόθεσμη εφαρμογή και συντήρησή τους, και τέλος την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των πολιτών για την ανάγκη της συμμετοχής τους σε αυτά τα προγράμματα.

Μια από τις προτεινόμενες λύσεις που έχουν προκαλέσει πολλές συζητήσεις στο νησί μας είναι ο Χ.Υ.Τ.Υ

-Ο Χ.Υ.Τ.Υ. (Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων) δεν είναι μια νέου τύπου χωματερή όπως λανθασμένα έχουν στο μυαλό τους πολλοί άνθρωποι. Με τον όρο ΧΥΤΥ εννοούμε μια μέθοδο ελεγχόμενης και οργανωμένης διάθεσης των απορριμμάτων στο έδαφος, κάτω από συγκεκριμένες προδιαγραφές.

-Πιο απλά: Με τη μέθοδο αυτή τα απορρίμματα δεν πετιούνται ανεξέλεγκτα στο χώμα αλλά (συμπιέζονται και διασταυρώνονται;) τοποθετούνται σε ειδικούς λάκκους, τα κύτταρα. Όταν το κύτταρο γεμίσει, πρέπει να καλυφθεί με χώμα για να αποφεύγεται η δημιουργία δυσάρεστων οσμών και να μην έρχονται σε επαφή με τα σκουπίδια ζώα και πτηνά.

Ο χώρος που δέχεται τα απορρίμματα με αυτόν τον τρόπο είναι επιστρωμένος με κατάλληλο υλικό που αποτρέπει τη διαρροή του εκκρίματος, δηλαδή των υγρών που παράγουν τα απόβλητα όταν

αποσυντίθενται, στα υπόγεια νερά και το έδαφος.

-Το πιο σημαντικό στοιχείο είναι ότι στο ΧΥΤΥ δεν αποθέτουμε όλα τα απορρίμματα .

Η σωστή λειτουργία ενός ΧΥΤΥ προϋποθέτει διαλογή των απορριμμάτων και προώθηση προς ανακύκλωση υλικών όπως το γυαλί, το χαρτί και το αλουμίνιο καθώς και η απομάκρυνση επικίνδυνων και τοξικών απορριμμάτων. Γι' αυτό και η νέα ονομασία του τρόπου αυτού είναι ΧΥΤΥ δηλ. Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων.

-Η επιλογή και αναζήτηση κατάλληλων χώρων ταφής αποτελεί ένα ευαίσθητο ζήτημα που προκαλεί, σχεδόν πάντα, τη σφοδρή αντίδραση των κατοίκων της επιλεγείσας περιοχής και μόνιμο πονοκέφαλο για την τοπική αυτοδιοίκηση. Αν και είναι φυσιολογικό οι πολίτες να είναι επιφυλακτικοί ή και εχθρικοί σε τέτοιες αποφάσεις, καθώς απουσιάζει παντελώς οποιαδήποτε υπεύθυνη ενημέρωση και προηγούμενος σχεδιασμός, αυτή η εχθρική αντιμετώπιση έχει σαν αποτέλεσμα, τα κριτήρια χωροθέτησης ενός ΧΥΤΑ να είναι μόνο η απόσταση από οικισμούς και η απόκρυψη από οδικά δίκτυα.

Τα κριτήρια που θα έπρεπε να τίθενται πραγματικά είναι διαφορετικά και σημαντικά όπως η σύσταση και η κλίση του εδάφους, το υπόβαθρο, ο υδροφόρος ορίζοντας, η πρόσβαση στο χώρο, κ.λ.π.

-Αφήνουμε τελευταία την πιο σημαντική προϋπόθεση για τη λειτουργία ενός ΧΥΤΑ αλλά και οποιασδήποτε προσπάθειας για μια ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων:

Την ανάγκη μείωσης των σκουπιδιών. Αυτή είναι μια πρακτική που μετατοπίζει το πρόβλημα από τη συζήτηση του ποια περιοχή «θα φορτωθεί τα σκουπίδια μας», στην ανάληψη των ευθυνών μας. Η μείωση των απορριμμάτων προϋποθέτει την έγκαιρη ενημέρωση των πολιτών, τη συνδρομή του σχολείου στη διαπαιδαγώγηση των αυριανών πολιτών, την οργάνωση και το σχεδιασμό από την τοπική αυτοδιοίκηση που θα περιλαμβάνει τρόπους και μέσα επανάκτησης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των σκουπιδιών.

-Ας μην ξεχνάμε ότι η τοπική κοινωνία ήταν πάντα εξοικειωμένη με τέτοιες μεθόδους όπως για παράδειγμα η κομποστοποίηση, η μετατροπή δηλαδή των οργανικών απορριμμάτων σε λίπασμα για τα χωράφια, ή και η χρήση τους για την εκτροφή των οικοσίτων ζώων.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ

- Αυτό που προκύπτει από την ημερίδα ως μια πρώτη αίσθηση είναι η άγνοια των ανθρώπων σε σχέση με τα ζητήματα που αφορούν τη διαχείριση των απορριμμάτων και η ανάγκη ουσιαστικής και ολοκληρωμένης ενημέρωσης των πολιτών έτσι όπως, άλλωστε, εκφράστηκε άμεσα από πολλούς ανθρώπους που ζήτησαν τα πρακτικά των εισηγήσεων.

- Αυτός ακριβώς ήταν και ο στόχος της Κίνησης Πολιτών, δηλαδή η διοργάνωση μιας ημερίδας ενημέρωσης των Ικαριωτών για τα σημαντικότερα μοντέλα και τις πρακτικές διαχείρισης των απορριμμάτων, τη διατύπωση προτάσεων και βιώσιμων λύσεων για το νησί μας.

- Η Κίνηση Πολιτών σε καμιά περίπτωση δεν προτείνει "προκάτ" λύσεις. Η επιλογή οποιουδήποτε μοντέλου διαχείρισης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και του χώρου της, για να έχει μια βιώσιμη προοπτική.

- Το σίγουρο είναι ότι η λήψη των αποφάσεων θα πρέπει να υπακούει σε επιστημονικά κριτήρια, θέτοντας ως προτεραιότητα την προστασία του περιβάλλοντος και όχι να εξυπηρετήσει πολιτικές σκοπιμότητες που αναμφισβήτητα θα υποθηκεύσουν την αποτελεσματικότητα και την αξία οποιουδήποτε εγχειρήματος.

- Αποτελεί σταθερή άποψη της Κίνησης η ανάγκη ευαισθητοποίησης όλων των πολιτών προς την κατεύθυνση της μείωσης των σκουπιδιών καθώς και η δημιουργία μηχανισμών επανάκτησης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, πιστεύοντας ότι αυτό αποτελεί τη βασικότερη προϋπόθεση για μια ολοκληρωμένη και βιώσιμη διαχείριση των απορριμμάτων.

(Πηγή: «Δελτίο Καιρών» περιοδική έκδοση των Ραχών Ικαρίας)

Αν μιλάμε για ΧΥΤΥ ας δούμε τον προβληματισμό που αναπτύχθηκε στην Άνδρο. ΗΓ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΤΟΠΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΔΡΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Την 28η Ιουλίου 2007 η Τοπική Επιτροπή Άνδρου της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας Περιβάλλοντος και Πολιτιστικής Κληρονομιάς πραγματοποίησε ημερίδα με θέμα «Ορθολογική Διαχείριση-Ανακύκλωση Απορριμμάτων στην Άνδρο», στο Κινηματοθέατρο Χώρας. Την ημερίδα παρακολούθησαν περίπου ογδόντα άτομα.

Στόχοι της ημερίδας ήταν αφενός η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση των φορέων και των κατοίκων της Άνδρου γύρω από το φλέγον (κυριολεκτικά και μεταφορικά) θέμα της διαχείρισης των απορριμμάτων και αφετέρου να περιγράψει την παρούσα κατάσταση στην Ευρώπη, την Ελλάδα, τα νησιά και κυρίως την Άνδρο. Την ημερίδα προλόγισε για λογαριασμό της Ελληνικής Εταιρείας ο Αντιπρόεδρος της και Ανδριώτης κος Γιάννης Παλαιοκρασσάς. Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν οι εισηγήσεις, όπως αναγράφονται στο παρακάτω πρόγραμμα:

- «Η εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων και η εφαρμογή στην Ελλάδα», Παπαθεοχάρη Σταυρούλα, Περιβαλλοντολόγος Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης
 - «Ολοκληρωμένη διαχείριση απορριμμάτων-προσαρμογή στη νησιωτική πραγματικότητα», Παναγιώτης Βούρος, Περιβαλλοντολόγος, Δν/ση Περιβάλλοντος Νομαρχίας Κυκλάδων
 - «Σύγχρονες τεχνολογίες για την ενεργειακή αξιοποίηση των αστικών στερεών απορριμμάτων», Ξενοφών Κ. Κακάτσιος, καθηγητής ΕΜΠ
 - «Διαχείριση απορριμμάτων : Η εμπειρία της Πάρου», Γιάννης Ραγκούσης, Οικονομολόγος, Δήμαρχος Πάρου
 - «Σύνοψη των περιβαλλοντικών προβλημάτων της Άνδρου - συσχετισμοί με τη διαχείριση των απορριμμάτων», Αλέξανδρος Μαβής, Βιοτεχνολόγος-Περιβαλλοντολόγος
 - «Διαχείριση απορριμμάτων : η παρούσα κατάσταση στην Άνδρο», όπου το λόγο πήραν με σειρά ο Έπαρχος Άνδρου, ο Δήμαρχος Κορθίου και τέλος ο Δήμαρχος Υδρούσας
- Ακολούθησε συζήτηση.

Την ημερίδα, εκτός από τους εισηγητές παρακολούθησαν ο έπαρχος Άνδρου κος Γ. Μαλταμπές, οι δήμαρχοι Υδρούσας και Κορθίου κoi Κ. Θωμάς και Γ. Γλυνός, οι νομαρχιακοί σύμβουλοι κα Μ. Λοτσάρη και Ηλ. Αθυμαρίτης (από τη Μύκονο), ο τ. πρόεδρος του συλλόγου «Αρχίλοχος» της Πάρου κος Σπ. Μητρογιάννης, ο τ. δήμαρχος κος Γιαννίσης, η δημοτική σύμβουλος κα Αικ. Βάρελη, μέλη της Ελληνικής Εταιρείας και εκπρόσωποι τοπικών συλλόγων και λοιπών φορέων. Αφού ολοκληρώθηκαν οι εισηγήσεις κλήθηκαν οι παρευρισκόμενοι εκπρόσωποι της τοπικής Αυτοδιοίκησης (κoi Μαλταμπές, Θωμάς και Γλυνός) να τοποθετηθούν σε σχέση με την παρούσα κατάσταση από τη σκοπιά της διοίκησης στο νησί και ακολούθησε συζήτηση με δυναμική συμμετοχή του κόσμου.

Τα βασικά σημεία-συμπεράσματα των εισηγήσεων και της ενδιαφέρουσας συζήτησης που ακολούθησε είναι περιληπτικά τα εξής:

- Πριν από όλα πρέπει να τροποποιήσουμε όσο είναι δυνατόν τις καταναλωτικές μας συνήθειες ώστε να μπαίνουν στο σύστημα διαχείρισης λιγότερα σκουπίδια.
- Η οργάνωση αποτελεσματικού συστήματος ανακύκλωσης αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή όλων των εναλλακτικών σεναρίων διαχείρισης απορριμμάτων. Είναι επίσης απαραίτητο να συνεργαστούμε όλοι με συνέπεια και συνέχεια προς την κατεύθυνση αυτή.
- Οι βασικοί πυλώνες του συστήματος ανακύκλωσης είναι α. Συμμετοχή των πολιτών και των μεγάλων παραγωγών, β. Οργάνωση του δικτύου περισυλλογής- αποθήκευσης- πρεσσαρίσματος και γ. μεταφορά του συμπιεσμένου υλικού (χαρτί, αλουμίνιο, γυαλί, πλαστικό) με φορτηγά στην Αθήνα.
- Ειδική αντιμετώπιση χρειάζονται τα μάζα των οικοδομών, τα παλαιά αυτοκίνητα και εξαρτήματα αυτών, οι λευκές συσκευές (ψυγεία, κουζίνες, πλυντήρια κοκ) και κάποια επικίνδυνα απορρίμματα.
- Η χωροθέτηση, κατασκευή και λειτουργία χώρου υγειονομικής ταφής απορριμμάτων είναι μια

χρονοβόρος διαδικασία που ακόμη και να επιτύχουμε πλήρη συναίνεση θα χρειαστούν 6-7 χρόνια για την ολοκλήρωσή της.

- Εκτός από την παράλληλη προώθηση της ανακύκλωσης που θα μειώσει δραστικά το φορτίο των παραγόμενων σκουπιδιών καλούμαστε να διαχειριστούμε μια αδιέξοδη πραγματικότητα στην προσεχή δεκαετία.

- Πέραν του περιβαλλοντικού και πολιτισμικού αδιεξόδου αντιμετωπίζουμε και οικονομικό τέτοιο καθώς το πρόστιμο που θα επωμιστούν οι δήμοι και κατά συνέπεια όλοι μας για την Σταυροπέδα θα ανέρχεται σε 35000 € την ημέρα για κάθε μέρα μετά το τέλος του 2008 που θα συνεχίζουμε την παρούσα πρακτική.

- Το πρόβλημα επιτείνεται περαιτέρω κάθε χρόνο από το γεγονός ότι στην Άνδρο κατασκευάζονται ετησίως 220 νέες κατοικίες (μέσος όρος τελευταίας δεκαετίας).

- Όσο αφορά την εξεύρεση χώρου υγειονομικής ταφής, επισημάνθηκε η ανάγκη οι διοικητικές διαδικασίες να κοινοποιούνται ώστε αφενός να ενισχύεται η συμμετοχή των πολιτών και αφετέρου να οικοδομείται η απαραίτητη συναίνεση. Στην διαβούλευση που θα ακολουθήσει την κοινοποίηση θα μπορούσαν εκτός όλων των άλλων να συνεισφέρουν οι επιστημονικοί συνεργάτες της Ελληνικής Εταιρείας.

- Η προοπτική κατασκευής μονάδος που θα μετατρέπει το οργανικό κλάσμα των απορριμμάτων (αλλά και της λυματολάσπης όταν και εφόσον κατασκευαστούν μονάδες βιολογικού καθαρισμού) σε λίπασμα με παράλληλη παραγωγή βιοαερίου φαίνεται να είναι τεχνοοικονομικά βιώσιμη. Μια τέτοια μονάδα θα μειώσει τα προς ταφή απορρίμματα κατά 40%, συμβάλλοντας επίσης στη δραστική ελάττωση του εκλυόμενου μεθανίου (φαινόμενο θερμοκηπίου). Μια τέτοια μονάδα θα μπορεί να επεξεργάζεται επίσης απόβλητα ελαιοτριβείων, τυροκομείων και σφαγείων.

- Σε όλα τα στάδια του προβληματισμού κατέστη σαφής η σημασία του απόντος χωροταξικού σχεδιασμού, τόσο σε σχέση με τη χωροθέτηση ΧΥΤΑ ή της μονάδας κομποστοποίησης, όσο και με την οργάνωση των δικτύων περισυλλογής.

- Βασική επισήμανση : Η ανεξέλεγκτη καύση των απορριμμάτων παράγει καρκινογόνες ουσίες και βλάπτει σοβαρά τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον.

Το θέμα που μας απασχόλησε είναι κατά γενική ομολογία από τα πιο μεγάλα και δύσκολα που έχουμε να αντιμετωπίσουμε ως διοίκηση και ως πολίτες, αν όχι το δυσκολότερο όπως επισήμανε από την εμπειρία του ο δήμαρχος Πάρου κος Ραγκούσης.

Για το λόγο αυτό προχωρούμε στην σύσταση μιας επιτροπής πρωτοβουλίας για την ανακύκλωση απορριμμάτων στην Άνδρο στην οποία καλούμε να συμμετάσχει με όποιο τρόπο μπορεί ο καθένας, ώστε να προχωρήσουμε στην υλοποίηση των παραπάνω συμπερασμάτων. (τηλέφωνα επικοινωνίας : 22820-22929) Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά τους εισηγητές, τους φορείς, τον κόσμο και όλους όσους συνέβαλλαν για την πραγματοποίηση της ημερίδας αυτής, που ελπίζουμε να αποτελέσει αφετηρία μιας πορείας προς το καλύτερο, μιας πορείας που όσο δύσκολη είναι και επιβεβλημένη.

Εκ μέρους της τοπικής επιτροπής Άνδρου Αλέξανδρος Μαβής

Πηγή: [Απορ/τα-Ανακύκλωση](#)

[επιστροφή](#)

Γιατί βγήκε στο δρόμο η Λευκίμμη;

Του Γιάννη Ελαφρού

Οι κάτοικοι της Λευκίμμης Κέρκυρας δεν αγωνίζονται μόνο για να διώξουν τα σκουπίδια από την πίσω αυλή τους αλλά για μια ολοκληρωμένη διαχείριση στο νησί, «για τον βιολογικό που δεν λειτουργεί, τα σκουπίδια που δεν ανακυκλώνουμε, τον τόπο μας που καταστρέφουμε».

Μέχρι πρόσφατα όσοι γνώριζαν τη Λευκίμμη ήταν από τον Κάβο, την περιοχή του μαζικού τουρισμού. Πριν από λίγους μήνες όμως, η Λευκίμμη ήρθε στο προσκήνιο ως άλλη μια περιοχή της οποίας οι κάτοικοι ξεσηκώθηκαν για να αποτρέψουν τη δημιουργία ενός νέου ΧΥΤΑ -ξεσηκωμός που είχε ως αποτέλεσμα τη βίαιη επέμβαση των αστυνομικών δυνάμεων και το θανάσιμο τραυματισμό μιας 43χρονης γυναίκας κατά τη διάρκεια της αναταραχής. Τι συμβαίνει, όμως, πραγματικά σε αυτό το φτωχό, παλιά αγροτικό και κάπως αποκομμένο από την υπόλοιπη Κέρκυρα, νότιο ακρωτήριο; Τι κινητοποίησε όλο αυτόν τον κόσμο; Πρόκειται για άλλη μια περίπτωση κατοίκων που το μόνο τους

νοιάζει είναι να φύγουν τα σκουπίδια από την πόρτα τους; Το ΟΙΚΟ βρέθηκε εκεί για να ανακαλύψει πως τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά.

Ακατάλληλος ο χώρος

Ο χώρος όπου κατασκευάζεται ο ΧΥΤΑ στα Μισοράχια Λευκίμμης βρίσκεται σε απόσταση 500 μέτρων από σπίτια, στο κέντρο 10 οικισμών και πάνω σε γη που έχει χαρακτηριστεί υψηλής παραγωγικότητας. Η περιοχή είναι γεμάτη πηγάδια και διαρρέεται από δύο ποτάμια. Σύμφωνα με μελέτη του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ), μάλιστα, με τη δημιουργία του ΧΥΤΑ υπάρχει τεράστιος κίνδυνος μόλυνσης του υδροφόρου ορίζοντα, καθώς «δεδομένης της υδραυλικής επικοινωνίας του χώρου εκσκαφής με τα πηγάδια περιμετρικά, οποιαδήποτε ποιοτική επιβάρυνση των υπόγειων νερών στο χώρο εκσκαφής θα επηρεάσει και την ποιότητα των υπόγειων νερών στα πηγάδια και είναι πιθανό να περάσει και στην ανθρώπινη τροφική αλυσίδα μέσω των αρδεύσεων των καλλιεργειών». Ο Σύνδεσμος Καθαριότητας Κέρκυρας μπορεί να ισχυρίζεται ότι υπάρχει μεμβράνη και αργιλικό υπόστρωμα για την αποφυγή τέτοιων περιστατικών, όμως, καθώς πάντα υπάρχει κίνδυνος αστοχιών αποφεύγεται κατηγορηματικά η τοποθέτηση ΧΥΤΑ σε σημεία όπου μπορούν να μολυνθούν τα υπόγεια ύδατα. Αλλωστε, η πρότερη εμπειρία των κατοίκων της Κέρκυρας δεν είναι καθησυχαστική. Ο μοναδικός ΧΥΤΑ του νησιού στο Τεμπλόνη αποτελεί όνειδος διαχείρισης απορριμμάτων και ουσιαστικά πρόκειται για χωματερή-σκουπιδοντενεκέ 11 δήμων όπου θάβονται ανεξέλεγκτα όλων των ειδών τα επικίνδυνα απόβλητα.

Μια νέα συνείδηση

Για όλους αυτούς τους λόγους, οι Λευκιμμώτες τους τελευταίους μήνες βρίσκονται στα μπλόκα και στις διαδηλώσεις. Άνθρωποι που δεν είχαν πάει ποτέ σε συγκέντρωση ή σε λαϊκή συνέλευση, αντιστέκονται ζητώντας όχι μόνο να φύγουν τα σκουπίδια από την πόρτα τους, αλλά προστασία του περιβάλλοντος και άλλη διαχείριση απορριμμάτων. «Το πρόβλημα είναι ολόκληρης της Κέρκυρας. Δεν μπορούμε να συνεχίσουμε τη δημιουργία τεράστιων ποσοτήτων σκουπιδιών και μετά η μόνη λύση να είναι οι ΧΥΤΑ, που είναι ξεπερασμένοι. Η ίδια η Ε.Ε. ζητάει μέχρι το 2011 να έχουμε Χώρους Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, όπου θα θάβεται ό,τι απομένει από την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση», λέει η κ. Σαμοΐλη, πρόεδρος του Πολιτιστικού Περιβαλλοντικού Συλλόγου Λευκίμμης «Το Αλεύχιμον». «Για τον ΧΥΤΥ, πρέπει να γίνει αξιολόγηση όλων των πιθανών γηπέδων. Η κίνηση πολιτών της Λευκίμμης είναι η πρώτη που έθεσε την ανάγκη της ολοκληρωμένης διαχείρισης στο νησί. Σε δύο χρόνια μπορεί να ολοκληρωθεί η διαδικασία. Ας μην κάνουμε άλλα λάθη».

«Κανένα κόμμα, καμιά δημοτική παράταξη δεν υπολόγιζε σε αυτόν τον αγώνα», λέει ο Βασίλης Καραβαζάκης, μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής Αγώνα. Απέναντι στην κίνηση αυτή άλλωστε βρέθηκε και η δημοτική αρχή, που είχε ανάψει «πράσινο φως» στη δημιουργία του ΧΥΤΑ. (Μετά τα τραγικά γεγονότα ζήτησε την αποχώρηση των ΜΑΤ και την αναστολή εργασιών, μέχρι την εκδίκαση στο ΣτΕ.)

Τα πράγματα δεν είναι ιδανικά. Και αντιθέσεις υπάρχουν και μικροσυμφέροντα. «Όμως κάτι αλλάζει. Μια νέα συλλογικότητα έχει δημιουργηθεί. Τρεις μήνες το χωριό μαγείρευε για την περιφρούρηση στον ΧΥΤΑ», λέει ο Νίκος, ξυλουργός, που «δεν θέλει να δουλεύει για τον Κάβο, αλλά για σπίτια που σέβονται το χώρο. «Τώρα καταλαβαίνουμε ότι εμείς φταίμε για πολλά. Ο ΧΥΤΑ είναι το κερασάκι στην τούρτα. Ο βιολογικός που δεν λειτουργεί, τα σκουπίδια που δεν ανακυκλώνουμε, ο τόπος μας που καταστρέφουμε. Που αφήνουμε να μας κοροϊδεύουν».

Οι τοίχοι, γεμάτοι αφίσες και συνθήματα. Το καφενείο στο χωριό Ριγγλάδες ανάστατο. «Οι αστυνομικοί μάς φέρθηκαν χειρότερα και από την Κατοχή», λέει ο κ. Γιάννης Κάντας, που έχει δει πολλά στα 80 του χρόνια. Την Παρασκευή 27 Ιουνίου, ενώ οι Λευκιμμώτες ετοιμάζονταν για τη συγκέντρωση στην πόλη της Κέρκυρας, μια γιαγιά στα μαύρα, η Ουρανία, ζήτησε να τη φωτογραφίσουμε για να τη δουν τα εγγόνια της: «Γι' αυτά αγωνίζομαι!»

Παρατυπίες

Μια σειρά παρατυπιών στη διαδικασία έγκρισης του έργου, για τις οποίες οι κάτοικοι έχουν προσφύγει στο ΣτΕ, σημειώνει ο Βασίλης Καραβαζάκης. «Δεν έγινε καμιά διαβούλευση, όπως είναι απαραίτητο για κάθε δημόσιο έργο. Ο κόσμος το έμαθε την τελευταία στιγμή. Ζητήσαμε από τις αρχές να μας ενημερώσουν σε ποιες εφημερίδες ανακοίνωσαν τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (όπως υποχρεούνται) και δεν... τις βρίσκουν».

Διαφορετική γνώμη έχει ο δήμαρχος Κερκυραίων και πρόεδρος του Συνδέσμου Καθαριότητας Κέρκυρας κ. Σωτήριος Μικάλεφ. «Το έργο αποτελεί αναγκαία ενέργεια για την υλοποίηση του

περιφερειακού σχεδιασμού 2006 - 2011 και αναγκαία συνθήκη για την ολοκληρωμένη διαχείριση», τονίζει. «Βλέπει ο Σύνδεσμος την ανάγκη διαβούλευσης μετά την κρίση που έχει δημιουργηθεί;», ρωτάμε. Η απάντηση είναι αρνητική. «Εμείς βρήκαμε το έργο με υπογεγραμμένη τη σύμβαση», μας λέει ο κ. Σπύρος Τριβιζάς, αντιπρόεδρος του Συνδέσμου. «Μας έχει συντρίψει ο θάνατος της γυναίκας, αλλά πού θα πάνε τα σκουπίδια εάν δεν γίνει ο ΧΥΤΑ; Η Λευκίμμη «εξυπηρετείται» από μια «δική της» χωματερή, η οποία πρέπει να κλείσει μέχρι τέλους 2008. Δεν έχουμε άλλη ΧΑΔΑ στην Κέρκυρα και αυτό είναι επιτυχία».

Κι όμως, η χωροθέτηση των ΧΥΤΑ στην Κέρκυρα (Τεμπλόνη για το κέντρο του νησιού, Μισοράχια για το Νότο και μόνο Σταθμός Μεταφόρτωσης για τον μεγαλύτερο Βορρά) δεν έγινε με την προβλεπόμενη διαδικασία, αλλά με την πρωτοφανή επιλογή ότι ο ΧΥΤΑ θα γίνει όπου υπάρχουν χωράφια για αγορά! Είναι φανερό ότι δεν υπάρχει σχέδιο προς την ολοκληρωμένη διαχείριση. «Δεν γνωρίζουμε εάν θα υπάρχουν κονδύλια από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, ίσως πρέπει να πάμε σε Σύμπραξη Δημοσίου Ιδιωτικού Τομέα», λέει ο κ. Τριβιζάς.

Παραπομπή στις ελληνικές (ιδιωτικές) καλένδες, σε ένα νησί τουριστικό, με ελάχιστους πρόσφορους χώρους για ταφή απορριμμάτων, όπου σήμερα ανακυκλώνεται κάτω από το 3% των 80.000 τόνων σκουπιδιών που παράγονται ετησίως!

«Αυτό που λείπει είναι η συναίσθηση της ανάγκης άμεσης κινητοποίησης όλων των αρμοδίων για την εκπόνηση των σχετικών μελετών», λέει ο κ. Νίκος Σπίγγος, πρόεδρος του Τμήματος Κέρκυρας του ΤΕΕ, το οποίο παρουσίασε πρόταση για την ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων. Όταν λένε ότι το εγχείρημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης χρειάζεται χρόνο, πρέπει να απαντήσουν στους πολίτες γιατί δεν προωθήθηκε τόσα χρόνια».

Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΩΝ MAT

Η παρουσία των MAT στην περιοχή είναι πραγματικά εντυπωσιακή. Ο δρόμος για τον ΧΥΤΑ, που οδηγεί και σε χωράφια, είναι αποκλεισμένος. Ακόμα και για τη δική μας είσοδο στο χώρο, για τις ανάγκες του ρεπορτάζ, χρειάστηκε μιάμιση ώρα διαπραγματεύσεων, επικοινωνία με το γραφείο του αστυνομικού διευθυντή Κέρκυρας και τελικά, όταν δόθηκε η άδεια, υπήρξε απαίτηση από τις αστυνομικές δυνάμεις να μη φωτογραφηθούν οι τέσσερις κλούβες που φρουρούν τον χώρο.

ΧΥΤΑ ΤΕΜΠΛΟΝΙΟΥ: ΤΟ ΚΑΚΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ

Το Τεμπλόνη βρίσκεται δίπλα στον μοναδικό ΧΥΤΑ που λειτουργεί σήμερα στην Κέρκυρα και ο οποίος, αν και προοριζόταν για τα απορρίμματα τεσσάρων δήμων, τελικά έγινε ο σκουπιδοντενεκές για έντεκα, με αποτέλεσμα να υπερκορεστεί σε πέντε χρόνια. Κατά την επίσκεψή μας στον ΧΥΤΑ ένα φορτίο λυματολάσπης, από τον βιολογικό καθαρισμό της πόλης (που δεν διαθέτει τριτοβάθμια επεξεργασία) θάφτηκε, τυλιγμένο σε ένα πρόχειρο νάιλον «σάβανο». Κι αυτό στην κορυφή ενός «λόφου» από σκουπίδια, τα οποία έχουν ξεπεράσει κατά πολύ το προβλεπόμενο ύψος απόθεσης. «Νοσοκομειακά απόβλητα, υπολείμματα σφαγείων, λάστιχα, τοξικά κάθε είδους έχουν θαφτεί κάτω από την αδιαφορία των υπευθύνων», λέει η κ. Παπανικολοπούλου, γραμματέας του Πολιτιστικού Εξωραϊστικού Σύλλογου Τεμπλονίου. Αυτά βλέπουν οι Λευκιμιώτες και δεν πείθονται από τις καθησυχαστικές διαβεβαιώσεις. «Η ανακύκλωση δεν δουλεύει σωστά. Δίπλα στο Κέντρο Διαλογής υπάρχει μια ανεξέλεγκτη χωματερή όπου πετάγεται ό,τι δεν τους χρειάζεται», μας λέει η κ. Ειρήνη Χειμαριού, ταμίας του Συλλόγου. Ηλεκτρικές συσκευές με τοξικά συστατικά, μπάζα, πλαστικά, γεμίζουν ένα χώρο που δεν έχει καν προστατευτική μεμβράνη. Η ανεξέλεγκτη αυτή χωματερή έπιασε πέρυσι τον Ιούλιο φωτιά που έκαψε για μήνες, με τρομερό κίνδυνο εκπομπής διοξινίων.

Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος σημείωσαν τρεις παραβάσεις στον ΧΥΤΑ και εισηγήθηκαν την καταβολή προστίμων: α) η επιφάνεια του τελευταίου κυττάρου έχει υπερβεί σε κλίση το 5%, β) δεν υπάρχει άδεια διάθεσης των στραγγισμάτων στο παρακείμενο ρέμα, γ) δεν έχει κατασκευασθεί οριζόντιο σύστημα συλλογής του παραγόμενου βιοαερίου... Υπάρχουν κι άλλες στην πράξη, π.χ. δεν υπάρχει σύστημα ελέγχου της περιβαλλοντικής λειτουργίας του ΧΥΤΑ ούτε της ποιότητας των υπογείων υδάτων.

Το αποτέλεσμα είναι οι κάτοικοι να βρίσκουν υψηλές συγκεντρώσεις κολοβακτηριδίων στα πηγάδια τους. «Είναι ακατάλληλο το νερό μας. Μας υποσχέθηκαν νερό και ακόμα δεν ήρθε», καταγγέλλει η κ. Παπανικολοπούλου. Απίστευτο κι όμως ελληνικό; Λίγο πιο κάτω από τον ΧΥΤΑ έδωσαν άδεια λειτουργίας σε χοιροτροφείο και αλλαντοποιία!

ΟΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ, 07-07-2008

Η εξωφρενικά “πρωτότυπη” και λάθος μέθοδος διαχείρισης των αστικών απορριμμάτων που προωθείται με κάθε μέσο σήμερα στην χώρα μας συνδέεται άμεσα με το ενεργειακό. Αναλυτικά, με τα ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΞΗΡΑΝΣΗΣ ΜΕ “ΚΑΤΑΝΤΗ” ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥΣ που προβλέπονται από στους εγκεκριμένους (2002-2004) ΠΕ.Σ.Δ.Α. θα έχουν συνολική (πανελλαδικά) παραγωγή 1.000.000 τόνους/έτος SRF και αυτό είναι όσο περίπου SRF παράγει **όλη** η υπόλοιπη Ευρώπη ! (μπορεί και όλος ο κόσμος !!)

Το στοιχείο αυτό, και πολλά άλλα, αναφέρονται σε εργασίες και επιστημονικές ανακοινώσεις του καθηγητή Α.Οικονομόπουλου – Πολυτεχνείο Κρήτης.

Για όσους δεν γνωρίζουν, Το SRF (solid refuge fuel = στερεοποιημένο απόβλητο καύσιμο) που ο μόνος τρόπος να διατεθεί (δηλαδή να το ξεφορτωθεί κάποιος) είναι στις τσιμεντοβιομηχανίες , όπου και εκεί πρόβλημα είναι γι αυτό και οι τσιμεντοβιομηχανίες δεν το πληρώνουν αλλά πληρώνονται για να το πάρουν. (και εδώ υπάρχει προσφυγή στο ΣτΕ κατά της κάυσης SRF - RDF στο Αλιβέρι για επικίνδυνη υποβάθμιση του περιβάλλοντος).

Η επιδίωξη όμως του ΥΠΕΚΑ φαίνεται να είναι για κάτι ακόμα χειρότερο.

Αλλωστε ολόκληρη η τσιμεντοβιομηχανία της χώρας μας, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, υπερκαλύπτεται από το ήδη παραγόμενο(?) RDF της γνωστής (από το 2001?) ΕΜΑΚ Λιοσίων.

Η επιδίωξη του ΥΠΕΚΑ είναι να κάνει το SRF επιδοτούμενο (από εμάς) σαν ΒΙΟΜΑΖΑ (με ποσόστωση) σε ιδιωτικές εγκαταστάσεις.

Εκκρεμούσαν στην ΡΑΕ από τον Μάρτιο αιτήσεις σταθμών καύσης “ΒΙΟΜΑΖΑΣ” συνολικής ισχύος περ. 800 MWATT

Αυτές οι μονάδες, για 8.000 ώρες λειτουργίας τον χρόνο, χρειάζονται περίπου 6.500.000 τόνους Βιομάζας/έτος.

Η ΡΑΕ, διά του προέδρου της, αρνήθηκε να δώσει τις αιτούμενες εγκρίσεις και τις έστειλε πίσω στην Υπουργό Π.Ε.Κ.Α., με τον αποπλιστικά απλό λόγο ότι η “βιομάζα” των αιτήσεων προέρχεται από μονάδες διαχωρισμού-επεξεργασίας σύμμεικτων αστικών σκουπιδίων πράγμα που σημαίνει ότι περιέχονται, στην βιομάζα, πολλά επικίνδυνα για την περιγραφόμενη καύση υλικά.

(Εχω στείλει σχ. αλληλογραφία και ερώτημά μου στο ΥΠΕΚΑ (αρ.πρ.9632/7-10-10) που φυσικά παραμένει αναπάντητο)

Το SRF έχει μόνο μία εφαρμογή , την καύση, αν δεν καεί θα πρέπει να θαφτεί (όπως γίνεται μέχρι τώρα με το RDF της ΕΜΑΚ Λιοσίων) και αυτό είναι παράνομο σύμφωνα και με την οδηγία 98/2008 σχετικά με την απαιτούμενη εκτροπή από την ταφή των βιολογικών (βιοαποδομήσιμων).

Ο παράλογος αυτός σχεδιασμός που έχει επιβληθεί με την βία, την παραπληροφόρηση και την προπαγάνδα, διατηρεί τα σκουπίδια σύμμεικτα για να τα οδηγήσει στην ΒΙΟΞΗΡΑΝΣΗ και στην παραγωγή του RDF το 50% των σκουπιδιών της χώρας με μεγάλο οικολογικό κόστος, μεγάλα κατασκευαστικά κόστη αλλά και μεγάλο διαχειριστικό κόστος που πρέπει να ξεπερνάει και τα 300 euro / τόνο .

Η υπόλοιπη Ευρώπη οδηγεί κατά μέσο όρο μόνο μόνο το 2% των σκουπιδιών της (ως μη χειρόν βέλτιστο) σε αυτή την διαδικασία.

Με άλλα λόγια για τους ΠΕΣΔΑ στην χώρα μας ισχύει το κωμικοτραγικό :<< μπορεί να είναι ο χειρότεροι και οι καταστροφικότεροι... είναι όμως και ατελέσφοροι....και επίσης και οι ακριβότεροι...απ όλες τις απόψεις >>.....αποπλιστικό (οι ηλίθιοι είναι ανίκητοι).

Ελπίζω με αυτά που σας γράφω να γίνω αποδέκτης ευγενικών σας ερωτημάτων - να προχωρήσουμε σε εποικοδομητικό διάλογο και ανταλλαγή πληροφοριών – απόψεων και λήψη αποφάσεων ...επείγει.

Η κατάσταση με τους ΠΕΣΔΑ είναι τόσο εξωφρενικά ανορθολογική που η μη-αντιμετώπισή της και το ότι “περνάει” λέρωσε και λερώνει κόμματα, ΜΚΟ, νομικό σύστημα, δημόσιους λειτουργούς.....εμάς όλους...Πανεπιστήμια, τα πάντα.

Η γνώση και η θέση δεν είναι προνόμιο, είναι κοινωνική υποχρέωση.

...Ευχαριστώ αυτούς που μπόρεσαν να αφιερώσουν λίγο από τον χρόνο τους

και θα χαρώ αν μου ζητηθούν διευκρινίσεις.

Δ.Σ.ΔΑΜΑΣΚΟΣ Β .Sc.mech.eng.,M.Sc.envir.eng. damaskosdimitrios@gmail.com

Έχετε πράγματα που δε χρειάζεστε; Χαρίστε τα!

Θα σας έχει τύχει να θέλετε να δώσετε πράγματα και να μην ξέρετε πού να τα πάτε. Κι επειδή πλησιάζουν Χριστούγεννα και τέτοιου είδους προσφορές αποκτούν ιδιαίτερη σημασία. Λοιπόν:

- <<http://www.kyada.gr/> (<http://www.kyada.gr/>)> Κέντρο Υποδοχής Αστεγών Δήμου Αθηναίων (ρούχα, σεντόνια, παπλώματα): Πειραιώς 35, τηλ. 210 52.39.465
- <<http://www.gcr.gr/> (<http://www.gcr.gr/>)> Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες (ρούχα, τρόφιμα, ηλεκτρικές συσκευές, έπιπλα κ.ά.): Σολωμού 25, τηλ.: 210 33.200.06
- <<http://www.supportcenter.gr/GR/index.php> (<http://www.supportcenter.gr/GR/index.php>)> Κέντρο Συμπαράστασης Παιδιών και Οικογένειας (ποικίλα είδη): Φερών 5, τηλ. 210 88.38.914
- <<http://www.karavani.gr/> (<http://www.karavani.gr/>)> Ελληνικό Καραβάνι Αλληλεγγύης, (ποικίλα είδη): Φειδίου 14-16, τηλ.: 210 38.16.886
- <<http://www.praksis.gr/> (<http://www.praksis.gr/>)> ΜΚΟ Praksis (φάρμακα): Στουρνάρη 57, τηλ. 210 52.05.200
- Σύλλογος ΡΕΤΟ (έπιπλα, ηλεκτρικές/ηλεκτρονικές συσκευές, ρούχα, παιχνίδια κ.ά): 21ο χλμ. Λεωφόρου Αθηνών-Λαυρίου, τηλ. 210 66.25.0962
- <<http://www.theophilos.gr/> (<http://www.theophilos.gr/>)> ΜΚΟ Θεόφιλος (τρόφιμα, ρούχα, παπούτσια, είδη προσωπικής υγιεινής, πάνες για μωρά, παιδικές τροφές κ.ά): Πέτρου Γιαλούρου 9, τηλ. 210 88.19.397
- <<http://www.xatzikiriakio.gr/> (<http://www.xatzikiriakio.gr/>)> Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα Παιδικής Προστασίας (βιβλία): Κλεισόβης 18, τηλ. 210 45.15.387

Λίστα από φορείς μέσω των οποίων μπορείτε να δωρίσετε αντικείμενα που δεν χρησιμοποιείτε πια...

ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΣΤΕΓΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ έχει ανάγκη από **ρούχα, σεντόνια, παπλώματα**. Εάν έχετε ρούχα (παιδικά /γυναικεία/ανδρικά), σεντόνια, παπλώματα που δεν χρειάζεστε πια, το ίδρυμα αστέγων Κ.Υ.Α.Δ..Α. δέχεται καθημερινά προσφορές 8:00-3:00 στην Πειραιώς 35. Τηλέφωνα επικοινωνίας: 2105239465, 2105239465, 2105246516, 2105246516, e-mail: kyada@otenet.gr ηλεκτρονική Διεύθυνση: <http://www.kyada.gr> ·

Το **Χατζηκυριάκειο ίδρυμα παιδικής προστασίας** χρειάζεται **βιβλία** όλων των ηλικιών για την ενίσχυση της βιβλιοθήκης του. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο 2104515387 2104515387 ή επισκεφτείτε το site <http://www.xatzikiriakio.gr>

Ο ΜΚΟ **Praksis** χρειάζεται **φάρμακα** για την κάλυψη αναγκών των πολυιατρείων του για μετανάστες, άστεγους κτλ. Δέχονται ακόμα και ανοιγμένα, χρησιμοποιημένα κουτιά φαρμάκων αρκεί να έχουν ημερομηνία λήξης ένα χρονικό όριο πέραν του έτους. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο 210 520 5200 210 520 5200 , 210 82 13 704 210 82 13 704 ή στο <http://www.praksis.gr>, info@praksis.gr

Ομάδα **ΡΕΤΟ**, πρώην ναρκομανών. Παίρνουν οτιδήποτε, είτε λειτουργεί, είτε όχι, και απασχολούν άτομα για επισκευές ή κατασκευές. Έχουν ένα ή δύο μαγαζιά με μεταχειρισμένα αντικείμενα/έπιπλα κτλ. Παραλαμβάνουν από το σπίτι, μεγάλα και μικρά αντικείμενα (**έπιπλα, ηλεκτρικές/ηλεκτρονικές συσκευές, ρούχα, παιχνίδια** κ.ά). 2106625096

Οι δύο ιστοσελίδες χαριστικών παζαριών, <http://www.freecycle.com>,

και <http://www.xarisetto.gr>. Γίνεσαι μέλος και μπορείς να δίνεις και να παίρνεις χωρίς διακίνηση χρημάτων. Μπορείς να βρεις οτιδήποτε στην κυριολεξία.

“**Τα παιδιά του δρόμου**”, Αρίστωνος 6-8 και γωνία Κωνσταντινουπόλεως 165, Μεταξουργείο, Κολωνός Υπεύθυνη Κοινωνική Λειτουργός : κα Μυρτώ Λαιμού, Τηλέφωνο : *210.5239.402* και *210.5221.149, *Ωρες : 11.00 - 18.00 καθημερινά

Θεόφιλος - στέλνει σε πολύτεκνες οικογένειες σε όλη την Ελλάδα: 2108819397 2108819397

Οι **ξένοι της Νέας Μάκρης** (Foreigners of Nea Makri) οργανώνουν παζάρι κάθε πρώτη Κυριακή του μήνα στο καφέ Τίκι, από περιοχές βορειοανατολικής Αττικής (Ραφήνα, Λούτσα, Πικέρμι, Νέα

Μάρκη κ.ά) Για περισσότερες πληροφορίες, καλέστε την Ingrid 6973350024 6973350024 , e-mail foreignersinneamakri@yahoo.gr

Habitat for Humanity, Greater Athens , Stratigou Eindou 14, 185 36 Piraeus , Greece , Tel: +30 (210) 418-2251 +30 (210) 418-2251 , Email address:hfhgr@ath.forthnet.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΠΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ 1 Τ.Κ. 105 53 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 210 3314334 - 210 3378412 - 2103816886, ΦΑΞ:210 3314334 ; ανακοίνωση για το μαγαζί μεταχειρισμένων: Επιχειρώντας τομή στον τρόπο ενίσχυσης της εθελοντικής προσφοράς και των εσόδων των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΡΑΒΑΝΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ αποφάσισε να μεταφέρει και στην Ελλάδα, τον τόσο δημοφιλή και διαδεδομένο στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο, θεσμό των καταστημάτων “Charity Shop”. Τα “Charity Shop”, που στα Ελληνικά μπορούν να ονομαστούν “φιλανθρωπικά καταστήματα” ή “καταστήματα αλληλεγγύης” πωλούν σε πολύ χαμηλές τιμές και σε άριστη κατάσταση, είδη δώρων, βιβλία, δίσκους και CD και μικροέπιπλα που τους προσφέρονται δωρεάν από τους πολίτες. Τα περισσότερα εμπορεύματα του Καραβανιού είναι δεύτερο χέρι διότι μόνο έτσι μπορεί να τα εξασφαλίσει με μηδενικό κόστος από τους φίλους του, και να τα προσφέρει σε ιδιαίτερα χαμηλές τιμές. Στο μαγαζί του Καραβανιού, γίνεται από οικολογική άποψη μια πλήρης ανακύκλωση όχι απλά των πρώτων υλών ενός αντικείμενου (χαρτί, γυαλί, μέταλλο), όπως έχουμε συνηθίσει. Ολόκληρο το αντικείμενο “ανακυκλώνεται” και επιβιώνει ακέραιο. Ένα πράγμα λιγότερο χρηστικό και παλιό για τον ένα, γίνεται καινούργιο απόκτημα και χρήσιμο για τον άλλο. Έτσι πραγματοποιείται ένα όμορφο, χαρούμενο, ανώνυμο παζάρι ανάμεσα σε αυτούς που προσφέρουν δωρεάν και σε αυτούς που αγοράζουν. Τα αντικείμενα στο Καραβάνι δεν έχουν να ζηλέψουν τίποτα από τα καινούργια. Όλα έχουν περάσει από αυστηρή διαλογή, με βάση την ποιότητα και την αισθητική. Έχουν τη δική τους, μοναδική προσωπικότητα, που προέρχεται από τις αξίες και τα πρότυπα του ΚΑΡΑΒΑΝΙΟΥ. Σε άλλες χώρες, οι αγορές από τα “charity shops” έχουν πάρει τεράστιες διαστάσεις. Στο δεύτερο χέρι λειτουργεί η γωνιά της αντίκας, με είδη γεμάτα με μυστήριο για τον καθένα. Και να σημειώσουμε ότι αν κάποιος επιμένει σε “πρώτο χέρι” μπορεί άνετα να ψωνίσει αχρησιμοποίητα αντικείμενα, που είναι προσφορές ζωγράφων, συγγραφέων, εργαστηρίων επιχειρήσεων κλπ. στην ειδική γωνιά “πρώτο χέρι”. Φειδίου 14-16 106 78 Αθήνα, Τηλ/Fax: 210 3816886 210 3816886

Συνεταιρισμός για το εναλλακτικό και αλληλέγγυο εμπόριο “ο Σπόρος”, Σπύρου Τρικούπη 21, Εξάρχεια, 2103801375 2103801375 . www.sporos.org Ώρες λειτουργίας Σποροχώρου: Δευτέρα έως Σάββατο πρωί 11:30 - 15:00 Δευτέρα έως Παρασκευή απόγευμα 17:30 - 20:30 Λειτουργεί μεταξύ άλλων, χαριστικό παζάρι. Κυρίως ρούχα (καλή κατάσταση), και κάποια βιβλία, παπούτσια, βίντεο, μικρά παιχνίδια. Περιορισμένος χώρος (παταράκι του μαγαζιού), γι’ αυτό θέλει προσεννόηση για να πάμε αντικείμενα εκεί.

Πηγή: [Κίνηση πολιτών για το περιβάλλον, την αλληλεγγύη και τον πολιτισμό.](#)

[επιστροφή](#)

τέλος αφιερώματος 1

[επιστροφή](#)

Ενημερωτικά κείμενα - Χρήσιμες πληροφορίες

«Τα ελληνικά είναι τραγούδι»- Ο Διονύσης Σαββόπουλος κάνει μάθημα Ελληνικών

Πρέπει να σας πω ότι δεν ήμουν πάντοτε υπέρ των τόνων.

Τούς θεωρούσα διακοσμητικά στολίδια, κατάλοιπα άλλων εποχών, που δεν χρειάζονται πια. Και καθώς δεν ήμουν ποτέ καλός στην ορθογραφία, το μονοτονικό με διευκόλυνε. Βέβαια, η γλώσσα χωρίς τόνους φάνταζε στα μάτια μου σαν σεληνιακό τοπίο, αλλά νόμιζα ότι αυτό ήταν μια προσωπική μου εντύπωση, θέμα συνήθειας. Ωσπου συνέβη το εξής: Είχα βρεθεί για ένα διάστημα ν’ ακούω συστηματικά, καινούργια ανέκδοτα τραγούδια, επωνύμων και ανωνύμων, για λογαριασμό της δισκογραφικής εταιρείας “ Λύρα”, προκειμένου αυτή να τα ηχογραφήσει ή να τα επιστρέψει στους συνθέτες.

Είναι δύσκολο ν' απορρίπτεις και ακόμα δυσκολότερο να εξηγείς το γιατί. Όταν βέβαια το τραγούδι είναι τετριμμένο ή άτεχνο, η εξήγηση είναι εύκολη. Μού συνέβη όμως να δω τραγούδια όπου οι στίχοι δεν ήταν άσχημοι και η μουσική δεν ήταν τυχαία, επιπλέον ταίριαζε θεματικά και με τους στίχους. Κι όμως, το τραγούδι συνολικά δεν "κύλαγε" όπως λέμε(οπότε το επιστρέψαμε στον ενδιαφερόμενο με διάφορες ασάφειες και υπεκφυγές.

Το πράγμα με απησχόλησε. Έφερνα στο μυαλό μου μεγάλες ωραίες επιτυχίες, παλιά τραγούδια (.) και τα συνέκρινα μ' αυτά που απέρριπτα, ώσπου μετά από μήνες διεπίστωσα κάτι πολύ απλό: Όταν μια μουσική μετατρέπει συστηματικά τις μακρές συλλαβές σε βραχείες ή όταν ανεβάζει την φωνή εκεί όπου υπάρχει απλώς μια περισπωμένη, ενώ την κατεβάζει συστηματικά εκεί που υπάρχει ψιλή οξεία, όταν δηλαδή η μουσική κινείται αντίθετα -προσέξτε, αντίθετα όχι στο ρυθμό τού ποιήματος, αλλά αντίθετα στις αναλογίες τονισμού και αντίθετα στην ορθογραφία του- τότε όσο έξυπνη και να 'ναι, κάνει το τραγούδι δυσκίνητο και ασθματικό.

Στα πετυχημένα τραγούδια δεν συμβαίνει αυτό. Βέβαια, όταν γράφει κανείς πάνω σ' ένα ρυθμό ή σ' ένα μουσικό δρόμο, πρέπει να ακολουθήσει τα καλούπια τους, οπότε θα υπάρχουν σημεία όπου αυτή η πείρα που περιέγραψα, δεν τηρείται.

Αυτό όμως θα συμβεί μόνον όταν δεν γίνεται αλλιώς. Και πάντα η βιασμένη λέξη θα τοποθετείται έτσι ώστε να προηγούνται και να έπονται επιτυχείς στιγμές, ώστε να μειώνεται η εντύπωση τής ατασθαλίας, η οποία έτσι συνδυασμένη ωφελεί, διότι το τραγούδι αλλιώς θα ήταν μηχανικό. Κάτι τέτοιο δεν το είχα προσέξει. Και ήταν η πρώτη φορά που αισθάνθηκα ότι οι τόνοι και τα πνεύματα ίσως να μην ήταν διακοσμήσεις, ίσως να είχαν λόγο.(.) Μέσα στο στούντιο είχα και δύο εκπλήξεις. Να η πρώτη: Προσπαθώντας να ακούσω την διαφορά οξείας και περισπωμένης, διάβασα την φράση: " Λυγά πάντα η γυναίκα". Το " πάντα" ακούγεται ψηλότερα από το " λυγά" που παίρνει περισπωμένη. " Λυγά πάντα η γυναίκα" ακούγεται όμως περιέργως ψηλότερα κι από το " γυναίκα", που όμως παίρνει οξεία. Γιατί άραγε; Τηλεφώνησα σ' έναν φίλο και έμαθα ότι η " γυναίκα" οφείλει να παίρνει παρισπωμένη, διότι είναι τής τρίτης κλίσεως, η οποία όμως καταργήθηκε, γι' αυτό πήρε οξεία η " γυναίκα".

Να λοιπόν, που από άλλο σημείο ορμώμενος, αναγκάστηκα να συμφωνήσω ότι κακώς καταργήθηκε η τρίτη κλίση αφού στην φωνή μας εξακολουθεί να υπάρχει " Λυγά πάντα η γυναίκα" λοιπόν και παίρνει και περισπωμένη. Η δεύτερη έκπληξη: Έδωσα σ' έναν ανύποπτο νέο, που παρευρισκόταν στο στούντιο, να διαβάσει λίγες φράσεις. Εκεί μέσα είχα βάλει σκοπίμως την ίδια λέξη ως επίθετο και ως επίρρημα, διότι είχα πάντα την περιέργεια να διαπιστώσω αν προφέρουμε διαφορετικά το ωμέγα από το όμικρον. Ακούστε τις φράσεις: Εί' ακριβός αυτός ο αναπτήρας. Ας μην είν' ωραίος, έχει την αξία του. Ναι, ακριβώς αυτό ήθελα να πω".

Ακουστικώς δεν παρατήρησα διαφορά. Έκοψα τις δύο λέξεις και τις κόλλησα την μία κατόπιν της άλλης. Ακούστε το! " Ακριβός. ακριβός".

Ελάχιστη διαφορά στο αυτί' ο ηχολήπτης μόνον επέμενε ότι το δεύτερο είναι κάπως πιο φαρδύ. Ας το ξανακούσουμε: " Ακριβός. ακριβός".

Ασήμαντη διαφορά. Συνδέσαμε τότε τον παλμογράφο. Να το διάγραμμα του επιθέτου ακριβός, όπως προέκυψε, και να το πολύ πλουσιότερο τού επιρρήματος. Δεν είναι καταπληκτικό; Όταν το είδα, τα μηχανήματα του στούντιο μού φάνηκαν σαν όργανα του παραμυθιού. Ο παλμογράφος μού φάνηκε σαν μια σκαπάνη που, κάτω από το έδαφος της καθημερινής ομιλίας, ανακαλύπτει αυτό που δεν έπαψε ποτέ να υπάρχει, έστω μέσα σε χειμερία νάρκη, αυτό που συνειδητοποίησαν και προσπάθησαν να μνημειώσουν οι Αλεξανδρινοί δύο χιλιάδες χρόνια πριν.

Τίποτε δεν χάθηκε.

Όλα υπάρχουν.

Αρκεί να προσέξουμε αυτό το τραγούδι της καθημερινής ομιλίας που πηγαινοέρχεται συνεχώς ανάμεσά μας. Ακούστε πώς ηχούν οι τονισμοί. Ακούστε τα μακρά. Ακούστε την λαϊκή τραγουδίστρια πώς αποδίδει το ωμέγα ή την ψιλή οξεία (.)

Τέλος, ακούστε την θεία φωνή του Ανδρέα Εμπειρικού, την παράξενη απαγγελία που κυνηγά την λάμψη της οξείας, τον πλούτο της διφθόγγου, τους τόνους και την ορθογραφία, σαν μουσικά σύμβολα μιας φωνής που προϋπάρχει αδιάκοπα και οδηγεί το ποίημα.(.) Δεν περιφρόνησα καμιά άποψη και δεν κολάκευσα καμιά. Προσπάθησα να πω τρεις φορές τρεις αλήθειες.

Πρώτον: Τα ελληνικά είναι τραγούδι. Κανείς δεν σκέφτηκε ποτέ να απλοποιήσει ένα τραγούδι ή να το δει πρακτικά. Γιατί να δούμε λοιπόν τα ελληνικά, πρακτικά; Δεύτερον: Όποιος σταθεί

αλαζονικά απέναντι στα ρεφρέν που τον ψυχαγόγησαν διά βίου, στρέφεται εναντίον της προσωπικής του ιστορίας και πίστης. Τα ίδια μπορεί να πάθει ένας λαός με την γλώσσα. Ιδίως αν η γλώσσα του είναι τα ελληνικά.

Τρίτον: Τα ελληνικά ως τραγούδι είναι ανυπόφορα δύσκολα. Κανείς δεν τα βγάζει πέρα με τα ελληνικά. Απέναντι στα ελληνικά θα είμαστε πάντα φάλτσοι και αγράμματοι. Αλλά τί να γίνει; Σημασία έχει η συνείδηση ότι τα μιλάμε, όχι για να γίνουμε δεξιοτέχνες, αλλά για να γίνουμε άνθρωποι. Ευχαριστώ.

<http://goladas.blogspot.com/2010/10/blog-post_3326.html>
<http://3.bp.blogspot.com/_D53sGw7ndSY/TLJHCpDzN-I/AAAAAAAAALUc/nY4IyBPUSoY/s1600/photo_savvopoulos-400.jpg>

[επιστροφή](#)

Πολοδομία: Με τρεις ταχύτητες οι περιοχές υπό ένταξη στο Σχέδιο Πόλης

Η πρόταση που υιοθετεί το αρμόδιο υπουργείο είναι η κατηγοριοποίηση των περιοχών και νέες προδιαγραφές που θα διασφαλίζουν την έγκρισή τους από το ΣτΕ.

Της ΧΑΡΑΣ ΤΖΑΝΑΒΑΡΑ

Φρένο στις εντάξεις νέων περιοχών στο σχέδιο βάζει το υπουργείο Περιβάλλοντος και ετοιμάζεται να περάσει από «κόσκινο» περίπου 450 πολεοδομικές μελέτες για περισσότερα από 400.000 στρέμματα, κυρίως σε πυκνοδομημένες ζώνες αυθαιρέτων.

Πρόκειται για προγράμματα που εκκρεμούν από χρόνια, για διάφορους λόγους, ωστόσο, ακόμη και αν οι μελέτες ήταν έτοιμες, είναι δεδομένη η απόρριψή τους από το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ), που δεν βλέπει με καλό μάτι το ανεξέλεγκτο ξεχειλίσμα των οικισμών εις βάρος του περιβάλλοντος.

«Αναζητούμε λύσεις για λελογισμένη επέκταση των πόλεων, όπως επιτάσσει ο νόμος 1.337 του 1984 αλλά στην πράξη δεν τηρήθηκε, λόγω των πιέσεων των τοπικών αρχών για μεγαλύτερες επεκτάσεις ώστε να καλυφθούν οι πιέσεις των κατοίκων» διευκρίνισε στην «Κ.Ε.» ο αναπληρωτής υπουργός Περιβάλλοντος, Νίκος Σηφουνάκης, ο οποίος θεωρεί ότι η νέα αρχιτεκτονική των δήμων που φέρνει ο «Καλλικράτης» βοηθάει στην αντιμετώπιση του θέματος σε νέες βάσεις. Επικαλέστηκε την περίπτωση επαρχιακής πόλης η οποία το 1970 είχε 30.000 κατοίκους, 40 χρόνια μετά ο πληθυσμός της έχει αυξηθεί μόλις κατά 3% αλλά η εντός σχεδίου περιοχή έχει δεκαπλασιαστεί!

Το πρώτο βήμα θα γίνει με την επικαιροποίηση των χωροταξικών για τις δώδεκα περιφέρειες της χώρας, (είχαν θεσμοθετηθεί το 2003). Οι μελέτες προκηρύχθηκαν την περασμένη εβδομάδα και, αν δεν υπάρξουν ενστάσεις, οι νέες προτάσεις θα θεσμοθετηθούν σε μία διετία. «Είναι οι κανόνες που το ΣτΕ θεωρεί προϋποθέσεις για να εγκρίνει στη συνέχεια τις πολεοδομικές μελέτες» επισημαίνει ο Ν. Σηφουνάκης.

Για τη 13η περιφέρεια, την Αττική, στις αρχές του χρόνου θα παρουσιαστεί η πρόταση για το νέο ρυθμιστικό, που θα θεσμοθετεί σαφή όρια στις επεκτάσεις των οικισμών, κυρίως στα Μεσόγεια και τις παράκτιες ζώνες. Σύμφωνα με πληροφορίες, το επικρατέστερο σενάριο προβλέπει ουσιαστικά μηδενικές εντάξεις νέων περιοχών, με δεδομένο ότι η ήδη πολεοδομημένη γη επαρκεί για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών 8 εκατ. κατοίκων, σχεδόν διπλάσια από τα σημερινά δεδομένα.

Το δεύτερο βήμα αφορά το ξεμπλοκάρισμα των πολεοδομικών μελετών, αλλά με νέες προδιαγραφές, που θα διασφαλίζουν την έγκρισή τους από το ΣτΕ. Το υπουργείο έχει ξεκινήσει τον διάλογο με τους συλλόγους πολεοδόμων και χωροτακτών για να βρεθεί λύση. Η πρόταση που υιοθετείται από όλες τις πλευρές προβλέπει την κατηγοριοποίηση των υπό ένταξη περιοχών σε τρεις ενότητες:

1. Η πρώτη θα χαρακτηρίζεται ζώνη αστικής ανάπτυξης και θα καλύπτει ενότητες που χαρακτηρίζονται απαραίτητες για την ανάπτυξη του οικισμού και σε κάθε περίπτωση δεν θα

ξεπερνούν το 10% της επιφάνειας που ήδη είναι εντός σχεδίου. Θα δίνει δικαίωμα δόμησης σε οικοπέδα 300-500 μέτρων, αλλά με χαμηλότερους συντελεστές σε σχέση με τα ισχύοντα στις ήδη πολεοδομημένες περιοχές.

2. Η ημιαστική ζώνη θα καλύπτει τις μελλοντικές ανάγκες όπως θα τεκμηριώνονται από τον περιφερειακό χωροταξικό σχεδιασμό. Θα δίνει δικαίωμα δόμησης σε γήπεδα 2-4 στρ., ανάλογα με τον χαρακτήρα του οικισμού.

3. Η τρίτη ζώνη, της αγροτικής ανάπτυξης, θα θέτει ως προτεραιότητα την προστασία της γεωργικής γης και θα επιτρέπει υπό προϋποθέσεις τη δόμηση σε ακίνητα με επιφάνεια τουλάχιστον 4 στρ. Σε ειδικές περιπτώσεις η αρτιότητα θα είναι μεγαλύτερη, από 8 έως και 20 στρ. Οι προστατευόμενες περιοχές της Αττικής (Υμηττός, Πάρνηθα, ορεινές ζώνες δυτικής Αττικής) θα φθάνουν τα 40 στρέμματα.

Η καθυστέρηση των εντάξεων έχει οδηγήσει σε ανεξέλεγκτη δόμηση, που περιορίζει τις δυνατότητες για ανάπτυξη του δημόσιου χώρου (πλατείες, δρόμοι, σχολεία, χώροι άθλησης κ.λπ.). Το υπουργείο προσανατολίζεται στη θέσπιση του δικαιώματος απαλλοτρίωσης χώρων για κοινωφελείς σκοπούς, με ρύθμιση ανάλογη με αυτή που ισχύει σήμερα για τα δημόσια έργα. Με κατηγοριοποίηση θα αντιμετωπιστεί το χρόνιο ζήτημα των οικοδομικών συνεταιρισμών. Όσοι διαθέτουν «καθαρές» εκτάσεις, που σημαίνει ότι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις για την προστασία των δασών, θα χωριστούν ανάλογα με τον χαρακτήρα τους. Αυτοί που βρίσκονται κοντά σε αστικά κέντρα και καλύπτουν στην πράξη ανάγκες κύριας κατοικίας θα αντιμετωπιστούν ως ζώνες αστικής ανάπτυξης.

Αυτοί που προορίζονται για παραθεριστική χρήση θα έχουν διαφορετικούς, αυστηρούς, όρους δόμησης.

Το υπουργείο Περιβάλλοντος αποκλείει κατηγορηματικά το ενδεχόμενο τακτοποίησης αυθαίρετων, επικαλούμενο αλληπάλληλες αποφάσεις του ΣτΕ. Δεν προβλέπει όμως κατεδαφίσεις, παρά μόνον για όσα έχουν κατασκευαστεί σε ρέματα, παραλίες, δάση και οικολογικά ευαίσθητες περιοχές. Για τα υπόλοιπα αυθαίρετα, για τα οποία δεν υπάρχει αξιόπιστη καταγραφή, θα υπάρξει λύση μόνον μέσα από πολεοδομικές μελέτες. Θεωρείται βέβαιο ότι θα μειωθούν τα ιδιαίτερα τσουχτερά πρόστιμα που θεσπίστηκαν με τον νόμο του 2003 και στην πράξη δεν απέδωσαν, αφού δεν σταμάτησαν την αυθαίρετη δόμηση. Επιβάλλονται σε ελάχιστες περιπτώσεις από τις πολεοδομίες και σπανίως εισπράττονται από τις εφορίες. Προβλέπεται πάντως το ξεσκόνισμα των αρχείων, με στόχο να εισπραχθούν το 2011 πάνω από 300 εκατ. ευρώ.

Πολεοδομίες με βάση τον «Καλλικράτη»

Νέο μηχανισμό ελέγχου των οικοδομών, ανεξάρτητο από τις πολεοδομίες, προωθεί το υπουργείο Περιβάλλοντος, που θεωρεί ότι δεν μπορεί η ίδια υπηρεσία να έχει ρόλο ελεγχόντος και ελεγχομένου.

Εξετάζεται το ενδεχόμενο να ενταχθούν στις αρμοδιότητες των νέων περιφερειαρχών ή να λειτουργούν στο πλαίσιο των επιθεωρητών Περιβάλλοντος. Η αλλαγή περιλαμβάνεται στην προσπάθεια για περιορισμό των παρανομιών σε κτίρια που έχουν κατασκευαστεί με νόμιμη άδεια, όπως είναι οι ημιυπαίθριοι.

Το θέμα των πολεοδομικών γραφείων θα εξεταστεί σε νέα βάση λόγω και του «Καλλικράτη», που προβλέπει ότι κάθε νέος δήμος θα διαθέτει δική του πολεοδομία.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να λειτουργήσουν 325 γραφεία, όταν σήμερα σε ολόκληρη τη χώρα λειτουργούν μόνον 162, σε δήμους και κυρίως σε νομαρχίες. Για να προχωρήσει ο διπλασιασμός τους έχει προβλεφθεί μεταβατική περίοδος ως το 2013 και έως τότε θα συνεχιστεί το σημερινό καθεστώς. Είναι πιθανόν όμως τελικά να δημιουργηθούν λιγότερα γραφεία, αφού δήμοι που προβλέπονται στα μικρά νησιά (Αντίπαρος, Θηρασιά κ.λπ.), δύσκολα θα μπορούν να στελεχώσουν τέτοιες εξειδικευμένες υπηρεσίες.

Η μεταβατική αυτή περίοδος επέτρεψε στο υπουργείο να παρατείνει έως τις 28 Φεβρουαρίου 2011 την προθεσμία για την υποβολή δηλώσεων τακτοποίησης των παρανομιών σε ημιυπαίθριους, πιλοτές, υπόγεια, σοφίτες κ.λπ., που με βάση τον νόμο έληγε στο τέλος Δεκεμβρίου.

<http://www.enet.gr/?i=issue.el.home&date=19/12/2010&id=234361>

Προχωράει η ανάπτυξη και λειτουργία Γεωγραφικού Πληροφοριακού Συστήματος για τις Πολεοδομικές Υπηρεσίες (Π.Υ.) των νομαρχιών όλης της χώρας ή και τους αντίστοιχους φορείς που αναλαμβάνουν τις πολεοδομικές αρμοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

Αποφασίστηκε από την Ειδική Γραμματεία Ψηφιακού Σχεδιασμού η ένταξη της οριζόντιας πράξης "Ηλεκτρονική Πολεοδομία: Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών για τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της χώρας" στο επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ψηφιακή Σύγκλιση».

Το έργο αφορά στην ανάπτυξη και λειτουργία Γεωγραφικού Πληροφοριακού Συστήματος για τις Πολεοδομικές Υπηρεσίες (Π.Υ.) των νομαρχιών όλης της χώρας ή/και τους αντίστοιχους φορείς που αναλαμβάνουν τις πολεοδομικές αρμοδιότητες των ΝΑ βάσει του Ν3852/10-ΦΕΚ87/τ.Α'/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης).

Το έργο είναι η συνέχεια του έργου «Ηλεκτρονική Πολεοδομία: Πολεοδομική Νομοθεσία και Σύστημα Πολεοδομικών Πληροφοριών για τον Πολίτη», όπου το παρόν έργο GIS Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων ή/και των αντίστοιχων φορέων σύμφωνα με τον Καλλικράτη, θα αντλεί την Γενική και Ειδική νομοθεσία.

Το παρόν έργο θα προσθέσει την τοπικά εντοπισμένη πληροφορία (νομοθεσία) για κάθε ΝΑ ή/και κάθε αντίστοιχο φορέα σύμφωνα με τον Καλλικράτη.

Σκοπός του έργου «Ηλεκτρονική Πολεοδομία: Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών για τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της Χώρας», είναι η ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος Ηλεκτρονικής Διαχείρισης πολεοδομικών και χωροταξικών στοιχείων [δεδομένων] –Τοπικών Ρυθμίσεων - Ρυμοτομικών Σχεδίων - Όρων και Περιορισμών Δόμησης, με αντίστοιχο λογισμικό αναζήτησης, παρουσίασης και συνεχούς διαχείρισης των στοιχείων (π.χ. νέας νομοθεσίας, σχεδίων, φυσικών και θεσμικών αντικειμένων, κλπ.), έτσι ώστε η περιεχόμενη πληροφορία να είναι πάντα επίκαιρη, στο πλαίσιο της λειτουργίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (Πολεοδομικών Υπηρεσιών των ΝΑ ή/και των αντίστοιχων φορέων που αναλαμβάνουν τις πολεοδομικές αρμοδιότητες των ΝΑ βάσει του Καλλικράτη) με χρήση Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών(GIS).

Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνδρομής ανέρχεται σε 11.459.618,26 ευρώ

Ημερομηνία λήξης προθεσμίας επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η 31 Δεκεμβρίου 2015

Στόχος του έργου είναι η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και η αποτελεσματικότερη λειτουργία της υπηρεσίας με τη δυνατότητα άμεσης παροχής των πληροφοριών που αφορούν τους όρους δόμησης, τα ισχύοντα διατάγματα ρυμοτομίας, και χορήγηση αποσπασμάτων εγκεκριμένου ρυμοτομικού (και αντιγράφων των Τεχνικών Εκθέσεων και Διαγραμμάτων Εφαρμογής).

Στην πράξη προβλέπεται να υλοποιηθούν τα εξής:

- Κεντρικός Εξοπλισμός (D.C.)
- Περιφερειακός Εξοπλισμός (στις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις της Χώρας) (και στους αντίστοιχους φορείς που αναλαμβάνουν τις πολεοδομικές αρμοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων
- Μελέτη Εφαρμογής
- Συλλογή Δεδομένων
- Ψηφιοποίηση Δεδομένων
- Βάση Δεδομένων Τοπικών Ρυθμίσεων
- Εφαρμογή Πολεοδομικών Πληροφοριών, Τοπικών Ρυθμίσεων
- Εφαρμογή Πληροφόρησης Πολιτών (Portal)
- Υπηρεσίες Εγκατάστασης Εξοπλισμού
- Υπηρεσίες Εκπαίδευσης
- Υπηρεσίες Τεχνικής Υποστήριξης κατά τη διάρκεια Πιλοτικής Λειτουργίας
- Υπηρεσίες Τεχνικής Υποστήριξης κατά τη διάρκεια Παραγωγικής Λειτουργίας
- Δωρεάν Υπηρεσίες Τεχνικής Υποστήριξης (Εγγύηση)

Η πράξη θα παρέχει μια υπηρεσία πρόσβασης, επεξεργασίας και διαχείρισης όλων των ψηφιακών πολεοδομικών δεδομένων που θα αναπτυχθούν, για χρήση από τους πολίτες.
<http://www.kerdos.gr/default.aspx?id=1395769&nt=103>

[επιστροφή](#)

Λύσεις για την μείωση της ρύπανσης από τη ναυτιλία

20/12/2010 00:00:00

http://ec.europa.eu/ellada/news/news/20101221nautilia_el.htm

Σε έκθεση που δημοσίευσε το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καταγράφονται διεξοδικά οι μέθοδοι υπολογισμού των ατμοσφαιρικών εκπομπών από τη ναυτιλία και εξετάζονται λύσεις.

Οι θαλάσσιες μεταφορές ευθύνονται για το 4% περίπου των ανθρωπογενών εκπομπών CO₂, γεγονός που καθιστά το αποτύπωμα CO₂ των εν λόγω μεταφορών ανάλογο με αυτό της Γερμανίας. Δεν υπάρχει ακόμη κανονισμός που να διέπει τις εκπομπές που προέρχονται από τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές, όμως πρόκειται για θέμα που εξετάζεται στον Διεθνή Ναυτιλιακό Οργανισμό (ΔΝΟ-ΙΜΟ) και στη σύμβαση πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την αλλαγή του κλίματος (UNFCCC). Από πλευράς εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, οι θαλάσσιες μεταφορές αποτελούν τον πλέον φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο μεταφοράς. Εάν όμως δεν ληφθούν μέτρα, υπολογίζεται ότι οι εκπομπές από τα πλοία θα έχουν αυξηθεί κατά 150-200% μέχρι το 2050. Σήμερα 50.000 περίπου εμπορικά πλοία μεταφέρουν το 90% των παγκοσμίως παραγόμενων προϊόντων και καθιστούν τις θαλάσσιες μεταφορές απαραίτητες για την παγκόσμια οικονομία.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την έρευνα, την καινοτομία και την επιστήμη Máire-Geoghegan-Quinn δήλωσε: «*Η συγκεκριμένη έκθεση του ΚΚΕρ τονίζει τους λόγους για τους οποίους η ρύπανση που προέρχεται από τη ναυτιλία, όπως εξάλλου κι αυτή που προέρχεται από άλλες πηγές, πρέπει να μειωθεί, τόσο για να υποβοηθηθεί η αντιμετώπιση της αλλαγής του κλίματος, όσο και για να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές στην υγεία του ανθρώπου. Στην έκθεση εξετάζονται επίσης τρόποι συνδυασμού της τεχνολογικής καινοτομίας και των αγορακεντρικών πολιτικών που θα μπορούσαν να έχουν ως αποτέλεσμα τις απαιτούμενες μειώσεις. Η εν λόγω μελέτη αποτελεί, επίσης, ένα τέλειο παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο το επιστημονικό έργο του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής μπορεί να προωθήσει την πολιτική πρόοδο στην κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων των πρωτοβουλιών της ΕΕ Ένωση Καινοτομίας και Ευρώπη 2020*».

Μολονότι οι θαλάσσιες μεταφορές παρουσιάζουν τα μικρότερα ποσοστά εκπομπών CO₂, οι εκπομπές ανά μεταφερόμενο χιλιόμετρο τόνο σε σύγκριση με τους άλλους τρόπους μεταφοράς, οι οικείες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου υπολογίζεται να αυξηθούν κατά 150-200%.τις επόμενες τέσσερις δεκαετίες, από τα τρέχοντα επίπεδα του περίπου 1 γιγατόνου ετησίως.

Επιπλέον, ο τομέας της ναυτιλίας αποτελεί πηγή ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Εάν δεν ληφθούν μέτρα, η ατμοσφαιρική ρύπανση στους κύριους ναυτιλιακούς διαδρόμους θα αυξηθεί, λόγω μιας εκτιμώμενης αύξησης κατά 10-20% των εκπομπών διοξειδίου του θείου την επόμενη διετία. Τα θαλάσσια καύσιμα έχουν εξαιρετικά υψηλή περιεκτικότητα σε θείο, η οποία κυμαίνεται από ένα παγκόσμιο μέσο όρο 27.000 ppm (μέρη ανά εκατομμύριο) σε 10.000 ppm στις περιοχές ελέγχου των εκπομπών θείου (SECA). Ωστόσο, με τη νέα συμφωνία του ΔΝΟ, τα πλοία που πλέουν στις SECA της Βαλτικής και της Βόρειας Θάλασσας, με χρονικό ορίζοντα το 2015, θα είναι υποχρεωμένα να χρησιμοποιούν καύσιμα περιεκτικότητας σε θείο μόνο 0.1%, όπως συμβαίνει ήδη στους λιμένες της ΕΕ λόγω της ενωσιακής νομοθεσίας.

Υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες περιορισμού των εκπομπών που προέρχονται από τη ναυτιλία.

Υφίστανται ήδη τεχνικές λύσεις για τον περιορισμό της κατανάλωσης καυσίμων, των αερίων ρύπων και των αερίων του θερμοκηπίου: βελτίωση του σχεδιασμού, της πρόωσης και των μηχανολογικών χαρακτηριστικών των πλοίων, βελτιστοποίηση των χαρακτηριστικών πλωιμότητάς τους. Η νέα αυτή έκθεση αναφοράς του ΚΚΕρ συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της παγκόσμιας ναυτιλίας και τις συνέπειές της στην υγεία. Αναλύει τα μεθοδολογικά ζητήματα που προκύπτουν στο πλαίσιο της επιστημονικής κοινότητας σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ναυτιλίας και

επισημαίνει ανεπάρκειες όσον αφορά την αξιοπιστία και την αντιπροσωπευτικότητα των πηγών πληροφοριών. Στην έκθεση περιέχεται επίσης λεπτομερής εκτίμηση της αποδοτικότητας και των δυνατοτήτων μείωσης της ρύπανσης που συνεπάγεται κάθε τεχνολογική λύση που περιγράφεται σε αυτήν.

Ωστόσο, προκειμένου να επιτευχθούν σημαντικές βελτιώσεις στη μείωση των ανθρακούχων εκπομπών και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, οι τεχνολογικές λύσεις στον τομέα των καυσίμων και των κινητήρων πρέπει να συμπληρωθούν από άλλα μέτρα. Πρέπει επίσης να διερευνηθούν αγορακεντρικές επιλογές που αντιμετωπίζουν τόσο τα περιφερειακής, όσο και τα παγκόσμιας κλίμακας μέτρα. Η έκθεση αναλύει επίσης πώς θα μπορούσε να αξιοποιηθεί σε διεθνές επίπεδο για τη ναυτιλία η θέσπιση αγορακεντρικών πολιτικών, όπως είναι το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ETS) των αερίων του θερμοκηπίου.


Εν κατακλείδι, η παρούσα έκθεση αναφοράς του ΚΚΕρ προσφέρει το πρώτο συνολικό πλαίσιο κωδικοποιημένης στρατηγικής περιορισμού των ατμοσφαιρικών εκπομπών από τα πλοία και προετοιμάζει το έδαφος για την υιοθέτηση αποτελεσματικών πολιτικών.

Εκθέσεις αναφοράς του ΚΚΕρ

Οι εκθέσεις αναφοράς του ΚΚΕρ αντιπροσωπεύουν την άποψη του ΚΚΕρ σε ένα θέμα για το οποίο το ΚΚΕρ έχει αναγνωρισμένη τεχνογνωσία. Οι εκθέσεις αποτελούν έναν πόλο αναφοράς για όσους λαμβάνουν πολιτικές αποφάσεις, για την ερευνητική κοινότητα, για τα ενδιαφερόμενα μέρη και για ένα ενήμερο, πλην όμως χωρίς ειδικές γνώσεις, κοινό. Οι εκθέσεις αναφοράς του ΚΚΕρ αποβλέπουν στην αξιολόγηση του τρέχοντος γνωστικού επιπέδου σε συγκεκριμένους τομείς επιστημονικών ερευνών ή σε εκτιμήσεις επί θεμάτων πολιτικής.

Το νομικό καθεστώς των εκπομπών από τη ναυτιλία

Η στρατηγική για την Ευρώπη του 2020 περιλαμβάνει, ως συνολικό στόχο για το 2020, τη δέσμευση μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 20% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990 ή κατά 30%, εφόσον το επιτρέπουν οι συνθήκες. Ο σκοπός της δέσμευσης αυτής ορίζεται στη νομοθεσία της ΕΕ που διέπει το κλίμα και την ενέργεια. Σύμφωνα με τη νομοθεσία αυτή, όλοι οι κλάδοι της οικονομίας οφείλουν να συμβάλουν στην επίτευξη των εν λόγω μειώσεων των εκπομπών, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς ναυτιλίας και αεροπορίας. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν έχει εγκριθεί από την Ένωση διεθνής συμφωνία η οποία να περιλαμβάνει στόχους μείωσης των εκπομπών από τη διεθνή ναυτιλία, η Επιτροπή καλείται να περιλάβει τις εκπομπές από τη διεθνή ναυτιλία στις ενωσιακές υποχρεώσεις περιορισμού τους με σκοπό να τεθεί σε ισχύ η προτεινόμενη πράξη το αργότερο το 2013.

http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/docs/2012_clima_001_greenhouse_maritime_transport_en.pdf 

http://ec.europa.eu/governance/impact/planned_ia/roadmaps_2011_en.htm#clim_act

Για περαιτέρω πληροφορίες:

Έκθεση αναφοράς του ΚΚΕρ «Η ρύθμιση των ατμοσφαιρικών εκπομπών από πλοία: η σύγχρονη τεχνογνωσία όσον αφορά τις μεθοδολογίες, τις τεχνολογίες και τις επιλογές πολιτικής»:

<http://www.jrc.ec.europa.eu/tr>

Πληροφορίες για τις δραστηριότητες του ΚΚΕρ όσον αφορά την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα και την αλλαγή του κλίματος: <http://ies.jrc.ec.europa.eu/>

Πληροφορίες για την πολιτική της ΕΕ σχετικά με τις εκπομπές των πλοίων:

http://ec.europa.eu/environment/air/transport/ships_directive.htm

Πληροφορίες για τη θαλάσσια πολιτική της ΕΕ:

http://ec.europa.eu/transport/maritime/index_en.htm

[επιστροφή](#)

Κατασπατάληση δημόσιου χρήματος σε ανυπόστατα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής

Από το γραφείο του Ευρωβουλευτή Μιχάλη Τρεμόπουλου

22 Δεκ. 2010

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής έχει προχωρήσει στη χρηματοδότηση εκπόνησης προτάσεων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής, συνολικού

κόστους 13.991.906,91 €, με τη συγχρηματοδότηση Ευρωπαϊκών πόρων -μέσω του ΕΠΠΕΡΑΑ. Η εκπόνηση των Σχεδίων Διαχείρισης αφορά στην εφαρμογή του άρθρου 13 της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (ΟΠΥ). Τα Σχέδια Διαχείρισης είναι το βασικό εργαλείο ρύθμισης της διαθεσιμότητας, της ζήτησης και της χρήσης επιφανειακού και υπογείου νερού. Σε αυτά περιγράφονται ποιες λίμνες, ποταμοί, υπόγειοι υδροφορείς κ.α. βρίσκονται σε κίνδυνο και υιοθετούνται ολοκληρωμένες στρατηγικές αντιμετώπισης των κινδύνων, καθώς και μέτρα αποκατάστασης των υποβαθμισμένων υδατικών πόρων. Η Ελλάδα, όμως, δεν έχει τα προαπαιτούμενα εργαλεία για να προχωρήσει σε τέτοια σχέδια. Δεν υπάρχουν ούτε διαθέσιμα δεδομένα που να υποστηρίζουν τον χαρακτηρισμό των υδάτινων σωμάτων ως προς την οικολογική και χημική τους κατάσταση, ούτε και τα εργαλεία που να εκτιμήσουν το βαθμό του κινδύνου. Στην προαπαιτούμενη αναφορά της Ελλάδας προς την ΕΕ σχετικά με την ύπαρξη δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας (άρθρο 8) η Ελλάδα απάντησε, με μεγάλη καθυστέρηση, πως τέτοιο δίκτυο υπάρχει. Ωστόσο, παρέλειψε να αναφέρει πως το δίκτυο αυτό είναι μόνον στα χαρτιά, καθώς ποτέ δεν έχει λειτουργήσει.

Σε επίκαιρη σχετική ερώτηση του Ευρωβουλευτή των Οικολόγων Πράσινων Μ. Τρεμόπουλου (E-8705/2010) κατά πόσο η ΕΕ συμφωνεί με τη χρηματοδότηση μελετών σε ένα κράτος μέλος το οποίο δεν καλύπτει τα προαπαιτούμενα για την εκπόνησή τους, και τι μέτρα σκοπεύει να λάβει προκειμένου να εξασφαλίσει την αποτελεσματική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διά του Επιτρόπου κ. Potočnik (E-8705/10EL, 9-12-2010) ουσιαστικά δεν απαντά. Ο κ. Potočnik αναφέρει απλά πως η Ελλάδα α) έχει σχέδιο δικτύου παρακολούθησης, β) δεν έχει καταθέσει τα Σχέδια Διαχείρισης ως όφειλε μέχρι τις 22 Μαρτίου του 2010 και γ) η ΕΕ δεν γνωρίζει τίποτα περί χρηματοδότησης των Σχεδίων Διαχείρισης από Ευρωπαϊκούς πόρους. Στα προτεινόμενα Σχέδια Διαχείρισης το Υ.Π.Ε.Κ.Α. ζητά από τους ανάδοχους να προβούν: α) σε επικαιροποίηση των πιέσεων - επιπτώσεων στις λεκάνες απορροής, β) σε επικαιροποίηση/οριοθέτηση εκ νέου των Υδατικών Συστημάτων (ΥΣ), γ) σε τυπολογία των ΥΣ, δ) σε επικαιροποίηση/επαναπροσδιορισμό των τυπολογικών συνθηκών τους, ε) σε αξιολόγηση της κατάστασής των ΥΣ, στ) σε εκπόνηση προτάσεων διαχειριστικών έργων και μέτρων για την αποκατάσταση των ΥΣ που κινδυνεύουν και ζ) σε εκπόνηση μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων των προτεινόμενων έργων.

Καθώς, όλα τα παραπάνω επιμέρους στοιχεία απαιτούν την πρότερη υλοποίηση προγράμματος παρακολούθησης - που θα έπρεπε να έχει ξεκινήσει το 2006 - ο κίνδυνος κατασπατάλησης των Ευρωπαϊκών πόρων είναι προφανής. Δεν υπάρχουν δεδομένα, ιδιαίτερα βιολογικά δεδομένα, που να υποστηρίζουν την ολοκλήρωση των Σχεδίων Διαχείρισης (σημεία α, β, γ, δ, ε). Η στοχοθέτηση των όποιων έργων αποκατάστασης δεν στηρίζεται σε μετρήσιμα δεδομένα και συνεπώς είναι ασαφής. Το αποτέλεσμα αναμένεται πολύ κατώτερο των προσδοκιών: καθώς δεν υπάρχει ακόμη δίκτυο παρακολούθησης, δεν υπάρχει τρόπος εκτίμησης της αποτελεσματικότητας για όποια από τα μέτρα/έργα υλοποιηθούν. Μέχρι στιγμής το Υπουργείο έχει προχωρήσει στην ανάθεση ενός μόνον έργου που περιλαμβάνει τρία Υδατικά Διαμερίσματα (Ηπειρος, Θεσσαλία και Δυτική Στερεά Ελλάδα με Π/Υ 3.146.598 €), αλλά πολύ σύντομα θα ανατεθούν και τα υπόλοιπα.

Λαμβάνοντας υπόψη:

A) Τις εκθέσεις σχετικά με την ανεπαρκή υλοποίηση της εφαρμογής της ΟΠΥ ως προς την παρακολούθηση των ΥΣ στην Ελλάδα:

- της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας Τροφίμων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου [IP/A/ENVI/ST/2009-1, σελ. 116],
- της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο [COM(2009) 156 final, σελ. 4].

B) Την καταδικαστική για την Ελλάδα απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-264/07, στις 31 Ιανουαρίου 2008, επειδή δεν διενήργησε, για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής

ποταμού, ανάλυση των χαρακτηριστικών της, επισκόπηση των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στην κατάσταση των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων και οικονομική ανάλυση της χρήσης ύδατος, όπως απαιτείται από το άρθρο 5 παράγραφος 1 της ΟΠΥ και επειδή δεν υπέβαλε συνοπτική έκθεση των αναλύσεων αυτών, όπως απαιτείται από το άρθρο 15 παράγραφος 2 της ΟΠΥ.

Γ) Τις αρνητικές απαντήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (E-0258/10EL της 23.3.2010 και E-0591/10EL της 25.3.2010) στις ευρωκοινοβουλευτικές ερωτήσεις E-0258/10 και E-0591/10 του Μ. Τρεμόπουλου, σχετικά με την υλοποίηση προγράμματος παρακολούθησης των υδάτων στην Ελλάδα.

Δ) Το στενό χρονοδιάγραμμα των εν λόγω έργων (15 μήνες από την έναρξη χρηματοδότησης), χωρίς ακόμη να υπάρχει πρόβλεψη για υλοποίηση της παρακολούθησης - ενδεικτικό του γεγονότος ότι η επικάλυψη, δηλαδή η παράλληλη παραγωγή δεδομένων που δυνητικά θα δικαιολογούσαν τις προτάσεις των Σχεδίων Διαχείρισης, είναι πρακτικά ανέφικτη.

Ε) Τις προκηρύξεις των έργων (<http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=473>)

προκύπτει πως όχι μόνο η Ελληνική κυβέρνηση χρηματοδοτεί ατελέσφορα έργα, μα και η ΕΕ στην ουσία «κλείνει μάτια και αυτιά» μπροστά σε μια κατάφορη κατασπατάληση πόρων, ισχυριζόμενη ψευδώς πως δεν γνωρίζει. Οι πόροι αυτοί θα έπρεπε να κατευθύνονται στην πηρεσία του περιβάλλοντος.

Ο Μιχάλης Τρεμόπουλος δήλωσε σχετικά: «Οι λίμνες και τα ποτάμια της χώρας μας μένουν απροστάτευτα, παρά τα εκατομμύρια που ξοδεύονται με πρόσχημα την προστασία τους. Όχι μόνο η Ελληνική κυβέρνηση χρηματοδοτεί ατελέσφορα έργα, αλλά και η Κομισιόν «κλείνει μάτια και αυτιά» μπροστά σε μια κατάφορη κατασπατάληση ευρωπαϊκών πόρων, επιμένοντας ότι αγνοεί ακόμη και στοιχεία δημοσιευμένα στην επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελεί υποχρέωση της κυβέρνησης και της Κομισιόν να διασφαλίζουν ότι τα κονδύλια για το περιβάλλον κατευθύνονται όντως σε ουσιαστικά και πλήρη έργα αποτελεσματικής προστασίας του. Για το θέμα θα επανέρθουμε».

Δείτε την ερώτηση του Μιχ.

Τρεμόπουλου: www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=WQ&reference=E-2010-8705&language=EL

Και την απάντηση της Κομισιόν:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getAllAnswers.do?reference=E-2010-8705&language=EL>

[επιστροφή](#)

ΑΛΕΚΟΣ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ : Το βασικό γεγονός για το οποίο θεωρώ καταρχάς χρέος μου να ενημερώσω είναι ότι ΑΠΟΧΩΡΗΣΑ από το ΚΚΕ στις 21/9/2010.

Επισημαίνουμε το παρακάτω κείμενο ως είδηση χωρίς να το παραθέτουμε ολόκληρο, σεβόμενοι την επιθυμία του γράφοντος να μην ανακοινωθεί το περιεχόμενο του μηνύματος. Όποιος θέλει να ενημερωθεί ας ακολουθήσει τη σύνδεση. ΗΓ

«Προφανώς το περιεχόμενο του μηνύματος μου δεν είναι επτασφράγιστο μυστικό όμως ΔΕΝ ΤΟ ΑΠΕΥΘΥΝΩ στον Τύπο και ΔΕΝ ΕΠΙΘΥΜΩ να φτάσει στον Τύπο ούτε να αξιοποιηθεί αυτόν.»

<http://alekosch.wordpress.com/2010/12/17/%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CE%BD%CE%B1-%CE%BE%CE%B5%CE%BA%CE%B9%CE%BD%CE%AE%CF%83%CE%BF%CF%85%CE%BC%CE%B5/>

[επιστροφή](#)

Του Αντώνη Καπετάνιου

Αναδημοσιεύουμε ευχαρίστως το κείμενο του Αντώνη Καπετάνιου, δασολόγου και συγγραφέα, που μας ήρθε με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

Τα φρύγανα, οι αστιβές, οι αφάνες, δεν είναι νεκρή γη. Είναι οικοσυστήματα. Πόσω μάλλον η θαμνώδης βλάστηση, που στην Ικαρία εκτείνεται σε όλη την περιοχή μεταξύ Πλωμαρίου-Μονοκαμπιού έως το Περδίκι, με σηματικές εύρωστες φυτοκοινωνίες.

Ας δούμε την Ικαριακή φύση με άλλο μάτι. Οικοσύστημα δεν είναι μόνο τα δέντρα. Η!

Ω ιλαρότης ουρανού! Ω θέλητρα! Ω κάλλη!
Τίς γης ως η ελληνική; Πού φύσις αλλού θάλλει,
τόσον ωραία και τερπνή;
Γονιμωτέρας ήλιος ακτίνας πού εκχύνει;
Πού μάλλον γοητευτική διά νυκτός σελήνη,
εις τους αιθέρας αγρυπνεί;»
(«Αι Κυκλάδες», Ι. Δ. Καρατσούτσας, εν Αθήναις 1841).

Η εντύπωση του Γάλλου συγγραφέα Αντρέ Μπιγύ, όταν πρωτοήλθε στη χώρα μας το έτος 1937 με πλοίο, δίδει νομίζουμε με απλό τρόπο αυτό που με τις αισθήσεις θα πει Ελλάδα. Ο παρατιθέμενος διάλογος του συγγραφέα μ' έναν συνταξιδιώτη του, είναι χαρακτηριστικός:

« ...
- Τι είναι, που είμαστε;
- Στον Ισθμό της Κορίνθου.
- Μα αυτή η μυρωδιά, αυτό το άρωμα των χόρτων που μυρίζουν τερέβινθο και θυμάρι;
- Η μυρωδιά της Ελλάδας.

Όχι, δε θα ξεχάσω ποτέ εκείνο το βράδυ, όπου η παρουσία της Ελλάδας γινόταν αισθητή αποκλειστικά και μόνο από το άρωμά της!» («La Grece», Arthaud, 1937).

"ΚΛΑΣΙΚΗ" ΦΥΣΗ

Αρκετά νωρίτερα από τον Μπιγύ, το 1890, ο επίσης Γάλλος αρχαιολόγος - περιηγητής Γκαστόν Ντεσάν, είχε αναφερθεί με δέος στην «ακτινοβολούσα, αρωματική ξεραΐλα» της Ελλάδας, για να εμβαθύνει στη συνέχεια περισσότερο: «Παντού μια ξεραΐλα που ακτινοβολεί, αρωματική και θαυμάσια. Τα πάντα κολυμπούν μέσα στη διαφάνεια. (...) Αυτά τα χρώματα και οι γραμμές διεισδύουν πολύ ζωηρά στο πνεύμα, ριζώνουν με πολύ επιτακτικό και απότομο τρόπο. Αυτός ο καταγιγισμός είναι πολύ δυνατός για την όρασή μας, τη συνηθισμένη στις μαλακές γραμμές και τη ρευστή γοητεία της γενέθλιας γης» (Deschamps G., «Η Ελλάδα σήμερα», μετάφραση: Α. Δαούτη, πρόλογος - σχόλια: Α. Νικολοπούλου, εκδ. Τροχαλία, Αθήνα 1992, σελ. 79-80).

Τα φρύγανα έτσι, και οι ελληνικοί θάμνοι, με το άρωμά τους προϋπαντούν τον επισκέπτη στη χώρα μας, τον καλωσορίζουν και του διαμορφώνουν την πρώτη εντύπωση, που είναι καθοριστική! Είναι η λιτή, απέρριτη φύση, η ανειδίωτη από τις αγύμναστες, τις λίθινες, τις βιαστικές ματιές, που δαμνιώς στέκει σε τόπους απόρρωγους, ασκητικούς. Εκεί, που ύεως ζητεί η ζωή και νήχεται παραδαρμένη, μια ανέλπιστος επικουρία της παραστέκει: η θάλλουσα βλάστη της εσχατιάς, η ανθοπλόκαμος, η μυριστική, του μικραγκαθιού, της αγκαλίδας, της τριβολικής γης, εν κοντοσύλι στην ασωτία του θυσιασμού, μια τολμηγία, ένας άθλος, μια κραταγή πριν τη σιωπή, πριν τη φρίξη, πριν την αοριστία -ιδού τα φρύγανα...

Ο Αντριέν Προυστ (πατέρας του συγγραφέα Μαρσέλ Προυστ -συγγραφέας και ο ίδιος) χαρακτήριζε την ελληνική γη των βράχων, όπου τα φρύγανα και οι θάμνοι τη χαρακτηρίζουν, ως κλασική (από άρθρο του με τον τίτλο «Χειμερινή διατριβή εν Αθήναις», περιοδικό «Χρυσαλλίς», φυλλάδιον 1ο, 1η Ιανουαρίου 1863). Ο Κ. Ν. Κωνσταντινίδης επίσης, αναφερόταν το 1904 στα κοσμήματα (έτσι τ' αποκαλούσε) του μικρού νησιού Άγιος Γεώργιος, πλησίον της Σαλαμίνας, που δεν ήταν άλλα από τους «μυρωμένους, δροσερούς θάμνους του και το πτωχόν ερημοκλήσιόν του» (από άρθρο του με τον τίτλο «Σαλαμίς», περιοδικό «Νέα Ζωή», έτος Α', αριθ. 1, Αλεξάνδρεια Αιγύπτου Σεπτέμβριος 1904). Ο δε Μανώλης Γλέζος, ο φιλόσοφος του Αιγαίου, δεν υπερβάλλει με την περιγραφή που δίνει για την απλή, απλότατη ομορφιά της κυκλαδίτικης φύσης: «Πιο πάνω ακόμα η ζώνη με τις αρωματικές μυρουδιές. Ο ήλιος ξύπνησε τα λούλουδα, τα πούλουδα και τ' άθια της ξηρόφυτης ποώδους βλάστησης, και η αίσθηση της όσφρησης ηδονίζονταν από την ευωδιά του θυμαριού, του θρούμπου, του

φασκόμηλου, της ρίγανης. Γιόμιζε όλο το είναι μας από την ποικιλία των οσμών. Απολαμβάναμε και χαιρόμαστε ολόψυχα την οσφραντική ευδία που ανάδινε ο φυτικός τάπητας με τα μυριαρίφνητα άνθια. Το αυγινό φως χάριζε στην όρασή μας ένα υπέροχο θέαμα μέσα σε μια φανταστική πανδαισία χρωμάτων. Το πράσινο και το καφετί από τις αστοιβές, τις γαλατσίδες, τα κρίταμα, τα ρείκια, τα αστραγούρια, τους φλόμους, ανακατεύονταν με τα χρώματα του εξαλλοιωμένου μανδύα των ασβεστολιθικών πετρωμάτων και από τα γαιώδη υλικά μιας έντονης καρστοποίησης και των προϊόντων λατεριτώσης, από τα καρστικά έγκοιλα, που παρουσιάζονται μόνο στις βορεινές πλαγιές του βράχου. Τα κίτρινα λουλουδάκια στα ανθισμένα χινοπόδια και στους ασμπαλήρους προσδίδουν έναν άλλο τόνο στο χρωματικό τάπητα της αναφιώτικης γλωρίδας. Συνεπαρμένοι από τον εκρηκτικό αυτό συναγερμό των αισθήσεων, προχωρούσαμε» (Γλέζου Μ., «Η συνείδηση της πετραίας γης. Κυκλαδογραφίες», εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 1997, σελ. 37).

Είναι χαρακτηριστικά τέλος, τα λόγια του Ζαχαρία Παπαντωνίου, για τη «χαμηλή φυτεία της Ελλάδας» (έτσι αποκαλεί τους θάμνους και τα φρύγανά της): «Ελλάδα θα πει θάμνος [η έμφαση δική μας]. Σ' αυτή τη χαμηλή φυτεία είναι ο χαρακτήρας της γης μας. Αυτές οι κηλίδες της βλάστησης, χυμένες σε μια πλαγιά πλημμυρισμένη από ήλιο, μας δίνουν κατ' εξοχήν το ελληνικό τοπίο. Κολημένοι σφιχτά στη γαλάζια και στη ρόδινη πέτρα, κοντοί, σγουροί, δυνατοί, παλεύοντας με τα γιδοπρόβατα, οι θάμνοι έχουν το τραγικό μαζί και το γραφικό, που θα ήταν ανύπαρκτο αν μεγάλωναν. (...) Ο δασικός πλούτος (σημ.: εννοεί τα ψηλά δάση) είν' αισθητικό δυστύχημα. Η τόση αφθονία σε πνίγει. Δεν είναι ελληνική. (...) Η ψηλή φυτεία (του δάσους) έχει τη μελαγχολία της τέλει ευτυχίας και της απραξίας!» (από κείμενο με τίτλο «Άγιον Όρος», που περιλαμβάνεται στο συλλογικό τόμο «Ταξιδιωτικά», εκδοτικός οίκος Ιωάννου Ν. Ζαχαρόπουλου, Αθήνα 1955, σελ. 307-308).

Στην πεπρωμένη γη λοιπόν, μύχια η ζωή που κραταιώθη κι εγίνη ιδανική. Ιδανική του βράχου, της αδύνατης, λεπτής γης. εν σπιθαμιαίο ανάστημα στη φευγάμενη θαλλερότητα του φυσικού. Το φρύγανο ιδεώθη στο νεκροπαθές, στο διαγραφτικό και ειδώθη ως το ευ που δε δικαιώθηκε -διότι δεν κατανοήθηκε κι αγνοήθηκε. Κλασική η φύση της εσχατιάς γιατί, μοναδική που υψηλώς εστάθη στην κύπτουσα ζωή, γιατί παρεφάνη διαπορητικώς στην κακουχία, αμφισβητώντας τη φθορά. Κλασική, γιατί εγίνη ισχυρή των συνθηκών, χωρίς ασέληνος να φανεί, ουδέ περιαλγής. Ενώτια σε κάθε κανόνα δογματικό, «στόλισε» με ευωδιές, χρώματα κι αισθητικούς σελαγισμούς τη φύση -διά τούτο, ισχυρή των αισθήσεων εγίνη!-, παρέχοντας απλοχερνά μιαν αγκαλιά ζωής κάθε φορά. Δεν εξενίσθη συνεπώς, της φύσης σέμνωμα εγίνη, του ανθρώπου παράστημα εστάθη -έστω κι αν δεν κατανοήθηκε. Κλασική θεωρήθηκε, γιατί από απλότητα, ισορροπία και μέτρο χαρακτηρίστηκε, από τελειότητα κι αρμονία στο ρόλο της, γιατί δεν πρόδωσε το αντικείμενο, το σκοπό...

«ΕΚΚΕΝΤΡΙΚΗ» ΒΛΑΣΤΗΣΗ

Τα φρύγανα είναι «περίεργη» φύση¹. «Εκκεντρική» την είχε χαρακτηρίσει ο Αμερικανός συγγραφέας Χένρυ Μίλλερ στο έργο του (που αποτελεί ύμνο για την Ελλάδα) «Ο κολοσσός του Μαρουσίου» (εκδ. Γαλαξίας, Αθήνα 1965, σελ. 41). Δε σου «γεμίζουν το μάτι», εύκολα τα προσπερνάς, νιώθοντας ακόμη και δυσφορία με την παρουσία τους. Φυτά δύσκολα στην όψη, «κακά» όταν τα περπατάς (λόγω των αγκαθερών κλάδων τους), «δύστροπα» κι «ανάγωνα» αν προσπαθήσεις να τα παραμερίσεις, ή -πολύ περισσότερο- να τα ξεριζώσεις. Όλα όμως έχουν τη λογική τους... Τα πάντα γίνηκαν για ένα σκοπό. Τα «κακά» φρύγανα, προστατεύουν τον κακό (εξαιτίας του ανθρώπου) τόπο. Σε απωθούν για να προστατευθούν, γιατί διαφορετικά, εάν σε έλκυαν, ίσως να μην υπήρχαν!

Αλλά... ας μην ακούμε τους κακοπροαίρετους. Γιατί είναι άσχημα, μη χρειαζόμενα, τα φρύγανα; Μήπως για τον πλούτο των χρωμάτων τους την άνοιξη; Μήπως για τις ευωδιές που ολοθέρμως σκορπούν το καλοκαίρι; Μήπως για το ότι συγκρατούν τη λιγοστή, αδύναμη γη από τα «δόντια» του νερού και του ανέμου; Μήπως γιατί δημιουργούν φύση εκεί, που σε διαφορετική περίπτωση δε θα υπήρχε; Μήπως γιατί κρατούν μακριά την έρημο;² Μήπως γιατί παρέχουν βιοποικιλότητα σημαντική; Για τους λόγους αυτούς λοιπόν, είναι πολύτιμα τα φρύγανα. *Διότι προσφέρουν, εκεί όπου τ' άλλα φυτά αδυνατούν...*³

Τα φρύγανα τα βρίσκουμε στις ξηρές περιοχές της χώρας και μέχρι το υπερθαλάσσιο ύψος των 700 μέτρων, όπου η φωτιά και η βόσκηση (γενικά ο ανθρώπινος παράγοντας) έχουν υποβαθμίσει την προϋπάρχουσα βλάστηση (την υψηλή ή τη χαμηλή) και στη θέση της αναπτύχθηκε η ιδιότυπη τούτη, που απαρτίζεται από μικρούς αραιούς και χαμηλούς θαμνίσκους με χνουδωτά, αγκαθωτά φύλλα, προσαρμοσμένη στη θερινή ξηρασία. Φρύγανα όμως συναντούμε και σε μέρη όπου τα φυσικά οικοσυστήματα επανακάμπτουν, μετά την εγκατάλειψη των εδαφών στα οποία πριν δραστηριοποιούνταν ο άνθρωπος (π.χ., σε εγκαταλελειμμένους αγρούς), αποτελώντας τις πρόδρομες φυτοκοινωνίες στα πλαίσια της εξελικτικής φυσικής διαδικασίας. Γίνεται δεκτό επίσης ότι, φρυγανικά οικοσυστήματα περιοχών της χώρας, λόγω της μακροχρόνιας παρουσίας των φρυγανικών φυτών στο συγκεκριμένο τόπο, συνιστούν αυτοτελή φυτοκοινωνική ένωση (κλίμαξ)⁴ αποτελώντας ιδιαίτερο οικότοπο. Γενικά τα φρύγανα, με την εν γένει παρουσία τους σε κάθε περίπτωση, αποτελούν χαρακτηριστική μορφή βλάστησης των

Τα φρυγανικά φυτά χαρακτηρίζουν το τοπίο των περισσότερων νησιωτικών περιοχών του αρχιπελάγους⁶, και μέρος περιοχών της ηπειρωτικής χώρας, διαμορφώνοντας ένα ελκυστικό περιβάλλον, στο οποίο την άνοιξη κυριαρχούν τα χρώματα -με την άνθηση των φρυγάνων- και το καλοκαίρι οι ευωδιές -αφού, με την επίδραση των υψηλών θερμοκρασιών, απελευθερώνονται αιθέρια έλαια από τα φυτά αυτά.

Δεν αποτελούν «νεκρή φύση», όπως από πολλούς πιστεύεται. Η παρουσία τους στα πλαίσια της διαδοχής, για τη συνέχεια, τη στήριξη και προαγωγή της ζωής, για τη συνέχιση της φυσικής πορείας του τόπου, είναι ουσιαστική και καταλυτική. Τα φρύγανα διαμορφώνουν ενεργά - δυναμικά οικοσυστήματα, με ιδιαίτερους, εξαιρετικής σημασίας μηχανισμούς ανταπόκρισης της βλάστησης στις πολύ δύσκολες για τη ζωή συνθήκες του ξηροθερμικού μεσογειακού περιβάλλοντος. Διαμορφώνουν οικοσυστήματα υψηλής οικολογικής αξίας, με ορισμένη/συγκεκριμένη συμπεριφορά των φυτών και των ζώων στους δύσκολους και οριακούς κλιματικούς κι εδαφικούς παράγοντες αυτών των περιβαλλόντων, στα οποία οι ισορροπίες είναι τόσο λεπτές, που η όποια διαταραχή μπορεί να οδηγήσει σε κατάρρευση. Με κατάλληλους μάλιστα και προσεκτικούς χειρισμούς, όπως με τη δημιουργία νησίδων δενδρώδους βλάστησης (η οποία θα προϋπήρχε στην περιοχή κι εξαφανίστηκε με τη διατάραξη) σε πυκνά φρύγανα⁷, μπορεί ν' επιτευχθεί αύξηση της ποικιλότητας των οικοτόπων και άρα της βιοποικιλότητας, δείχνοντας έτσι τη μεγάλη αξία των φρυγάνων στην αναβάθμιση των οικοτόπων αυτών.

Η βιοποικιλότητα των συγκεκριμένων οικοσυστημάτων είναι εξόχως σημαντική. Αρκεί ν' αναφερθεί ότι, από τα 6.000 περίπου είδη ανώτερων φυτών του ελληνικού χώρου, πάνω από 5.500 είδη είναι θαμνόμορφα και κυρίως ποώδη, τα περισσότερα από τα οποία απαντώνται σε υποβαθμισμένα μεσογειακά οικοσυστήματα. Ο μεγάλος, δηλαδή, πλούτος της χλωρίδας μας συναντάται εκεί που δε βλέπεται! Λέγει διά τούτο ο Ε. Ο Wilson (καθηγητής στα πανεπιστήμια των Pellegrino και Χάρβαρντ): «Η ακριβής αντίληψη της άγριας φύσης είναι θέμα κλίμακας. Ακόμη και σε αλλοιωμένα περιβάλλοντα, όπου τα περισσότερα ιθαγενή φυτά και σπονδυλωτά έχουν εξαφανιστεί προ πολλού, τα βακτήρια, τα πρωτόζωα και τα μικροσκοπικά σπονδυλωτά διατηρούν ακόμη το αρχαίο υπόστρωμα. Η μικρο-άγρια φύση είναι πιο προσιτή από την κοινώς εννοούμενη άγρια φύση. (...) Ένα και μόνο δένδρο σε πάρκο της πόλης, το οποίο στεγάζει χιλιάδες είδη, αποτελεί πλήρες νησί, με μικρογραφίες βουνών, κοιλάδων, λιμνών και υπόγειων σπηλαιών. Οι επιστήμονες μόλις έχουν αρχίσει να εξερευνούν αυτές τις μινιατούρες κόσμων» (Wilson E., «Το μέλλον της ζωής», τίτλος πρωτοτύπου: The Future of Life, μετάφραση: Μιχάλης Μακρόπουλος, επιστημονική επιμέλεια: Σπύρος Σφενδουράκης, εκδ. Σύναλμα, Αθήνα 2002, σελ. 232-233).

Τα φρυγανικά συστήματα παρέχουν λειτουργίες (νερού, αντιδιαβρωτικής προστασίας, συμμετοχής στον κύκλο του άνθρακα, παροχής οξυγόνου, παροχής ενδιατημάτων στην άγρια πανίδα κ.ά.), υπηρεσίες κι αγαθά⁸. Αναστέλλουν υποβαθμιστικές δράσεις, αποτρέπουν τη δημιουργία ερημικού τοπίου και δημιουργούν πρόδρομες φυτοκοινωνίες για την ανόρθωση του φυσικού περιβάλλοντος που έχει καταστραφεί, συμβάλλοντας έτσι αποφασιστικά στη φυσική και βιολογική ισορροπία περιοχών της χώρας. Τελευταίο στάδιο πριν από την ερημοποίηση, φραγμό στην επικράτησή της αποτελούν τα φρύγανα⁹. Θα λέγαμε -αν και δεν είναι κυριολεκτικό- ότι αποτελούν τη ζωή πριν από το θάνατο! Σε τούτο λοιπόν έγκειται η μεγάλη σημασία τους: στο ότι διατηρούν τη ζωή εκεί όπου αυτή δοκιμάζεται, μην αφήνοντας το θάνατο (την έρημο) να επικρατήσει. Η σημαντική τούτη προσφορά τους, δεν έχει εκτιμηθεί από τους σύγχρονους -γι' αυτό κι απαρέσκονται¹⁰.

Ας δούμε όμως πως «στέκονται» τα φρύγανα στο δύσκολο περιβάλλον που τους έλαχε να βρεθούν. Χαρακτηριστικό γνώρισμά τους είναι ο εποχιακός διμορφισμός που εμφανίζουν (μικρά ή καθόλου φύλλα το καλοκαίρι και μεγαλύτερα ή νέα το χειμώνα), για τη ρύθμιση της ταχύτητας απώλειας του νερού μέσω της διαπνοής. Ταυτόχρονα, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού ενεργοποιούν τους μηχανισμούς εξοικονόμησης νερού που διαθέτουν, με το κλείσιμο των στοματιών τους στις θερμές ώρες της ημέρας. Έτσι αναστέλλεται προσωρινά η διαδικασία της αφομοίωσης, αφού με την άνοδο των θερμοκρασιών αυξάνεται η ένταση της διαπνοής, λόγω του ότι τα εδαφικά αποθέματα είναι χαμηλά. Η εν λόγω διαδικασία οδηγεί σε περιορισμό της αύξησης του φυτού και τούτο είναι σημαντικό, καθότι με τη μεγαλύτερη αύξησή του θα υπήρχαν περισσότερες απαιτήσεις σε νερό και γρήγορη εξάντληση των υδατικών αποθεμάτων (γεγονός που θα οδηγούσε το φυτό σε ξήρανση). Παράλληλα, η ίδια η φρυγανική βλάστηση αυτοπροστατεύεται με την ενεργοποίηση μηχανισμών που αποσκοπούν στον περιορισμό της ανταγωνιστικότητας των άλλων φυτών. Αυτό πραγματοποιείται με την έκλυση εντόνων ευωδιών ή με τη διάχυση στο έδαφος ανασταλτικών ουσιών (φαινόμενο αλληλοπάθειας), κάτι που συντελεί στο μπλοκάρισμα της φύτευσης των σπόρων ή ακόμη και στη μείωση της αύξησης του ριζικού συστήματος των ανταγωνιστικών φυτών. Επέρχεται έτσι ένα ξεκαθάρισμα, μια φυσική αραίωση των φυτών στο λειτουργικό τους χώρο, γεγονός που σταθεροποιεί το σύστημα. Ταυτόχρονα, αναζητούνται και νέοι χώροι όπου θα φυτρώσουν οι παραγόμενοι σπόροι, με την ενεργοποίηση μηχανισμών διασποράς κι επέκτασής τους.

Ο βιολογικός κύκλος των φρυγάνων, χαρακτηρίζεται από σοφία. Ο σπόρος τους πέφτει στο έδαφος νωρίς το καλοκαίρι, μα φυτρώνει όταν πρέπει, το Νοέμβριο. Τότε δημιουργούνται οι καταλληλότερες συνθήκες γρήγορης αύξησης του φυτού, στη σύντομη υγρή χρονική περίοδο που μεσολαβεί μέχρι την άνοιξη. Κατά το χρονικό αυτό διάστημα, το φρυγανικό φυτό θα κάμει «αγώνα δρόμου» για ν' αναπτυχθεί όσο περισσότερο γίνεται, διαμορφώνοντας βαθύ ριζικό σύστημα, για ν' αντεπεξέλθει στις δύσκολες συνθήκες του καλοκαιριού που ακολουθεί.

Αξίζει όμως να προσέξουμε τη συμπεριφορά του φρυγανικού φυτού κατά την πυρκαγιά και μετά απ' αυτήν, διότι αποτελεί μια σημαντική στιγμή για τη φύση. Το σκληρό περιβάλημα προστασίας του σπόρου του φρύγανου, διαρρηγνύεται με τη φωτιά, και με τις πρώτες σταγόνες του νερού της βροχής αρχίζει η διαδικασία της φύτευσης. Η μεγάλη διασπορά μετά τη φωτιά σπόρων και η γρήγορη φύτευσή τους, παρέχει άμεση προστασία από τη διάβρωση των τόσο ευάλωτων τούτων εδαφών (η συμπεριφορά των φρυγάνων δείχνει την προσαρμοστικότητά τους μετά την πυρκαγιά, κάτι που είναι πολύ σημαντικό για την προστασία των εδαφών). Η μεγάλη προσφορά των φρυγάνων στον τομέα αυτόν, προκύπτει από το γεγονός ότι καλύπτεται γρήγορα το έδαφος με φυτάρια, που παρέχουν άμεση προστασία από τη διάβρωση, λόγω του εκτεταμένου για το μέγεθός τους και ισχυρού ριζικού συστήματος που διαθέτουν.

Η ΦΥΣΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΝΟΗΘΗ

Όμως η αξία των φρυγάνων, δεν εξαντλείται στον οικολογικό τους ρόλο. Κι αισθητικά πρέπει να τα δούμε, αφού χαρακτηρίζουν τοπιακά περιοχές της χώρας, καθώς και ιστορικά/πολιτισμικά, αφού η παρουσία τους συνδέθηκε με κοινωνίες Ελλήνων, με πολιτισμούς και ιστορικά γεγονότα. Επιπλέον, στηρίζουν τοπικές -μικρής κλίμακας- οικονομίες, με την ανάπτυξη συγκεκριμένης δραστηριότητας στα εδάφη της, που όχι απλώς δεν καταστρέφουν τη φύση αυτή, αλλά αντίθετα την υποστηρίζουν και την ενισχύουν (όπως, για παράδειγμα, η μελισσοκομία). Παραταύτα αγνοούνται, κι αντιμετωπίζονται -περίπου- ως «ζιζάνια»! Ωιμέ, τι μέγα σφάλμα! Η βλάστηση αυτή συνέλληνες, έχει ρόλο ουσιαστικό στην υποστήριξη και λειτουργία φυσικών περιβαλλόντων στις νησιωτικές και λουιπές περιοχές της χώρας μας όπου απαντάται. Υπάρχει για κάποιον ουσιαστικό λόγο, εκεί που προσπαθείτε να την εξαλείψετε για να οριοθετήσετε τα (φερόμενα ως) οικόπεδά σας, για να δημιουργήσετε «καλύτερους» βοσκοτόπους -βλέπετε, ακόμη και τα γίδια δυσφορούν με την παρουσία της κι επιδιώκεται η εξαφάνισή της! Υπάρχει γιατί «στηρίζει» νησιά μας, υποβαθμισμένες περιοχές της χώρας, και δημιουργεί φύση σε περιβάλλοντα που, σε διαφορετική περίπτωση, θα ήταν έρημοι. Υπάρχει γιατί πρέπει να υπάρχει, χαρακτηρίζοντας τοπία και περιοχές, θυμίζοντας/υποστηρίζοντας πολιτισμούς κι αξίες, δηλοποιώντας με την παρουσία της τη ζωή στους τόπους της στέρησης.

Φανταστείτε, λέει, ο βράχος της εκκλησιάς της Παναγιάς στη Φολέγανδρο, να ήταν γυμνός, ή αντίθετα, κατάφυτος και δεινόσαυρος!.. Και στις δυο περιπτώσεις, θάχε χάσει το ιδανικό της αισθητικής του, αυτό το ιδιαίτερο που τον χαρακτηρίζει. Η ανεπαίσθητη παρουσία της βλάστησης των φρυγάνων του βράχου, αυτή η ιδέα πρασίνου, η απαραίτητη στα πλαίσια του μέτρου, είναι η πρέπουσα στο λιτό τούτο τοπίο, η μόνη αρμόζουσα. Ίδου η δύναμη της εικόνας, η υψηλή αισθητική της απλότητας, το ξύπνημα των συναισθημάτων: Η άσπρη εκκλησιά στην κορυφή του βράχου δεσπόζει, ενώ το «χαλί» των φρυγανικών φυτών που απλώνεται στα πόδια της, διαμορφώνει τον απαραίτητο συμβολισμό. Η εικόνα εμπλουτίζεται μ' ευωδιές και χρώματα, που τα φρυγανικά φυτά προσφέρουν. Οι αισθήσεις, ένεκα τούτων, ξυπνούν και καλούνται ν' ανιχνεύσουν το τοπίο. Μια μυσταγωγία συντελείται...

Ο παρατηρητής, με τον τρόπο αυτόν, μετατρέπεται αίφνης σ' ερευνητή του χώρου, γίνεται συμμετοχος, κοινωνός και μύστης. Το σκληρό τοπίο δεν απωθεί. αντίθετα γοητεύει, γίνεται προσίτο και οικείο. Το τοπίο αυτό, σε διαφορετική περίπτωση δε θάχε τη χάρη, την απλότητα, την ευτονία, τη χαρισματική ιδιαιτερότητα, τη δύναμη ταυτόχρονα, που εν προκειμένω έχει, χάρη στα φρύγανα.

Ο Χένρυ Μίλλερ είχε πει για το τοπίο αυτό (των φρυγάνων), ότι «η γύμνια του είναι μεγαλόπρεπη», ακριβώς γιατί «δεν ασκητεύει, επιβάλλεται με το πάθος του, με την αλήθεια του, με την προσπάθειά του, με το μέγεθος της καλοσύνης του».

Η φρυγανική βλάστηση, μέχρι την ισχύ του Νομοθετικού Διατάγματος 86/1969 προστατεύονταν με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, και τα συγκεκριμένα εδάφη υπαγόταν στα δασικού χαρακτήρα (ως *χορτολιβαδικά δασικά εδάφη*, καταχωρούνταν στο συγκεκριμένο νομοθέτημα). Μάλιστα, αν πάμε παλαιότερα, κι ειδικότερα στο νόμο ΑΧΝ του 1888, βλέπουμε ότι τα *φρύγανα θεωρούνταν δάσος* (αφού ερμηνεύτηκε τότε ότι, ως ξυλώδη φυτά είχαν αποστολή ίδια με αυτή του δάσους). Μετά την ισχύ του νόμου 998/1979, τα εδάφη των φρυγάνων θεωρήθηκαν ως μη δασικά κι αποδεδεσμεύθηκαν από την προστασία της δασικής νομοθεσίας, χωρίς όμως κάτι τέτοιο να το ορίζει διάταξη του νόμου αυτού, αλλά το καθόρισε γνωμοδότηση του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών, η οποία έγινε

αποδεκτή από τον Υπουργό Γεωργίας -μια πραξικοπηματικού χαρακτήρα κι αντιεπιστημονική γνωμοδότηση, η οποία παρέδωσε τα φρύγανα στην «πυρά» της απαρέσκειας! Με το νόμο 3208/2003, καθώς και με τον νεότερο 3818/2010, υφίσταται προστασία των ορεινών εδαφών που καλύπτονται από φρύγανα, όταν περικλείονται από δάση ή δασικές εκτάσεις, ενώ στις λοφώδεις και πεδινές περιοχές της χώρας, τα εδάφη που καλύπτονται από φρύγανα δε θεωρείται ότι συγκροτούν δασικού χαρακτήρα εκτάσεις -αλλά όμως διαχειρίζονται από τη Δασική Υπηρεσία για συγκεκριμένους σκοπούς (για την εξυπηρέτηση χρήσεων που προβλέπονται από τη δασική νομοθεσία, για τη χρήση τους ως βοσκότοπων και για τη δημιουργία νέων δασών)¹¹.

Τα φρύγανα δηλαδή, των λοφωδών και πεδινών εδαφών της χώρας (τέτοιες περιπτώσεις συναντούμε στα Κυκλαδονήσια, στην ανατολική Πελοπόννησο, στην Κρήτη κ.ά.), δε συνιστούν φύση, αποτελούν -κατά την κρατούσα τεχνοκρατική λογική- «νεκρές γαίες» που διατίθενται για συγκεκριμένο σκοπό¹². *Ο εξυπηρετούμενος σκοπός κάθε φορά είναι αυτός που καθορίζει τη χρήση των εδαφών τους -η προστασία των φρυγανικών φυτοκοινωνιών δεν υπολογίζεται, ο οικολογικός ρόλος τους αγνοείται. Αγνοείται εν προκειμένω ότι η εν λόγω βλάστηση διαμορφώνει οικοσυστήματα σημαντικής (σε βαθμό κι αξία) βιοποικιλότητας, πολύτιμα οικοσυστήματα για τις προσφορές τους, που επιζητούν προστασία για να σταθούν και να συνεχίσουν να υπάρχουν*¹³. Με την αντιμετώπιση αυτή, τα φρυγανικά εδάφη δεν προστατεύονται οικολογικά από δημόσια υπηρεσία, κάτι που αντιβαίνει στη συνταγματική επιταγή για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας (παράγραφος 1 άρθρου 24 του Ελληνικού Συντάγματος). Τα φρυγανικά εδάφη λοιπόν, «δαπανώνται» σύμφωνα με τον προορισμό που σε κάθε περίπτωση τους ανατίθεται! Τούτο κατά βάσιν ισχύει: οι πολιτικές ηγεσίες από το 1980 και μετά, δεν ήθελαν τα φρύγανα να δεσμεύουν εδάφη, τα οποία θα έπρεπε ελεύθερα να είναι για εκμετάλλευση, για αξιοποίηση -γι' αυτό και δεν είδαν τα φρύγανα ως φυσικά οικοσυστήματα.

Η προστασία των φρυγάνων σήμερα μπορεί να εννοηθεί στα πλαίσια ένταξης των περιοχών παρουσίας τους σε προστατευόμενη περιοχή, οπότε θα ισχύσουν δεσμεύσεις στη χρήση των εδαφών και στη διαχείριση του χώρου. Το μείζον ζήτημα όμως παραμένει, κι αφορά την προστασία των φρυγανικών συστημάτων μέσα από ένα ειδικό νομοθετικό πλαίσιο, που θα θέτει κανόνες κι αρχές προστασίας και διαχείρισης τους, αναγνωρίζοντας τον οικολογικό τους ρόλο και τη διασύνδεσή τους με το ελληνικό τοπίο, τη φυσιογνωμία και την ιστορία του τόπου¹⁴.

Για την ανάγκη προστασίας των φρυγανικών οικοσυστημάτων, σημειώνει ο καθηγητής του Α.Π.Θ. Νικόλαος Στάμου: «Για τα φρύγανα και φρυγανικά οικοσυστήματα, έχει γίνει δεκτό από μια επιστημονική άποψη, ότι αυτά προέρχονται από το δάσος σε μια μακροχρόνια αρνητικής κατεύθυνσης εξελικτική διαδικασία (υποβάθμιση). Είτε όμως δέχεται κάποιος την άποψη αυτή, είτε την άποψη ότι αυτά συνιστούν αυτοτελή ένωση climax, τα συστήματα αυτά αποτελούν για τις περιοχές στις οποίες απαντώνται (στις πιο ξηροθερμικές ζώνες, αλλά όχι μόνο, και κυρίως στο νησιώτικο χώρο), αδύναμο έστω αλλά κρίσιμο προστατευτικό μανδύα για την αντιδιαβρωτική προστασία του ελάχιστου απομείναντος εδάφους στις πλαγιές των ξηροθερμικών αυτών περιοχών. Αποτελούν, επίσης, αυτά παράγοντα ενίσχυσης (έστω και μικρής σε σχέση με το δάσος και τους θαμνώνες) των υπογείων αποθεμάτων νερού μέσω της διήθησης. *Εκ του γεγονότος αυτού και μόνο, συνεπώς, προκύπτει ανάγκη της αυστηρής προστασίας τους, ως συνέπεια και της συνταγματικής επιταγής για προστασία του φυσικού περιβάλλοντος (άρθρο 24 παρ. 1).* Ο ίδιος συμπληρώνει: «Ο αποχαρακτηρισμός δασών-δασικών εκτάσεων, των φρυγάνων και των βοσκοτόπων και η μετάβασή τους σε μη δασικές χρήσεις, οδηγούν ευθέως και μαζικώς σε αλλαγή του τοπίου και σε μείωση της πλούσιας βιοποικιλότητας, που υπάρχει στα εν λόγω οικοσυστήματα» (Στάμου Ν., «Θέσεις και απόψεις σε διατάξεις του σχεδίου νόμου: "Προστασία Δασικών Οικοσυστημάτων, Κατάρτιση Δασολογίου, Ρύθμιση Εμπραγμάτων Δικαιωμάτων επί Δασών και Δασικών εν γένει Εκτάσεων και άλλες Διατάξεις"», Θεσσαλονίκη 2003, σελ. 11-12).

Η ΕΛΛΑΔΑ ...ΤΑ ΠΛΗΓΩΝΕΙ!

ΑΣ δούμε όμως, πώς αντιμετωπίζεται στην πράξη η προστασία των φρυγάνων, μέσα από ένα γεγονός -που καταδεικνύει το κρίσιμο σημείο του προβλήματος: τη σύγκρουση δραστηριοτήτων και οικονομιών στον ίδιο χώρο, με διαφορετική προσφορά και συμπεριφορά η κάθε μία.

Θα μεταφερθούμε στη Λήμνο το έτος 1977. Ο πρόεδρος του Μελισσοκομικού Συνεταιρισμού Λήμνου, θορυβημένος από την καταστροφή της φρυγανικής βλάστησης που συντελούνταν στο νησί του, στέλνει επιστολή προς τους αρμόδιους υπηρεσιακούς φορείς στην οποία αναφέρει: «Η καταστροφή της μελισσοκομικής χλωρίδος στη Λήμνο συνεχίζεται με τις φωτιές. Σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα, η γη μας θα μοιάζει με σεληνιακό τοπίο. Μέχρι τώρα έχουν καεί 50.000 στρέμματα ορεινές περιοχές με θυμάρι. Οι εμπρηστές έχουν κάψει αρχαιολογικούς χώρους, δένδρα, φρύγανα, μελίσσια κ.λπ. (...) Πολλά μέρη που ήταν κατάφυτα από θυμάρι, έχουν μείνει γυμνά. Κάνουμε έκκληση για το συμφέρον των κτηνοτρόφων και μελισσοτρόφων του νησιού, να έλθει ειδικός υπάλληλος, να διαπιστωθεί η πραγματική κατάσταση. *Οι εμπρηστές έχουν αποκτεινωθεί και απειλούν να τα*

κάμουν όλα»¹⁵.

Η απόγνωση του προέδρου δε συγκίνησε, καθώς φαίνεται, την πολιτεία. Γι' αυτό κι επανήλθε, περίπου δύο χρόνια αργότερα, την 26^η-9-1979, με νέα επιστολή: «Λήμνιοι κτηνοτρόφοι, τη ανοχή απασών αρμοδίων Αρχών νομού Λέσβου και Επαρχίας Λήμνου κατακαίουν συνεχώς από ημερών τα ελάχιστα απομείναντα θυμάρια των βουνών της Λήμνου (...) αποστερείται έτσι η γυμνή από δάση Λήμνος τής μοναδικής, έστω και περιοδικής ταύτης βλαστήσεως. (...) *Τη στιγμή δε αυτή, που συντάσσεται η διαμαρτυρία, νέες εστίες πυρκαγιάς εκδηλώθηκαν σε πολλά σημεία τού νησιού, χωρίς καμία Αρχή να δείχνει ενδιαφέρον για την κατάσβεσίν των...*»

Όμως, το πρόβλημα ήταν βαθύτερο. Διότι, οι ίδιες οι υπηρεσίες που είχαν επιφορτιστεί με το καθήκον της προστασίας της βλάστησης και με τη δίωξη των υπευθύνων, φαίνεται πως συμφωνούσαν με τις πρακτικές τους! Με έγγραφό της η αρμόδια νομαρχιακή υπηρεσία της Λέσβου το έτος 1977, είχε πληροφορήσει τους ενδιαφερόμενους και τους συναρμόδιους φορείς τα εξής: «*Η καύσις βοσκοτόπων προς βελτίωσίν των, από βιολογικής και οικολογικής απόψεως είναι σωστή, διότι απομακρύνουμε την αστοιβίδα, η οποία, όχι μόνο είναι ανεπιθύμητη, αλλά και δημιουργεί προβλήματα εις τη βόσκησιν των ζώων, πέραν του ότι καταπιέζει την επιθυμητήν βοσκήσιμο βλάστηση. Η αστοιβίδα εξαπλούται, πολλαπλασιαζόμενη, με σπόρους οι οποίοι μετά την καύσιν βοσκοτόπου φυτρώνουν ως οι τρίχες της κεφαλής, διότι εκμεταλλεύονται το γυμνό και απαλλαγμένο παντός ανταγωνισμού έδαφος πρώτο και δεύτερο τη στάχτη που μένει από την καύση, που ενεργεί ως λίπασμα. (...) Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το πρόβλημα δεν είναι η καύση, αλλά ο χρόνος καύσεως, που κατά γενομένα παρατηρήσεις, δεν πρέπει να γίνεται μετά το τέλος του θέρους, που οι σπόροι της αστοιβίδας έχουν πέσει στο έδαφος και έχουν μεγάλη φυτρωτική ικανότητα, αλλά η καύση να γίνεται κατά την άνοιξη, που οι σπόροι δεν έχουν σχηματισθεί ή ωριμάσει...*»

Το Υπουργείο Γεωργίας, παρενέβη στο ζήτημα, παρατηρώντας: «*Σχετικά με την καύση βοσκοτόπων για την απομάκρυνση των ζιζανίων από αυτούς, σας πληροφορούμε ότι η εφαρμογή της καύσεως δεν είναι δυνατή βάσει της νομοθεσίας που ισχύει σήμερα. (...) Η βελτίωση που πετυχαίνεται με την καύση είναι πολύ πρόσκαιρη. (...) Η καύση της βλαστήσεως και του ξηροτάπητος που βρίσκεται στο έδαφος, βλάπτει γενικά αυτό, γιατί γίνεται αλόγιστα...*» (έγγραφο αριθ. 187780/4246/29-9-1980 Γενικής Δ/σης Δασών). Όμως, μάταια η παρέμβαση τούτη, όπως και κάθε υπόδειξη, όταν η πολιτεία λειτουργεί σαστικώς και η κοινωνία πάσχει. Διότι το πρόβλημα θα εξακολουθεί να είναι πρόβλημα, εάν δεν ειδωθεί ουσιαστικά, εάν δεν εννοηθεί ο χώρος, εάν δεν κατανοηθεί η αξία της (κάθε) βλάστησης και δε διαχειριστεί προς όφελος του ανθρώπου -όχι το προσωπικό, όχι το συντεχνιακό, αλλά το συλλογικό-, που όφελος της φύσης είναι...

ΤΟ ΘΑΜΑ ΠΟΥ ΛΙΓΟΙ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ...

Η φύση των φρυγάνων, είναι η μεσογειακή φύση, που απογοήτευε τους Ευρωπαίους του βορρά, τους μαθημένους στα πράσινα δασώδη τοπία, και τους έκαμε κλαυθμηρούς για τον «κακό» τόπο! Δεν τους αδικούμε. *Δε μπορούσαν να αισθανθούν τη βλάστηση αυτή, να τη νιώσουν, να συνειδητοποιήσουν τον άθλο που επιτεύχθηκε, το θάμα που γίνηκε στη Μεσόγειο: να ζει ο μεσογειακός άνθρωπος σε τόσο αντίζοα για τη ζωή περιβάλλοντα και να τα κάμει όμορφα!* Δυσφορεί, έτσι, με το γυμνό τοπίο της Σύρου ο (Γάλλος του βορρά) Ζεράρ Ντε Νερβάλ (η περιήγησή του στο ελληνικό Αρχιπέλαγος πραγματοποιήθηκε το έτος 1843): «...Ω! Μούσες! Ω! Κυβέλη!.. Μα πώς λοιπόν! Ούτε καν ένας θάμνος, κάποιο χαμόδεντρο ή ακόμα-ακόμα μια τούφα από χορτάρι λιγάκι πιο ψηλή, έτσι για να κάνουν μονάχα αισθητή την παρουσία της γειτονικής πηγής!.. Αλίμονο!» (Νερβάλ Ζ. (Gerard de Nerval), «Ταξίδι στην Ανατολή (Voyage en Orient)», εισαγωγή - μετάφραση: Πωλίνα Πεφάνη, εκδ. Στοχαστής, Αθήνα 2000, σελ. 63). Ομοίως και ο κόμης Howard George of Carlisle, ο οποίος σημειώνει στο ημερολόγιό του (η αναφορά του αφορά το έτος 1853): «Γενικά δεν είμαι ενθουσιασμένος από την ομορφιά των νησιών του Αιγαίου έχουν μια τόσο θλιβερή έλλειψη πρασινάδας κι είναι γεμάτα από το σταχτί άγονο βράχο».

Δεν είχαν όμως όλοι την ίδια άποψη. Λέγει για τις Κυκλάδες ο αρχίατρος του βαυαρικού στρατού Έρνστ Άντον Κβίτσμαν (η αναφορά του αφορά στο έτος 1843): «Οι Κυκλάδες είναι μάλλον σκελετοί νησιών. Νεροποντές παράσυραν το χαλαρό χώμα με το σπόρο στα σπλάχνα του και τ' αδιάκοπα κύματα της θάλασσας δεν άφησαν στα πόδια του φαλακρού βουνού σχεδόν κανένα περιθώριο γόνιμης γης. Κι όμως, αυτά τα σκελετωμένα νησιώτικα σώματα έχουν μια δικιά τους γοητεία: στην αρρενωπή σοβαρότητα των μορφών τους και στα μαγευτικά παιχνίδια των ηλιαχτίδων του νότου που τα πλημμυρίζουν, ανταναγάζει μια εσωτερική πνευματική ζωή, όπως στα αδρά χαρακτηριστικά ενός στοχαστή σε προχωρημένη ηλικία όταν τα παραβάλουμε με την παρθενική μορφή μιας κόρης που βρίσκεται μόλις στο άνθισμά της. Ωστόσο δεν πρέπει να νομίζετε πως οι Κυκλάδες δεν έχουν κανένα στολίδι της βλάστησης, επειδή αυτή δεν είναι τόσο πλούσια όπως στα δικά μας μέρη. Αντίθετα: δίπλα στις πηγές και στα ρυάκια σμίγουν στα γυμνά πετρώματα σκοτεινοί θάμνοι από κοντοσουκιές και χαμόδενδρα με μυρτιές και πικροδάφνες. Στις πλαγιές των βουνών σκαρφαλώνουν τα λιόδενδρα με τα στενά φύλλα και τα κλήματα τα

μακροστέλεχα και άλση από λυγερόκορμα κυπαρίσσια, που απλώνουν τα καταπράσινα κλαδιά τους πάνω από τις κάτασπρες σκεπές των χωριών που ανεβαίνουν κι αυτά σκαρφαλώνοντας από ταράτσα σε ταράτσα» (βλέπε σχετικά: Ενεπεκίδη Π., «Αθηναϊκά, Αττικοβωιωτικά, Δωδεκανησιακά (1815-1980)», εκδ. Ωκεανίδα, Αθήνα 1991, σελ. 130).

Ίδια με τον Κβίτσμαν αντιμετωπίζει τα νησιά μας ο Επανεινώνδας Σταματιάδης, ο οποίος σημειώνει στο οδοιπορικό του το 1862 (αναφέρεται στην Πάτμο): «Μετά εξάωρον εύδιον πλουν αφίχθημεν επί τέλους εις Πάτμον αλλά τόσον ξηρά και άγονος μάς εφάνη μακρόθεν η νήσος αύτη, ώστε τη αλήθεια κατελήφθημεν υπό απορίας πώς πότε κατοικήθη τόπος, ένθα ουδέ δένδρα, ουδέ φυτά βλαστάνουσι. Και όμως μη απαργείλωμεν τοσουτώ ευκόλως την κατά της Πάτμου καταδίκην. Ναι μεν, ένεκα της πετρώδους αυτής, και του ναυτικού βίου, εις ον κατά μέγα μέρος οι κάτοικοι εισίν επιδεδομένοι, η γεωργία μικρόν εν Πάτμω υπάρχει ανεπτυγμένη, ουχ ήττον όμως τω επί την πόλιν ανιόντι και αμπελώνες παρίστανται και αγροί και δένδρα ικανά» (Σταματιάδη Επ., «Πέντε ημέραι εις Πάτμον», περιοδ. «Εδέμ», φυλλάδιον IB, 1^η Αυγούστου 1862).

Ένας άλλος ξένος, ένας κεντροευρωπαίος, ο Αυστριακός αξιωματούχος Άντον Πρόκες φον Όστεν, αντιλαμβάνεται με το δικό του τρόπο το θάμα των ελληνικών νησιών (η αναφορά του αφορά στην Ύδρα -ίδιο το θάμα της με των Κυκλαδονησιών): «Εδώ απολαμβάνεις τον πιο καθαρό αέρα και από τα παράθυρα και τα εξώστεγα την πιο ελκυστική θέα. Αποτελούν πράγματι έκπληξη και είναι εξαιρετικά αξιολάτρητοι οι μικροί κήποι που βρίσκονται δίπλα στα επιβλητικότερα σπίτια. Τα λουλούδια τους, οι σκιές των δέντρων τους φαίνονται πράγματι ωςάν να έχουν γίνει διά μαγείας: κουβάλησαν το χώμα της γης ψηλά και το έκαναν καρπερό. Έτσι είναι ο άνθρωπος! Όπου δεν έχει, θέλει. Και όπου έχει, περιφρονεί» (Ενεπεκίδη Π., «Γράμματα προς τη Βιέννη (1824-1843). Από την αλληλογραφία του πρώτου Αυστριακού πρεσβευτή στην Αθήνα Άντον Πρόκες φον Όστεν», εκδ. Ωκεανίδα, Αθήνα 2007, σελ. 202). Ο ίδιος ο Όστεν μαγεύεται από τον «παράδεισο» της Σύρου. Σημειώνει σε μια επιστολή του: «...η βλάστηση μεγάλων εν πλήρει οργασμώ της δύναμης του νότου. Θα έπρεπε να βρω νέα ονόματα για να ζωγραφίσω τις εκατοντάδες αποχρώσεις που μόνο το πράσινο των φυτών παρουσιάζονταν, τα οποία έντυναν, σκαρφαλώνοντας ψηλά και με σφρίγος, τους σκοτεινούς βράχους και τους ακόμη πιο μαύρους τοίχους. Το χυμόδες πράσινο του πλούσιου λυχνίτη λίθου έδειχνε, ωστόσο, πως ερχόταν πρώτο. Το χρώμα αυτό έχει μια μυστηριώδη γοητεία, όμοια μ' εκείνη με την οποία ενθουσιάζουν οι ποιητές της Ανατολής. (...) Σκέψου σ' αυτά την αρωματισμένη ατμόσφαιρα, την ερημιά και τη γαλήνη τού γύρω πέτρινου φαραγγιού, που σου επιτρέπει μια και μοναδική θέα -αλλά αυτήν που αγκαλιάζει την απέραντη θάλασσα [η έμφαση δική μας]» (σελ. 47 της παραπάνω πηγής).

Μα πότερο απ' όλους, ο Έλληνας, ο άνθρωπος της Μεσογείου, μπορεί να νιώσει το περιβάλλον του λιτού κι απέριττου μεσογειακού περιβάλλοντος. Διότι είναι βιωμένος μ' αυτό, είναι μέρος του. Ιδού πως το αφουγκράζεται αυτός που το δημιούργησε, ο νησιώτης κάτοικός του: «...Στα καμπιά κοκκινίζει η παπαρούνα, με τα σατινένια φύλλα της, με κεφαλάκι στη μέση μαλιαρό, καπελωμένο με καλυμμαύκι παπαδίστικο. Η μαργαρίτα μοσχοβολά, γελά στον ήλιο, τον βλέπει κατάματα με τα κίτρινα μάτια της. Ξεβλασταίνουν τα ραδίκια κι απάνω-πάνω στο βλαστάρι τους στήνουν λουλούδι κίτρινο, με γύρο ακτινωτό, σα μικρό ξεφτέρι. Εδώ ανθεί ο αμπέλωχας, εκεί το ξυνόχορτο και το κορίμπι, πιο πέρα η βρούβα, η ραπανίδα κι ο βίκος. Στις καυκάρες ντύνεται τ' αχινοπόδι, ο αλήφονας κι η ξερή αστοιβή, με καινούρια φυλλαράκια, που παραγεμίζουν τον αγκαθωτό τους σκελετό κι είναι σα μεγάλοι πράσινοι αχινοί κολλημένοι στο χώμα. Μοσχομυρίζει η ρίγανη, η φασκομηλιά και τ' αθμάρι. Ανάμεσά τους ξεπετάγονται κρινάκια και ζαφóρες, φουσκιές και χωνάκια και λεπτεπίλεπτα χορταράκια, που κανείς δε ξέρει τ' όνομά τους, μ' ανθάκια σταυροπέταλα, ντελικάτα, άσπρα και κίτρινα και μπλε. Και στ' απότοιχα, πρασινίζουν ασκαλιάροι γαλατεροί, σκάρφια και φουφλιές, σταυράγκαθα κι απουράνοι μ' αγκαθωτή αγκινάρα. Περνά η Άνοιξη, αποστρέφονται τα χόρτα και τα λουλούδια της. Πυρώνει την πέτρα ο ήλιος τού καλοκαιριού, καίει τον κόσμο. Μα τ' αθμάρι ρουφά την ανεπνία της νύκτας, γεμίζει με λουλουδάκια μαβιά. Ανθίζει ο βάτος στα λαγκάδια κι η αλυγαριά στις αμμουδαριές και μέσα απ' τα γκρεμνά απλώνει καταπράσινα φύλλα η κάπαρη. Κρατά το λουλούδι της κλεισμένο σε βαβούλι σφιγκτό, σα μικρή καρδούλα, κι όταν ανοίγει είναι σα φούντα από στήμονες, πολύχρωμους, μακριούς, πάνω σε πέταλα κουφετιά και άσπρα» (από το βιβλίο του Κώστα Αλεξόπουλου «Γήνος. Το μικρό οδοιπορικό», εκδόσεις Ερίνη, Αθήνα 1993, σελ. 58-59).

Η προσπάθεια του Έλληνα νησιώτη, του Έλληνα των λεπτοφυών τόπων, τούτο τελικά απέδειξε: «...τον απέραντο σεβασμό του για τη φύση, με μια υψηλή γεωασθητική συνείδηση» (απόσπασμα από το βιβλίο του Μανώλη Γλέζου «Η συνείδηση της πετραίας γης. Κυκλαδογραφίες», εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 1997). Αυτά τα σοφά, τα μελετημένα λόγια, χαρακτηρίζουν την προσπάθεια του μικρού σε ανάστημα μα δυνατού σε ψυχή νησιώτη, του κάθε τολμηρού, φλογερού Έλληνα -που σεβάστηκε την ανεπιτήδευτη φύση των βράχων, των γκρεμών, της πέτρας-, κι αναδεικνύουν το μεγαλείο ενός κόσμου μοναδικού: *του κόσμου της "αφανούς" ελληνικής φύσης.*

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

Για το θάμα του γυμνού τοπίου των Κυκλαδονησιών, διαβάσαμε κάποτε μια έξοχη (αληθινή) ιστορία. Τη διηγήθηκε ο Κώστας Καμπάνης στον Αντρέα Καραντώνη, ο οποίος τη δημοσιοποίησε. Την αναφέρουμε για να δείξουμε τη δύναμη της αγνοημένης φύσης των τόπων της στέρησης, η οποία φανερώνεται περίτρανα όταν χασμωδικώς κι ασπυδάστως ο άνθρωπος την προσπερνά!

Κάπου στη δεκαετία του '60 λοιπόν, ο Καμπάνης φιλοξενούσε στη Μύκονο έναν Γάλλο αρχαιολόγο, που πραγματοποιούσε ανασκαφές στη Δήλο. Ο Γάλλος, ενώ απολάμβανε την ελληνική φιλοξενία και τις ελληνικές ομορφιές, δυσφορούσε ταυτόχρονα και γκρίνιαζε για το γυμνό τοπίο των νησιών μας. Όσο κι αν του εξηγούσε ο Καμπάνης για τον ιδιαίτερο χαρακτήρα των συγκεκριμένων τοπίων, για τη φύση που δεν έβλεπε, αυτός δεν έδειχνε να καταλαβαίνει, δεν ένωθε την αξία τους. Κάποια στιγμή ο Καμπάνης τον πήγε στο μοναστήρι της Τουρλιανής, διασχίζοντας μια χέρσα γη χωρίς δένδρα, σε μέρη της οποίας υπήρχαν ξερολιθιές με κτήματα, αιγοπρόβατα που έβοσκαν, σκόρπια άσπρα σπιτάκια κι εκκλησιάκια. Ο Γάλλος, έχοντας ταλαιπωρηθεί από τη διαδρομή, άρχισε να γκρινιάζει έντονα, κατακρίνοντας και πάλι το τοπίο αυτών των νησιών, πράμα που έκαμε και στον ηγούμενο της μονής όταν τον συνάντησε.

Ο τελευταίος, ατάραχος, του εξήγησε τι ακριβώς συνέβη στον τόπο το στερημένο: «...Όταν ο θεός αποφάσισε να πλάσει τον κόσμο, γέμισε ένα μεγάλο πανέρι με χρώματα, δέντρα, σπόρους, καρπούς, ζώα, χρυσάφια, πολύτιμες πέτρες, σίδερο, χαλκό, πετρέλαιο και λογής άλλα αγαθά. Κι απλώνοντας κάθε τόσο το χέρι του στο πανέρι, έπαιρνε από εδώ κι από κει ότι συναντούσαν τα δάκτυλά του, τα έπλαθε σαν ένα ζυμάρι και τα τίναζε στο χάος. Κι έτσι γεννήθηκε η γη... Είχε πια σχεδόν τελειώσει το μεγάλο του έργο και στο πανέρι τού είχαν μείνει μονάχα λίγα τρίμματα από χρώμα και κάτι πετραδάκια. Με μια κίνηση αφηρημένη μάζεψε τα κατακάθια και τα πέταξε στη θάλασσα. Πέσανε στο Αιγαίο. Έτσι ξεπετάχτηκαν μέσα από τα κύματα τα νησιά των Κυκλάδων. Σκύβει ο θεός να δει το έργο του και τι βλέπει; Τα γυμνά Κυκλαδονησία -αυτά τα φαλακρά κεφαλάκια- να πλένε στη θάλασσα, να χτυπιούνται από τα κύματα. Κατάλαβε πως τ' αδίκησε κι από τη στεναχώρια του, έβγαλε έναν βαθύ αναστεναγμό».

Πριν, όμως, αποτελειώσει καλά-καλά τη φράση του, δυνατό μελετέμι τραντάζει το μοναστήρι, ανοίγοντας με δύναμη τα παράθυρα και φωτίζοντας με υπέρλαμπρο φως το σκοτεινό δωμάτιο. Αίφνης ευωδιές βοτάνων (από τη γύρω φύση, από τα φρύγανα) σκόρπισαν στο χώρο και η μυρωδιά της κυκλαδίτικης γης κάλυψε τα πάντα.

Τότε, γυρνά ο ηγούμενος προς τον Γάλλο και του λέγει με ικανοποίηση: «*Ιδού, αυτή είναι η ανάσα του Θεού, αυτή είναι η Μύκονος!*»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹ Η ονομασία *φρύγανα* δόθηκε από τον Θεόφραστο, που θεωρείται ο πατέρας της Βοτανικής. Η παρουσία των φρυγάνων είναι σημαντική, αφού εκτιμάται ότι καταλαμβάνουν έκταση 10-15 εκατ. στρεμμάτων (Παπαναστάσης και Νοϊτσάκης, 1992), κυριαρχώντας στις Κυκλάδες, στην Κρήτη, στα περισσότερα από τα νησιά των Δωδεκανήσων, στη Λήμνο, σε μεγάλο τμήμα της Κεφαλονιάς και στη Δυτική Αιτωλοακαρνανία. Στην υπόλοιπη ηπειρωτική χώρα απαντώνται στα χαμηλότερα υψόμετρα και σε περιοχές όπου υπήρξε υποβάθμιση της βλάστησής τους. Η συνήθης παρουσία τους είναι σε περιοχές με ξηρό κλίμα, ενώ στις ημίξερές περιοχές της χώρας, εμφανίζονται σε υποβαθμισμένα εδάφη, μετά από πυρκαγιά κι υπερβόσκηση, ή σ' εγκαταλελειμμένους αγρούς, τους οποίους εποίκίζουν. Φρύγανα βρίσκουμε και μέσα στην Αθήνα, στους λόφους της π' αποτελούν άλση. Ο Λυκαβηττός αποτελεί για παράδειγμα, παράλληλα με το αλσύλλιο που συγκροτείται εκεί, και φρυγανότοπο. Σε αυτόν είχαν το 1959 καταγραφεί από τον Κων/νο Ζερλέντη (υφηγητή τότε της Ανωτάτης Γεωπονικής Σχολής Αθηνών) 13 είδη ξηροφυτικών φρυγανωδών και ημιθαμνωδών φυτών, καθώς και 50 είδη θεροφύτων και άλλων ποωδών, ενώ ο συνολικός αριθμός των αυτοφυών φυτών του Λυκαβηττού -ναι, είναι αληθές...- υπολογίζεται σε 100! Συνηθέστερα φρυγανικά φυτά είναι το θυμάρι, η θρούμπα, η φασκομηλιά, η αστοιβή, η λεβάντα, η λαδανιά, η ρίγανη, η γαλατσίδα, η ασμυριά, η κουνούκλα, η σπαραγκιά, το αλογοθύμαρο κ.ά., ενώ από τα βολβώδη θερόφυτα πιο γνωστά είναι ο ασφόδελος και η σκυλοκρεμμύδα. Τα φρύγανα συνδυάζονται με την παρουσία ποωδών φυτών (περίπου 200 είδη ποών έχουν καταγραφεί στα φρυγανικά οικοσυστήματα της χώρας), συνιστώντας οικοσυστήματα υψηλής βιοποικιλότητας.

² Σημειώνει ο Αμερικανός καθηγητής Ε. Ο. Wilson ότι, «τα άνυδρα οικοσυστήματα συγκαταλέγονται ανάμεσα στα πλουσιότερα στη γη».

³ Λέγει για τη φτωχή κι απαξιωμένη θαμνόμορφη βλάστηση των βουνών μας ο σημαντικός λογοτέχνης Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος: «...η ατέλειωτη βλάστηση του θάμνου, σκεπάζει τη γύμνια και δημιουργεί το άγονο ποίημα του πράσινου της τύχης!...» (Παναγιωτόπουλου Ι. Μ., «Ελληνικοί ορίζοντες», εκδ. Ίκαρος, β' έκδοση, Αθήνα 1959, σελ. 161). Ένας κοινοβουλευτικός άνδρας δε, ο Κ. Ε. Παπακωνσταντίνου (πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων στην πρώτη

μεταπολιτευτική Βουλή), ζητούσε το έτος 1975 την προστασία της παραγνωρισμένης θαμνώδους ελληνικής βλάστησης, αντιλαμβανόμενος τη σημασία της -πράμα μη σύνηθες για (Ελληνα) πολιτικό. Έλεγε τότε: «Είμαι εις θέσιν να γνωρίζω, ότι η προστασία του εδάφους και των οικισμών εις τας περισσοτέρας περιπτώσεις, αν μη εις το σύνολον, εξαρτάται από τας θαμνώδεις εκτάσεις..., οι οποίοι αποτελούν την προστασίαν τού οικισμού τού χωριού και της καλλιεργουμένης περιοχής. Εάν αποφιλωθεί η προστατευτική βλάστησις και εκλείψει η προστασία των θάμνων, δεν είναι δυνατόν να παραμείνει απρόσβλητος ο ορεινός οικισμός. Είναι πεπρωμένον όλη αυτή η γη να παρασυρθεί από τους χειμάρρους και ή να μεταβληθεί εις αμμοχάλικο ή να παρασυρθεί εις τη θάλασσαν. Αι δασικαί εκτάσεις αποτελούν την ουσιαστικήν προστασίαν των περιοχών αυτών» (από τα πρακτικά της συζήτησης που διεξείχθη στην ελληνική Βουλή την 26^η-4-1975, με θέμα την προστασία των δασών -έντονη ήταν τότε η απαίτηση για ελαστική προστασία των θαμνωδών εκτάσεων της χώρας, προκειμένου ν' αξιοποιηθούν).

⁴ *Φυτοκοινωνία klimax* υπάρχει, όταν κάτω από την επίδραση του κλίματος (που λόγω της αργής μεταβολής του θεωρείται σταθερός παράγοντας), η εξέλιξη της βλάστησης και του εδάφους (διαδοχή) τείνει σε μια κατάσταση ισορροπίας.

⁵ Τα *μεσογειακά οικοσυστήματα* υπάρχουν στα μέρη της γης όπου παρατηρείται ο μεσογειακός τύπος κλίματος, ο οποίος, σ' ότι αφορά στην Ελλάδα, πρακτικά προσδιορίζεται έως εκεί όπου εξαπλώνεται η αγριελιά. Καταλαμβάνουν το 1% της επιφάνειας του πλανήτη και βρίσκονται μεταξύ 32^{ου} και 40^{ου} παραλλήλου και στα δύο ημισφαίρια της γης. Οι περιοχές όπου απαντώνται είναι η λεκάνη της Μεσογείου, η Νότια Καλιφόρνια, το βόρειο τμήμα των ακτών της Χιλής, η περιοχή γύρω από το ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας και ένα τμήμα των νότιων και νοτιοδυτικών ακτών της Αυστραλίας. Σε όλα τα μεσογειακού τύπου οικοσυστήματα, η μακροχρόνια επίδραση παρόμοιων κλιματικών παραγόντων πάνω στους φυτικούς οργανισμούς, σε συνδυασμό με την έντονη και διαρκή ανθρώπινη δραστηριότητα σε αυτά, έχει διαμορφώσει φυσιολογικά όμοιους τύπους βλάστησης, με μια διαδικασία που ονομάζεται *συγκλίνουσα εξέλιξη*. Έτσι εξηγείται γιατί σε χώρες τόσο μακρινές, παρατηρείται ίδια μορφή βλάστησης.

⁶ Ο χαρακτηρισμός «Αρχιπέλαγος» έχει επικρατήσει να σημαίνει μόνο το Αιγαίο πέλαγος, και, υπό αυτή την έννοια χρησιμοποιείται εν προκειμένω, διότι ήταν το πρώτο σε τάξη ελληνικό πέλαγος και χαρτογραφήθηκε από τους Ενετούς έτσι. Όμως, ο όρος «Αρχιπέλαγος» αφορά στις συστάδες νησιών και βράχων που αποτελούν ενότητα και ανάμεσά τους υπάρχει θάλασσα· συνεπώς σημαίνει κάθε τέτοια περιοχή.

⁷ Τέτοιες ενέργειες θα πρέπει να γίνονται με φειδώ κι αφού κριθεί επιστημονικά ότι είναι δυνατές, λόγω των ακραίων κλιματοεδαφικών συνθηκών και των ευαίσθητων ισορροπιών που υπάρχουν στο φρυγανικό σύστημα.

⁸ Ας μην παραβλέπουμε το γεγονός ότι σημαντική και, σε πολλές περιπτώσεις, εξαιρετικά σπάνια πανίδα απαντάται σε φρυγανικές εκτάσεις. Αρκεί ν' αναφερθεί η περίπτωση της προστατευόμενης διεθνώς, λόγω της μοναδικότητάς της, *οχιάς της Μήλου*, η οποία διαβίει στις φρυγανικές εκτάσεις του ομώνυμου νησιού και τελεί υπό εξαφάνιση γιατί ο Έλληνας καταστρέφει, περιορίζει κι υποβαθμίζει τον βιότοπό της (υπάρχει σχετική καταδίκη της χώρας μας από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για το λόγο αυτό).

⁹ Μιας και αναφερόμαστε στην ερημοποίηση, παραθέτουμε τον ορισμό της, όπως προκύπτει από τη Σύμβαση για την καταπολέμηση της ερημοποίησης των Ηνωμένων Εθνών (UNCCD): *ερημοποίηση είναι η υποβάθμιση του εδάφους, του τοπίου και του βιοπαραγωγικού συστήματος της γης σε ξηρές, ημι-ξηρες και ύφυγες περιοχές, ως αποτέλεσμα διαφορετικών παραγόντων, όπως η αλλαγή του κλίματος και οι ανθρώπινες δραστηριότητες*.

¹⁰ Είναι χαρακτηριστικό ότι τα φρύγανα, στα μέρη όπου κυριαρχούν, αποτελούν το θύμα κάθε αναπτυσσόμενης προσπάθειας, ενώ η προσφορά τους ως βοσκότοπος, θεωρείται τις περισσότερες φορές δεδομένη -εξ' ου και τα πολλά μικρά ακατοίχτητα ελληνικά νησιά, που στο σύνολό τους αποτελούν βοσκότοπους, αφού έχουν μισθωθεί για το σκοπό αυτόν.

¹¹ Η αναβάθμιση φρυγανικών οικοσυστημάτων, με τη λογική ότι προήλθαν από την υποβάθμιση άλλων φυτοκοινωνιών -οπότε επιχειρείται η επαναφορά τους ή η αναγωγή τού συστήματος στην προτέρα του κατάσταση-, θα πρέπει να μελετάται για τις περιπτώσεις που κάτι τέτοιο κρίνεται ως δυνατό κι εφόσον εκτιμηθεί ότι δε θα επέλθουν ανατροπές. Και τούτο διότι, η αναβάθμιση που θ' επιχειρηθεί, μπορεί να μην απέχει πολύ από την κατάρρευση του συστήματος, όταν ανατραπούν ισορροπίες που η φύση δημιούργησε, στην προσπάθειά της να σταθεί μετά τη διαταραχή. Επιπλέον, από τις παρεμβάσεις αυτές, δε θα πρέπει να θιγεί το τοπίο της περιοχής, όταν βασικό του στοιχείο και χαρακτηριστικό γνώρισμα στην αισθητική του χώρου, αποτελούν τα φρύγανα.

¹² Η δόμηση για παράδειγμα της Μυκόνου -όλο το νησί ένας οικισμός!- είναι παράγωγο τούτου του γεγονότος, καθότι, κάποιος που θα εμφανίσει τίτλο σε φρυγανική έκταση του νησιού, θα μπορέσει να εκδόσει άδεια δόμησης!..

¹³ Σημείωνε σε άρθρο του ο διαπρεπής δασολόγος Γ. Μηλίτσης το έτος 1935: «...τα φρύγανα δεν είναι βεβαίως δάση, δηλ. δάση ως η ελάτη, πεύκη κ.λπ., κατ' ουσίαν όμως είναι δάση διότι πληρούν πάντας τους όρους του δάσους (κύρια, της προστασίας του εδάφους), με την διαφοράν ότι τους πληρούν εις διαφόρων κατώτερον βαθμόν...» (Μηλίτσης Γ., «Η πραγματικότητα εις τα δασικά ζητήματα», περιοδ. «Δασική ζωή», τεύχη 35-36, Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1935).

¹⁴ Προσπάθεια προστασίας των φρυγανικών συστημάτων, βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου που αφορά τα δάση, επιχειρήθηκε από υπηρεσιακούς παράγοντες της Ειδικής Γραμματείας Δασών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (στην προσπάθεια αυτή είχα την τιμή να συμμετάσχω) το 2010, με συνεχή έγγραφα και προτάσεις προς την πολιτική ηγεσία του υπουργείου, που όμως δεν καρποφόρησε, ακριβώς γιατί -όπως τελικά φάνηκε- τα φρύγανα δεν υπολογίζονται ως ικανά να συγκροτήσουν φύση! Αποκλείστηκε έτσι κάθε σκέψη προστασίας τους στα πλαίσια της δασικής νομοθεσίας -της μόνης ικανής να τα προστατεύσει ως φυσικά συστήματα.

¹⁵ Ο κίνδυνος εξαφάνισης φρυγανικών φυτών που εξυπηρετούν τη μελισσοκομία, είχε γίνει αντιληπτός από τα προπολεμικά χρόνια. Έτσι, με το Βασιλικό Διάταγμα της 30^{ης}-6-1938, είχε απαγορευτεί μερικώς η κοπή και εκρίζωση μελισσοτροφικών φρυγάνων. Όμως, παρόλα ταύτα, το πρόβλημα μεγάλωνε, λόγω της κακής διαχείρισης των εδαφών, γι' αυτό κι απαιτήθηκε το έτος 1974 να υπάρξει από το Υπουργείο Γεωργίας εγκύκλιος διαταγή (η αριθ. 314/30-3-1974), που επισήμαινε το πρόβλημα. Έλεγε χαρακτηριστικά: «Περιήλθεν εις γνώσιν ημών ότι εις τινάς περιοχάς, διάφορα άτομα περιέρχονται την ύπαιθρον, προβαίνοντα εις αλόγιστον κοπήν και εκρίζωσιν των μελισσοτροφικών φυτών και δη των εις τα γένη θύμος και θύμβρα υπαγομένων τοιούτων, προκαλούντα ούτω αφ' ενός μεν την απογύμνωσιν του εδάφους και την συνεπεία τούτου διάβρωσιν αυτού, αφ' ετέρου δε άμεσον πλήγμα διά το μέλλον της μελισσοκομίας...»

ΠΗΓΕΣ

- Acot P., «L' histoire d' ecologie», PUF, 1989.
- Αθανασιάδης Ν., «Δασική Φυτοκοινωνιολογία», εκδ. Ζήτη, Θεσσαλονίκη 1982.
- Αλεξόπουλος Κ., «Τήνος. Το μικρό οδοιπορικό», εκδόσεις Ερίνη, Αθήνα 1993.
- Allen D., «Mediterranean Ecogeography», Pearson Education LTD, Essex, UK 2001.
- Attenborough D., «The First Eden: The Mediterranean World and Man», London 1987.
- Βώκου Δ., Παντής Γ., Σγαρδέλης Στ., «Οικολογία: Η αναγκαιότητα της σύνθεσης, η γοητεία των σχέσεων», εκδ. Εγνατία, Θεσσαλονίκη αχρονολόγητο.
- Γιάνναρου Λ., «Η οικιστική πίεση απειλεί τις Κυκλάδες», ρεπορτάζ, εφημ. «Η Καθημερινή», φύλλο 16^{ης}-7-2006.
- Γιάσογλου Ν., «Υποβάθμιση του εδάφους-Ερημοποίηση», εισήγηση στη συνάντηση εργασίας του ΕΚΠΙΑ με θέμα «Βιώσιμη Ελλάδα & το Μεσογειακό Σχέδιο Δράσης», Αθήνα 2001.
- Γιάσογλου Ν., «Φυσικοί πόροι και ερημοποίηση», περιοδ. «Πεμπτουσία», τευχ. 8^ο, Απρίλιος - Μάιος 2002.
- Γλέζος Μ., «Η συνείδηση της πετράιας γης. Κυκλαδογραφίες», εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 1997.
- Deschamps G., «Η Ελλάδα σήμερα», μετάφραση: Α. Δαούτη, πρόλογος - σχόλια: Α. Νικολοπούλου, εκδ. Τροχαλία, Αθήνα 1992.
- Ελληνική Επιτροπή για την Καταπολέμηση της Απερήμωσης, «Ελληνικό προσχέδιο Δράσης κατά της Απερήμωσης», Αθήνα 2000.
- Emberlin J. C., «Εισαγωγή στην οικολογία», εκδ. Τυπωθήτω, Αθήνα 1996.
- Ενεπεκίδης Π., «Αθηναϊκά, Αττικοβωιωτικά, Δωδεκανησιακά (1815-1980)», εκδ. Ωκεανίδα, Αθήνα 1991.
- Ενεπεκίδης Π., «Γράμματα προς τη Βιέννη (1824-1843). Από την αλληλογραφία του πρώτου Αυστριακού πρεσβευτή στην Αθήνα Άντον Πρόκες φον Όστεν», εκδ. Ωκεανίδα, Αθήνα 2007.
- Ζερλέντης Κ., «Τα φυτά του Λυκαβηττού», δακτυλογραφημένες σημειώσεις, Αθήνα 1959.
- Ζιάκα Γ., «Πόση "ανάπτυξη" μπορούν ακόμη να αντέξουν τα νησιά μας; Η έννοια της "φέρουσας ικανότητας"», περιοδικό - ένθετο «Δαίμων της οικολογίας» της εφημερίδας «Αυγή», τεύχος 59^ο, Απρίλιος 2006.
- Gildemeister H., «Κήποι στο φως της Μεσογείου», μετάφραση: Αλεξάνδρα Φιάδα, εκδ. Ποταμός, Αθήνα 2004.
- Καραντώνης Αντρ., «Ελληνικοί χώροι», Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», Αθήνα 1979.
- Καταγός Κ., «Φυτά των Κυκλάδων. Οι Κυκλάδες που αγνοούμε, η Σύρος που δε βλέπουμε...», ιδιωτική έκδοση, Σύρος 2007.
- Κιγάλλας Ι., «Γεωγραφική και οικονομική απογραφή του νομού Κυκλάδων», περιοδ. «Αποθήκη των ωφέλιμων και τερπνών γνώσεων», τεύχη 9, 10, 11 & 14, Μάρτιος, Απρίλιος, Μάιος & Αύγουστος του 1848.
- Knight C. B., «Basic Concepts of Ecology», Mc Millan Co, New York 1965.
- Κωνσταντινίδης Κ., «Σαλαμίς», περιοδ. «Νέα Ζωή», αριθ. 1^ο, Αλεξάνδρεια Αιγύπτου Σεπτέμβριος 1904.
- Μάργαρης Ν., «Οδοιπορικό στο ελληνικό περιβάλλον. Οικολογικά ταξίδια και ιστορίες στην Ελλάδα του 21^{ου} αιώνα», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, γ' έκδοση, Αθήνα 2001.
- Μίλλερ Χ., «Πρώτες εντυπώσεις από την Ελλάδα», εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1985.

- Μηλίτσης Γ., «Η πραγματικότητα εις τα δασικά ζητήματα», περιοδ. «Δασική ζωή», τεύχη 35-36, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1935.
- Μπιγύ Αντρ., «Αθήνα», από το συλλογικό τόμο «Σελίδες για την Ελλάδα του 20^{ου} αιώνα. Κείμενα Γάλλων ταξιδιωτών», επιμέλεια: Π. Μουλλάς - Βάσω Μέντζου, β' έκδοση, εκδ. Ολκός, Αθήνα 1995.
- Μπρούσαλης Π., «Η φύση γύρω μας», έκδοση Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας της Φύσεως, Αθήνα 1987.
- Νάσσης Αν., «Λιβαδικοί θάμνοι της Μεσογείου», πρακτικά 4^{ης} συνόδου του υποδικτύου του FAO για τους μεσογειακούς βοσκότοπους, Θεσσαλονίκη 1981.
- Νερβάλ Ζ. (Gerard de Nerval), «Ταξίδι στην Ανατολή (Voyage en Orient)», εισαγωγή - μετάφραση: Παλίνα Περάνη, εκδ. Στοχαστής, Αθήνα 2000.
- Ντάφης Σπ., «Δασική Οικολογία», εκδ. Γιαχούδη - Γιαπούλη, Θεσσαλονίκη 1986.
- Παναγιωτόπουλος Ι. Μ., «Μορφές της ελληνικής γης», έκδοση Γραφείου Πνευματικών Υπηρεσιών, Αθήνα 1937.
- Παναγιωτόπουλος Ι. Μ., «Θέσεις και αντιθέσεις του ελληνικού τοπίου», έκδοση Ελληνικής Περιηγητικής Λέσχης, Αθήνα 1953.
- Παναγιωτόπουλος Ι. Μ., «Ελληνικοί ορίζοντες», εκδ. Ίκαρος, β' έκδοση, Αθήνα 1959.
- Παπαναστάσης Β., Νοϊτσάκης Β., «Λιβαδική οικολογία», εκδ. Γιαχούδη-Γιαπούλη, Θεσσαλονίκη 1992.
- Παπαντωνίου Ζ., «Άγιον Όρος», από το συλλογικό τόμο «Ταξιδιωτικά», εκδοτικός οίκος Ιωάννου Ν. Ζαχαρόπουλου, Αθήνα 1955.
- Polunin O., «Flowers of Greece and the Balkans, a Fieldguide», Oxford Univ. Press, Oxford, New York, Melbourne 1980.
- Proust A., «Χειμερινή διατριβή εν Αθήναις», περιοδ. «Χρυσάλλις», φυλλάδιον 1^ο, 1^η Ιανουαρίου 1863.
- Rackham Ol., Moody J., «Η δημιουργία του κρητικού τοπίου», τίτλος πρωτοτύπου: The Making of the Cretan Landscape, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2004.
- Schama S., «Landscape and Memory», Penguin, London 1996.
- Σταματιάδης Επ., «Πέντε ημέραι εις Πάτμον», περιοδ. «Εδέμ», φυλλάδιον IB, 1^η Αυγούστου 1862.
- Στάμου Ν., «Θέσεις και απόψεις σε διατάξεις του σχεδίου νόμου: "Προστασία Δασικών Οικοσυστημάτων, Κατάρτιση Δασολογίου, Ρύθμιση Εμπραγμάτων Δικαιωμάτων επί Δασών και Δασικών εν γένει Εκτάσεων και άλλες Διατάξεις"», Θεσσαλονίκη 2003.
- Τρίχας Απ., «Η "νησιώτικη" βιογεωγραφία των ελληνικών βουνών», από το συλλογικό έργο «Ορεινός χώρος και δάση», επιμέλεια: Ηλίας Ευθυμιόπουλος & Μιχάλης Μοδινός, Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών (ΔΙΠΕ), εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2007.
- Τρούμπης Α., «Λογία Οικολογία», εκδ. Τυποθήτω, Αθήνα 1999.
- Tucker G. M. and J. Dixon, (1997) Agricultural and grassland habitats. Pq 267-325. In Tucker, G.M. and Evans, M.I. Eds. (1997) Habitats for Birds in Europe: A Conservation Strategy for the Wider Environment. Bird Life International, Cambridge (UK). (Bird Life Conservation Series No. 6).
- Van Dijk G., Biodiversity and multifunctionality in European agriculture: priorities, current initiatives and possible new directions. Paper presented at the ECNC seminar in Brussels in March 2001, Geneva, UNEP-ROE.
- Wilson E., «Biodiversity», National Academy Press, New York 1988.
- Wilson E., «Το μέλλον της ζωής», τίτλος πρωτοτύπου: The Future of Life, μετάφραση: Μιχάλης Μακρόπουλος, επιστημονική επιμέλεια: Σπύρος Σφενδουράκης, εκδ. Σύνασμα, Αθήνα 2002.
- Wright H. A. & A. W. Balley, «Fire ecology», John Wiley & sons, Inc. New York 1982.
- Χατζηλιάδης Αλ., «Ανάδειξη της τοπικής μεσογειακής χλωρίδας και του ελληνικού τοπίου», πρακτικά επιστημονικής ημερίδας του ΓΕΩΤΕΕ με θέμα «Ανθρώπινες πόλεις και οικισμοί - Το φυσικό περιβάλλον», Θεσσαλονίκη 27-11-1999.

επιστροφή

Προτεινόμενα

Προτεινόμενο ταινιάκι

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΛΕΛΟΒΑ

ΠΡΩΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΡΤ 2010

Λελόβας Λουκάς LookArt 2ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΡΕΒΕΖΑ

<http://www.youtube.com/watch?v=Za3VmufijXY>

ΕΝΑ ΠΟΛΥ ΜΕΓΑΛΟ ΜΠΡΑΒΟ ...

[επιστροφή](#)

Προτεινόμενος ηλεκτρονικός χάρτης

Δείτε το παγκόσμιο δημόσιο χρέος, και το δημόσιο χρέος ανά χώρα όπως δεν το έχετε ξαναδεί <http://buttonwood.economist.com/content/gdc>

[επιστροφή](#)

Προτεινόμενος διαδραστικός χάρτης:

- [Δείτε τη θέση των πλοίων ζωντανά σε όλη την Ελλάδα αλλά και στον παγκόσμιο χάρτη](http://syros-observer.aegean.gr/ais/) <http://syros-observer.aegean.gr/ais/>

[επιστροφή](#)

Προτεινόμενη ιστοσελίδα

Σε συνδυασμό με το BBC, το Open University δημιούργησε μια interactive παρουσίαση με τίτλο «Tree of Life». Μπορείτε να δείτε την εξέλιξη της ζωής από τη δημιουργία της μέχρι τις σημερινές μορφές ζωής του πλανήτη. Κάνοντας κλικ σε κάθε είδος μπορείτε να δείτε περισσότερες λεπτομέρειες, καθώς και link για περισσότερες πληροφορίες από το Open University. Θα το βρείτε εδώ: [The Tree of Life](http://www.stupidity.gr/3098/blog/life_earth/) από το http://www.stupidity.gr/3098/blog/life_earth/

[επιστροφή](#)

Προτεινόμενη Έκθεση: Για την Τοπική Ευημερία και την Ποιότητα Ζωής (στα Αγγλικά)

Μια Έκθεση του New Economics Foundation για λογαριασμό των Βρετανικών Local Government Improvement and Development και National Mental Health Development Unit. TK

The role of local government in promoting well-being

This report speaks to the heart of what local government is about: supporting a better life for people and helping to build resilient communities, now and over the longer term.

This report presents the findings of a project commissioned Local Government Improvement and Development and the National Mental Health Development Unit.

It aims to dispel a common misconception – that well-being is first and foremost a health issue to be dealt with by health professionals. We know that the factors underpinning well-being are largely social, not medical, in nature. So why do we rely on health practitioners alone to provide the solutions? Several of the most important levers for improving well-being – for example planning, transport, education, leisure, and housing – are instruments of local government.

This means that councils and the local partnerships they form have real power to affect change in the well-being of our communities. The report also addresses the question of how local government can begin to act on well-being at the population level and make the vision of ‘well-being for all’ a reality.

It provides case studies of best practice from around the country, and shows how the aim of well-being fits with the Government's Big Society vision.

Find out more at <http://www.idea.gov.uk/wellbeing>.

Wellbeing and the role of local government

Promoting wellbeing is at the heart of what local government is about: supporting a better life for its citizens and helping to build resilient communities, now and over the longer term. There is very little within the core functions of local government that does not have the potential to contribute to improving wellbeing whether that be through improving employment and the economy, planning and maintaining the physical environment, improving access to green spaces, supporting parenting and early child development, providing opportunities for physical activity and so on.

The pages in this section include our thought provoking report 'the role of local government in promoting wellbeing' and highlights good practice in local government through the local wellbeing project, expert opinion pieces and other case study examples. This section also provides links to programmes and projects in the field of wellbeing policy and practice and to partner organisations.
[The role of local government in promoting wellbeing](#)

The role of local government in promoting wellbeing

Jointly commissioned by Local Government (LG) Improvement and Development (formerly the IDeA) and the National Mental Health Development Unit and written by nef (the new economics foundation), this report examines how local government can support a better life for its citizens to help build resilient communities, both now and in the long term.

[Local government's role in promoting wellbeing](#)

The role of local government in promoting wellbeing – additional expert contributions

This report is supported by a collection of online material that offers a number of expert contributions to the arguments found within the main publication – see Section 3.3 for a list of topic areas. You can find links to these contributions throughout the report or access them directly below:

[Reflections on 21st century wellbeing](#) – Marcia Brophy, Wellbeing and Resilience Programme Leader, The Young Foundation

[The origins of local government and public health](#) – Dr John Ashton, Joint Director of Public Health for NHS Cumbria

[Mental health, inequalities and the role of local government](#) – Dr Lynne Friedli

[How local government can promote wellbeing through physical activity](#) – Dr Andrew McCulloch, CEO, Mental Health Foundation

[Mental Wellbeing Impact Assessment: a way for people to contribute to decision making](#) – Anthea Cooke and Lynn Snowden, Directors of Inukshuk Consultancy.

[Mental health promotion in the current economic climate](#) – Michael Parsonage, ex-Treasury economist and Senior Policy Adviser, Sainsbury Centre for Mental Health

[A focus on wellbeing in Manchester](#) – Sir Richard Leese, Leader of Manchester City Council

To see all specialist contributions in full go to: [Expert contributions](#)

[επιστροφή](#)

Ειδήσεις από τη γειτονιά μας

Εκχώρηση δημοσίου πλούτου από την κυβέρνηση – Μεγάλος κίνδυνος για τα νησιά μας

29/12/2010

Σήμερα, μια ημέρα μετά την ιστορική για την τοπική αυτοδιοίκηση ημέρα ορκωμοσίας του πρώτου αιρετού περιφερειακού συμβουλίου στο Βόρειο Αιγαίο, και ο Οικολογικός Άνεμος εκφράζει την έντονη ανησυχία του για τα σχέδια της κυβέρνησης να εκχωρήσει σε ιδιώτες πλήθος από φορείς δημοσίου συμφέροντος όπως ΔΕΚΟ και φορείς του Δημοσίου μέχρι το τέλος του 2011. Όπως σημείωσε και ο Ηλίας Γιαννίρης στη χθεσινή τοποθέτηση του στην ορκωμοσία του νέου περιφερειακού συμβουλίου, σύμφωνα με δημοσιεύματα εφημερίδων χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της *Εγνατίας Οδού Α.Ε.*, που σύμφωνα με τον προϋπολογισμό δρομολογείται να **παραχωρηθεί σε ιδιώτες το 4ο τρίμηνο του 2011** (σημειώνεται ότι εξαιρούνταν του νόμου ΔΕΚΟ

διότι διαχειριζόταν κοινοτικά κονδύλια)... Εάν εκχωρηθεί, για 15-25 χρόνια, τα έσοδα θα καταλήγουν στις τσέπες μεγαλοεργολάβων.

Ωστε λοιπόν, ιδιώτες θα πάρουν την Εταιρεία μέσα στο 2011, και μαζί ως προίκα και τη διαχείριση και παρακολούθηση έργων και κοινοτικών κονδυλίων στο Βόρειο Αιγαίο. Η νέα εταιρία αναμένεται να δράσει ως πολιορκητικός κριός για τη μεταβίβαση σε ιδιώτες των δημόσιων έργων και στο Βόρειο Αιγαίο, όπως έκανε και με την Εγνατία Οδό των 6 δις. Και φυσικά με περικοπές απολαβών και επιδομάτων και απολύσεις των εργαζομένων της. Έτσι οι ιδιώτες θα έχουν στο χέρι όχι μόνο τα διόδια της Εγνατίας αλλά και το αντικείμενό της στο Βόρειο Αιγαίο. Πολύ σημαντική για τα νησιά μας είναι επίσης η **επικείμενη παραχώρηση των λιμενικών ταμείων** σε ιδιώτες. Για αυτούς τα λιμάνια μας είναι δημόσια γη για πούλημα. Τι θα ακολουθήσει; Οι ιδιώτες θα μπορούν να πάρουν βιολογικούς καθαρισμούς, να αναλάβουν τη διαχείριση στερεών αποβλήτων, λιμνοδεξαμενές, φράγματα, γεωθερμία, διαχείριση νερών, το ενεργειακό υβριδικό έργο της Ικάριας ή της Ερεσσού. Θα προωθήσουν νέα μεγάλα και αχρειαστα έργα, όπως το συζητούμενο νέο λιμάνι της Χίου. Θα έχουν στο χέρι βουνά και παραλίες, πρακτικά όλη τη δημόσια γη και τον δημόσιο πλούτο. Θα προσπαθήσουν να περάσουν παντού τις συμβάσεις παραχώρησης και τις ΣΔΙΤ, στην υγεία, στην παιδεία κλπ.

Είναι σημαντικό να αντιδράσουμε σε αυτά τα σχέδια και να αντισταθούμε στην παραχώρηση δημόσιας περιουσίας. Ο περιφερειακός σύμβουλος Βορείου Αιγαίου με τον Οικολογικό Άνεμο, Ηλίας Γιαννίρης έκανε την παρακάτω δήλωση: «Ένα αίτημα πρέπει να έχουν οι κάτοικοι και η Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου: Μόλις στηθεί στα πόδια της η Περιφέρεια, να εργαστεί ώστε να φύγει από το Βόρειο Αιγαίο η Εγνατία ΑΕ. Να χτίσει η ίδια η Περιφέρεια σωστές υπηρεσίες ώστε να διαχειριστεί μόνη της, και με γνώμονα το ευαίσθητο πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον, τις τύχες της»

Δημοσιεύτηκε στο

<http://oikoanemos.wordpress.com/2010/12/29/%CE%B5%CE%BA%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%B1%CF%82-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B7%CE%BD/>

[επιστροφή](#)

Αρχαιολογικές ανασκαφές στην πόλη της Νύσας-Της φερόμενης ως πατρίδας του Διονύσου, πριν έρθει στην Ικάρια και μετά περάσει στη Νάξο και στην Αττική

Turkey's excavations at ancient Greek city of Nysa begun |---> Archaeologists began this year's excavations at the ancient Greek city of Nysa, in western Turkey. Archaeologists began this year's excavations at the ancient Greek city of Nysa, in western Turkey, where they hope to find new artifacts around theatre, agora and gymnasium.

Professor Vedat Idil, head of the excavation team from Turkey's Ankara University, said the team - - comprised of Turkish, Canadian and American architects, archaeologists and historians -- planned to work until October this year.

Nysa is located in Sultanhisar district of Aydin province -- 50 kilometers east of the Ionian city of Ephesus.

There are important ruins on the site from the Hellenistic period, the Roman period and the Byzantine era.

Much of the open air Greek theatre and its walled entrances are still intact. The library currently has three walls.

There are remnants of a gymnasium, a Roman bath and a bouleuterion. The 100-meter long Nysa Bridge, a tunnel-like substruction, was the second largest of its kind in antiquity.

http://www.worldbulletin.net/news_detail.php?id=62692

Το βρήκαμε στο

<http://www.facebook.com/album.php?fbid=110048312368575&id=100386356668104&aid=5454>

Ανασκαφές στην Ικαρία του Περσικού Κόλπου από την αρχαιολόγο Αγγελική Κοτταρίδη

Η «Ικαρος νήσος», όπως ήταν το αρχαίο όνομα της νήσου Φαϊλάκα του Περσικού Κόλπου έχει συνδεθεί με την Ικαρία του Αιγαίου. Αρκετοί ισχυρίζονται ότι πρέπει να ήταν αποικία των αρχαίων Ικαρίων. Το θέμα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς αποικίες των Ικαρίων έχουν αναφερθεί στο Μαραθώνα, στη Νέα Μάκρη, στη Λαυρεωτική, στο Διόνυσο (Πεντέλη), στη Μασαλία. ΗΓ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΤΤΑΡΙΔΗ -

Ανασκαφές στη Φαϊλάκα των Μακεδόνων. Μια ελληνίδα αρχαιολόγος στο Κουβέιτ. Αναζητώντας τα ίχνη του Μεγαλέξανδρου η δρ Αγγελική Κοτταρίδη γράφει για την εμπειρία της ως επικεφαλής ελληνικής αρχαιολογικής αποστολής σε ένα μικρό νησί του Περσικού Κόλπου, τη Φαϊλάκα, με το αρχαίο ελληνικό όνομα Ικαρος, όπου διενεργεί ανασκαφές σε έναν ναό της Ελληνιστικής εποχής αφιερωμένο στην Αρτεμη και σε ένα οχυρό.

«Πριν από το 2007 ο Περσικός Κόλπος ήταν για μένα ο δύσκολος περίπλους του Νέαρχου, ο Σεβάχ ο Θαλασσινός, πετρέλαια, ένας πόλεμος σε τηλεοπτική αναμετάδοση... γεωπολιτικές ισορροπίες στην κόψη του ξυραφιού... Ωσπου ξαφνικά μπήκε στη ζωή μου η Φαϊλάκα, ένα μικρό νησί του Κουβέιτ. Ανάμεσα στο Ιράν, στο Ιράκ και στη Σαουδική Αραβία, μπροστά στις εκβολές του Τίγρη και του Ευφράτη αυτό το νησάκι ελέγχει τη θαλασσινή πύλη της Μεσοποταμίας, τον δρόμο που τώρα οδηγεί στη Βασόρα και στη Βαγδάτη, και άλλοτε έφτανε στη Βαβυλώνα. Είναι ένα ιδανικό παρατηρητήριο, που κρύβει ακόμη στην άμμο του τον απόηχο των γεγονότων που σημάδεψαν αυτή τη μήτρα του πολιτισμού ανάμεσα στους αιώνες.

Το ταξίδι ξεκινάει από τη μαρίνα του Κουβέιτ, που είναι γεμάτη με πολυτελή γιοτ. Το δικό μας ταχύπλοο πλησιάζει στο νησί κλυδωνιζόμενο άγρια- τα ισχυρά ρεύματα και οι δυνατοί άνεμοι είναι πολύ συχνό φαινόμενο στον Κόλπο- και τότε αντικρίζουμε ανάμεσα από τα κύματα να αναδύεται μια χαμηλή ασπρουδερή γραμμή στεριάς. Ένα σχεδόν επίπεδο νησί το υψηλότερο σημείο του οποίου δεν ξεπερνά τα οκτώ μέτρα.

Πίσω από το λιμανάκι μάς περιμένει η πρώτη έκπληξη: το Αλ Ζορ, μια πόλη-φάντασμα. Στη δεκαετία του 1980 ήταν εδώ ένας τόπος διακοπών, πλούσια σπίτια και επαύλεις, ευρύχωροι δρόμοι, τζαμιά και ένα μικρό μουσείο με σήμα κατατεθέν το ιωνικό κιονόκρανο... Το 1991 όμως πέρασε από τη Φαϊλάκα ο πόλεμος του Κόλπου... Τα κτίρια στέκονται ακόμη, αλλά είναι άδεια και γαζωμένα από τα πολυβόλα, η άμμος γέμισε βλήματα, χρειάστηκαν θωρακισμένα να καθαρίσουν τις νάρκες. Δύο- τρία τανκς που σκουριάζουν στον ήλιο είναι το μνημείο του πολέμου.

Η κυβέρνηση αποζημίωσε τους κατοίκους, το νησάκι σχεδόν εγκαταλείφθηκε. Τα μεγαλεπήβολα σχέδια τουριστικής ανάπτυξης μετατέθηκαν σε πιο ευοίωνους καιρούς και το μοναδικό ξενοδοχείο- μικρά σπιτάκια σε παραδοσιακό ύφος- ανοίγει μόνο για το «week end». Από τον Οκτώβριο ως τον Απρίλιο μόνιμοι κάτοικοι του νησιού είναι τα μέλη των αρχαιολογικών αποστολών και οι εργάτες, κυρίως Αιγύπτιοι, που δουλεύουν στις ανασκαφές και στην επιδιόρθωση των τζαμιών.

Στην εποχή του Χαλκού (τη 2η χιλιετία π.Χ.) στον Κόλπο άκμαζε το βασίλειο του Ντιλμούν, που για τους Βαβυλωνίους ήταν η μαγική χώρα πέρα από το νερό, από όπου έρχονταν πολύτιμα ξύλα και μπαχαρικά, μαργαριτάρια και αρώματα. Στο Τελ Σάιντ, δίπλα στη θάλασσα, κάτω από το παλιό αρχοντικό, όπου στις αρχές του 20ού αιώνα έρχονταν να παραθερίσουν οι γυναίκες του σείχη, βρέθηκαν τα θεμέλια ενός ναού Ντιλμούν και λίγο πιο πέρα, όχι μακριά από το οχυρό μας, ένα αρχαίο παλάτι.

Το παλάτι και ο ναός δεν υπήρχαν το 325 π.Χ. όταν ο Νέαρχος, ο ναύαρχος του Μεγαλέξανδρου,

επιστρέφοντας από την Ινδία είδε εδώ πυκνό δάσος με κάθε λογής δέντρα, ελάφια και αγριοκάτσικα που οι κυνηγοί δεν επιτρεπόταν να τα αγγίζουν παρά μόνο για τις θυσίες της θεάς τους. Το νησάκι Αγκαρούν όπως ονομαζόταν τότε η Φαϊλάκα, ήταν τότε ένας παράδεισος της Μεγάλης θεάς που οι Έλληνες είπαν Αρτεμη και οι Βαβυλώνιοι Ιστάρ. Η γυμνή Ιστάρ, θεά του έρωτα και του θανάτου, μας «φανερώθηκε» κατά την ανασκαφή δύο φορές μέσα από τα πήλινα ειδώλια, που οι κάτοικοι του οχυρού φυλούσαν στα σπίτια τους για να έχουν την ευλογία της.

Η παράδοση της καμήλας

Τώρα, όπου και να γυρίσω το βλέμμα μου, πέρα από τον οικισμό-φάντασμα απλώνεται παντού η έρημος. Δεν λείπουν μάλιστα και οι καμήλες, ένα ολόκληρο κοπάδι, ιδιοκτησία του εμίρη, που απολαμβάνουν τις ημέρες τους τεμπελιάζοντας. Ζωντανό μνημείο της αραβικής παράδοσης. Δίπλα στο οχυρό της Ελληνιστικής εποχής μερικά δεντράκια, κατάλοιπα μιας προσπάθειας αναβίωσης του αρχαίου παραδείσου, αγωνίζονται κόντρα στην άμμο, την αρμύρα, στον άνεμο, στον ανελέητο ήλιο. Και όταν έρχεται το χαμσίνι, η αμμοθύελλα από την έρημο της Αραβίας, ο τόπος σκοτεινιάζει. Τα πράγματα χάνουν το περίγραμμά τους, η άμμος είναι παντού, δυσκολεύεται να ανασάνεις και καταλαβαίνεις την ευλογία του ρούχου που σκεπάζει κεφάλι και σώμα... Και όμως η Φαϊλάκα είναι ο μόνος τόπος στο Κου βέιτ που έχει γλυκό νερό. Μάλιστα ως το 1960 που ήρθε το πετρέλαιο και άλλαξαν όλα, ήταν το μποστάνι του φτωχού, τότε, εμιράτου. Στους κίονες του Ελληνιστικού ναού οι περσικές βάσεις παντρεύονται με τα ιωνικά κιονόκρανα, ανακαλώντας τους γάμους των Μακεδόνων με τις Περσίδες στα Σούσα, και όταν την ώρα της Εζάν (της μουσουλμανικής προσευχής) ο αιγύπτιος εργάτης, που δουλεύει μαζί μας, γονατίζει για να προσευχηθεί στις πλάκες του αρχαίου ναού, όλα τα σύνορα μοιάζει να καταλύονται...

Το οχυρό των Μακεδόνων

Ο Σέλευκος, ο πιο Μακεδόνας και συγχρόνως ο πιο κοσμοπολίτης από όλους τους διαδόχους, συμμαθητής και συμπολεμιστής του Αλέξανδρου, είναι αυτός που έχτισε με μέτρα μακεδονικά το ιερό οχυρό της Ικάρου, το οποίο επί αιώνες λειτούργησε ως «χαιρετισμός» στα καράβια που έρχονταν από την ανατολή. Σε αυτό το οχυρό, που οικοδομήθηκε με λόγο τη «χρυσή τομή», αποτυπώθηκαν η φύση και ο χαρακτήρας της εξουσίας του νέου ηγεμόνα, το μανιφέστο της πεφωτισμένης Αρχής που ονειρεύεται την ειρηνική συνύπαρξη των λαών.

Χαραγμένη στην πέτρα η επιστολή του Ανάξαρχου, ενός αξιωματούχου του βασιλείου των Σελευκιδών, προς στους οικιστές της Ικάρου, μιλάει με απροσδόκητη αμεσότητα για τη ζωή των Ελλήνων στο νησί: Κοινή εστία, κοινοτική πρόνοια, αγώνες γυμνικοί, κήποι και χωράφια, εμπόριο πέρα από τη θάλασσα... Στα χρόνια του Χριστού το οχυρό μας παύει να υπάρχει. Στη θέση του υψώνεται ένας πύργος. Στο Αλ Κουζούρ, στο κέντρο του νησιού, οι Νεστοριανοί (χριστιανική αίρεση του 4ου-5ου αιώνα μ.Χ.) χτίζουν μοναστήρι και ολόγυρά του ένα ανθηρό χωριό με πολλά σπίτια. Οι μουσουλμάνοι όμως προτιμούν τη θάλασσα. Ιδρύουν δύο μικρά οχυρά, το Αλ Καρανίγια στα ανατολικά και το Αλ Ζορ στα δυτικά, γύρω τους ψαροχώρια, ενώ στην ενδοχώρα απλώνεται τεράστιο το νεκροταφείο. Στα βόρεια το όνομα Αλ Χιντρ, όπως αποκαλείται ένας μουσουλμάνος άγιος, κάτι σαν τον δικό μας Αη Γιώργη, σμίγει τις παραδόσεις αφού για άλλους είναι η επιβίωση του αρχαίου θεού της γονιμότητας και για τους μυστικούς ο πρώτος Σούφι... Ηλιοβασίλεμα. Στα σκαλιά του βωμού αφουγκράζομαι τη θάλασσα, σκέφτομαι τον Σεβάχ... Δίπλα μου χαραγμένα στην πέτρα γράμματα ελληνικά, ξέμειναν και αυτά όπως και το όνομα Φαϊλάκα (παραφθορά του Φυλακή, Φυλακαί), φυλάκιο της μνήμης « όπου και να ταξιδέψει η Ελλάδα με πληγώνει».

Μια ελληνίδα βασίλισσα στον Περσικό Κόλπο

Στο τέλος του 2ου αιώνα π.Χ., όταν η αυτοκρατορία των Σελευκιδών καταρρέει, το βασιλικό ιερό της Ικάρου είναι ήδη ένας μικρός οχυρωμένος οικισμός. Έτσι κι εμείς μετράμε στο χώμα στρώματα καταστροφής και τη φωτιά που έκαψε και ξανάκαψε τα πλινθόκτιστα σπίτια. Ήταν εισβολή

εχθρών,πειρατική επιδρομή,η πίσσα που άναψε στα πιθάρια ή μήπως μια απρόσεχτη μαγείρισσα και ξαφνικά λαμπάδιασαν όλα; Αγνωστο.Τις τελευταίες ημέρες της ανασκαφής,όμως,τρελαινόμαστε κυριολεκτικά.Παντού ξεπροβάλλουν καμένα πανέρια! Και ανάμεσα στα πεσμένα πλιθιά και στα σπασμένα πιθάρια,το απολύτως απροσδόκητο: «Βαλσαμωμένα» ψάρια με τα λέπια τους!

Τον καιρό που καταστράφηκε αυτό το σπίτι (στα τέλη του 2ου ή αρχές του 1ου αιώνα π.Χ.) η Φαίλακα ανήκε στο κράτος των Χαρακηνών με πρωτεύουσα την Αλεξάνδρεια ή Αντιόχεια Χάραξ,μια περίφημη πόλη που δεν έχει εντοπισθεί ακόμη.Ο πέρσης βασιλιάς της είχε το όνομα Υσπασύνης,ενώ γυναίκα του- και μετά τον θάνατό του, ηγεμόνας πλάι στον ανήλικο γιο της ήταν η Θαλασσία, μια ελληνίδα βασίλισσα στον Περσικό Κόλπο!

Ζει ο Μέγας Αλέξανδρος;

Ο Αλέξανδρος δεν πάτησε ποτέ στο νησί,του έδωσε όμως ο ίδιος το όνομα που έγινε γνωστό στην ελληνιστική οικουμένη: Ικαρος,τόπος ιερός της ταυροβόλου Αρτέμιδος και του Απόλλωνα...Το πρόσωπο του νεαρού κοσμοκράτορα αναδύθηκε από την άμμο αστράφτοντας στο ασήμι των νομισμάτων.Ηρθε με τους πρώτους έλληνες οικιστές στο παλιό ιερό του Τελ Χαζνέχ και στοίχειωσε το νησί,όπως και όλο τον κόσμο. Κάθε φορά λοιπόν που ένας Κουβειτιανός με ρωτάει με επιμονή «τελικά έφτασε εδώ ο Μεγαλέξανδρος;» ελπίζοντας σε καταφατική απάντηση,νιώθω την αμηχανία του καπετάνιου μπροστά στη γοργόνα...Οχι,ο ίδιος δεν πρόλαβε.

Εφτασαν όμως τα όνειρά του...

[<http://www.tovima.gr/default.asp?pid=2&ct=34&artId=351064&dt=29%2F08%2F2010>]

[επιστροφή](#)

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΕΩΛΟΓΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ Περιφέρειας Βορείου ΑΙΓΑΙΟΥ (συμπληρωμένος για την Ικαρία)

Αναδημοσιεύουμε από τελευταίο τεύχος του εξαιρετικού περιοδικού ΕΥΠΛΟΙΑ http://www.eyploia.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=286%3A2010-12-21-11-49-55&catid=78&Itemid=216 έναν κατάλογο γεωλογικών μνημείων ανά κάθε νησί της Πειρφέρειας Β. Αιγαίου.

Ειδικά για την Ικαρία και τους Φούρνους ο κατάλογος αυτός θα πρέπει να συμπληρωθεί με τα εξής γεωλογικά μνημεία που παρατίθενται στο τέλος της δημοσίευσης:

- Το γεωτοπίο των Ραχών με τις «αυγόπετρες», που είναι στρογγυλοί γρανιτένιοι βράχοι σε σχήμα αυγού. Συχνά η διάβρωση προκαλεί εσωτερική «κούφωση» με αποτέλεσμα να δημιουργούνται κοιλότητες και να μοιάζει η εξωτερική επιφάνεια σαν τσόφλι. Είναι πολυφωτογραφημένο θέμα από τους λάτρεις της ικαριακής φύσης.
- Το γεωτοπίο της Πούντας και του συμπαγούς γρανίτη πάνω από το Μαγγανίτη. Είναι κατακόρυφος γρανίτης μεγάλου ύψους από το νότο και με ήπια κλίση από το βορά. Στο βορεινό μέρος υπάρχουν καταβυθίσεις και βάραθρα που είναι άγνωστο τι θησαυρούς κρύβουν.
- Το γεωτοπίο Πλάκες, απέναντι από τη νησίδα Ίκαρης. Πρόκειται για ένα συμπαγές μάρμαρο στην ακτή, με μεγάλα βάθη στις άκρες και ενδιαφέρουσες διαβρώσεις και σπηλαιώσεις από το κύμα. Παραδοσιακά στις Πλάκες μάζευαν θαλασσινό χοντρό αλάτι. Προς τα Δυτικά., στα Γυάλια, οι Πλάκες έχουν ένα κατακόρυφο μέτωπο γιατί εκεί ήταν αρχαίο λατομείο. Ωστόσο, το θέμα της εξόρυξης εκεί είναι εντελώς άψαχτο και δεν υπάρχει καμια αναφορά για αυτό το λατομείο. Κάτω από εκείνο το κατακόρυφο μέτωπο υπάρχει μια υποθαλάσσια σπηλιά με αρκετό βάθος. Ο σπηλαιολόγος της Ικαρίας ο κ. Λεσές έχει μπει μέσα.
- Οι μαρμαρόγλυπτες ρεματιές του Ματζίουρα και του Μούστουνα. Έχουν κατακόρυφα μαρμάρινα πρηνή και μαρμάρινο «δάπεδο». Στη ρεματιά του Ματζίουρα στο δυτικό πρηνές

υπάρχει μια σπηλιά όπου έχουν περισυλλεγεί αρχαιολογικά και παλαιοντολογικά ευρήματα. Είναι στη διάθεση του Γιώργου Κατσαρού.

- Οι μεταλλευτικές στοές της περιοχής Χρυσοστόμου. Υπάρχουν αρκετές.
- Η περιοχή Πετροκοπιό των Φούρνων. Γνωστός αρχαιολογικός χώρος, αρχαίο λατομείο.
- Η πηγή «το αθάνατο νερό» στον Ξυλοσύρτη.
- Το γνωστό σπηλαιοβάραθρο «ο Ραός του Φούτρα ή Χούτρα» στο Πετροπούλι με τους σταλακτίτες και τους σταλαγμίτες.
- Το ρήγμα του Ξυλοσύρτη. Από τον Αθέρα μέχρι την θάλασσα είναι μια οξεία βραχώδης διάταξη που είναι ορατή ακόμη και σε δορυφορικές φωτογραφίες. Στην απόληξή της βρίσκεται η πηγή με το Αθάνατο Νερό.

Η.Γ.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΙΓΑΙΟ

ΛΗΜΝΟΣ

- Απολιθωμένο δάσος Λήμνου
- Ρήγμα ενεργό του Κάσπακα

ΑΓΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ

- Σεισμικό ρήγμα του σεισμού 1968

ΛΕΣΒΟΣ

Απολιθωμένο Δάσος Λέσβου

- Πάρκο Απολιθωμένου Δάσους
- Νησιώπη
- Γεωπάρκο Απολιθωμένου Δάσους Σιγρίου
- Απολιθωματοφόρες θέσεις Άντισσας - Γαβαθά (Ζωικά και φυτικά απολιθώματα)
- Απολιθωματοφόρες θέσεις Μεσοτόπου
- Ερεσός [θέσεις φυτικών απολιθωμάτων]
- Ρουγκάδα
- Μήθυμνα - Πέτρα
- Λάψαρνα
- Χαμανδρούλα

Ζωικά απολιθώματα

- Δεινοθήριο Γαβαθά- Άντισσας
- Απολιθωμένη πανίδα Βατερών

Ηφαιστειακές δομές

- Σηλοειδείς λάβες Πελόπης
- Ηφαιστειακός λαιμός Παναγίας Πέτρας
- Ηφαιστειακός κρατήρας Βατούσας
- Ηφαιστειακός δόμος Μονής Υψηλού
- Ηφαιστειακή φλέβα (dyke) Αλυφαντά
- Σηλοειδείς λάβες νησίδας Παναγιά (Τοκμάκια)
- Ηφαιστειακός κρατήρας Άγρας
- Ηφαιστειακή φλέβα Φίλιας

Θερμές Πηγές

- Εφταλού
- Θερμή
- Πολιχνίτου
- Λισβόρι
- Άργεννος
- Θέρμα - Ενεργό ρήγμα κόλπου Γέρας

Αρχαία λατομεία - Μεταλλεία

- Αρχαία λατομεία λευκού μαρμάρου στη Μόρια

Μεταλλευτικές στοές βόρειας Λέσβου

- Φλέβες μαγνησίτη Πολιχνίτου
- Άργεννος (Μεταλλευτικές στοές)

Σπήλαια

- Σπήλαιο Αγίου Βαρθολομαίου - Ταξιαρχών
- Σπήλαιο Μυχούς
- Σπήλαιο Αλυφαντών

ΧΙΟΣ

- Απολιθωμένα θηλαστικά στα αργιλορυχεία Θυμιανών και στο Λατόμι Παναγιάς
- Σπήλαιο Αγιογαλούσαινας
- Απολιθώματα αμμωνιτών στο Μαραθόβουνο
- Κώμη - απολιθωμένη χλωρίδα
- Απολιθώματα Λιθανθρακοφόρου - Περμίου βόρειας Χίου

ΟΙΝΟΥΣΣΕΣ

- Μετακλαστικά ιζήματα Περμίου του δυτικού Πελαγονικού Περιθωρίου

ΨΑΡΑ

- Απολιθωματοφόρος θέση θηλαστικών (Δεινοθήρια)

ΣΑΜΟΣ

- Απολιθώματα θηλαστικών Μυτιληνίων
- Ευπαλίνειο όρυγμα (Πυθαγόρειο)
- Ρήγμα Πυθαγορείου
- Σπήλαιο Παναγιάς Σπηλιανής (Πυθαγόρειο)
- Σπήλαιο Παναγιάς Κακοπερατιανής,
- Τεκτονικό παράθυρο του όρους Κερκετέας

ΙΚΑΡΙΑ

- Ραδιενεργές θερμές πηγές
- Απολιθωμένη χλωρίδα
- Αρχαίο μεταλλείο Ικαρίας (μάλλον εννοεί τις αρχαιομεταλλουργικές θέσεις Δράκανο και Σιδηρόκαμο. (Πιο κάτω υπάρχει αναφορά -[Λεπτομέρειες εδώ](#))

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΗΓ

ΓΕΩΛΟΓΙΚΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΙΚΑΡΙΑΣ

- Το γεωτοπίο των Ραχών με τις «αυγόπετρες», που είναι στρογγυλοί γρανιτένιοι βράχοι σε σχήμα αυγού. Συχνά η διάβρωση προκαλεί εσωτερική «κούφωση» με αποτέλεσμα να δημιουργούνται κοιλότητες και να μοιάζει η εξωτερική επιφάνεια σαν τσόφλι. Είναι πολυφωτογραφημένο θέμα από τους λάτρεις της ικαριακής φύσης.
- Το γεωτοπίο της Πούντας και του συμπαγούς γρανίτη πάνω από το Μαγγανίτη. Είναι κατακόρυφος γρανίτης μεγάλου ύψους από το νότο και με ήπια κλίση από το βορά. Στο βορεινό μέρος υπάρχουν καταβυθίσεις και βάραθρα που είναι άγνωστο τι θησαυρούς κρύβουν.
- Το γεωτοπίο Πλάκες, απέναντι από τη νησίδα Ίκαρης. Πρόκειται για ένα συμπαγές μάρμαρο στην ακτή, με μεγάλα βάθη στις άκρες και ενδιαφέρουσες διαβρώσεις και σπηλαιώσεις από το κύμα. Παραδοσιακά στις Πλάκες μάζευαν θαλασσινό χοντρό αλάτι. Προς τα Δυτικά., στα Γυάλια, οι Πλάκες έχουν ένα κατακόρυφο μέτωπο γιατί εκεί ήταν αρχαίο λατομείο. Ωστόσο, το θέμα της εξόρυξης εκεί είναι εντελώς άψαχτο και δεν υπάρχει καμία αναφορά για αυτό το λατομείο. Κάτω από εκείνο το κατακόρυφο μέτωπο υπάρχει μια υποθαλάσσια σπηλιά με αρκετό βάθος. Ο σπηλαιολόγος της Ικαρίας ο κ. Λεσές έχει μπει μέσα.
- Οι μαρμαρόγλυπτες ρεματιές του Ματζίουρα και του Μούστουνα. Έχουν κατακόρυφα μαρμάρινα πρανή και μαρμάρινο «δάπεδο». Στη ρεματιά του Ματζίουρα στο δυτικό πρανές υπάρχει μια σπηλιά όπου έχουν περισυλλεγεί αρχαιολογικά και παλαιοντολογικά ευρήματα. Είναι στη διάθεση του Γιώργου Κατσαρού.
- Εκτός από το μεταλλείο του Αγίου Κηρύκου να προστεθούν και οι μεταλλευτικές στοές της περιοχής Χρυσοστόμου. Υπάρχουν αρκετές.
- Η περιοχή Πετροκοπιό των Φούρνων. Γνωστός αρχαιολογικός χώρος, αρχαίο λατομείο.
- Η πηγή «το θάνατο νερό» στον Ξυλοσύρτη.
- Το γνωστό σπηλαιοβάραθρο «ο Ραός του Φούτρα ή Χούτρα» στο Πετροπούλι με τους σταλακτίτες και τους σταλαγμίτες.

- Το ρήγμα του Ξυλοσύρτη. Από τον Αθέρα μέχρι την θάλασσα είναι μια οξεία βραχώδης διάταξη που είναι ορατή ακόμη και σε δορυφορικές φωτογραφίες. Στην απόληξή της βρίσκεται η πηγή με το Αθάνατο Νερό.
- Το γλυκό νερό που αναβλύζει μέσα στη θάλασσα. Οι παλιοί ψαράδες έπιναν νερό από τη θάλασσα σε εκείνο το σημείο.

Είμαι βέβαιος ότι θα υπάρχουν και άλλα γεωλογικά μνημεία. Εδώ υπάρχει η καταγραφή όσων έχω εντοπίσει προσωπικά. Ειδικά οι «αυγόπετρες» των Ραχών, η Πούντα και οι Πλάκες θα μπορούσαν να ενταχθούν στους γεώτοπους της χώρας και στο Παγκόσμιο δίκτυο Γεωτόπων.

Η.Γ.

[επιστροφή](#)

Η χαμένη ευκαιρία του 2006 για την αξιοποίηση των ειδικών μέτρων ενίσχυσης της γεωργίας στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους από το Υπ. Γεωργίας

«Καμπανάκι» για το πρόγραμμα μικρών νησιών του Αιγαίου από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΤΣΙΠΗΣ

Προχειρότητες στον σχεδιασμό και αδυναμίες στην εφαρμογή των ειδικών μέτρων ενίσχυσης της γεωργίας στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους, όπως και στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντοπίζει το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο σε αξιολόγηση που πραγματοποίησε μετά τη μεταρρύθμισή τους το 2006. Επίσης, καταλογίζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πως δεν είχε ενεργή συμμετοχή στον ορθό σχεδιασμό των μέτρων.

Χαρακτηριστική, για την ελληνική πραγματικότητα, είναι η παρατήρηση που υπάρχει στο σημείο 27 της ειδικής έκθεσης που συνέταξε το Ελεγκτικό Συνέδριο, στη οποία αναφέρονται τα εξής:

«Στην Ελλάδα, οι περιφερειακές αρχές των νησιών του Αιγαίου κλήθηκαν από το Υπουργείο Γεωργίας να υποβάλουν προτάσεις για το πρόγραμμα τον Απρίλιο του 2006.

Η προθεσμία για τη υποβολή αυτών των προτάσεων ήταν 15 ημέρες. Το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας κοινοποίησης και της λήξης της προθεσμίας για την υποβολή των παρατηρήσεων των τοπικών αρχών ήταν υπερβολικά σύντομο ώστε να καταστεί δυνατή η εμπειριστατωμένη ανάλυση των αναγκών και η επιλογή των πλέον αποτελεσματικών μέτρων για την ικανοποίησή τους.

Κατά συνέπεια, οι απαντήσεις που διαβίβασαν οι περιφερειακές αρχές περιείχαν, ως επί το πλείστον, πληροφορίες η ποιότητα των οποίων δεν ήταν η απαιτούμενη. Ως εκ τούτου, τα στοιχεία αυτά δεν αναλύθηκαν με προσοχή ούτε ελήφθησαν υπόψη κατά την εκπόνηση του προγράμματος από το Υπουργείο Γεωργίας. Από την πλευρά του, το Υπουργείο Γεωργίας δεν διαθέτει επαρκή και αξιόπιστα στοιχεία σε κεντρικό επίπεδο τα οποία θα καθιστούσαν δυνατό τον προσανατολισμό της πολιτικής προς τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα, καθώς και τη βελτιστοποίηση του αντικτύπου στα νησιά που το χρειάζονται περισσότερο».

Το πόρισμα του Συνεδρίου

Τα ειδικά μέτρα για τη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα μικρά νησιά του Αιγαίου Πελάγους δημιουργήθηκαν προκειμένου να αντιμετωπιστεί η διαρθρωτική οικονομική και κοινωνική κατάσταση των περιοχών αυτών. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο αξιολόγησε την αποτελεσματικότητα των ειδικών μέτρων μετά τη μεταρρύθμισή τους το 2006. Η μεταρρύθμιση σήμανε στροφή προς μια μεγαλύτερη περιφερειακή συμμετοχή, προς την αποκέντρωση και την ευελιξία στη λήψη αποφάσεων, βάσει προγραμμάτων υποβαλλόμενων προς έγκριση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή από τα κράτη μέλη.

Γενικά, το Συνέδριο διαπίστωσε ότι τα ειδικά μέτρα ήταν αποτελεσματικά και άκρως σημαντικά για τη γεωργία στις οικείες περιοχές. Εντούτοις, εντόπισε σειρά αδυναμιών στη διαχείριση των καθεστώτων, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ακόμη περιθώριο βελτίωσης των ειδικών μέτρων.

Το Συνέδριο καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η νέα αποκεντρωμένη και εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγιση, η οποία εισήχθη με τη μεταρρύθμιση των ειδικών μέτρων το 2006, δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των ήδη υπαρχόντων μέτρων.

Κατά το στάδιο σχεδιασμού και έγκρισης των προγραμμάτων, το οποίο κάλυπτε διάστημα μόνον έξι μηνών, η Επιτροπή έδωσε προτεραιότητα στο ρόλο της όσον αφορά την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και της συνοχής των προγραμμάτων, αντί να αναλάβει καθήκοντα διαχειριστή και, κατ' αυτό τον τρόπο, να συμβάλει ενεργά στον σχεδιασμό των προγραμμάτων προς εξασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους. Η διαπίστωση αυτή ισχύει και όσον αφορά τη διαδικασία τροποποίησης των προγραμμάτων τα επόμενα έτη.

Όσον αφορά την εκτέλεση των προγραμμάτων, το Συνέδριο εντόπισε μέτρα ή δράσεις που, λόγω του σχεδιασμού τους, ενδέχεται να αποβούν, στην καλύτερη περίπτωση, μερικώς αποτελεσματικά. Επιπλέον, τα συστήματα ελέγχου που εφαρμόζονται στα οικεία κράτη μέλη δεν είναι πάντοτε προσαρμοσμένα στην ποικιλομορφία των ειδικών μέτρων.

Η Επιτροπή δεν παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των ειδικών μέτρων σε επαρκώς τακτική βάση. Περιορίζεται κυρίως στην αξιολόγησή τους ανά πενταετία. Οι εκθέσεις εκτέλεσης που υποβάλλουν ετησίως τα κράτη μέλη είναι ελάχιστα εναρμονισμένες ώστε να αποτελούν για την Επιτροπή ένα σύστημα ενημέρωσης σε θέματα διαχείρισης.

Βάσει των παρατηρήσεών του, το Συνέδριο διατυπώνει συστάσεις που σκοπό έχουν να βοηθήσουν την Επιτροπή και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να βελτιώσουν τον τρόπο διαχείρισης των ειδικών μέτρων.

Για περισσότερες πληροφορίες δείτε την Ειδική έκθεση αριθ. 10/2010

<http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/6596743.PDF>

[επιστροφή](#)

Έγινε μια ενδιαφέρουσα Ημερίδα «Ευρωπαϊκά Νησιά: προοπτικές ανάπτυξης στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής μετά το 2013»

την πολύ ενδιαφέρουσα εισήγηση του Μιχάλη Τρεμόπουλου μπορείτε να βρείτε στο: http://www.facebook.com/note.php?created&¬e_id=165330746847205#!/note.php?note_id=164108696969410 ΗΓ

Χίος, 20 Δεκεμβρίου 2010 – Αμφιθέατρο Πανεπιστημίου Αιγαίου

10:00' Προσέλευση & Εγγραφές

10:30' *Καλωσόρισμα* από τη κ. **Σοφία ΘΕΟΛΟΓΙΤΟΥ**, Γενική Γραμματέα της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Χαιρετισμός από τον κ. **Νίκο ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ**, Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Χαιρετισμός από την κ. **Ελπίδα ΤΣΟΥΡΗ**, Υφυπουργός Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας

Άνοιγμα των εργασιών από τον κ. **Παναγιώτη ΡΗΓΑ**, Υφυπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας

1^η ΕΝΟΤΗΤΑ : ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΕ ΕΞΕΛΙΞΗ

Προεδρείο : *Άδωνις ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΗΣ, Προϊστάμενος Συντονισμού Πολιτικής της Γραμματείας Κυπριακής Προεδρίας ΕΕ, Πρόεδρος*

Jean – Didier HACHE, Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής Νήσων της CRPM

Γιάννης ΣΠΙΛΑΝΗΣ, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

- 1. «Οι θέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τα νησιά και τη νησιωτικότητα» κ. Κρίτων ΑΡΣΕΝΗΣ, Ευρωβουλευτής**
- 2. «Ο ενισχυμένος ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μετά τη Συνθήκη της Λισσαβόνας» κ. Λεωνίδα ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Επικεφαλής του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Ελλάδα**

3. «*Νησιωτικότητα & αειφόρος ανάπτυξη*» κ. Γιώργος ΚΡΕΜΛΗΣ, Γενική Διεύθυνση Περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
4. «*Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνοχή και Νησιά*» κ. Jean PEYRONY, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
5. «*Δήλωση της Παλμα ντε Μαγιόρκα – Απρίλιος 2010*» Κυρία Rosa Maria CAÑAMERAS BERNALDO, Τμηματάρχης Εξωτερικών & Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Κυβέρνησης των Βαλεαρίδων Νήσων, Ισπανία
6. «*Η Περιφερειακή Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι εξελίξεις για τα Νησιά*» κ. Γεώργιος ΤΟΥΣΣΑΣ, Μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, Ευρωβουλευτής.
7. «*Η πράσινη διάσταση της περιφερειακής ανάπτυξης*» κ. Μιχάλης ΤΡΕΜΟΠΟΥΛΟΣ, Ευρωβουλευτής.

13:30' – 14:00' Ερωτήσεις & Συζήτηση

14:00' – 15:00' Μπουφές

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ : ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Προεδρείο : Γιάννης ΦΙΡΜΠΑΣ, Διευθυντής ΕΥΣΣΑΑΠ, Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Πρόεδρος
Λεωνίδα ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Επικεφαλής του Γραφείου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Ελλάδα
Rosa Maria CAÑAMERAS BERNALDO, Τμηματάρχης Εξωτερικών & Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Κυβέρνησης των Βαλεαρίδων Νήσων, Ισπανία

8. «*Στρατηγική για τα Νησιά*» παρουσίαση της μελέτης που συγχρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα χωροταξίας «ESPON», κ. Γιάννης ΣΠΙΛΑΝΗΣ, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου
9. «*Προτάσεις για την πράσινη ανάπτυξη στο Βόρειο Αιγαίο: η προσέγγιση των πολιτών*» κ. Ανδρέας ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Επίκουρος Καθηγητής ΑΣΠΑΙΤΕ
10. «*Επιχειρηματικότητα και Νησιά*» κ. Γιώργος ΜΠΕΝΕΤΟΣ, Αντιπρόεδρος του Δικτύου Νησιωτικών Επιμελητηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης «*Insuleur*»
11. «*Μεταφορές: Αρτηρίες ζωής για τα νησιά*» Κυρία Μαρία ΛΕΚΑΚΟΥ, Επίκουρος Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου
12. «*Υπέρβαση της κρίσης και η ανάπτυξη των νησιών του Βορείου Αιγαίου: προτάσεις εναλλακτικής πραγματιστικής προσέγγισης*» κ. Γιάννης ΤΣΑΜΟΥΡΓΚΕΛΗΣ, Επίκουρος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αιγαίου

16:30' – 17:00' Ερωτήσεις & Συζήτηση

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ : ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Προεδρείο : Κρίτων ΑΡΣΕΝΗΣ, Ευρωβουλευτής, Πρόεδρος
Jean PEYRONY, Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
Μαρία ΛΕΚΑΚΟΥ, Επίκουρος Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου

13. «*Νησιά Αιγαίου : η περιφέρεια της Περιφέρειας μετά το 2013*» κ. Δημήτρης ΣΟΥΣΟΥΝΗΣ, Προϊστάμενος Αρχής Πιστοποίησης
14. «*Εμπειρία και προτάσεις της CRPM*» κ. Jean – Didier HACHE, Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής Νήσων της CRPM
15. «*Χωρική Συνοχή στη Συνθήκη: ας μην ξεχάσουμε τα νησιά*» κ. Ιωάννης ΦΙΡΜΠΑΣ, Διευθυντής ΕΥΣΣΑΑΠ, εκπρόσωπος Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας
16. «*Νησιά – Κράτη στην Ευρωπαϊκή Ένωση*» κ. Άδωνις ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Προϊστάμενος Συντονισμού Πολιτικής της Γραμματείας Κυπριακής Προεδρίας ΕΕ

18:00' ΣΥΖΗΤΗΣΗ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

**Προεδρείο : Παναγιώτης ΡΗΓΑΣ, Υφυπουργός περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας,
Πρόεδρος
Ελπίδα ΤΣΟΥΡΗ, Υφυπουργός Θαλασσιών Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας
Σοφία ΘΕΟΛΟΓΙΤΟΥ, Γενική Γραμματέας Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου**

επιστροφή

Ειδήσεις από την Επαρχία Ικαρίας

Η θέση του Αρχιπελάγους για το φαράγγι της Χάλαρης

04/08/2010

Το φαράγγι της Χάλαρης από την αρχαιότητα έως σήμερα, αποτελεί ένα μοναδικό και ιδιαίτερα πλούσιο οικοσύστημα εσωτερικών υδάτων καθώς και έναν από τους **σημαντικότερους φυσικούς δρυμούς που έχουν απομείνει στο Αιγαίο.** Ανήκει στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 και αποτελεί με βάση την εθνική νομοθεσία (ν.δ. 86/1969) Καταφύγιο Άγριας Ζωής. Η Χάλαρη στηρίζει μια σπάνια βιοποικιλότητα χλωρίδας και πανίδας, καθώς και πληθυσμούς από πολλά προστατευόμενα και ενδημικά είδη.

Η μοναδική σημασία του βιότοπου επιβεβαιώνεται από την πολύχρονη και πολυεπίπεδη έρευνα που υλοποιεί το Αρχιπέλαγος στο φαράγγι της Χάλαρης και στην καταγραφή των ειδών που απαντώνται. Ενδεικτικά αναφέρουμε τον **Γάλανθο της Ικαρίας** (φυτό που συναντάται μόνο στην Ικαρία), **τη τούρκικη σαύρα** (σπάνιο προστατευόμενο είδος), **το ευρωπαϊκό χέλι** (είδος που μεταναστεύει από την Αμερική διασχίζοντας επί 3 χρόνια τον Ατλαντικό ωκεανό για να καταλήξει στους ποταμούς της Ικαρίας), **τη Βίδρα** (προστατευόμενο είδος), ένα σπάνιο είδος κάβουρα του γλυκού νερού, καθώς και ένα βενθικό είδος ψαριού του γένους *Salapia* (καταγεγραμμένο το 2008 κατά τη διεξαγωγή έρευνας από το ΕΛΚΕΘΕ και το Αρχιπέλαγος) ιδιαίτερα σημαντικό για τη ζωογεωγραφική εξέλιξη της ιχθυοπανίδας εσωτερικών υδάτων της Ικαρίας.

Το φαράγγι έχει επίσης ξεχωριστή σημασία για δεκάδες προστατευόμενα είδη μόνιμων αλλά και μεταναστευτικών πτηνών όπως ο Μαυροπετρίτης, ο Λευκοτσικνιάς και ο Μικροτσικνιάς, τα οποία διασχίζουν εκατοντάδες χιλιόμετρα αναζητώντας ανάπαυση και τροφή στο περιβάλλον του υδροβιότοπου.

Είναι απαραίτητο να κατανοήσουμε ότι **το νερό αποτελεί ένα απαραίτητο αγαθό,** τόσο για τον άνθρωπο όσο και για τη φύση – ιδιαίτερα για τη διατήρηση υγροτόπων όπως είναι το Φαράγγι της Χάλαρης (που συντηρεί έναν τόσο μεγάλο αριθμό χλωρίδας και πανίδας).

Τα τελευταία χρόνια, το νερό του ποταμού χρησιμοποιείται ανεξέλεγκτα για άρδευση και συχνά καταλήγει στην αποστράγγιση τμημάτων του ποταμού (αν και υπάρχουν εναλλακτικές πηγές), ενώ η άνιση κατανομή του βρόχινου νερού και η επιδείνωση των καιρικών συνθηκών περιορίζουν ακόμα περισσότερο την ποσότητα του νερού, ειδικά τις θερινές περιόδους.

Παράλληλα, **η ανεξέλεγκτη κατασκήνωση που πραγματοποιείται κάθε καλοκαίρι στις κοίτες του ποταμού, υποβαθμίζει αναπόφευκτά** την χλωρίδα και πανίδα της περιοχής και κυρίως του ποταμού. Είναι αυτονόητο ότι το νερό, αν και άριστος διαλύτης, είναι αδύνατο να παραμείνει καθαρό υπό την πίεση εκατοντάδων ατόμων που συνωστίζονται και ξεπλένονται σε ελάχιστα κυβικά νερού. Είναι διαφορετική η κατασκήνωση εκατοντάδων ατόμων σε παραλίες όπου υπάρχει η δυνατότητα αυτο-καθαρισμού του νερού και εντελώς διαφορετική στις εκβολές ενός ποταμού, όπως ο Νας, με ελάχιστα κυβικά νερού να ρέουν ανάμεσα στις σκηνές.

Το Αρχιπέλαγος τάσσεται δημόσια υπέρ της ελεύθερης κατασκήνωσης και θεωρεί απαράδεκτη την καθολική απαγόρευση του ελεύθερου κάμπινγκ.

Ταυτόχρονα θεωρεί απαράδεκτο να θεωρείται «ελεύθερος κατασκηνωτής» ή «φυσιολάτρης» όποιος επιλέγει να συνωστίζεται με πολυπληθείς ομάδες σε φυσικά περιβάλλοντα μοναδικής σημασίας, όποιος μεταβάλλει το τοπίο στο φυσικό περιβάλλον που φιλοξενείται (μετακινώντας φυσικά στοιχεία του περιβάλλοντος, βάφοντας με σπρέι πέτρες και δέντρα), όποιος επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα την ισορροπία των οικοσυστημάτων (ανάβοντας φωτιές, πετώντας τσιγάρα, ρυπαίνοντας με σκουπίδια, κάνοντας χρήση σαπουνιών και απορρυπαντικών, προκαλώντας ηχορρύπανση, ταΐζοντας τα ζώα, εισάγοντας ξένα είδη χλωρίδας και πανίδας) ή όποιος

εκμεταλλεύεται την ανωνυμία του και την ολιγοήμερη διαμονή του, αδιαφορώντας για το περιβάλλον που αφήνει πίσω του.

Παρατηρούμε με έκπληξη τα γεγονότα του φετινού καλοκαιριού και θεωρούμε ότι η συζήτηση βρίσκεται σε λάθος βάση η οποία προσβάλλει το νησί. Έχουμε φτάσει στο σημείο να αναρωτιόμαστε για το αυτονόητο, εάν δηλαδή είναι σημαντικότερη η επιβίωση της βιοποικιλότητας του υδροβιότοπου ή η προσωπική διασκέδαση κάποιων επισκεπτών και τα μικροοικονομικά οφέλη.

Καλούμε την τοπική αυτοδιοίκηση και τους αρμόδιους φορείς:

α) **να εφαρμόσουν το νομικό καθεστώς** που διέπει τον ποταμό, ως Καταφύγιο Άγριας Ζωής και περιοχή Natura 2000, το οποίο αποτελεί ικανό νομικό εργαλείο για να διαφυλάξει την μοναδικότητα του

β) **να σταματήσει η απόθεση των πραγματικών κατοίκων του ποταμού, δηλαδή της πλούσιας πανίδας και χλωρίδας** που φιλοξενεί, έναντι εκείνων που βεβηλώνουν το φυσικό του τοπίο – οι σημερινές μετρήσεις αδυνατούν να εντοπίσουν είδη χλωρίδας και πανίδας που καταγράφονταν σε μεγάλους πληθυσμούς προ δεκαετίας, ενώ αρκετά από τα μεταναστευτικά πουλιά που είχαν συνηθίσει να επισκέπτονται το νησί, πλέον απουσιάζουν τις αντίστοιχες περιόδους

γ) **να σταματήσει η αποστράγγιση του ποταμού** και να απομακρυνθούν οι πλαστικοί σωλήνες

δ) **να αναδειχθεί η μοναδικότητα της Χάλαρης** σε κατοίκους και επισκέπτες και να αποτελέσει πόλο ανάπτυξης για το νησί. Το Αρχιπέλαγος έχει σχεδιάσει περιβαλλοντικό υλικό ευαισθητοποίησης (πόστερ, φυλλάδια, οδηγός σωστής συμπεριφοράς για τους επισκέπτες) και έχει ήδη ενημερώσει την τοπική αυτοδιοίκηση ότι μπορεί να το διαθέσει ανά πάσα στιγμή γι' αυτόν τον σκοπό, καθώς και σε οποιοδήποτε φορέα ή πολίτη επιθυμεί να συνεισφέρει στην ανάδειξη της Χάλαρης.

ε) **να σταματήσει η λειτουργία χωματερής (ΧΑΔΑ)** στο Πέζι, η οποία εκτός από παράνομη, μολύνει με τις απορροές της και τροφοδοτεί σκουπίδια και πλαστικά το φαράγγι

στ) **να σταματήσει η παράνομη απόθεση αδρανών υλικών από το εργοτάξιο του υβριδικού**, προς τα πλευρικά όρια του Χάλαρη, διότι σταδιακά με τις βροχές θα ωθήσει τα υλικά αυτά στο ποτάμι

ζ) **να αποτραπεί η σωλήνωση του υβριδικού με το φράγμα** η οποία αναμένεται να καταστρέψει μεγάλες εκτάσεις πευκοδάσους με άμεσες συνέπειες στο Φαράγγι της Χάλαρης

η) **να σταματήσει η έκχυση λυμάτων από το διυλιστήριο νερού** τα οποία καταλήγουν στα ύδατα της Χάλαρη

θ) **να προχωρήσουν άμεσα στην ίδρυση κάμπινγκ**, όπως συμβαίνει στο σύνολο σχεδόν των νησιών του Αιγαίου.

Ας απολαύσουμε τον φυσικό αυτό δρυμό, φροντίζοντας την περιοχή και τις διάφορες μορφές ζωής που υποστηρίζει, πέρα από μικροπολιτικές διαφορές και εγωιστικές συμπεριφορές.

επιστροφή

**Μετέωρη η ολική αποκατάσταση των ζημιών στην Ικαρία
Λείπουν άλλα 9 εκατομμύρια**

Έχουν περάσει δύο μήνες από τις πλημμύρες της 18ης Οκτωβρίου και ελάχιστα πράγματα έχουν γίνει σε σχέση με όσα ανακοινώθηκαν τις πρώτες μέρες μετά την καταστροφή και την επίσκεψη στην Ικαρία από τον υφυπουργό Υποδομών κ. Μαγκριώτη (φανταστείτε να μην είχε έρθει), τον βουλευτή του Νομού μας κ. Βαρδίκο, παρουσία της περιφερειάρχη Β. Αιγαίου κ. Θεολογίτου, του νομάρχη κ. Κάρλα, του έπαρχου Ικαρίας και Φούρνων κ. Ρουζίνου. Η διαπίστωση του κυβερνητικού κλιμακίου ότι οι υποδομές στην Ικαρία βρίσκονται σε πολύ άσχημη κατάσταση και πριν την θεομηνία μας έδωσε ελπίδα ότι κάτι διαφορετικό θα γίνει αυτή την φορά!! Δυστυχώς όμως όχι!

Η αυτοψία από τους μηχανικούς του επαρχείου κατέγραψε, σε πρώτη εκτίμηση, μεταξύ των άλλων ζημιών, 18 τεχνικά, 2 γεφύρια και 54 τοιχία συνολικού κόστους 10 με 12 εκατ. ευρώ. Η Ικαρία κηρύχθηκε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης το οποίο σημαίνει έκτακτη και άμεση

οικονομική ενίσχυση που όμως δεν έχει φτάσει ακόμα στο νησί. Ούτε το αίτημα των τριών δήμων, ούτε του επαρχείου, ούτε της νομαρχίας Σάμου εισακούστηκαν με αποτέλεσμα να μην μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους απέναντι στους ιδιώτες εργολήπτες που αρχικά δούλεψαν ακατάπαυστα ώστε να καθαρίσουν τους οικισμούς και να αποκαταστήσουν την επικοινωνία μεταξύ τους.

Ενώ το υπουργείο είχε εξαγγείλει την καταβολή 300 χιλ. ευρώ για τον παραπάνω σκοπό τώρα στέλνει (ακόμα δεν έχουν φτάσει) 150 χιλ. για τις οφειλές της τοπικής αυτοδιοίκησης στους εργολάβους. Αφού λοιπόν αδυνατεί να μας εξασφαλίσει ένα τόσο μικρό ποσό, μας βάζει σε σκέψεις για την ανεύρεση του συνολικού ποσού που πρέπει να δαπανηθεί για την εξ ολοκλήρου αποκατάσταση.

Από τις 13/12 μηχανικοί της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ βρίσκονται στην Ικαρία αλλά από τα 160 σημεία που χρήζουν αποκατάστασης και που κατέγραψαν αρχικά οι μηχανικοί του επαρχείου, επιλέγουν μόνο 52 από αυτά με το κόστος να ανέρχεται στα 3 εκατ. ευρώ. Δεν υπάρχει ενημέρωση από επίσημα χείλη για τα υπόλοιπα σημεία ούτε για το ποσό των 9 περίπου εκατ. ευρώ που υπολείπεται ώστε το επαρχιακό δίκτυο του νησιού να επανέλθει στην πρότερη κατάσταση.

Μετά από δυο μήνες βρισκόμαστε στο σημείο μηδέν. Ο όλος σχεδιασμός δεν έχει ακόμη... σχεδιαστεί και όσα ανακοινώνονται εκφράζουν μόνο τις προθέσεις της πολιτείας και τίποτα χειροπιαστό. Η έλλειψη ταχύτητας και ευελιξίας της κυβέρνησης επιβεβαιώνεται για ακόμα μία φορά και δείχνει ότι πέρα από τις έκτακτες εισπρακτικές της ανάγκες δεν είναι σε θέση να καλύψει ή έστω να ανακουφίσει τους κατοίκους των περιοχών που έχουν πληγεί από τη μανία της φύσης.

Σήμερα, έπρεπε να είχαν τελειώσει τουλάχιστον τα επείγοντα έργα, όπως καθαρισμός στις κοίτες ρεμάτων και χειμάρρων, καθαρισμός κάτω απ όλα τα γεφύρια μα κυρίως να βρεθεί αμέσως λύση για το υποτυπώδες αποχετευτικό σύστημα στο Καρκινάγρι.

Οι επόμενες βροχές (ο χειμώνας τώρα έρχεται) εγκυμονούν μεγάλους κινδύνους ακόμα και για την ζωή των κατοίκων των χωριών του Κάβο Πάπα αλλά και όλων όσων κινούνται με τα οχήματα τους σε αυτούς τους δρόμους!

Στο αλιευτικό καταφύγιο Καρκιναγρίου οι βάρκες παραμένουν εγκλωβισμένες!

ΙΚΑΡΙΑΜΑΓΚ 18/12/2010

Και πόσα έδωσαν από τα 9 εκατομμύρια;

Έκτακτη επιχορήγηση για αποκατάσταση ζημιών στο οδικό δίκτυο Σάμου-Ικαρίας

Από το Υπουργείο Εσωτερικών (Δ/νση Οικονομικών ΟΤΑ- Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης ΟΤΑ) και από το λογαριασμό «Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων» δόθηκε στην Περιφερειακή Ενότητα Σάμου έκτακτη επιχορήγηση που ανέρχεται στο ποσόν των **224.000 ευρώ** για την αποκατάσταση ζημιών που έχουν προκληθεί στο οδικό δίκτυο Σάμου και Ικαρίας από τα έντονα καιρικά φαινόμενα που έπληξαν την Ικαρία και τη Σάμο το τελευταίο διάστημα.

Επίσης από το Υπουργείο Εσωτερικών (Δ/ση Οικονομικών ΟΤΑ-Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης ΟΤΑ) εγκρίθηκε το ποσόν των διακοσίων χιλιάδων ευρώ (200.000) για λειτουργικά έξοδα της Περιφερειακής Ενότητας Σάμου.

Σάμος 4-1-2011

ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗ

[επιστροφή](#)

Greek Language and Culture Programmes 2011

Greek Language and Culture Programmes 2011

by AEOLIS Cultural Development Society of Lesvos Island www.aeolis.edu.gr
in cooperation with the HELLENIC CULTURE CENTRE www.hcc.edu.gr

[επιστροφή](#)

Εκδηλώσεις: Έγιναν-Θα γίνουν

Αν μας στέλνετε ειδήσεις τις δημοσιεύουμε-Αν δεν μας στέλνετε τι θέλετε: Να μυρίσουμε τα νύχια μας;

Παρουσίαση CD από την TEXNIS

Τρίτη, 21 Δεκεμβρίου 2010 21:00

ΙΑΝΟΣ Σταδίου 24

Η επιμέλεια και η ενορχήστρωση είναι του Alexander Spitzing.

Συμμετέχουν: Λευτέρης Πούλης (Σκάτζακας), Γιάννης Λούκος, Χριστίνα Μέτσικα, Άρτεμις Ματαφιά, Αλέκος Σταματόπουλος, Μαρία Σταυριανουδάκη, Μαρία Θεοδώρου, Μάριος Παπαδέας, Ανδρέας Σίκκης, Γιάννης Πλαγιανάκος, Σπύρος Καούρης, Ιωακείμ Αλωνεύτης, Γιάννης Ζωϊτάκης. Μαζί τους τραγουδά ο Γεράσιμος Ανδρεάτος
Είσοδος ελεύθερη

[επιστροφή](#)

Κοπή πίτας και Καριώτικο Γλέντι του συλλόγου "Ένωση" την Κυριακή 23/01/2011 στις 16:00 το απόγευμα στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων <<Βαφειοχωρειου>> (Προέκταση της οδού Ευελπίδων ,οδός Πριγκηπωνήσσων – Γκύζη) κ' διασκεδαστικό πρόγραμμα για τους μικρούς μας φίλους με πολλά δώρα.

[επιστροφή](#)

Ημερήσιο Καριώτικο γλέντι του συλλόγου "Ένωση" την Κυριακή 27 Φεβρουάριου 2011 από τις 2 το μεσημέρι μέχρι το βράδυ με εκλεκτή Καριώτικη ορχήστρα & πλούσιο πρόγραμμα.. Το γλέντι θα γίνει στην αίθουσα ΑΙΓΛΗ Λ.Πάρνηθος 399 (αμέσως αριστερά τηλ. 210-2469586) η οποία διαθέτει άνετο χώρο parking.

[επιστροφή](#)

Ο χορός του Αθέρα θα γίνει στις 6-2-2011 από το μεσημέρι στην αίθουσα GRAND ΚΑΒΑΛΛΑΡΗΣ, Λεωφόρος Πάρνηθας (20ο χλμ). Πρόσκληση 35 ευρώ και περιλαμβάνει καριώτικο κρασί και ότι άλλο πει κανείς. Πληροφορίες: Καραγιαννάκης Μ.: 6978188509, Καραπέτης Κ.: 6944271161.

[επιστροφή](#)

**Έφυγε από τη ζωή ή σύζυγος του Προέδρου της Εταιρείας Ικαριακών Μελετών κα Νίκη Ξενάκη. Η εξώδειος ακολουθία έγινε στις 16-12-2010 στο Νεκροταφείο Κηφισιάς.
ΣΥΛΛΗΠΗΤΗΡΙΑ**

[επιστροφή](#)

**Μνημεία μεταλλευτικής δραστηριότητας στον Άγιο Κήρυκο Ικαρίας
Απόπειρα προσέγγισης συνόλου μνημείων μεταλλευτικής δραστηριότητας στον Άγιο Κήρυκο Ικαρίας**

Του Θωμά Κατσαρού

Εισαγωγή

Η Ικαρία βρίσκεται στο Κεντρικό - Ανατολικό Αιγαίο πέλαγος και ανήκει μαζί με τις νησίδες Φούρνους στο Νομό Σάμου. Έχει έκταση 255 χλμ και επίμηκες σχήμα με διεύθυνση Α.ΒΑ.-Δ.ΝΔ. Ο Άγιος Κήρυκος είναι η πρωτεύουσα του νησιού και ένα από τα δύο κύρια λιμάνια του. Η θέση του μεταλλείου του Αγίου Κηρύκου είναι άμεσα συνυφασμένη με την ανάπτυξη του οικισμού, αφού η απόστασή του από τη θάλασσα δεν υπερβαίνει τα 500 μέτρα.

Γεωτεκτονικά η Ικαρία ανήκει τόσο στην Αττικοκυκλαδική μάζα δυτικά όσο και στη μάζα του Μεντερές ανατολικά με συνθετότερες τοπικές ποικίσεις. Η μεταλλοφορία Fe είναι υδροθερμικής προέλευσης χαμηλών θερμοκρασιών με σύνδρομα ορυκτά χαλαζία, ασβεστίτη και σιδηροπυρίτη. Το μέταλλευμα είναι μαλακό σιδηρομέταλλευμα με μικρή περιεκτικότητα σε μαγγάνιο. Στο πλαίσιο της πτυχιακής μου εργασίας με τον τίτλο: «Εξαγωγική μεταλλουργία σιδήρου κατά την αρχαιότητα στην Ελλάδα υπό το πρίσμα φυσικοχημικών και ραδιοχημικών τεχνικών ανάλυσης» εξήχθησαν αποτελέσματα ικανά να συσχετίσουν τη συγκεκριμένη μεταλλοφορία με αρχαίες σκωρίες από την Ικαρία από τις θέσεις Δράκανο και Σιδηρόκαψο.

Ιστορικά

Η παλαιότερη γραπτή μαρτυρία που τεκμηριώνει την ύπαρξη του μεταλλείου του Αγίου Κηρύκου είναι ένα συμβόλαιο επί τουρκοκρατίας του 1907, όπου αναφέρεται η παραχώρηση προς εκμετάλλευση του χώρου στον Σπυρίδωνα Ζερβό, μηχανικό μεταλλείων. Σημαντικό, επίσης, είναι ότι σε έγγραφο του 1984 δεν γίνεται μνεία του μεταλλείου σε περιγραφή της έκτασης του χώρου, όπου αυτό εκτείνεται, αλλά παρατίθεται το τοπωνύμιο η «Καμάρα του Πατινιώτη».

Η δραστηριότητα του μεταλλείου αναπτύσσεται σε τέσσερις φάσεις:

- από το 1907-1915 με διευθυντή τον Σπυρίδωνα Ζερβό.

- από το 1920-1925.

- από το 1935-1939.

- από το 1953-1957. Μεσογειακός Όμιλος Βιομηχανίας και Εμπορίου.

Το 1907 η εκχώρηση έγινε στην «Εκμεταλλευτική Εταιρία Αγίου Κηρύκου» με διευθυντή τον Σπυρίδωνα Ζερβό, αντιπρόσωπο της «Μεταλλευτικής Εταιρίας Ζαρίφης και Σία». Κατά την περίοδο πριν από το Β' Παγκόσμιο πόλεμο η λειτουργία του μεταλλείου ανακόπτεται από κατάρρευση της κυρίως στοάς (εμφάνιση 12) και στη συνέχεια γίνεται προσπάθεια επαναλειτουργίας του με διάνοιξη παράπλευρης στοάς σχήματος Γ, μήκους 98 μ., η οποία όμως και δεν τελεσφόρησε.

Η περίοδος 1953-1957 είναι η πιο πλούσια σε γραπτές μαρτυρίες για το μεταλλείο. Την εκμετάλλευση έχει αναλάβει ο Μεσογειακός Όμιλος Βιομηχανίας και Εμπορίου, όπου έχει τα κεντρικά του γραφεία στην οδό Πεσμαζόγλου 10 στην Αθήνα, ενώ η μεταφορά του μεταλλεύματος γίνεται στον Κουταλά Σερίφου, όπου βρίσκεται και το Ζυγολόγιο.

Το μεταλλείο του Αγίου Κηρύκου κατά την Επανάσταση του 1912

Τη νύχτα της 16ης προς 17η Ιούλη του 1912, η περιοχή του μεταλλείου γίνεται το πεδίο δράσης της Ικαριακής Επανάστασης. Ο μηχανικός μεταλλείων Σπ. Ζερβός είναι στον επαναστατικό πυρήνα μαζί με τον Σπέη και τον Νικ. Θ. Παύλου, και είναι αυτοί οι οποίοι αγόρασαν από το κατάστημα του Στ. Σίκαλη στον Εύδηλο δυναμίτη. Αυτοί οι δυναμίτες (πέντε μασούρια) εξεργάγησαν εκείνο το βράδυ στο μεταλλείο του Αγίου Κηρύκου πάνω από το σπίτι του Θουκυδίδη Δημητριάδη, καϊμακάμη του νησιού. Έντρομος από την έκρηξη ο καϊμακάμης έτρεξε φωνάζοντας «μπιζίμ ογλούν - τεςλίμ ογλανάρ» που σημαίνει: «δικά μου παιδιά παραδοθείτε» προς τους τούρκους στρατιώτες, οι οποίοι και παραδόθηκαν στους επαναστάτες.

Σύμφωνα με μαρτυρία του Ηλ. Φουντούλη, οι επαναστάτες είχαν οχυρωθεί σε τέσσερα σημεία: στον Βούνιο, στη Μεσαχτή, στο δρόμο προς τον Κουντουμά και πάνω από το Δημοτικό Σχολείο, όπου υπήρχε σωρός μεταλλεύματος. Σε όλες αυτές τις περιοχές υπάρχουν και στοές και σωροί μεταλλεύματος και ήταν χώροι οικείοι στους μεταλλωρύχους-επαναστάτες.

Αστραποβρόντι τουφεκιού και δυναμίτη σμάρος εγέμισε τον ουρανό, που δεν τολμά, ο χάρος να πλησιάσει το νησί. Και σαν επήρε φώκο το βαρελάκι ο ταραμάς, Θέλω στ' αυτιά μου στόκο! Θεέ! πώς δεν εβούλιαξε ο κόσμος απ' το βρόντο! Θαρρούσες πως οι κερανοί κτυπιούνταν μεσ' το λόγγο.

Θαρρούσες πως ο ουρανός επλάκωσε το βούνιο κι ο βούνιος πως εγύρευε η Γη να μπει σε μπου Θαρρούσες, πως εγύρευε να σπάσει σαν καρπούζι.

(Λαϊκή ρίμα της Ικαριακής Επανάστασης από το συγγραφέα Χ. Παμφίλη, Ικαριακόν ειδύλλιον του 1912, Μ', *Ιστορία της νήσου Ικαρίας*, Αθήναι 1980, σ. 227.)

Περιγραφή

Οι εμφανίσεις σιδήρου (Fe) βρίσκονται προς Β., στα όρια του οικισμού του Αγίου

Κηρύκου, στην οδό που πηγαίνει στη Θέρμη. Η εκμετάλλευση έγινε με υπαίθριες και υπόγειες εργασίες. Συνολικά η έκταση που είναι διεσπαρμένες οι θέσεις εκμετάλλευσης είναι γύρω στα 8 χλμ.(1). Στη θέση Βούνιος υπάρχουν 15 θέσεις με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στις εμφανίσεις 6,10,11 και 12 (Ανδρονόπουλος 1965). Απέναντι στη θέση «Μεσαχτή» υπήρχε η σιδηροδρομική γραμμή Decovile, μήκους 400 μ., που οδηγούσε το μέταλλευμα στην παράκτια σκάλα φόρτωσης. Η θέση που άλλοτε βρισκόταν ο σιδηρόδρομος Decovile μέχρι σήμερα έχει το τοπωνύμιο «Γραμμή». Δίπλα από το παλιό Δικαστήριο σώζεται λιθόκτιστος πύργος εναερίου. Εντοπίστηκε η βάση του πυλώνα του εναερίου στη θέση «Βούνιος», όπου υπάρχουν και σωροί τριμμένου μεταλλεύματος. Από την υπόγεια δραστηριότητα μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εμφάνιση 12 που βρίσκεται στο επίπεδο του δρόμου Αγίου Κηρύκου - Θέρμων. Η κυρίως στοά είναι αγνώστου βάθους γιατί έχει μπαζωθεί (Λεφές 1977) υπάρχει όμως παράπλευρα άλλη στοά σχήματος Γ, μήκους 98 μ., η οποία ανοίχθηκε για να συναντήσει την πρώτη που κατέπεσε. Στο εσωτερικό τους διακρίνονται οι δοκοί που συγκρατούσαν τις ράγες για τη βαγονέτα, ενώ το πάχος της μεταλλοφόρου ζώνης δεν υπερβαίνει τα 2 μ.

Το μεταλλείο σήμερα

Το 1998 στις 17 Ιούλη έγινε έκθεση ορυκτών μεταλλευμάτων, καθώς και προβολές διαφανειών με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των κατοίκων του Αγίου Κηρύκου για την ιστορία του μεταλλείου. Παράλληλα, κόπηκε αναμνηστικό μέταλλο με παράσταση εμπνευσμένη από τις μεταλλευτικές «μάρκες» του Λαυρίου. Τέλος, η κίνηση «Πρωτοβουλία για τη Διατήρηση Μνημείων Μεταλλευτικής Δραστηριότητας» προέβη στη σύσταση Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με το ΦΕΚ 104015-10-98 Τ.Β. και αριθ. Απόφ. 2950126-8-98 με επωνυμία: «Μεταλλευτικό Μουσείο Αγίου Κηρύκου».

Συμπεράσματα

1. Μέσα από την εξονυχιστική έρευνα των πηγών, σε συσχετισμό με προφορικές μαρτυρίες, η δράση της Ικαριακής Επανάστασης επικεντρώνεται στην περιοχή του συγκεκριμένου μεταλλείου το 1912, με πρωτοστατούντα επαναστατικά στελέχη τους μεταλλωρύχους και το μηχανικό Σπυρίδωνα Ζερβό.
2. Τεκμηριώθηκε η μεταλλευτική δραστηριότητα στον Άγιο Κήρυκο Ικαρίας και αποδείχθηκε, με την ανεύρεση σχετικής αλληλογραφίας, η σχέση με τον Κουταλά της Σερίφου, αναθεωρώντας τη χρονολογία έναρξης του μεταλλείου από το 1910 (Ανδρονόπουλος 1965) στο 1907.
3. Επί τη βάση της μελέτης από έρευνα πεδίου, αλλά και εργαστηριακές αναλύσεις (Bassiakos - Katsaros 1996) αρθρώνουμε τη λογική υπόθεση ότι το μεταλλείο Αγίου Κηρύκου αποτελούσε χώρο εξορυκτικής δραστηριότητας ήδη από τους ελληνιστικούς χρόνους.

Βιβλιογραφία

- Β. Ανδρονόπουλος, *Επί των κοιτασμάτων σιδηρομεταλλεύματος Αγίου Κηρύκου Ικαρίας*, 1965.
- γ. Bassiakos - Κ'Πι. Katsaros, Comparative Studies of Iron Archaio-metallurgy from New Sites of Greece, *International Symposium of Archaeometry*, Illinois, USA, 1996.
- Γ. Βορεάδης, *Γεωλογικά και κοιτασματολογικά έρευναι εν Ικαρία*, ΙΓΕΥ, Έκθ. Αδημοσ. Νο. 332, Αθήνα 1953.
- Θ. Κατσαρός, *Εξαγωγική μεταλλουργία σιδήρου κατά την αρχαιότητα στην Ελλάδα υπό το πρίσμα φυσικοχημικών και ραδιοχημικών τεχνικών ανάλυσης*, Αθήνα 1995.
- Θ. Κατσαρός, Δύο αρχαιομεταλλουργικές θέσεις, *Καθημερινή*, Ένθετο Επτά Ημέρες, Ικαρία, 21-6-1998.
- Θ. Κατσαρός, Σπάνια αποτυπώματα από το παρελθόν, *Καθημερινή*, Ένθετο Επτά Ημέρες, Ικαρία, 21-6-1998.
- Ι Λεφές. *Έκθεσις μεταλλευτικών ανιχνεύσεων εν Ικαρία και Φούρνους*, ΙΓΜΕ. Αθήνα 1977.
- Ι. Μελά. *Ιστορία της νήσου Ικαρίας*, Αθήναι 1958.
- Χ. Παμφίλης, *Ιστορία της νήσου Ικαρίας*, Αθήναι 1980.
- Η. Φουντούλης, Μια πτυχή της Ικαριακής Επανάστασης του 1912, *Ικαριακά*. έτος 21, περίοδος Γ' - τεύχος 10, Απρίλιος 1978, σ. 20.
- Από το ημερολόγιο του Ιω. Ν. Πουλιανού (Γιατρογιάννη), *Ικαριακά*, έτος 21, περίοδος Γ' - τεύχος 12, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1973.

Μεταλλευτικό Μουσείο Αγίου Κηρύκου, *Αρχαιολογία και τέχνες* 69 (Δεκέμβριος 1998),σ.112.

.....
Πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου *Ιστορικά Μεταλλεία στο Αιγαίο, 19^{ος}-20^{ος} αιώνας*, (Μήλος 3-5.10.2003), Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, Αθήνα 2005, σ. 285-292

από το περιοδικό ΕΥΠΛΟΙΑ

http://www.eyploia.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=302%3A2010-12-21-19-22-43&catid=78&Itemid=216

[επιστροφή](#)

Φούρνοι Ικαρίας (Αφιέρωμα)

Κάθε τόπος έχει το δικό του μέλι

Ενα σύμπλεγμα μικρών νησιών και βραχονησίδων στην Αγονη Γραμμή: ένας μικρόκοσμος που ξέμεινε σε άλλες, παλιότερες, εποχές. Εδώ η παλιά Ελλάδα είναι ακόμη παρούσα.

Στο Ανατολικό Αιγαίο, στη μέση του νοητού κόρφου που σχηματίζουν η Σάμος, η Ικαρία, και η Πάτμος βρίσκονται οι Φούρνοι. Ενα σύμπλεγμα από μικρά νησιά και βραχονησίδες της λεγόμενης Αγονης Γραμμής. Κατοικημένα είναι μόνο τα δυο μεγαλύτερα νησιά του σχηματισμού, οι Φούρνοι και η Θύμαινα. Το πρώτο, έτσι όπως το προσεγγίζουν τα πλοία από την Ικαρία, με τίποτα δεν σου γεμίζει το μάτι. Κι όμως διαθέτει τα πάντα.

Η νησίδα Θύμαινα όπως φαίνεται από τους Φούρνους

Η Χώρα του νησιού (ή Κάμπος) έχει ταβερνάκια και καφενεία, αρτοποιεία, παντοπωλεία, μανάβικα, ψαράδικα, ζαχαροπλαστεία, χασάπικα, καταστήματα ηλεκτρικών ειδών, μέχρι μαγαζιά με παραδοσιακά προϊόντα, ξυλουργείο, μηχανουργείο, ακόμα και μονάδα εμφιάλωσης αναψυκτικών. Ταβερνάκια, μίνι μάρκετ και ενοικιαζόμενα δωμάτια προσφέρονται και στους άλλους οικισμούς του νησιού.

Μακροβούτια στην προβλήτα του Κάμπου

Με άλλα λόγια, οι Φούρνοι αποτελούν θαυμάσιο προορισμό για όσους αποζητούν διακοπές μακριά από τον υπόλοιπο κόσμο, και δεν θέλουν να στερηθούν το αιγαιοπελαγίτικο τοπίο. Από την άλλη πλευρά, προσφέρουν όλες τις ανέσεις και τα βασικά αγαθά και μάλιστα σε εξαιρετικά λογικές τιμές.

Νησί των ψαράδων και των μελισσοκόμωνΕίναι απόλυτα θεμιτό να απολαμβάνεις την γραφικότητα των άσπρων σπιτιών και των αμέτρητων ακρογιαλιών, μακριά από τις επιπτώσεις του μαζικού τουρισμού, αλλά αυτό δεν θα συνέβαινε αν οι Φούρνοι βρισκόντουσαν π.χ. στη μέση των Κυκλάδων ή αν είχαν πιο τακτική ακτοπλοϊκή σύνδεση.

Από την άλλη είναι εξαιρετικά επίπονο να ζεις μόνιμα σε ένα τέτοιο νησί κατά τους χειμερινούς μήνες και να προσπαθείς να εξασφαλίσεις ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο για σένα και τα παιδιά σου. Πάνω από το 1/3 των κατοίκων απασχολούνται στην ναυτιλία, αλλά η βάση της οικονομίας του νησιού είναι το ψάρεμα.

Οι Φούρνοι διαθέτουν έναν ασυνήθιστα μεγάλο, για το μέγεθός τους, στόλο αλιευτικών, κι έχουν εξελιχθεί σε ένα από τα μεγαλύτερα κέντρα αλιείας του Αιγαίου. Η ετήσια παραγωγή αλιευμάτων ξεπερνά τους 2.500 τόνους από τους οποίους μεγάλο ποσοστό αφορά ψάρια πρώτης διαλογής.

Αυτός είναι και ο λόγος που αξίζει οπωσδήποτε και όχι μόνο μια φορά, να δοκιμάσετε τα ολόφρεσκα ψάρια που σερβίρονται στις ταβέρνες του νησιού όπως: συναγρίδα, φαγκρί, λυθρίνι, ροφό, αστακό, φρέσκο θράψαλο κ.ά.

Άλλες σημαντικές δραστηριότητες στην ύπαιθρο είναι η κτηνοτροφία, και η μελισσοκομία. Το

κρέας του ντόπιου κατσικιού που μεγαλώνει με αγριόχορτα και θαλασινό νερό είναι νοστιμότατο. Όσο για το περιζήτητο μέλι των Φούρνων χρωστάει τη φήμη του στο άφθονο θυμάρι, το θρούμπι και τη φασκομηλιά που ευδοκιμούν στο νησί.

Περιήγηση στη Χώρα, το Καμπί και τη Χρυσομηλιά Στο γραφικό μπουλβάρ με τις ασπρισμένες μουριές, ή στους καφενέδες της κεντρικής πλατείας κάτω από τον μεγάλο πλάτανο, άμα φωνάζεις «καπετάνιε!», οι περισσότεροι άνδρες θα γυρίσουν. Η Χώρα των Φούρνων ή Κάμπος, με τα αιγαιοπελαγίτικα σπίτια της χτισμένα σε αναβαθμούς πάνω από το λιμάνι και τα ασβεστωμένα σοκάκια της, διατήρησε αναλλοίωτη την αρχιτεκτονική της φυσιογνωμία.

Εδώ οι ρυθμοί της ζωής είναι ήρεμοι, συντονισμένοι με το χουζούρεμα της γάτας στο πλατύσκαλο, ή με το αργό βάδισμα της κυρα-Παρασκευής που πάει να βγάλει το τσουκάλι από τη φωτιά. Ο παραλιακός δρόμος με τα ταβερνάκια και τα ενοικιαζόμενα δωμάτια, έχει περισσότερο κόσμο το βράδυ. Σαν να 'χουν βγει όλοι για να εξασκηθούν στο περπάτημα, να ανταμώσουν, να χαιρετηθούν. Μικρά και μεγαλύτερα σκαριά λικνίζονται στο νερό, σαν να τα νανουρίζει ο Ποσειδώνας.

Το Καμπί Σε απόσταση 1 χλμ. από τη Χώρα, μετά τους τρεις ανεμόμυλους σήμα κατατεθέν του νησιού, απλώνεται αμφιθεατρικά το Καμπί. Υπέροχο το ακρογιάλι του, με ψιλή άμμο, αρμυρίκια και ξύλινες προβλήτες για να δένουν οι ψαρόβαρκες. Πολλά και τα νεόκτιστα συγκροτήματα νοικιαζόμενων δωματίων ολόγυρα.

Η Χρυσομηλιά Ο δεύτερος οικισμός των Φούρνων απέχει 14 χλμ. από την πρωτεύουσα. Είναι ένας αληθινός παράδεισος ησυχίας και χαλαρότητας, με υπέροχες παραλίες και αλιευτικό καταφύγιο. Πρόβλημα τον χειμώνα είναι ο περιορισμένος εξοπλισμός του αγροτικού ιατρείου του.

Μικρό νησί, μεγάλη ιστορία

Οι πρώτοι κάτοικοι των Φούρνων λογικά ήταν Κάρες όπως και στα γειτονικά νησιά, άλλα δεν έχουν ακόμη εντοπιστεί σαφή ίχνη της παρουσίας τους. Μάρμαρα από το αρχαίο λατομείο στο Πετροκοπιό χρησιμοποιήθηκαν στο χτίσιμο της Μιλήτου γεγονός που συνδέει άμεσα τα μικρά αυτά νησιά, με το μητροπολιτικό κέντρο της μικρασιατικής Ιωνίας.

Η εγκατάσταση Ιώνων στους Φούρνους βεβαιώνεται κι από το ότι στα χρόνια του τυράννου της Σάμου Πολυκράτη, εδώ λιμενιζόταν ο ισχυρός πολεμικός στόλος του. Όλα αυτά, μαζί με τα πολλά αρχαιολογικά ευρήματα δείχνουν ότι στα αρχαϊκά, τα κλασικά, και τα ελληνιστικά χρόνια, οι Φούρνοι ήταν πολυάνθρωποι και πολιτισμικά ακμαίοι

Στον λόφο του Αϊ-Γιώργη σώζεται κυκλώπειο τείχος με ίχνη ακρόπολης στην κορυφή του, όπου υπήρχε και ιερό. Επιγραφές που βρέθηκαν στην περιοχή αναφέρονται στους θεούς Κάβειρους της Σαμοθράκης και τον Ερμή.

Στο Καμάρι εκτός από λείψανα αρχαίου ναού στη στεριά, έχουν εντοπιστεί ερείπια κατοικιών και στον βυθό της θάλασσας.

Στην Αγία Τριάδα της Χρυσομηλιάς υπήρχε κέντρο λατρείας του Ποσειδώνα και μια μαρμάρινη λάρνακα, τοποθετημένη στην πλατεία της Χώρας κάνει λόγο για κάποιους Επαμεινών(δα) Τήλωνος και Φίλτη(ς) Ηρω.

Την ίδια εποχή οι Φούρνοι ονομαζόντουσαν «Κοράσια νήσοι», ενώ στους ελληνιστικούς και ρωμαϊκούς χρόνους κατά τον Πορφύριο αποκαλούνταν «Κορσεοί νήσοι» λέξη που πλέον παραπέμπει στο κούρσος, δηλαδή στο κούρσεμα.

Ακόμα και σήμερα ο δήμος ονομάζεται «Φούρνοι Κορσεών».

Ιδανικό άντρο για τους πειρατές του Μεσαίωνα, εξαιτίας του έντονου διαμελισμού των ακτών τους, οι Φούρνοι χρωστάνε το σημερινό όνομά τους στους Ενετούς. Ο Βενετσιάνος γεωγράφος B. Bordone (1517) τους αναφέρει ως Fornelli, ενώ σε μεταγενέστερους χάρτες και πορτολάνους τους συναντάμε ως Φορτιόλε, Κουρσοί και Μελάνθη.

Η τελευταία ονομασία σχετίζεται με το εξαιρετικής ποιότητας μέλι που συνεχίζει να βγάζει το νησί.

FAST INFO

ΟΙ ΠΑΡΑΛΙΕΣ Η ακτογραμμή των Φούρνων έχει μήκος 120 χλμ. Πρόκειται για έναν αιγιαλό κατακερματισμένο σε αμέτρητους ορμίσκους, κολπίσκους και φιόρδ, οι οποίοι θεωρούνται ιδανικά αραξοβόλια για όλους τους καιρούς. Τρία από αυτά, το Σκαλόφωνο, το Ελιδάκι και το Μπαλί, ήταν γνωστά από την αρχαιότητα. Το ίδιο ισχύει και για το Καμάρι, στο βυθό του οποίου διακρίνονται ερείπια αρχαίας πόλης. Άλλες τρεις παραλίες ονομαστές για τα διάφανα νερά τους, είναι η Ψιλή Αμμος στα ΒΔ, η Βλυχάδα στα νότια και η Βιτσιλιά στα ΝΑ. Απαραίτητη είναι και μια επίσκεψη στο αρχαίο λατομείο του Πετροκοπιού.

ΑΡΙΘΜΟΙ Οι Φούρνοι απέχουν 4 ναυτ. μίλια από τη Σάμο, 6 ν.μ. από την Ικαρία και 9 ν.μ. από την Πάτμο. Αποτελούνται από δυο κατοικημένα νησιά, τους Φούρνους και τη Θύμαινα και δεκάδες βραχονησίδες: Άγιος Μηνάς, Αλατονήσι, Ανθρώ, Κεδρώ, Θυμαινάκι, Κισηριά ή Διαπόρι, Μακρονήσι, Πετροκάραβο, Πλάκα, Πλακάκι, Στρογγυλό. Το νησιωτικό σύμπλεγμα τους συγκροτεί ενιαίο δήμο με 1.470 κατοίκους και συνολική έκταση 45.247 στρέμματα.

ΠΕΔΙΟ ΒΟΛΗΣ Παρά το μικρό μέγεθος και τη χαμηλή τους βλάστηση οι Φούρνοι αποτελούν φυσικό ενδιαίτημα για πολλά θηράματα. Λαγοί και πέρδικες, μπεκάτσες, τσίχλες, ορτύκια και τρυγόνια, είναι τα βασικά κυνήγια. Οι ντόπιοι κυνηγοί, ύστερα από μεταξύ τους συμφωνία, έχουν περιορίσει κατά ένα μήνα τη διάρκεια του κυνηγιού. Ο σύλλογός τους εκδίδει 40 άδειες κυνηγιού κάθε χρόνο και η ύπαρξη θηροφύλακα έχει μειώσει τη λαθροθηρία που παλαιότερα αποδεκатиζε τον πληθυσμό των λαγών.

ΠΩΣ ΘΑ ΠΑΤΕ Από Πειραιά φτάνετε στους Φούρνους μέσω της τακτικής γραμμής Πειραιάς-Πάρος-Νάξος-Άγιος Κήρυκος-Φούρνοι-Βαθύ. Επίσης, οι Φούρνοι συνδέονται απευθείας με τη Σάμο και την Ικαρία. Πληροφορίες στα τηλέφωνα: Λιμεναρχείου Πειραιά: 210 4226000 Λιμενικού Σταθμού Φούρνων: 22750 51207 Λιμεναρχείου Σάμου 22730 27318 Λιμεναρχείου Ικαρίας 22750 22207

ΔΙΑΜΟΝΗ «Patra's» (22750 51268). Κοντά στο λιμάνι των Φούρνων και πάνω στο κύμα, 4 στούντιο, 9 διαμερίσματα, 10 δωμάτια και το καφε μπαρ «Το αρχοντικό της κυρα-Κοκώνας». «Bilio's Resort» (22750 51113, 6979631422). Με 28 πλήρως εξοπλισμένα δωμάτια που προσφέρουν πανοραμική θέα προς το πέλαγος στην άκρη της Χώρας.

ΦΑΓΗΤΟ «Η Καλή Καρδιά» (22750 51217). Για λαδερά, ντόπια ψητά κρέατα και φρέσκα ψάρια.

«Ο Μίλτος» (22750 51407). Μόνο ό,τι κολουπάει! Το πιάνει, το ξύνει και το ψήνει ο ίδιος.

«Το Καμπί» (22750 51628). Καφεστιατόριο με εκλεκτούς μεζέδες από στεριά και θάλασσα

«Ιωάννα Σκλάβου» (22750-51436). Στην προκυμαία με ζωντανούς αστακούς, σπαρταριστά χταπόδια, καλαμάρια και ψάρια κατευθείαν από τα δίχτυα.

«Το στέκι του Σκεύου» (22750 51622). Καφέ μπαρ ανοιχτό από το πρωί για μπρέκφαστ κι ως αργά το βράδυ με καλή μουσική και εξαιρετικά κοκτέιλ.

melissocosmos.blogspot.com Πηγή: <http://www.ethnos.gr/>

[επιστροφή](#)

Αλληλογραφία

1

Θέμα: ΚΕΡΑΤΕΑ , ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΑΠΟ ΤΟ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Από: **Μαρία Βιτωράκη** <mariavitoraki@gmail.com>

Ημερομηνία: 22 Δεκεμβρίου 2010

Φίλοι, φίλες

αναρωτιέμαι ποιά είναι η έκφραση **πραγματικής κοινωνικής αλληλεγγύης** απέναντι στους πολίτες της Κερατέας, του Γραμματικού, της Λευκίμης, για όλους τους πολίτες της Ελλάδας που βρίσκονται αντιμέτωποι με το φαύλο κύκλο των σκουπιδιών και την υποβάθμιση του περιβάλλοντος και της ζωής τους?

Μήπως τελικά οι λύσεις δεν είναι τόσο μακριά από όσο θέλουμε να πιστεύουμε? Μήπως τελικά οι λύσεις βρίσκονται σε πρωτοβουλίες που πρέπει να πάρουμε εμείς οι ίδιοι ως ενεργοί και υπεύθυνοι πολίτες σε ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ βάση (και όχι μόνο όταν βρισκόμαστε σε συνθήκες κρίσης όπως σήμερα με τα ΜΑΤ στην Κερατέα) για να ελαχιστοποιήσουμε τα σκουπίδια μας? Υπάρχουν άπειροι τρόποι στο επίπεδο της γειτονιάς μας, του δήμου μας, του σπιτιού μας για να μειώσουμε δραστικά τα σκουπίδια που παράγονται, να μειώσουμε κατά συνέπεια την ανάγκη για δημιουργία νέων ΧΥΤΑ, να ελαχιστοποιήσουμε το κόστος διαχείρισης και την περιβαλλοντική ζημιά.

Να λοιπόν μερικοί τρόποι για να κάνουμε πράξη στην καθημερινή μας ζωή τα παραπάνω και να εκφράσουμε έμπρακτα την αλληλεγγύη μας και την δέσμευση μας να προστατέψουμε το περιβάλλον, τη ζωή μας, την υγεία των παιδιών μας.

Τι μπορούμε να κάνουμε άμεσα στο σπίτι μας, στη γειτονιά μας, στο δήμο μας:

- αποφεύγουμε τα προϊόντα μιας χρήσης (πχ πλαστικά ποτήρια, πιάτα), αποφεύγουμε την πλαστική τσάντα μιας χρήσης, στις καθημερινές αγορές μας **χρησιμοποιούμε τσάντα πολλαπλών χρήσεων.**

- ενημερωνόμαστε για το **περιβαλλοντικό αποτύπωμα των προϊόντων** που αγοράζουμε και για τις επιπτώσεις τους στην ανθρώπινη υγεία, αποφεύγουμε προϊόντα με επικίνδυνες ουσίες (πχ χρώματα που περιέχουν βαριά μέταλλα, πλαστικά με φορμαλδεύδη). Γενικότερα υιοθετούμε μια στάση κριτικής και **περιβαλλοντικά υπεύθυνης κατανάλωσης** για να προστατέψουμε την υγεία μας και το περιβάλλον. Αγοράζουμε κατά το δυνατόν **τοπικά προϊόντα στηρίζοντας και την τοπική οικονομία και θέσεις εργασίας.**

Προτιμούμε **συσκευασίες πολλαπλών χρήσεων** π.χ μπόρα ή αναψυκτικά εμφιαλωμένα σε γυάλινα **επιστρεφόμενα** μπουκάλια.

Στηρίζουμε **επιχειρήσεις επαναχρησιμοποίησης** (ρουχα, έπιπλα, παιγνίδια, ηλεκτρικές συσκευές κ.α από δεύτερο χέρι). Μια καλή ιδέα και ένα παράδειγμα πράσινης επιχειρηματικότητας είναι να δημιουργήσουμε οι ίδιοι μια επιχείρηση επαναχρησιμοποίησης στο δήμο μας που θα επισκευάζει και θα πουλάει φθηνότερα προϊόντα από δεύτερο χέρι.

- **ξεκινάμε άμεσα οικιακή κομποστοποίηση** των οργανικών μας απορριμμάτων, αγοράζοντας ή φτιάχνοντας τον δικό μας κομποστοποιητή. Αν θέλετε να φτιάξετε μόνοι σας ένα κομποστοποιητή αλλά και να βρείτε απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την οικιακή κομποστοποίηση επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της Οικολογικής Εταιρείας Ανακύκλωσης

http://www.ecorec.gr/econew/index.php?option=com_content&view=section&id=12&Itemid=92&lang=el

Μέσω της οικιακής κομποστοποίησης θα μειώσουμε τα σκουπίδια μας κατά 40% και θα φτιάξουμε ένα πολύ χρήσιμο προϊόν (κομποστ) για τον κήπο ή τις γλάστρες μας. Για όσους δεν έχουν κήπο αλλά ζούν σε διαμέρισμα υπάρχει η λύση του κομποστοποιητή μπαλκονιού!

- **ξεκινάμε άμεσα ανακύκλωση συσκευασιών** (πλαστικό, γυαλί, αλουμίνιο, σιδηρούχα μέταλλα, τετραπακ), όπου ακολουθούμε τα εξής βήματα:

1. καθαρίζουμε καλά τις συσκευασίες από τυχόν υπολείμματα (τις αδειάζουμε καλά και καθαρίζουμε τα υπολείμματα).
2. Τις μεταφέρουμε στον μπλέ κάδο και τις αδειάζουμε (χύμα, χωρίς την σακούλα)
3. Ενημερώνουμε όλους τους φίλους και γνωστούς μας για την παραπάνω διαδικασία, ώστε να το κάνουν και αυτοί σωστά.
4. Αν στην γειτονιά μας δεν υπάρχουν επαρκείς μπλέ κάδοι πιέζουμε τον δήμο μας να συμπληρώσει τις ελλείψεις.

- **Ξεκινάμε άμεσα ανακύκλωση χαρτιού** (χωριστά απο τις συσκευασίες) και το μεταφέρουμε στις ειδικές καμπάνες του Δήμου μας (αν υπάρχουν). Αν ο δήμος μας δεν έχει πρόγραμμα ανακύκλωσης χαρτιού, συγκεντρώνουμε υπογραφές και στέλνουμε επιστολές, πιέζοντας να ξεκινήσει άμεσα ένα πρόγραμμα ξεχωριστής συλλογής χαρτιού.

Μια σωστότερη επιλογή είναι να ξεκινήσουμε ένα **καλύτερο διαχωρισμό των ανακυκλώσιμων υλικών στο σπίτι μας**, δηλαδή να συλλέγουμε χωριστά το αλουμινίο (κουτιά από αναψυκτικά, μύρες), γυαλί, πλαστικά μπουκάλια και να τα μεταφέρουμε στα κέντρα ανταποδοτικής ανακύκλωσης (τα λεγόμενα σπιτάκια ανακύκλωσης), όπου τοποθετούμε το κάθε υλικό στην ειδική θυρίδα (και παίρνουμε πίσω ένα μικρό χρηματικό αντίτιμο). Με τον παραπάνω τρόπο **διαχωρίζουμε στην πηγή** και ανακτούμε υλικά υψηλής ποιότητας, είναι δηλαδή η καλύτερη λύση για σωστή ανακύκλωση. Συγχρόνως με τα παραπάνω **πιέζουμε τον δήμο μας να δημιουργήσει σημεία συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών**, σε κεντρικά σημεία του δήμου, ώστε ο κάθε πολίτης να μεταφέρει εκεί τα προδιαλεγμένα ανακυκλώσιμα υλικά.

- στο σπίτι μας συλλέγουμε χωριστά τα εξής

- τις **μπαταρίες** (για διάθεση στα σημεία συλλογής της ΑΦΗΣ),

- τα **ηλεκτρικά/ηλεκτρονικά απόβλητα** (τηλεοράσεις, ψυγεία, μικρές ηλεκτρονικές/ηλεκτρικές συσκευές), και τα μεταφέρουμε στα ειδικά σημεία συλλογής που έχει καθορίσει ο δήμος, ή μετά απο τηλεφωνική συνεννόηση έρχεται στο σπίτι μας υπάλληλος του δήμου για να τα μεταφέρει στα σημεία συλλογής. Πριν όμως διαθέσουμε για ανακύκλωση τις ηλεκτρικές συσκευές, εξετάζουμε αν είναι δυνατόν να τις επισκευάσουμε ώστε να εξοικονομήσουμε χρήματα αλλά και να στηρίξουμε τοπικές θέσεις εργασίας.

- Τα **παλιά μας έπιπλα και στρώματα, καθώς και**

- τα **ρούχα και παλιά παπούτσια, τα παιδικά παιχνίδια**, τα μεταφέρουμε σε ειδικά σημείο που υποδεικνύει ο δήμος μας και αν δεν υπάρχει ήδη, πιέζουμε τον δήμο να δημιουργήσει ένα τέτοιο πρόγραμμα επαναχρησιμοποίησης/ανακύκλωσης των παραπάνω υλικών, ή δημιουργούμε εμείς μια εταιρεία επαναχρησιμοποίησης.

- τα **χρησιμοποιημένα μαγειρικά λάδια**. Τα μεταφέρουμε σε ειδικά σημεία που έχει καθορίσει ο δήμος, αν δεν υπάρχει ήδη, πιέζουμε να οργανώσει ο δήμος μας ένα τέτοιο πρόγραμμα. Η χρησιμοποίηση των μαγειρικών λαδιών για παραγωγή βιοντηζελ μπορεί να αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη για το δήμο μας.

- τα **χρησιμοποιημένα/ληγμένα φάρμακα** . Τα φάρμακα που δεν έχουν λήξει μπορεί αφού συλλεχθούν απο τον δήμο (σε ειδικά σημεία συλλογής) να διατεθούν σε συμπολίτες μας που τα χρειάζονται. Τα ληγμένα φάρμακα μπορούν να επιστραφούν σε φαρμακευτικές εταιρείες για τελική διάθεση.

Υιοθετώντας μια τέτοια συμπεριφορά στο σπίτι μας, στη γειτονιά μας, στον δήμο μας μπορούμε να μειώσουμε τα σκουπίδια μας κατά 70-80%, μειώνοντας την εξάρτηση μας απο ΧΥΤΑ και χτίζοντας ένα αποκεντρωμένο μοντέλο διαχείρισης απορριμμάτων με πρωταγωνιστές εμάς τους ίδιους ως ενεργούς πολίτες. Οι λύσεις είναι πραγματικά στο χέρι μας!

φιλικά

Μαρία Βιτωράκη

[επιστροφή](#)

Καλή αντάμωση στο επόμενο τεύχος.

Στείλτε μας άρθρα ή σχόλια δικά σας για δημοσίευση.

Στείλτε μας το κείμενό σας ή τη γνώμη σας για δημοσίευση: igiann@tee.gr

Διαδώστε σε φίλους και γνωστούς τον ιστότοπό μας.